

Budsjett 2024 og Økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektørens forslag

NITTEDAL
KOMMUNE

der storby møter marka

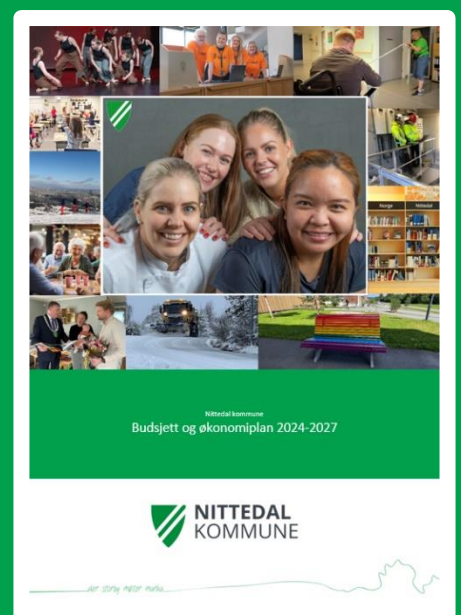
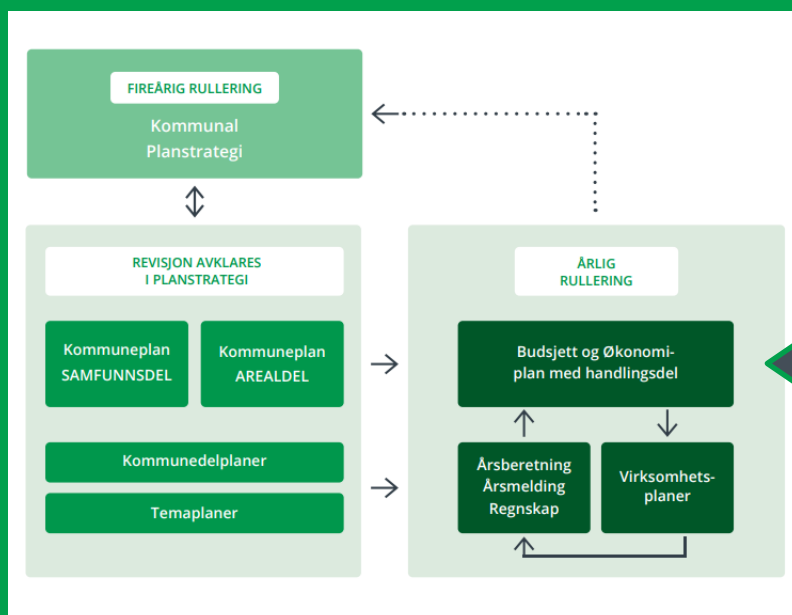

Forsidebilde:

Nederst fra venstre: Hanne Svendsen, kokk, Skytta demens- og servicesenter og Ana Catherine Ancantara, renholder, Flammen

Øverst fra venstre: Cathrine Flåtten Pedersen, sykepleier, hjemmebaserte tjenester og Cathrine Løkken, vernepleier, Kvernstujordet

Oversikt over kommunens plansystem, med plassering av årets budsjett.

1 Kommunedirektørens innledning

Kommuneplanens samfunnsdel gir retning frem mot 2035.

Kommunestyret vedtok i januar 2023 kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet for Nittedal kommune, og påvirker alle som bor og jobber i kommunen. Kommunestyret vedtok samtidig at kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egne virksomheter og planlegging. For å sikre god samordning av planarbeid, har kommunen valgt å sammenstille kommuneplanens handlingsdel, årsbudsjett og økonomiplan i ett dokument.

Denne økonomiplanen gjelder for 2024-2027 og er den første økonomiplanen der handlingsdelen til ny samfunnsdel inngår. Samfunnsdelens målstruktur med 3 satsingsområder, 5 samfunns mål og 37 delmål er innarbeidet i økonomiplanen. Kommunens 5 samfunns mål er brukt som struktur for hva som må gis prioritet utover det vi allerede gjør for å levere gode tjenester til innbyggerne våre. I tillegg beskriver de 4 sektorene hvordan de arbeider i dag for å bevege oss mot de 5 samfunnsmålene.

Det er godt å leve i Nittedal

Når vi ser på ulike undersøkelser som gjøres av kommune-Norge, er det mye som lyser grønt for Nittedal. Det indikerer at det i all hovedsak er godt å leve i kommunen vår. Det skal vi være stolte av, og jobbe videre med. Samtidig er det ulike deler av tjenestene våre som opplever økt aktivitet og behov for mer tjenester for å kunne løse de oppgavene vi skal løse som kommune.

Nittedal kommune leverer tjenester i nittedalsamfunnet for 2,4 milliarder kroner. Det gjør Nittedal kommune til en stor aktør i samfunnet vårt, med 1350 faste ansatte som arbeider hver dag for å levere ulike tjenester til de som bor her, jobber her og besøker oss.

Kommuneøkonomien i Nittedal er god

De siste årenes netto driftsresultat har gitt mulighet til å øke disposisjonsfondet. Samtidig viser de siste årene at både sektorene «Oppvekst og utdanning» og «Helse og velferd» har økende aktivitet som presser økonomien vår. For sektor «Miljø og samfunnsutvikling» er det nødvendig å styrke ressursene for å komme lengre med planverket vårt og mange store planprosesser er i gang. Fellestjenestene våre skal styrkes og videreutvikles og vi skal implementere vedtatt organisasjonspolitikk.

I tillegg har lånegjelden økt betydelig på grunn av satsinger på ulike nye bygg og anlegg i alle delene av kommunen vår. Renteutgiftene til investeringslånene i kommunen vil derfor øke til nærmere 90 millioner i året, som både er en konsekvens av satsingene og raske renteøkninger fra bankene.

Inntektene våre øker ikke i like stor grad som utgiftene og det er viktig å finne gode løsninger for å bremse kostnadsveksten.

For 2024 er det budsjettet med et resultat på -1%, som er 3,5% unna måltallet for nettodriftsresultat på 2,5%. I kroner utgjør dette ca. 70 millioner kroner. Dette kan vi gjøre på grunn av at vi har styrket disposisjonsfondet de siste årene, samtidig viser utviklingen i planperioden at vi må iverksette flere tiltak og grep for å bremse kostnadsveksten slik at vi kan få en bærekraftig økonomi.

Budsjett- og økonomiplan 2024-2027 er et kunnskapsgrunnlag

Budsjett- og økonomiplan 2024-2027 er et omfattende dokument, det gir innsikt i samfunnet vårt, økonomien vår og gir grunnlag for å bygge en felles forståelse, en grunnmur å bygge kunnskap på. Det gir alle ledere og ansatte i kommunen kunnskap, når vi skal arbeide mot den retningen som kommunestyret har satt gjennom samfunnsdelen. Samspillet mellom politikk og administrasjon er avgjørende for å binde grunnmuren sammen, og verdiene våre styrker samspillet; Raushet, redelighet og respekt.

I denne planen presenteres en første versjon av et indikatorsett som skal fortelle oss om vi er på vei mot målbildet for 2035; Det er godt å leve i Nittedal. Når planstrategien legges frem våren 2024 vil vi ha videreutviklet denne første versjonen og utviklet gode verktøy for virksomhetsstyring slik at vi kan gi god informasjon om arbeidet vårt mot målbildet.

Det har vært jobbet godt med å innarbeide ny samfunnsdel i budsjett og økonomiplanen. Det utvikles nye rutiner og tas i bruk nye verktøy for økonomi- og virksomhetsstyring. Vår vedtatte organisasjonspolitikk legges til grunn for utvikling av en bærekraftig organisasjon. Dette er kommunens forutsetninger som vi bygger denne budsjett- og økonomiplanen på, mens inntektsforutsetningene styres av de rammene vi får over statsbudsjettet, skatteinntekter og nivå på våre egne inntekter.

God lesing!

Adelheid Buschmann Kristiansen

Kommunedirektør

Innholdsfortegnelse

1	Kommunedirektørens innledning.....	4
2	Budsjettvedtak	10
3	Nittedalsamfunnet	12
3.1	Befolkningsutvikling for ulike aldersgrupper.....	14
3.2	Utvalgt statistikk og kjennetegn ved Nittedalsamfunnet.....	19
3.3	Nittedal - en del av en helhet	26
4	Politisk og administrativ organisering	30
4.1	Styring er viktig for å oppnå ønskede resultater.....	31
4.2	Internkontroll	33
5	Nittedal mot 2035	34
5.1	Kommunen har vedtatt ny kommuneplan	34
5.2	Målstrukturen i samfunnsdelen	38
6	Samfunnsmålene i 2024-2027.....	40
6.1	Samfunnsmål: Vi bidrar til god helse og livskvalitet.....	41
6.2	Samfunnsmål: Vi gir god utdanning	44
6.3	Samfunnsmål: Vi utvikler bærekraftige tettsteder.....	45
6.4	Samfunnsmål: Vi ivaretar klima, natur og miljø	48
6.5	Samfunnsmål: Vi skaper fremtiden sammen	48
7	Hovedtallene i budsjettforslaget.....	51
7.1	Føringer fra sentrale myndigheter	51
7.2	Sentrale inntekter.....	54
7.3	Eiendomsskatt	54
7.4	Finansinntekter og -utgifter	55
7.5	Økte renteinntekter og rentekostnader.....	56
7.6	Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	57
8	Investeringer i økonomiplanen	59
9	Økonomisk utvikling i planperioden.....	67
9.1	En bærekraftig kommuneøkonomi	67
9.2	Utviklingen i kommunens økonomi fra 2015	67
9.3	Veien mot en bærekraftig kommuneøkonomi.....	68
9.4	Netto driftsresultat.....	73
9.5	Gjeldsgrad.....	75
10	Mot en bærekraftig organisasjon.....	79
10.1	Utfordringene vi må møte.....	82
11	Helse og velferd.....	89

Økonomiplan for 2024-2027

11.1	Måltabell.....	89
11.2	Beskrivelse av dagens virksomhet.....	92
11.3	Rammeoversikt.....	97
12	Oppvekst og utdanning	99
12.1	Måltabell.....	99
12.2	Beskrivelse av dagens virksomhet.....	102
12.3	Rammeoversikt.....	107
13	Miljø og samfunnsutvikling	112
13.1	Måltabell.....	112
13.2	Beskrivelse av dagens virksomhet.....	115
13.3	Endringer i selvkostområdene.....	122
13.4	Rammeoversikt.....	124
14	Fellestjenester	126
14.1	Måltabell.....	126
14.2	Beskrivelse av dagens virksomhet.....	128
14.3	Rammeoversikt.....	131
15	Finans.....	133
15.1	Beskrivelse av dagens virksomhet.....	133
15.2	Rammeoversikt.....	134
16	Eierskap	135
16.1	Eierskapsoversikt.....	135
17	Gebyrliste	136
17.1	Betalingssetser for lokalleie	136
17.2	Bibliotek.....	138
17.3	Kulturskolen.....	138
17.4	Kulturverket Flammen.....	139
17.5	Betalingssetser SFO	144
17.6	Oppholdsbetaling barnehage	145
17.7	Egenbetaling for helse- og omsorgstjenester	146
17.8	Skjenkebevillingsgebyr	148
17.9	Tilsynsavgift tobakksvarer	148
17.10	Borgerlig vielse	149
17.11	Fysioterapi	149
17.12	1. Timepris for plan, byggesak og geodata.....	152
17.13	2. Planbehandling	152
17.14	3. Delesaker	153
17.15	4. Byggesaker.....	154
17.16	5. Tiltaksplan for forurenset grunn.....	161

Økonomiplan for 2024-2027

17.17	6. Saker etter eierseksjoneringsloven	161
17.18	7. Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (oppmålingsgebyr)	162
17.19	9. Kommunaltekniske gebyrer.....	164
17.20	10. Øvrige kommunaltekniske tjenester inkl. NRBR.....	168
17.21	11. Refusjon	169
17.22	12. Dispensasjonssøknad.....	170
17.23	14. Fellingsavgift for storvilt	170
17.24	15. Heftelser	171
18	Vedlegg.....	172
18.1	Vedlegg - Forskriftsrapporter Økonomiplan	172
18.2	Vedlegg - Nittedal idrettsråd	177
18.3	Vedlegg - Nittedal Kulturråd.....	180
18.4	Vedlegg – Nittedal kirkelige fellesråd økonomiplan 2024-2027	183
18.5	Vedlegg - Ikke prioriterte tiltak	188

2 Budsjettvedtak

1. Kommunedirektøren får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet 2024 i Økonomiplan 2024 – 2027.
2. Forslag til driftsbudsjett vedtas slik det fremgår av Vedlegg - Forskriftsrapporter Økonomiplan: **Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd**, hvor år 1 er årsbudsjett 2024, herunder mål og premisser for bevilgningene.
3. Driftsrammene for hver sektor vedtas slik det fremgår av Vedlegg - Forskriftsrapporter Økonomiplan: **Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd**.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å avsett til og bruke av bundne fond og finansinntekter og - utgifter i sektorenes budsjetter.
5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele virkninger av lønnsoppgjøret fra sentral post til sektorene.
6. Forslag til investeringsbudsjett vedtas slik det fremgår av Vedlegg - Forskriftsrapporter Økonomiplan: **Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd** og **Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd**. År 1 er årsbudsjett 2024, herunder mål og premisser for bevilgningene.
7. Kommunedirektøren legger frem sak tidlig i 2024 dersom det blir vesentlige endringer som følge av budsjettbehandlingen i Stortinget.

Låneopptak

1. Rammen for opptak av lån til investeringer settes til kr 193 653 000 i 2024. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven § 14-18.
2. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rentebetingelser og øvrige betingelser for nye lån, refinansiere og restrukturere låneporteføljen, samt undertegne lånedokumenter.
3. Nittedal kommune opptar «Startlån» i Husbanken til videre utlån i 2024 med 0 kroner. Enhet for bolig og tilflytting gis fullmakt til å forskuttere tildeling til startlånskunder med inntil 0 mill. kroner før Husbankens lånetilsagn er mottatt.

Skattesatser

1. Ved beregning av skatt for forskuddspliktige for 2024 legges til grunn skattøre på 10,95 prosent, eller den høyeste sats Stortinget fastsetter.
2. Formuesskatt for forskuddspliktige 2024 beregnes etter den høyeste sats Stortinget fastsetter.

Eiendomsskatt

1. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt for skatteåret 2024 etter følgende utskrivningsalternativ: §3 f) Faste eiendommer i klart avgrenset område som helt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum.
2. Eiendomsskatteområdet for områder som er helt eller delvis utbygd på byvis og hvor slik utbygging er i gang avgrenses som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 92/14, det vil si til områder utenfor markagrensa.
3. Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget fra tidligere verk og bruk redusert med seks syvendedeler i 2024 (overgangsregel til esktl. §§ 3 og 4, første ledd første pkt.).

4. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 12 og 13 velger kommunestyret å ha differensierte eiendomsskattesatser. Skattesats for bolig- og fritidseiendom settes til 2,4 promille og generell skattesats settes til 2,5 promille.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 11 fastsettes et bunnfradrag på kr 1 200 000,- av eiendomsskattetaksten for boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet.
6. I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav a fritas eiendommer som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten for eiendomsskatt. I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav b fritas eiendommer som har historisk verdi for eiendomsskatt. Det vises til egen sak om hvilke konkrete eiendommer som skal fritas etter § 7 bokstav a og b.
7. Kommunestyret, i medhold av eiendomsskatteloven § 25, fastsetter at eiendomsskatten betales i tre terminer.
8. I medhold av eiendomsskatteloven § 8 C-1 benytter kommunen formuesgrunnlag fra skatteetaten ved taksering og utskriving av eiendomsskatt for boligeiendommer der dette er beregnet. For øvrig benytter kommunen eiendomsskattevedtekter og retningslinjer som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 84/14.

Nye økonomiske handlingsregler for økonomiplanperioden 2024 - 2027

1. Netto driftsresultat 2,5 %
2. Disposisjonsfond 8 %
3. Gjeldsgrad 75 %

Fullmakt investeringsbudsjettet

1. Kommunedirektør gis fullmakt til å overføre restbeløp for ikke-avsluttede investeringsprosjekter, inkludert finansiering, fra det ene året til det neste.
2. Kommunedirektør gis fullmakt til å finansiere investeringer som har forsert framdriftsplan, og derav økte utgifter. Dette innebærer at vedtatt bevilgning inkludert finansiering, overføres fra neste vedtatte årsbudsjett til inneværende årsbudsjett.
3. Fullmakten gjelder kun for justeringer av allerede vedtatte bevilgninger mellom to budsjettår. Fullmakten gjelder ikke myndighet til å øke sum bevilgning i det enkelte investeringsprosjekt

Betalingssatser

1. Nittedal kommune legger til grunn en generell prisstigning på 4,3 prosent (statens anslag for pris- og lønnsvekst for 2024) i kommunens gebyrer og avgifter med virkning fra 1.1.2024.
2. Prisjustering vedtas i henhold til vedlagte prislister og gjøres gjeldende fra 1.1.2024 hvis ikke annet er bestemt. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å endre til de til enhver tid gjeldende satser i henhold til «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» og «Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv.»
3. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å endre utgiftstak for minstesatser innenfor helse og omsorgstjenester justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet.

3 Nittedalsamfunnet

Nittedal er med sine vel 25 000 innbyggere blant de 50 største kommunene i Norge, og er en kommune i vekst og utvikling.

Bygda har en attraktiv og sentral beliggenhet som nabokommune til Oslo, nærhet til marka, og er en del av hovedstadsregionen. Nittedal har et rikt foreningsliv og et variert næringsliv. Kommunen er en stor arbeidsgiver og er en hjørnesteinsvirksomhet som genererer aktivitet for foreningsliv og næringsliv i kommunen.

Befolkning

Folketallet
2. kvartal 2023

25 603 innbyggere

Kilde
[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

Endringer i befolkningen

Fødte
2022
207 personer

Kilde

Fødte, Statistisk sentralbyrå

Nettoflytting¹⁾
2022
459 personer

Kilde

Flyttinger, Statistisk sentralbyrå

Døde
2022
168 personer

Kilde

Døde, Statistisk sentralbyrå

Vekst i befolkningen siste kvartal
2. kvartal 2023
88 personer

Kilde

Befolkning, Statistisk sentralbyrå

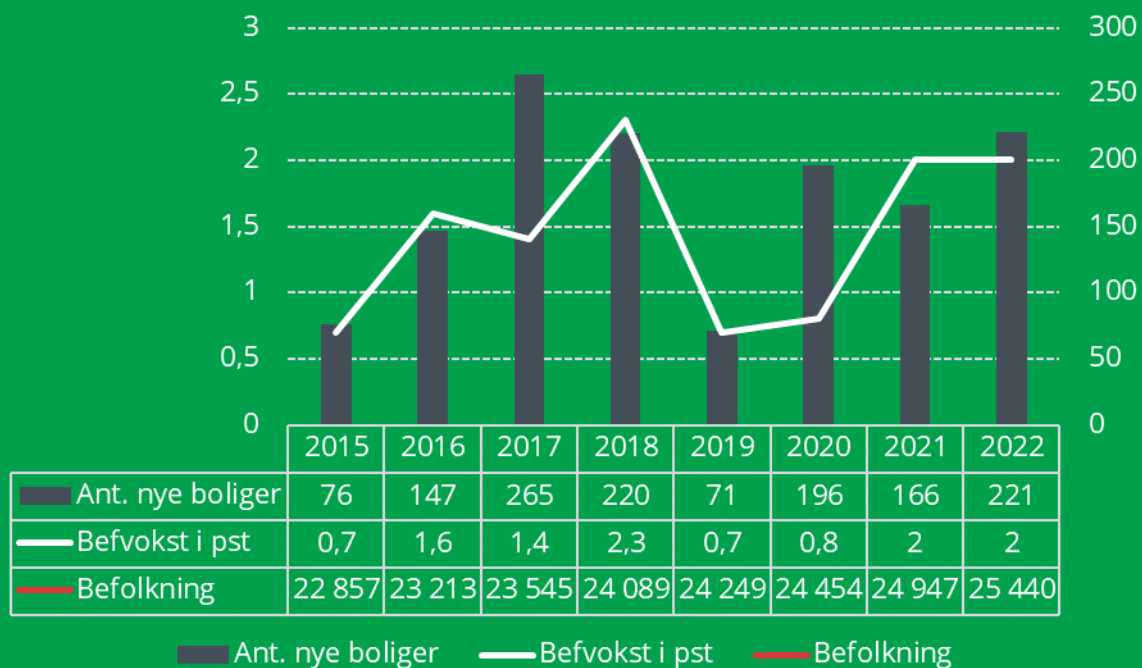
Befolkningsutviklingen i Nittedal påvirker både den løpende tjenesteytingen og investeringsbehovet i kommunen, samt det økonomiske handlingsrommet både på utgifts- og inntektsiden. Virkningen av befolkningsveksten avhenger av utviklingen i de ulike aldersgruppene, siden det er stor forskjell i behovet for kommunale tjenester for barn, voksne og eldre.

Gode prognoser om befolkningsutviklingen i forhold til vekst, alderssammensetning og lokalisering er av avgjørende betydning for å dekke innbyggernes fremtidige behov for tjenester og å kunne planlegge og bygge ut gode og effektive tilbud til befolkningen. Til befolkningsframskrivingene i Nittedal benytter vi dataprogrammet KOMPAS hvor historiske data om tidligere flytting (både intern og ekstern flytting), dødelighet og samlet fruktbarhet inngår.

Dette kombineres med utarbeidelsen av et boligprogram hvor man anslår antall nye boliger i årene som kommer. Anslaget er utformet på bakgrunn av avsatt boligareal, konkrete forslag til utbyggingsprosjekter, innsendte byggesøknader og kontakt med utbyggere for hvilke utbyggingsplaner de har for årene som kommer. Det er betydelig usikkerhet knyttet til framtidig boligvekst, ikke minst i forhold til den generelle samfunnsutviklingen og markedssituasjonen

En annen faktor som det knytter seg til betydelig usikkerhet i framover, er hvordan fruktbarheten vil utvikle seg. I løpet av de siste 12-13 årene har fruktbarheten falt fra over 2,1 til ca. 1,6 for Nittedal kommune (gjennomsnittstall for antall fødte barn pr. kvinne). Dette er en nasjonal trend, tallet for Norge falt fra 1,55 i 2021 til 1,41 barn per kvinne i 2022. Det er kraftig nedgang, og det laveste som noen gang er målt i Norge. Nedgang i fruktbarhet slår direkte inn på veksten i antall barn, og dermed barnehagebehovet og deretter skolebehovet. I framskrivingene har vi lagt til grunn en fruktbarhet som i 2022 på vel 1,6.

Usikkerhet i befolkningsprognoser blir større jo lenger ut i framskrivingsperioden man kommer. Variasjoner i befolkningsveksten henger sammen med veksten i nye boliger. Sterk boligvekst innebærer sterkere befolkningsvekst, og vice versa. I tabellen under vises befolkningsveksten og antall nye boliger slik det har vært i perioden 2015-2022.

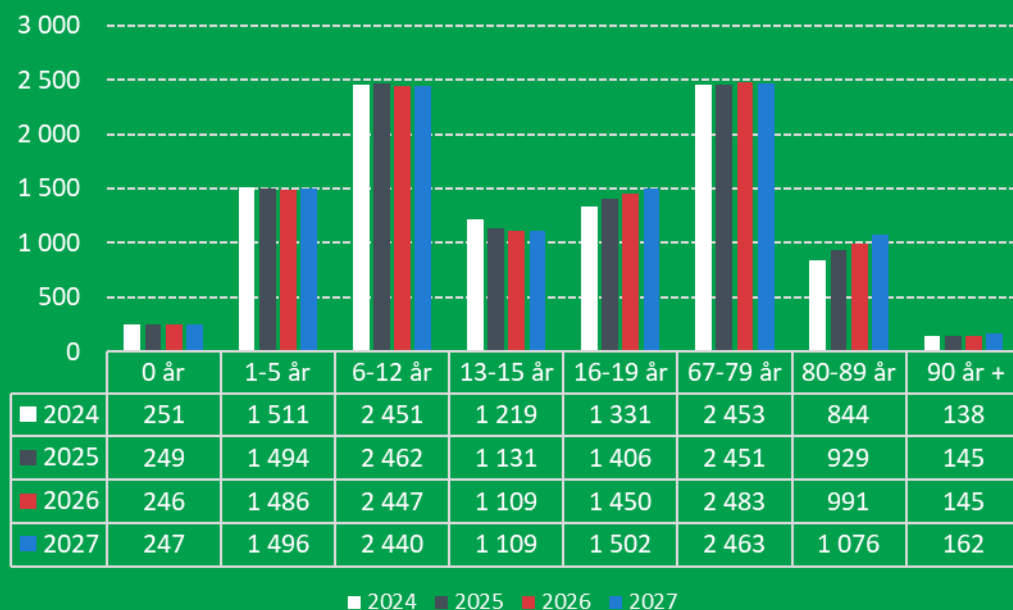
3.1 Befolkningsutvikling for ulike aldersgrupper.

Nedenfor presenteres tabell for prognosene for befolkningsutvikling for de ulike aldersgruppene og noen vurderinger, her fremkommer det blant annet hvordan befolkningen kan utvikle seg mot 2030 under forutsetning av årlig realisering av nye boliger slik det er anslått i boligprogrammet. Det er ventet en svært lav boligvekst i 2024 og 2025, det vil påvirke veksten betydelig, og dermed og inntektene til kommunen.

Tabellen viser at de to nærmeste årene blir det liten samlet befolkningsvekst i Nittedal. Dette er i tråd med lav økning i antall nye boliger. Veksten tar seg opp fra 2026 og utover hvor også antall nye boliger øker. Planlagte, men ikke igangsatte boligprosjekter vil kunne påvirke tallene i denne planperioden. Større utviklingsprosjekter på Hagan, i Varingskollen og på Rotnes vil kunne påvirke veksten mot 2035.

Befolkningsframskrivinger for ulike aldersgrupper 2023-2035. Pr 31.12. Nittedal

Alder\År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0 år	251	249	246	247	250	257	264	270	275	276	275	274	275
1-5 år	1 511	1 494	1 486	1 496	1 481	1 524	1 557	1 593	1 620	1 632	1 639	1 644	1 653
6-12 år	2 451	2 462	2 447	2 440	2 488	2 449	2 479	2 539	2 565	2 584	2 606	2 603	2 640
13-15 år	1 219	1 131	1 109	1 109	1 114	1 155	1 149	1 141	1 108	1 119	1 146	1 171	1 165
SUM 0-15	5 433	5 336	5 288	5 292	5 333	5 385	5 449	5 544	5 567	5 611	5 667	5 692	5 733
16-19 år	1 331	1 406	1 450	1 502	1 507	1 475	1 466	1 457	1 516	1 502	1 472	1 485	1 461
20-39 år	5 879	5 789	5 755	5 773	5 823	6 033	6 203	6 366	6 411	6 400	6 386	6 366	6 413
40-66 år	9 837	9 885	9 952	10 056	10 150	10 281	10 406	10 535	10 662	10 749	10 782	10 820	10 903
SUM 16-66	17 047	17 080	17 157	17 331	17 479	17 789	18 075	18 358	18 589	18 650	18 640	18 671	18 777
67-79 år	2 453	2 451	2 483	2 463	2 536	2 585	2 660	2 724	2 849	2 939	3 050	3 154	3 248
80-89 år	844	929	991	1 076	1 106	1 168	1 204	1 249	1 247	1 255	1 264	1 262	1 274
90 år +	138	145	145	162	179	186	199	216	220	245	272	309	328
SUM 67-90+	3 435	3 525	3 619	3 701	3 821	3 939	4 063	4 188	4 317	4 439	4 587	4 726	4 850
I alt	25 914	25 943	26 069	26 329	26 634	27 108	27 574	28 071	28 450	28 676	28 870	29 066	29 336
Årlig vekst	1,9	0,11	0,49	1,00	1,16	1,78	1,72	1,80	1,35	0,80	0,68	0,68	0,93
Boligprogram	299	19	71	147	205	286	275	269	213	144	123	124	173

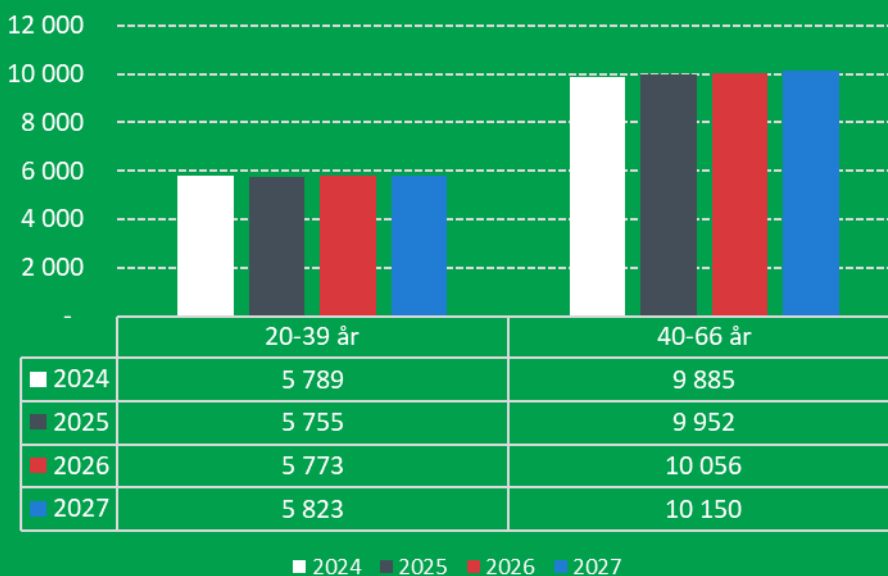
I planperioden 2024-2027 viser prognosen en nedgang i barnetallene fra en prognose på 5433 i 2023 til 5333 i 2027, mens det øker igjen frem mot 2035 hvor det forventes å være 5733 barn. I de eldste aldersgruppene er det forventet en vekst fra 3435 i 2023 til 3821 i 2027, og veksten fortsetter frem mot 2035 til 4850.

Aldersgruppen 16-19 år vil derimot få en ikke ubetydelig vekst i periode, fra en prognose på 1331 i 2023 til 1507 i 2027, for så å jevne seg ut og være på 1461 i 2035.

Boligsammensetningen i kommunen viser at andelen leiligheter er lav i forhold til behovet for aldersvennlige samfunn der innbyggerne våre kan få bo lengst mulig hjemme.

Andelen leiligheter sett opp mot eneboliger/rekkehus/tomannsboliger er 2032 mot 8047; en andel på ca. 25 %. Det er i arealplanen satt av store områder hvor det vil bli planlagt leilighetsutbygging og det vil påvirke denne andelen frem mot 2035.

Boliger etter boligtype - SSB	2023
Enebolig	5088
Tomannsbolig	1024
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	1935
Boligblokk	2032
Bygning for bofellesskap	69
Andre bygningstyper	79

I aldersgruppen 20-66 er det forventet en vekst fra 15716 til 15973 frem til 2027, og en betydelig vekst frem mot 2035, til 6413 for 20-39 år, og 10903 for 40-66 år, totalt 17316.

I denne gruppen har vi svært mange av de som pendler ut av kommunen for å arbeide, og andelen vil kunne øke fremover i takt med veksten i aldersgruppene om ikke det etableres flere arbeidsplasser i Nittedal.

Pendling

Pendler ut av kommunen

2022

9 767 personer

Pendler inn til kommunen

2022

4 637 personer

Kilde

[Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå](#)

Andelen som bor i tettsted i Nittedal 94% og bygda har sterke lokalsentra i flere deler av kommunen. Samtidig er kun 1,81km² dekket av bygg, så vi har store ubebygde arealer til jordbruk, skogbruk og muligheter til et rikt friluftsliv.

Arealbruk

Areal dekket av veier
2023

2,2 km²

Areal dekket av bygninger
2023

1,81 km²

Kilde

[Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå](#)

Arealbruk

Bebyggelse og transport

Befolkningstetthet
2023

142 Innbyggere per km²

Kilde

[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

Andel som bor i tettsted¹
2022

94 %

Kilde

[Areal av land og ferskvatn, Statistisk sentralbyrå](#)

Befolkningstetthet og andel som bor i tettsted

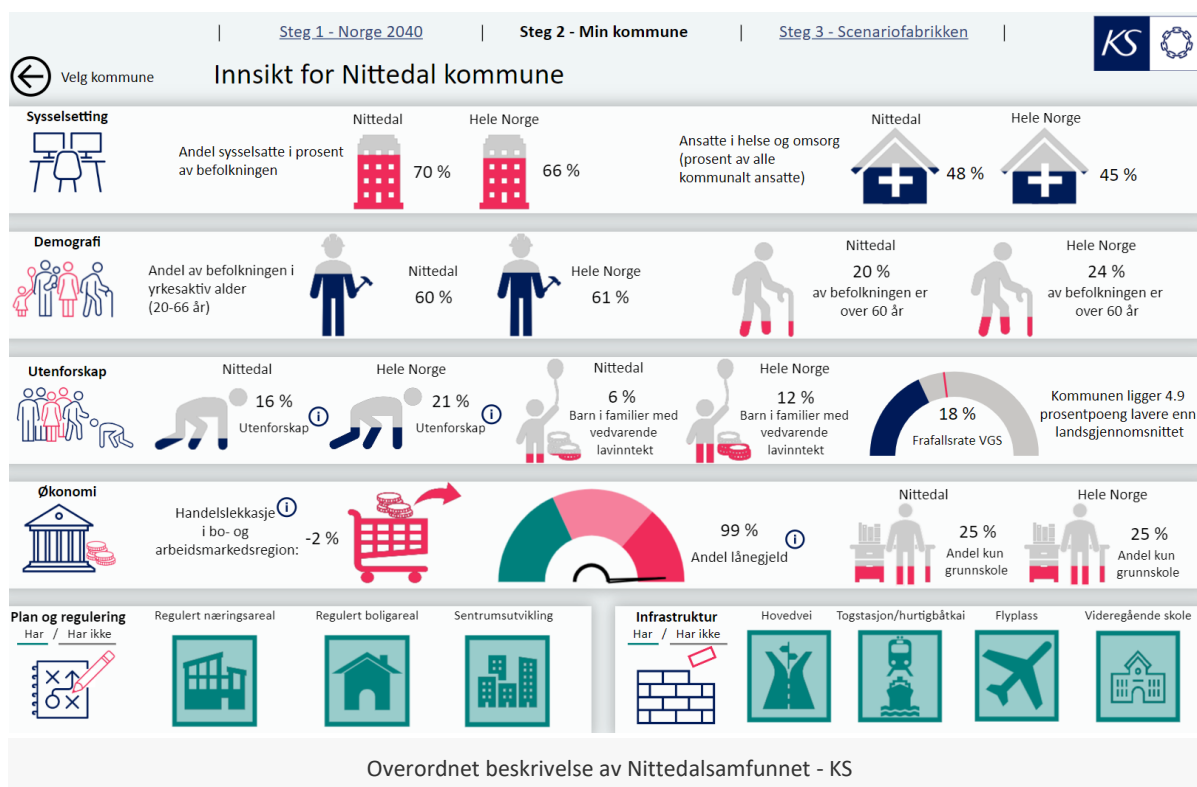
3.2 Utvalgt statistikk og kjennetegn ved Nittedalsamfunnet

Statistikken er valgt for å gi et overordnet bilde på nittedalsamfunnet.

3.2.1 Fremtidsverktøyet 2040

KS har utviklet Fremtidsverktøyet 2040 med utgangspunkt i tilgjengelig statistikk på kommunenivå. Statistikk er hentet hos SSB, Helsedirektoratet, NAV m fl og utgjør til sammen rundt 60 ulike variabler.

Verktøyet presenter innsikt for Nittedal som inneholder noe utvalgte overordnede indikatorer innen sysselsetting, demografi, utenforskap, økonomi og plan og regulering/infrastruktur der kommunen vurderes på ulike måter.

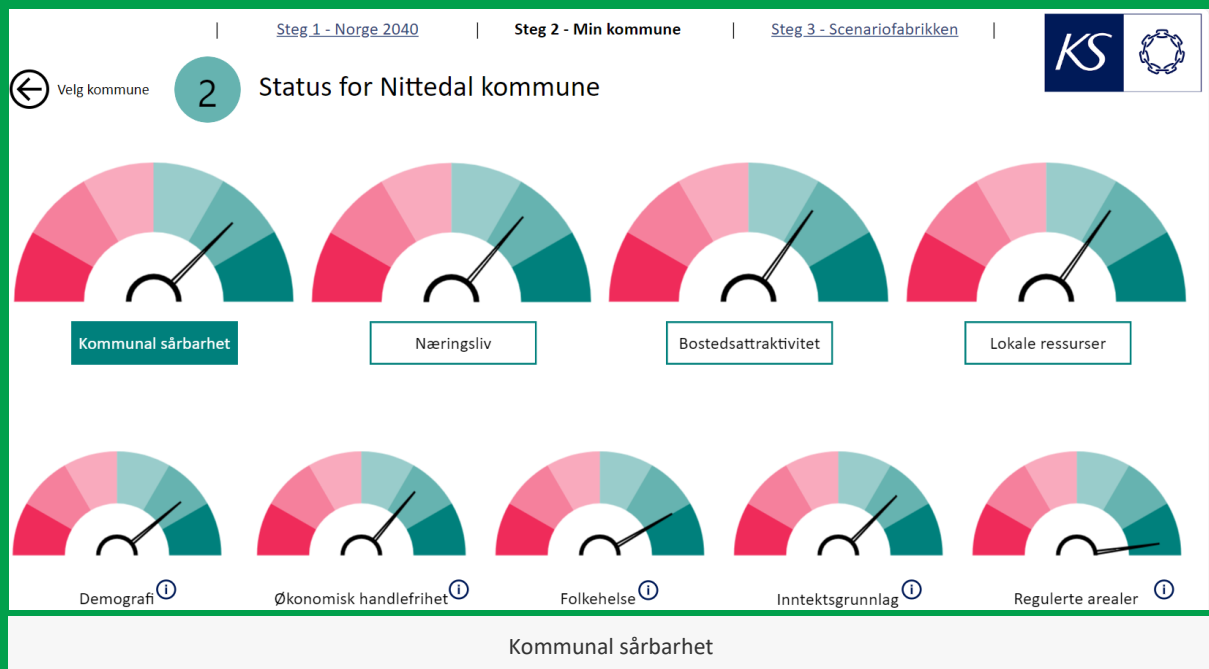

Kommunene i Norge deles videre inn i 6 nivå basert på resultatene på fire områder med underliggende indikatorer.

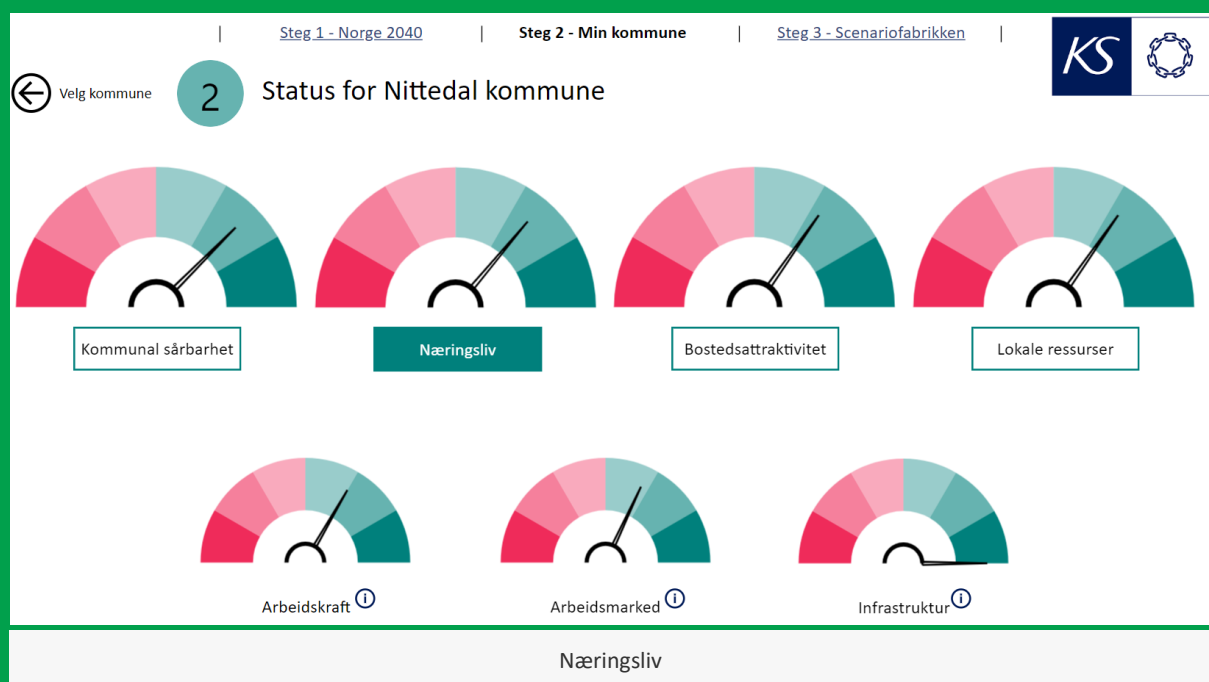
Nedenfor presenteres resultatene for Nittedal.

Nittedal defineres som nivå 2; Kommuner med god styring – ofte presskommuner, med nest best score på alle områdene og for nesten alle indikatorene.

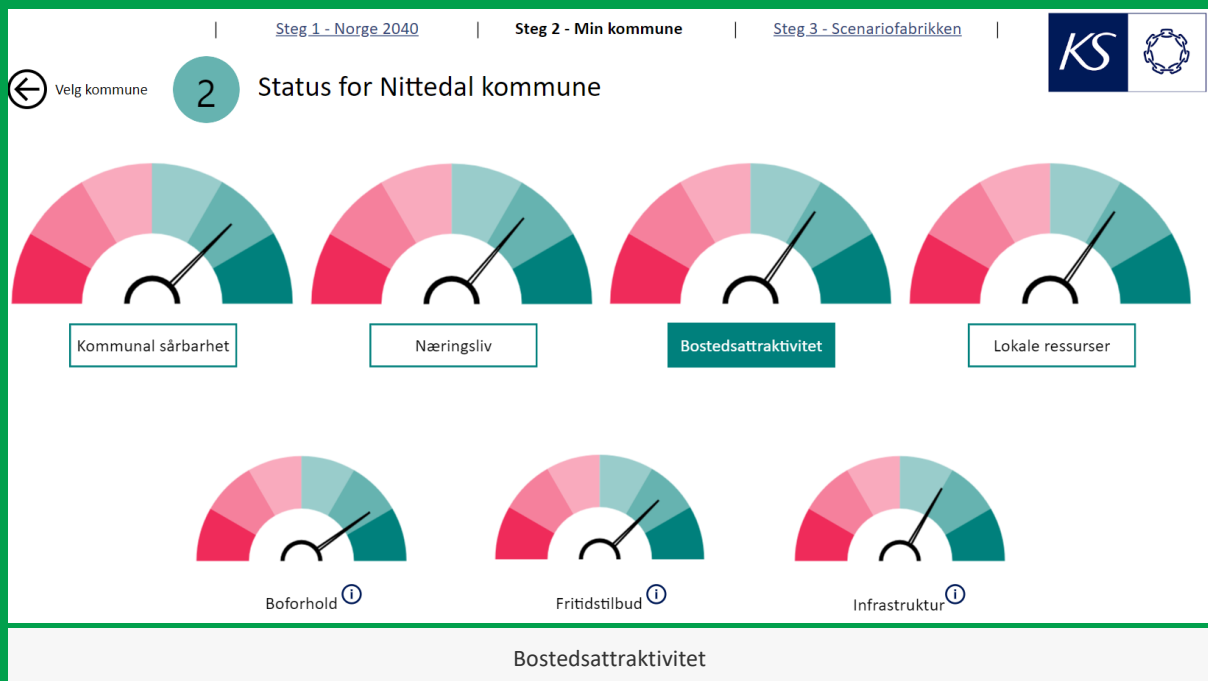
Kommunal sårbarhet - inneholder indikatorene; Demografi, Økonomisk handlefrihet, Folkehelse, Inntektsgrunnlag og Regulerte arealer.

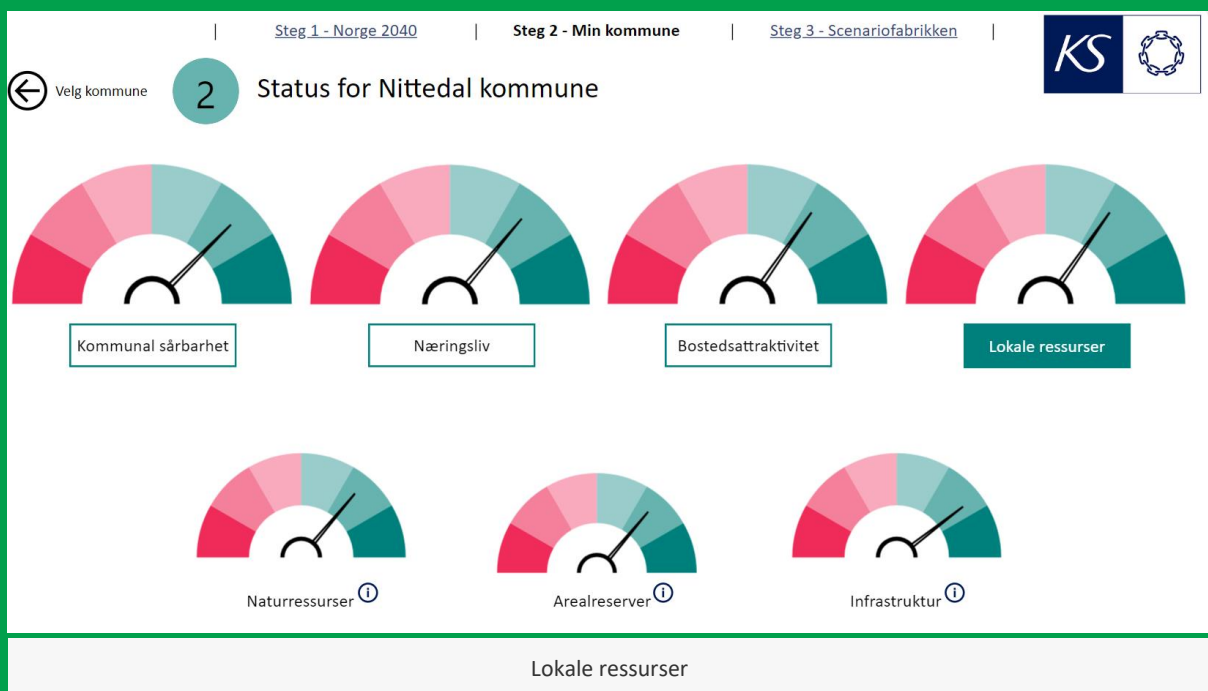
Næringsliv - inneholder indikatorene; Arbeidskraft, Arbeidsmarked og Infrastruktur.

Bostedsattraktivitet - inneholder indikatorene; Boforhold, Fritidstilbud og Infrastruktur.

Lokale ressurser - med indikatorene; Naturressurser, Arealreserver og Infrastruktur.

3.2.2 Folkehelseprofil - utgitt av FHI

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid.

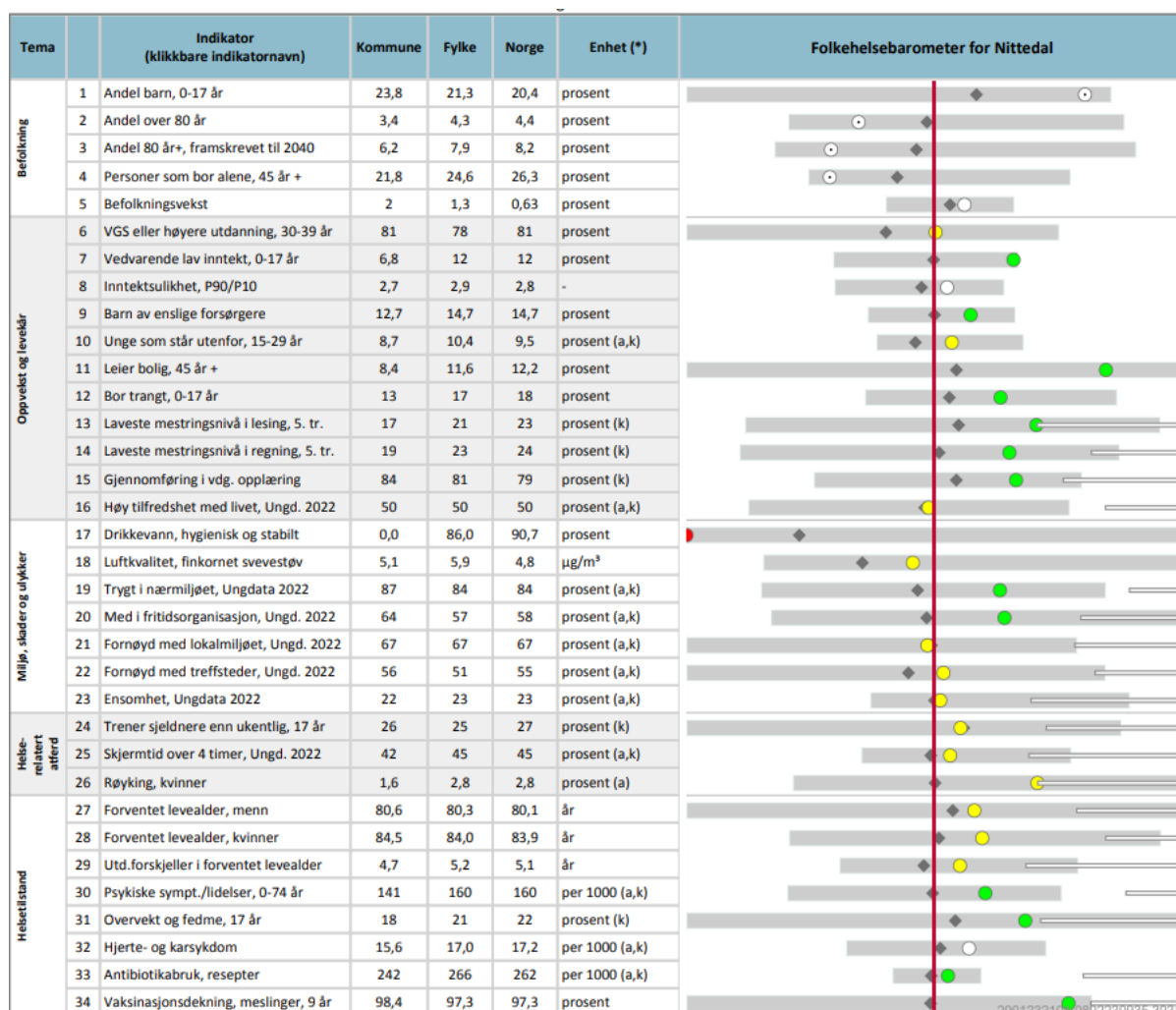
Bomiljø er temaet for folkehelseprofilen 2023. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Indikatorerne som presenteres i profilen er valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå.

All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold. Nittedal har 13 indikatorer på grønt og gult, men en er på rødt, men den kan tyde på at det ikke er rapportert.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Til høyre - forklaring til folkehelseprofilen og oppvekstprofilen som følger nedenfor.

Mye er bra i Nittedal, samtidig ser vi noen risikoområder vi må styrke i denne planperioden og som vil bli omtalt i arbeidet med kunnskapsgrunnlaget for planstrategien.

3.2.3 Oppvekstprofil

Oppvekstprofilen viser noen av kommunens styrker og utfordringer, og kan benyttes i planarbeidet for barn og unge og deres oppvekstmiljø. Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på å fremme barn og unges oppvekstmiljø, og må tolkes i lys av kunnskap om lokale forhold.

Nittedal ligger med 14 på grønt, 14 på gult og 1 indikator på rødt.

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Nittedal
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	23,8	21,3	20,4	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv. foreldre	19,5	23,7	19,8	prosent	
Levelær	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	6,8	12	12	prosent	
	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	3,4	5,2	5,7	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	13	17	18	prosent	
	6 Barn av enslige forsørgere	12,7	14,7	14,7	prosent	
	7 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	2,9	3,8	3,9	prosent	
	8 Unge som står utenfor, 15-24 år	5,6	7,7	7,4	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	9 Bemanning i barnehage, oppfylt	81	90	92	prosent	
	10 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	17	21	23	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	19	23	24	prosent (k)	
	12 Trives på skolen, 7. trinn	88	87	86	prosent (k)	
	13 Mobbes på skolen, 7. trinn	4,1	7,1	7	prosent (k)	
	14 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	43,3	43,4	43,3	poeng (k)	
Fritid og nærmiljø	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	84	81	79	prosent (k)	
	16 Fornøyd med lokalmiljøet, 2022	67	67	67	prosent (a,k)	
	17 Fornøyd med treffsteder, 2022	56	51	55	prosent (a,k)	
	18 Med i fritidsorganisasjon, 2022	64	57	58	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, 2022	22	23	23	prosent (a,k)	
	20 Regelbrudd, Ungd. 2022	7,9	8,6	9,2	prosent (a,k)	
Helse og helseatferd	21 Skjermtid over 4 timer, 2022	42	45	45	prosent (a,k)	
	22 Fornøyd med helsa, 2022	68	67	67	prosent (a,k)	
	23 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2022	50	50	50	prosent (a,k)	
	24 Psykiske plager, 2022	15	16	16	prosent (a,k)	
	25 Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	133	164	166	per 1000 (a,k)	
	26 Søvnproblemer, 2022	29	29	30	prosent (a,k)	
	27 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	26	25	27	prosent (k)	
	28 Overvekt og fedme, 17 år	18	21	22	prosent (k)	
	29 Reseptfrie smertest. ukentlig, 2022	19	20	20	prosent (a,k)	
	30 Alkohol, har vært beruset, 2022	11	14	13	prosent (a,k)	

Mye er bra i Nittedal og det er viktig at vi og forteller de gode historiene i et sammensatt samfunn,

Det er allikevel flere områder vi bør følge særskilt med i planperioden 2024-2027. Dette er områder med risiko og konsekvenser både økonomisk og i forhold til opplevelse av trivsel og livskvalitet. Frivillighetsundersøkelsen gjort i Viken viser for Nittedal at det er mange mennesker bak noen få prosent;

- 13 % psykiske plager – 3250 innbyggere
- 10 % ensomhet – 2500 innbyggere
- 16 % ikke fornøyd med livet – 4000 innb.
- 2 % har ingen gode venner – 500 innb. Nittedal scorer lavest i Viken på regelmessig kontakt med nære venner.

De største utfordringene er innen forebygging og mestringsnivå for veksten i den eldste del av befolkningen, og forebygging av utenforskap og styrking av mestringsnivå i barnehage og skole.

Kunnskapsgrunnlaget for planstrategien vil gå dypere inn i hvilke områder som har risiko og konsekvenser vi må planlegge for å løse, og noen av områdene trekkes frem her.

Eldre:

- Prosentandel personer over 80 år som mestrer livet uten å motta tjenester fra kommunen
- Deltagelse i nettverk, aktiviteter og tiltak som forebygger ensomhet blant eldre
- Eldre sin boligsituasjon og antall som bor i egnet bolig

Forebygging av utenforskap i oppvekstfasen

- Deltagelse i barnehage for innvandrere
- Norsk kunnskap blant innvandrerbarn
- Norsk kunnskap blant alle barn i kommunen
- Mobbing og trivsel i skolen

Forebygging av ensomhet i hele befolkningen

- Antall innbyggere som oppfatter seg som ensomme
- Innbyggere som ser liten grad av mening og har lite framtidstro
- Særlig undersøke og sette inn tiltak for trivsel og nettverksbygging i utvikling av sentrum og nye boligområder

Opplevelse av trygghet og trivsel i hele kommunen

SLT (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak.) skal gjennomføre Trygghetsvandring i hele kommunen – oppfølging av disse vandringene med tiltaksliste, og rutiner for gjentakende undersøkelser.

3.2.4 Næringslivet i Nittedal

Kommunen har et variert og rikt næringsliv med flere store og anerkjente bedrifter. Totalt har kommunen omtrent 8 000 arbeidsplasser og ca. 650 bedrifter/virksomheter med mer enn 1 ansatt - dette inkluderer ca. 80 offentlige virksomheter.

Omtrent 50 % av bedriftene i kommunen har mellom 1 og 4 ansatte og ca. 40 % av virksomhetene har 5 til 49 ansatte, det betyr at de siste 10 % er bedrifter med mer enn 50 ansatte, og noen av de største; Würth, Diplom-Is, Ringnes har sammen nærmere 2000 ansatte.

Kommunen er geografisk plassert i Norges største og integrerte arbeidsmarked – et voksende Romerike og med en stadig større hovedstad. Dette gir kommunens innbyggere et mangfold av muligheter.

Kommune NM

NHOs Kommune-NM er en årlig rangering av de økonomiske prestasjonene og rammebetingelsene for næringslivet i norske kommuner og fylker. Kommune-NM dekker fem temaområder: Næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi.

Kommune-NM er utelukkende basert på kvantitative data, hentet fra offisielle statistikker. Kommune-NM måler ikke politikk eller næringsvennlighet direkte.

Økonomiplan for 2024-2027

Nittedal er rangert som nummer 24 av 356 kommuner, og nummer 9 i Viken. Det er noe lavere enn tidligere år, eksempelvis 2019 da kommunen lå på 15.plass, og 2021 på 21.plass.

Totalresultat kommune

Tabellen viser resultatet for totalindikatoren og de ulike områdeindikatorene i Kommune-NM

🔍 nittedal ✕

Kommune	▲ Total	Total i fjor	Næringsliv	Arbeidsmarkedet	Demografi	Kompetanse	Kommuneøkonomi
Nittedal	24	17	7	93	72	223	11

Kilde: NHO Kommune-NM for 2023. • [Last ned data](#)

Kommunen har nylig vedtatt en strategisk næringsplan utarbeidet med hjelp fra det lokale næringslivet, næringslivsforeningen, kommunes administrasjon og folkevalgte organer.

Kommuneplanens samfunnsdel beskriver de viktigste utfordringene innenfor næring og infrastruktur som:

- Tilrettelegge for videreutvikling av eksisterende og ny næringsvirksomhet
- Utvikle Nye Nittedal sentrum som et bærekraftig vekst- og samlingspunkt
- Skape synergier fra by- og næringsutvikling i samspill med regionene Oslo, Romerike og Hadeland
- Sørge for kompetanse, rolleavklaring og oppgavefordeling

Næringsutvikling er en stor oppgave hvor utvikling av tettsted, bostedsattraktivitet og utvikling av infrastruktur er sentrale faktorer for å lykkes. Dette er et viktig fundament for utviklingen av næring både i et kort og langt perspektiv.

Strategiske mål for næringsutvikling i Nittedal kommune:

- Næringsutvikling legger til rette for et godt lokalsamfunn
- Næringsutvikling bidrar til økt sysselsetting
- Næringsutvikling er en av kildene til befolkningsutvikling
- Næringsutvikling utjevner sosiale forskjeller og bidrar til å redusere utenforskap
- Næringsutvikling legger til rette for nye innovative næringer som tiltrekker høykompetent arbeidskraft
- Næringsutvikling skaper lokale arbeidsplasser som reduserer utslipp og er bra for miljøet
- Næringsutvikling bidrar til at ungdom motiveres til å fullføre videregående skole, fagutdanning og ta høyere utdanning

Følgende er satsningsområder i tilfeldig rekkefølge for oppnåelse av strategiske mål:

1. Utvikling av Nittedal sentrum og næringsarealer
2. Eksisterende næringsareal
3. Transport og infrastruktur
4. Offentlig privat samarbeid – inkludere flere i arbeidslivet
5. Møteplasser og nettverksbygging
6. Innovasjon og entreprenørskap

I 2024 tilsettes næringsrådgiver i kommunen, stillingen finansieres gjennom omgjøring av stillingsmidler i forbindelse med naturlig avgang/vakanser og plasseres i kommunedirektørens stab sammen med kommuneadvokat, kommunikasjonssjef og politisk sekretariat. Hovedoppgaven vil være å gjennomføre

strategisk næringsplan i tett samarbeid med de øvrige sektorene i kommunen, næringsforeningen og næringslivet.

3.2.5 Nittedal er allerede en bærekraftig kommune

PwCs Bærekraft 356 er en oversikt over hvordan det står til med bærekraftsarbeidet i alle Norges kommuner. Den omfattende kartleggingen legger FNs bærekraftsmål til grunn, og rangeringen er basert på 67 indikatorer fra offentlig tilgjengelig informasjon. I Bærekraftsindeksen får kommunene en detaljert oversikt som forteller hvordan de ligger an sammenlignet med resten av Norge, og i 2023 havnet Nittedal helt oppe på en 8. plass.

3.3 Nittedal - en del av en helhet

En kommune påvirkes av ulike regionale og statlige føringer og forventninger.

Rammebetingelser, forventninger og føringer for vårt arbeid kommer og fra statsbudsjett, ulike stortingsvedtak som igjen følges opp av ulike direktorater, statlige forventninger til kommunal og regional planlegging, stortingsmeldinger og ulike NOUer.

I tillegg publiseres forskning som på ulike måter vil påvirke forventningene til oss.

I arbeidet med budsjett- og økonomiplaner fremover er det viktig å skaffe oss oversikt over disse forventningene og hvordan de kan påvirke kommunens målbilde. Innenfor hver sektor pågår det en løpende utvikling av ny kunnskap, og det å bruke kunnskapen som er presentert og tilpasse den våre omgivelser i vår kommune er viktig for å forstå hvordan utviklingen utenfor oss påvirker vårt målbilde.

Kunnskapsgrunnlagene som kan hentes fra ulike kilder vil være viktige for å utdype og styre retningen på vårt utviklingsarbeid for å nå målene som er gitt i vedtakene som er fattet. Viktig er også å vurdere og styre hvilken kunnskap som skal legges til grunn, i og med at det vil finnes et utall av meninger og kunnskaper om de ulike temaene. Å prioritere er også å velge bort, slik vil vi kunne få en kunnskapsbasert og ikke minst felles tilnærming i samspelet mellom politikk og administrasjon i gjennomføringen av samfunnsdelen og andre vedtak som er gjort og vil bli gjort i tiden fremover.

KS og Statsforvalteren er gode kilder til å få oversikt.

Indikatorsettet for samfunnsdelen og organisasjonspolitikken, som presenteres i en første versjon i denne budsjett og økonomiplanen, gir gode indikatorer på hva som er viktig for oss å få kunnskap om og ha med oss i vårt arbeid.

3.3.1 Et utvalg av forventninger og utviklingstrekk

NOU – Tid for Handling – Helsepersonellkomisjonens rapport

Fire hovedutfordringer knyttet til personell og kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene:

1. utbredt bruk av deltidstillinger,
2. mange ansatte uten formell helse- eller sosialfaglig utdanning,
3. høyt sykefravær, og
4. høy turnover.

Stort lederspenn kan hindre arbeidet med å gjennomføre nødvendige endringer og innovasjon i sektoren. Stort lederspenn påvirker jobbengasjement, prestasjon, tilfredshet, og turnover.

Helsepersonellkomisjonen anbefaler å vurdere konsekvensene for personellens produktivitet i vurderingen i planleggingen og dimensjonering av nye bygg i helse- og omsorgstjenestene. Det betyr at **byggenes evne til å understøtte produktivitetsøkning, gitt den totale ressursbruken**, må inn i investeringskalkylen på samme måte som kostnader per kvadratmeter.

Helsepersonellkomisjonen foreslår **6 tiltaksområder** for å utvikle bærekraftige helse og omsorgstjenester

Hovedfunn:

Det er ikke penger Norge mangler fremover, det er folk.

Mulighetsstudien for Skytta og Døli blir et godt kunnskapsgrunnlag videre i arbeidet med helse- og omsorgstjenestene.

NOU – Trygg barndom, sikker fremtid

Gjennomgang av rettsikkerheten for barn og foreldre i barnevernet.

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats, og flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Målene i reformen blir kun oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren, reformen omtales derfor ofte som en oppvekstreform.

Kommunene har fått fått økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det overordnede målet med reformen er et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov.

Ny barnevernslov

Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Kommunestyret skal også selv vedta en plan for det forebyggende arbeidet (§ 3-1).

Figur 1.4 Tiltaksområder for løsninger av personellutfordringene
Kilde: Helsepersonellkomisjonen.

Det gjøres også en endring i bestemmelsen om kommunens oppgaver (§ 2-1). Det vil ikke lenger følge av loven at det er barnevernsleder som har ansvaret for oppgaver etter loven. Hovedformålet med endringen er å understreke og styrke kommuneledelsens ansvar for den overordnede styringen av barnevernstjenesten.

For ansatte i tjeneste som skal utføre nærmere bestemte oppgaver, innføres det krav til kompetanse på masternivå eller tilsvarende, eller med bachelor og minst fire års arbeidserfaring (§ 2-1 a). Kravet vil gjelde fra 1. januar 2031

Nasjonal barnehagestrategi mot 2023; Barnehagen for en ny tid, januar 2023

Her understrekes kommunenes ansvar for tidlig hjelp, og med en generelt tidligere innsats i utdanningsløpet.

«Med det mener regjeringen at barnehagen, som første del av utdanningsløpet, bør prioriteres langt høyere enn tidligere».

Det er besluttet nasjonalt at pedagognormen i barnehager skal økes til 50% innen 2025, og ytterligere til 60% innen 2030.

I dag er pedagogdekningen på ca. 42,5% i de kommunale barnehagene, med stor variasjon mellom barnehagene.

NOU – Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen – et kunnskapsgrunnlag

Skolene i Norge er nasjonalt styrt gjennom Læreplanen, opplæringsloven med forskrifter. Regjeringen vedtar våren 2023 ny opplæringslov for Stortinget. Den nye opplæringsloven med forskrifter skal etter planen gjelde fra august 2024.

Opplæringsloven er et solid rammeverk som sikrer alle en opplæring av høy kvalitet og et trygt og godt læringsmiljø. Regjeringen vil også legge fram en stortingsmelding om 5.-10.trinn. Hovedmålet for meldingen skal være å utforske og beskrive hvordan skolen i større grad kan ivareta og fremme elevenes motivasjon, mestring, læring og utvikling.

Nittedalskolen utvikles gjennom «Strategiplan for kvalitet i nittedalsskolen». Planen skal sikre en helhetlig og langsiktig strategi for kvalitetssikring, kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling.

Rom for deltakelse-kulturfrivillighetsstrategi 2023-2025.

Strategien er blant annet en del av regjeringens arbeid for å øke deltakelse og motvirke frafall i fritidsaktiviteter.

Fire satsingsområder:

1. Rammebetingelser for kulturfrivilligheten
2. Kulturfrivillighetens tilgang på egnede lokaler
3. Bred deltakelse og inkludering
4. Samspillet mellom den profesjonelle og den frivillige kulturen.

Denne nasjonale satsingen vil virke inn når det i 2023 skal utarbeides en temaplan for frivillighet i Nittedal.

Statsforvalterens forventningsbrev til kommunene

Hensikten med brevet er å belyse nye tema og forventninger som regjeringen har til kommunene og Statsforvalteren. Disse forventningene er av slik karakter at de ikke handler isolert sett om 2023, og er derfor viktig kunnskap om hva som forventes av kommunene fremover.

Utvalgte temaer som belyses i brevet:

- Oppfølging av bærekraftsmålene
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Endringer i velferdslovgivningen – plikt til samarbeid og samordning
- Utsatte barn og familier – et felles ansvar
- Barnehage og grunnopplæringen – også et premiss for levekår og helse senere i livet
- Kompetanse og planlegging for fremtidens helse- og omsorgstjenester – Kompetanseløft 2025
- Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring
- Gjennomføring av Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre – overgang til Bo trygt hjemme-reformen
- Kvalifiseringsprogrammet – alle må få mulighet til å forsørge seg selv
- Sosial boligpolitikk – viktig del av sosial bærekraft
- Kommunens rolle for å ivareta og sikre avløpsinfrastrukturen
- Naturmangfold må ivaretas
- Jordvern og landbrukets øvrige arealinteresser

4 Politisk og administrativ organisering

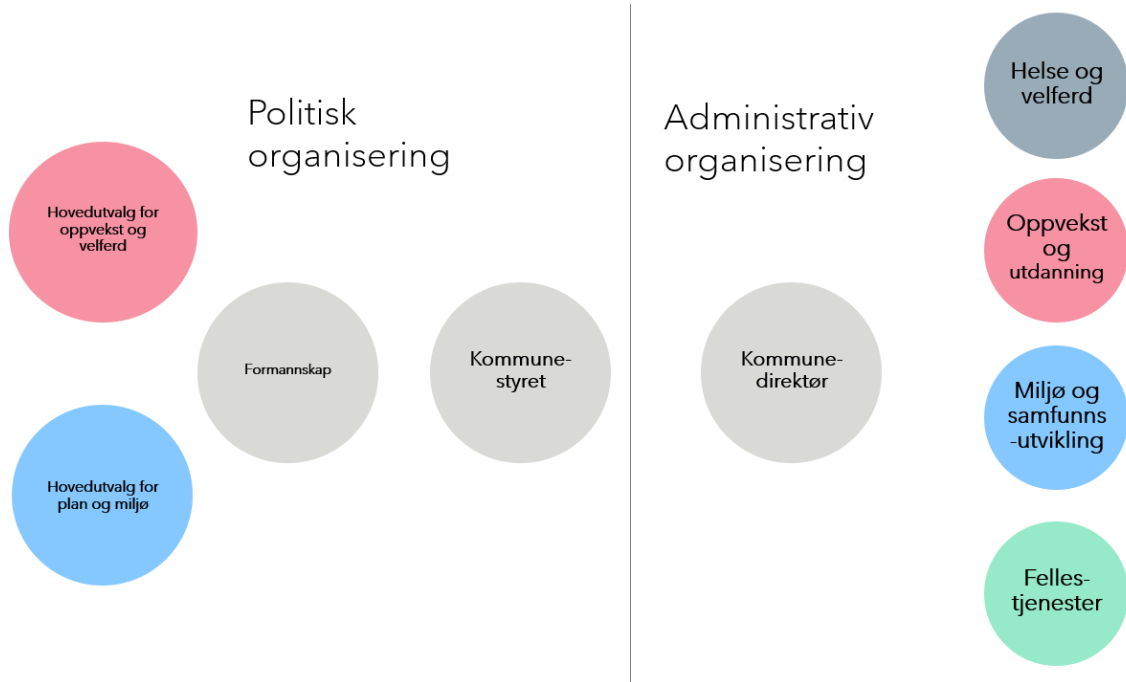
Det er kommunestyret som er det øverste organet i Nittedal kommune. Kommunen er organisert etter formannskapsmodellen med tilhørende hovedutvalg.

Kommunestyret har ansvar for å gjennom politiske vedtak planlegge, prioritere bruken av ressursene og styre kommunens økonomi.

God planlegging er et verktøy for gjennomføring av lokal politikk og styrker mulighetene for å gjennomføre kommunestyrets målsettinger og prioriteringer. Flerårig planlegging må til for å sikre muligheten til å levere gode velferdstjenester. Økonomiplanen, budsjettet, regnskapet og årsberetningen er sentrale verktøy for prioritering av ressurser og styringen av kommunens virksomhet og økonomi.

Det er administrasjonens oppgave å gjennomføre de politiske vedtakene. Administrativt er kommunen organisert med tjenesteytende sektorer.

Noen oppgaver løses av andre enn administrasjonen til Nittedal kommune. Kommunen har et eget kommunalt eiendomsforetak, og er deltaker i ulike interkommunale samarbeid, samt innehar eierinteresser i ulike selskaper.

4.1 Styring er viktig for å oppnå ønskede resultater.

God virksomhetsstyring skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioritering, samtidig som det gir handlingsrom for kommunens ledere og medarbeidere til å løse sine oppgaver på en best mulig måte. Dette slik at vi i fellesskap oppnår de ambisjonene vi har satt oss. Videre skal kommunen, gjennom helhetlig virksomhetsstyring sikre effektiv drift og gode tjenester til innbyggerne og samtidig arbeide med utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggernes behov.

Virksomhetsstyring i Nittedal er å fastsette mål, for så å prioritere, planlegge og budsjettere ressurser, og deretter følge opp og rapportere resultater og ressursbruk. Deretter kan resultatene brukes informasjonen for læring og forbedring slik at målene nås på en effektiv måte. Dette gjøres samtidig som virksomheten opererer innenfor gitte rammer, eksempelvis lover og regler eller økonomisk handlingsrom. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, (DFØ) har utgitt en veileder som er nyttig i arbeidet med virksomhetsstyring og presenterer styringshjulet slik det er beskrevet nedenfor.

Mål og resultatstyring vil oppsummert være: Å sette mål for hva Nittedal kommune skal oppnå og måle resultater og sammenligne det med målene og bruke den informasjonen til styring, kontroll og læring for å utvikle og forbedre arbeidet vårt.

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Nittedal kommune kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Budsjett og økonomiplan er det viktigste styringsverktøyet og beskriver hvordan kommunens ressurser fordeles i et årlig og flerårig perspektiv. Samtidig må det skje innenfor trygge økonomiske rammer, som ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.

I innledningen til kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt i januar 2023 står det:

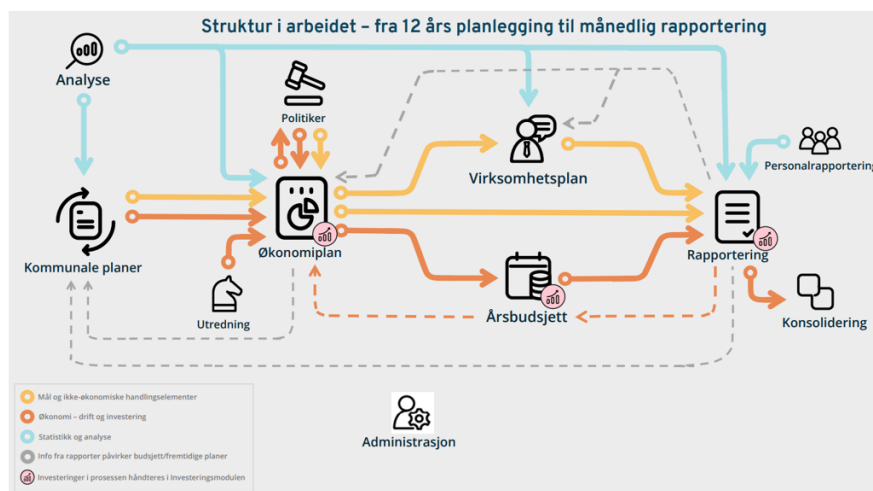
Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet for Nittedal kommune, og påvirker alle som bor og jobber i kommunen. Planen skal angi den overordnede retningen og beskrive den langsiktige utviklingen for kommunen.

Samfunnsmålene, delmålene og arealstrategiene i samfunnsdelen, samt fokusområdene i organisasjonspolitikken gir retning i arbeidet og er nyttig å bruke kunnskapsgrunnlaget for mål- og resultatstyring og styringshjulet for å sikre god virksomhetsstyring. Derfor har vi i arbeidet med denne budsjett og økonomiplanen fått frem en første versjon av et indikatorsett som har til formål å gi en status på hvor Nittedal kommune er i 2023. Dette vil bli fulgt opp videre i arbeidet med planstrategien som skal vedtas i juni 2024.

For å sikre god samordning av målene og planarbeidet har kommunen valgt å sammenstille kommuneplanens handlingsdel, årsbudsjett og økonomiplan i ett dokument.

I 2023/2024 tar kommunen i bruk flere moduler i verktøyet Framsikt. Modulene Virksomhetsplan og Kommunale planer skal sikre god mål- og resultatstyring, og dermed at sektorområder og tjenesteenheter jobber etter kommunens vedtatte handlings- og økonomiplan og målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Lederne ser satsingsområder, mål og øvrige vedtak de skal jobbe mot det nærmeste året. Med full oversikt over sine mål og prioriteringer, kan de delegerer oppdrag og oppgaver med frister for oppfølging for sitt område. Slik sikres at virksomhetene går i samme retning som kommunes overordnede målsetninger.

Oversikt over sammenhengene i virksomhetsstyringen - fra langsiktig planlegging til gjennomføring av politikk

4.2 Internkontroll

Kommuneloven (kap. §25) er klar på at kommunene skal føre internkontroll og rapportere dette til kommunestyre.

Virksomhetsplanmodulen er også et verktøy for å få oversikt over og følge opp politiske verbalvedtak i forbindelse med handlings- og økonomiplanen. Løpende politiske vedtak skal legges inn i virksomhetsplanen gjennom året hvor status rapporteres i tertial eller årsrapporter i Rapporteringsmodulen til politisk nivå.

Verktøyene vi innfører i 2023/2024 sikrer helhetlig virksomhetsstyring og lovlig drift i hele organisasjonen ved at internkontrollen enkelt kan følges opp og rapporteres på samme sted, og form, som øvrig rapportering (økonomi, tiltak, politiske vedtak, fravær og så videre). Til sammen gir dette mulighet for å skape en god arena for læring og forbedring.

Godt kvalitetsarbeid kjennetegnes av følgende:

1. Krav til kompetanse er kjent
2. Det er lagt til rette for kompetansebygging som sikrer kunnskaper, ferdigheter og holdninger
3. Faglig standard og hva som er god praksis deles og er kjent
4. Det arbeides med kontinuerlig forbedring for å forbedre kvaliteten og/eller redusere ressursbruken
5. Rutiner er på plass i internkontroll og kvalitetssystemet for alle viktige arbeidsprosesser
6. Avvikssystemet er kjent og avvik rettes opp og er kilde til læring

Et viktig ledd i arbeidet med internkontroll er verktøyet Compilo og implementering av verktøyet prioriteres i 2023/2024. Compilo er ikke bare et verktøy for å dokumentere avvik, det inneholder og moduler for dokumentarkiv, risikoanalyse og årshjul, som vist til høyre.

Analyse og håndtering av risiko og sårbarhet (ROS) og internkontroll er en viktig del av kommunens virksomhetsstyring.

Kommunen skal arbeide systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap på tvers av sektorene i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Dette har fått økt oppmerksomhet de senere årene, dels som følge av klimaendringer med økt sårbarhet for ekstremvær, hyppigere hendelser blant annet skogbrann, og som følge av nye og endrede trusselbilder.

5 Nittedal mot 2035

5.1 Kommunen har vedtatt ny kommuneplan

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet for Nittedal kommune, og påvirker alle som bor og jobber i kommunen. Planen skal angi den overordnede retningen og beskrive den langsiktige utviklingen for kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt i januar 2023, viser hvordan Nittedal kommune skal legge til rette for samfunnsutvikling, utvikling av tjenestene og møte utfordringene vi står overfor best mulig.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel med langsiktig arealstrategi, og en arealdel. Arealdelen lages på bakgrunn av målene og langsiktig arealstrategi i samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egne virksomheter og planlegging. Den er også førende for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal omfatte en handlingsdel. For å sikre god samordning av planarbeid har kommunen valgt å sammenstille kommuneplanens handlingsdel, årsbudsjett og økonomiplan i ett dokument. Konkretisering og implementering vil på sektornivå komme til uttrykk i temaplaner og virksomhetsplaner.

Nittedals innbyggere og politikere har sammen valgt ut fem bærekraftsmål som spesielt viktige for oss.

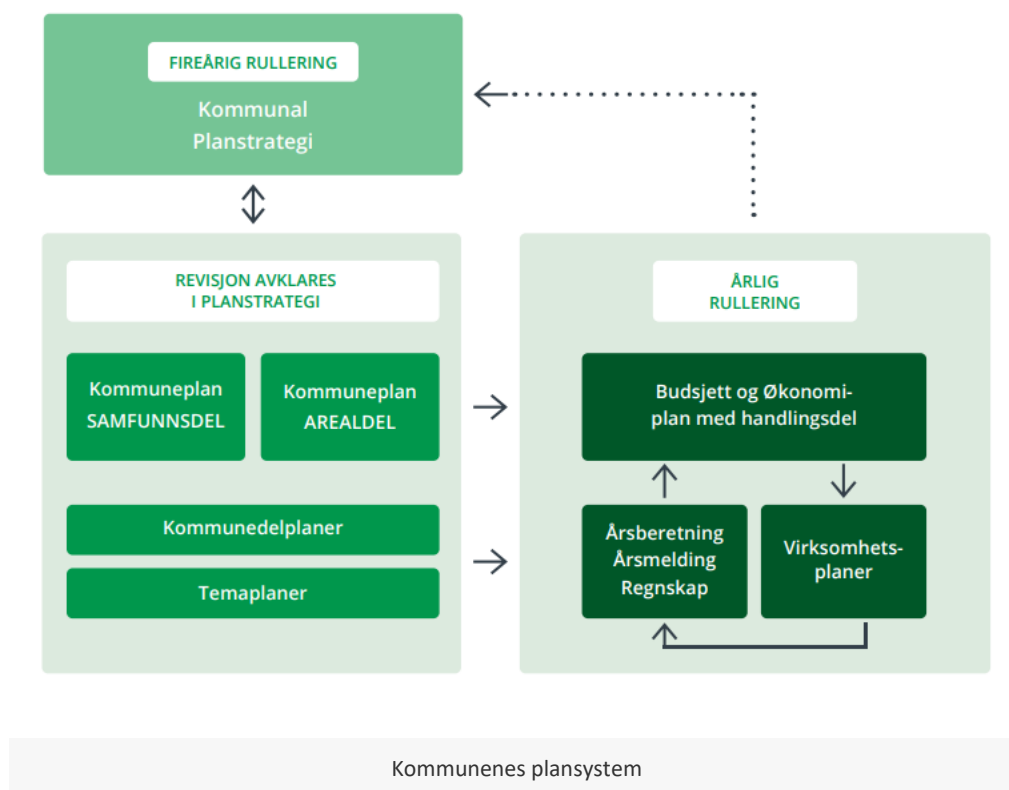

De 5 utvalgte bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene skal styre alle valg og handlinger kommunen gjør. Bærekraftsmålene danner derfor utgangspunkt for mål og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel og vil få virkning på arbeidet med å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel gjennom vedtak i budsjett og økonomiplaner frem mot målbildet i 2035.

Kommunens modell for planstyring skal knyttes opp mot samfunnsmålene. Målstrukturen skal gå igjen som en "rød tråd", uavhengig om man er i overordnet plan, temaplan, virksomhetsplan eller økonomiplan. Økonomiske konsekvenser for investerings- og driftsbudsjettet skal sees i sammenheng.

Strukturen og de ulike elementene i det kommunale plansystemet vises i figuren under.

5.1.1 Kommunestyret sier HVA – administrasjonen svarer med HVORDAN

Kommuneplanen er grunnlaget for sektorenes planer og virksomhet. Kommuneplanen gjelder for 12 år, men i hver valgperiode skal kommunestyret ta stilling til om hele eller deler av planen skal revideres. Planene til kommunen er viktige verktøy for styring. De skal bidra til å samordne ressursene våre for å utvikle kommunen og gi best mulig tjenester, og skal gi et godt grunnlag for politisk og administrativ styring. Innbyggerne/brukerne sine ønsker og behov skal være vektlagt. Ny kommunelov krever tettere kobling mellom plansystem og økonomistyring, for å få mer målrettet og realistisk styring.

Plan og bygningsloven §10-1 stiller krav til at kommunestyret minst en gang hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal vedta en kommunal planstrategi. Det tas sikte på at ny planstrategi for Nittedal vedtas i juni 2024.

Formålet med planstrategien er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i retning vedtatte mål i kommuneplanen. Planstrategien er det viktigste styringsverktøyet for det nye kommunestyret for å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden.

5.1.2 Gjeldende Planstrategi 2020-23 og arbeidet med ny planstrategi

Tabellen nedenfor viser vedtatt planstrategi og status på planene.

Plan	Sektor	2020	2021	2022	2023	Status	Beskrivelse / kommentar
Kommuneplan							
Kommuneplanens samfunnsdel	SMS	O		F			Vedtatt januar 2023
Kommuneplanens arealdel	SMS	O		F			Nytt offentlig ettersyn høst 2023, vedtak 2024
Temaplaner - sektorplaner. Nye planer.							
Plan for arbeid med flyktninger 2020-2023	H&V	F					Planarbeid pågår - ferdigstilles 2024
Strategiplan helse, velferd og mestring	H&V	F					Revideres 2024/2025
Boligttypeprogram 2020-2023	H&V	F					Revideres 2024
Plan for Eierstyring av interkommunale selskap	K.dir		O	F			Vedtatt høsten 2022
Felles strategiplan for kvalitet i barnehager og skoler	O&U			O			Planarbeid pågår - ferdigstilles 2024
Temaplaner som skal revideres							
Kommunal beredskapsplan	SMS		F				Helhetlig ROS gjennomført i 2022, Plan for kommunal kriseledelse er under arbeid
Strategiplan for kompetanse, rekruttering, arbeidsgiverpolitikk	Rådmar	O	F				Ny organisasjonspolitikk ble vedtatt juni 2022
Strategisk Næringsplan	K.dir	O	F				Planen var på høring i 2022 og ble vedtatt januar 2023
Alkoholpolitisk handlingsplan	H&V	F					
Skolebehovsplan 2020-2030	O&U	F					barnehager er vedtatt å slås sammen. KST 76/23. Ferdigstilles i1a 2024.
Plan for behovsdekning for Nittedalsbarnehagene	O&U						se over
Kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2023-2035							Handlingsprogram vedtatt: KST 12.12.2022, sak 128/22. Kommunedelplanen forventes å sendes på høring før jul 2023, og forventes vedtatt i løpet av 1. halvår 2024.
Handlingsprogram 2023 - 2026	O&U		O	F			
Kommunedelplan for klima og energi	SMS			O	F		Planarbeid pågår, vedtak 2024
Kommunedelplan for landbruk	SMS			O	F		Planarbeid pågår, vedtak 2024
Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2022-2030	O&U	O	F				Vedtatt 28.08.2023
Strategi- og kvalitetsplan for nittedalsskolen 2020-2023	O&U	F					kvalitetsplaner for Nittedalsskolen og Nittedalsbarnehagene - ferdigstilles 2024.
Hovedplan for vann og avløp	SMS		O	F			Ferdigstilles 2024
Trafikksikkerhetsplan 2020-2023	SMS	O	F				Årlig revisjon av handlingsdel
Reguleringsplaner og andre planer							
Forprosjekt Natursti langs Nitelva	SMS	O		F			Politisk behandlet i 2022
Områdeplan Varingskollen	SMS	O			F		Planarbeid pågår, planprogram utarbeidet 2022, avhengighet kommuneplanens arealdel
Områdeplan for Nittedal stasjonsområde/Rotnes	SMS		O		F		Planarbeid pågår, vedtak i 2024
Områdeplan for Tumyrhaugen	SMS				F		Planarbeid pågår, vedtak i 2024
Områdeplan for Skytta	SMS			O			Ikke igangsatt
Områdeplan for nye Nittedal sentrum	SMS			O			Planarbeid startes etter vedtak av KPL arealdel
Områdeplan for Hagan/Li	SMS				O		Ikke igangsatt
Områdeplan for Li	SMS		F				Vedtatt 2021
Plan for ny Rotnes skole	NK-KF	O		F			Arbeid med mulighetsstudie pågår
Detaljregulering Rygga bru	SMS		O		F		Gjennomføres uten regulering
Detaljregulering Skoleveien - Slattumhallen	SMS			O			Ikke igangsatt
Detaljregulering gang/sykkelvei - rv.4 til Hakadal stasjon	SMS				F		Planarbeid pågår
Detaljregulering gang/sykkelvei - Fuglåsen	SMS		F				Planarbeid pågår
O = Oppstart F = Planlagt ferdigstilt ved vedtak av Planstrategi							
Grønt= Framdrift iht. Planstrategi. Gult = forsinket.							
Status planstrategi 2020-2023							

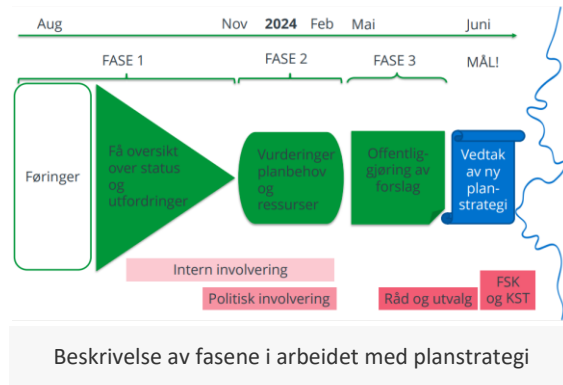
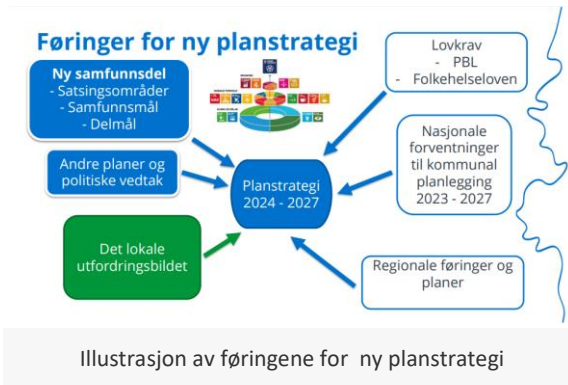
Ny planstrategi vedtas i juni 2024

Arbeidet med ny planstrategi er igangsatt og en tverrsektoriell gruppe er nedsatt og ledes av samfunnsplanlegger. Planstrategien er verktøy for det nye kommunestyret for å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i kommunestyreperioden for å møte kommunens behov – utvikling mot de 5 vedtatte samfunnsmålene våre.

Planstrategien skal etter plan og bygningsloven:

- Drøfte og redegjøre for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø
- Drøfte hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi
- Ta stilling til om kommuneplanen skal revideres
- Vurdere samlet planbehov opp mot tilgjengelige planressurser

Økonomiplan for 2024-2027

I arbeidet tar vi i bruk et nytt verktøy i Framsikt, en modul for kommunale planer. Denne skal sikre en rød tråd fra planer via økonomiplan, og virksomhetsplaner til tertial- og årsrapporter. Modulen er et digitalt verktøy for all kommunal planlegging. Kommunen kan i denne utarbeide overordnede planer som kommuneplanens samfunnsdel, men også temaplaner, arealplaner, strategiplaner og kommunedelplaner samt planprogram og planstrategi.

Beskrivelse av planmodulen i Framsikt

Digitale planer gjør det mer levende, øker tilgjengeligheten og lesbarheten for innbyggere, allmennheten, politikere og også for egne ansatte. Dette styrker dialogen mellom kommune og innbyggere, fremmer lokaldemokratiet og gjør det lettere å følge med og involvere seg i samfunnsutviklingen lokalt. Planer, planprogram og planstrategi som er til høring eller vedtatt, kan enkelt publiseres som nettsider og gis tilgang til gjennom en felles digital planoversikt.

5.1.3 Kommuneloven legger føringer

§ 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Kommunestyret har fulgt opp dette ved å være tydelige på at for å sikre god samordning av planarbeid, har de vedtatt i samfunnsdelen at kommunen skal sammenstille kommuneplanens handlingsdel, årsbudsjett og økonomiplan i ett dokument.

5.2 Målstrukturen i samfunnsdelen

Kommuneplanen beskriver målbildet, hvordan er det å bo og jobbe i Nittedal i 2035, 3 satsingsområder for å nå målbildet og 5 samfunns mål som beskriver hva vi skal få til innenfor hvert satsingsområde med totalt 37 delmål. Samfunnsmålene bygger på de 5 valgte bærekraftsmålene.

Figur 9. Målbilde med våre satsingsområder illustrert som Balereika¹⁴

Kommunestyret har vedtatt en ambisiøs kommuneplanens samfunnsdel, som gir retning hvor en ønsker at kommunen skal være i 2035.

Satsningsområde	Samfunns mål	Delmål
Livskvalitet hele livet	1. Vi bidrar til god helse og livskvalitet	16 Delmål
	2. Vi gir god utdanning	
	3. Vi utvikler bærekraftige tettsteder	
Klima-, natur- og miljøvennlig	1. Vi ivaretar klima, natur og miljø	11 Delmål
Engasjement og samskaping	1. Vi skaper fremtiden sammen	10 Delmål

5.2.1 Livskvalitet hele livet

Innbyggerne har tilgang til de tjenestene de trenger, når de trenger det, gjennom hele livet. De hjelper seg selv så langt det er mulig. De opplever livsglede, mestring og livskvalitet i alle faser av livet. Innbyggerne bor i gode og trygge nærmiljøer, og har tilgang på gode opplevelser i egen kommune. De kommer seg trygt til nærmeste tettsted ved hjelp av miljøvennlig transport. De finner ulike sosiale møteplasser, og får dekket sine viktigste praktiske behov. De har gode muligheter for fysisk aktivitet og utøvelse av friluftsliv, og vet hva som trengs for å ha en god psykisk helse.

5.2.1.1 Hovedmål for kommunen

- Vi bidrar til god helse og livskvalitet
- Vi gir god utdanning
- Vi utvikler bærekraftige tettsteder

5.2.2 Klima-, natur- og miljøvennlig

Nittedal er en klimanøytral kommune. Det er enkelt å leve på en måte som ikke skader miljøet. Det er mulig å skape og drive bedrift uten å sette klimaavtrykk. Kommunen jobber for at også framtidens nittedøler skal få oppleve ren natur, biologisk mangfold, varierte kulturmiljøer og ha tilgang på friluftsområder

5.2.2.1 Hovedmål for kommunen

- Vi ivaretar klima, natur og miljø

5.2.3 Engasjement og samskaping

Mange har lyst til å bidra i utviklingen av nittedalssamfunnet. Innbyggere, næringsliv, frivilligheten, politikere og administrasjon har tett kontakt. Sammen finner de nye arbeidsformer og innovative løsninger på utfordringer som dukker opp.

5.2.3.1 Hovedmål for kommunen

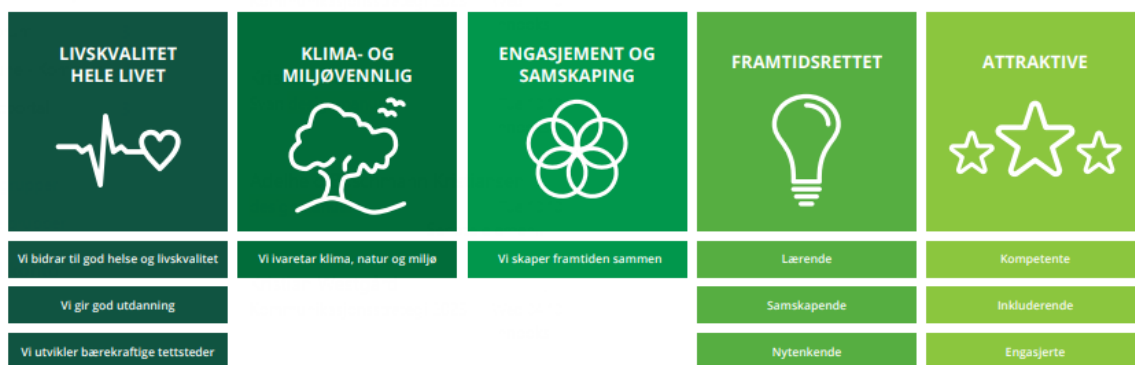
- Vi skaper framtiden sammen

6 Samfunnsmålene i 2024-2027

Kommuneloven gir føringer i § 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett, 2 ledd; Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.

Dette kapitlet har til hensikt å beskrive områder innenfor de 5 samfunnsmålene som må gis prioritet utover det vi allerede gjør for å levere gode tjenester til innbyggerne våre.

Det er godt å leve i Nittedal

Arbeidet med styre etter samfunnsmålene skal balanseres mot å styrke den økonomiske bærekraften gjennom bedre virksomhetsstyring, mer helhetlig økonomistyring og økt digitaliseringsfart.

Nittedal kommune som organisasjon er i endring som en konsekvens av de grep som er tatt gjennom organisasjonspolitikken og samfunnsdelen. Vi må sammen finne ut hvordan vi skal bevege oss mot kommune 3.0, den samskapende kommunen, og dette skal vi gjøre samtidig som presset på tjenestene våre øker på grunn av vekst både i folketall, forventninger fra egne ansatte, innbyggere, egne politikerne og regionale og statlige aktører. Det gir en kompleksitet som stiller store krav til et felles lederskap og den enkelte medarbeider.

I løpet av økonomiplanperioden er det derfor viktig å prioritere grep og tiltak som fremmer lederutvikling og styrking av medarbeiderskapet. Samtidig må vi forsterke arbeidet med digitalisering og virksomhetsstyring.

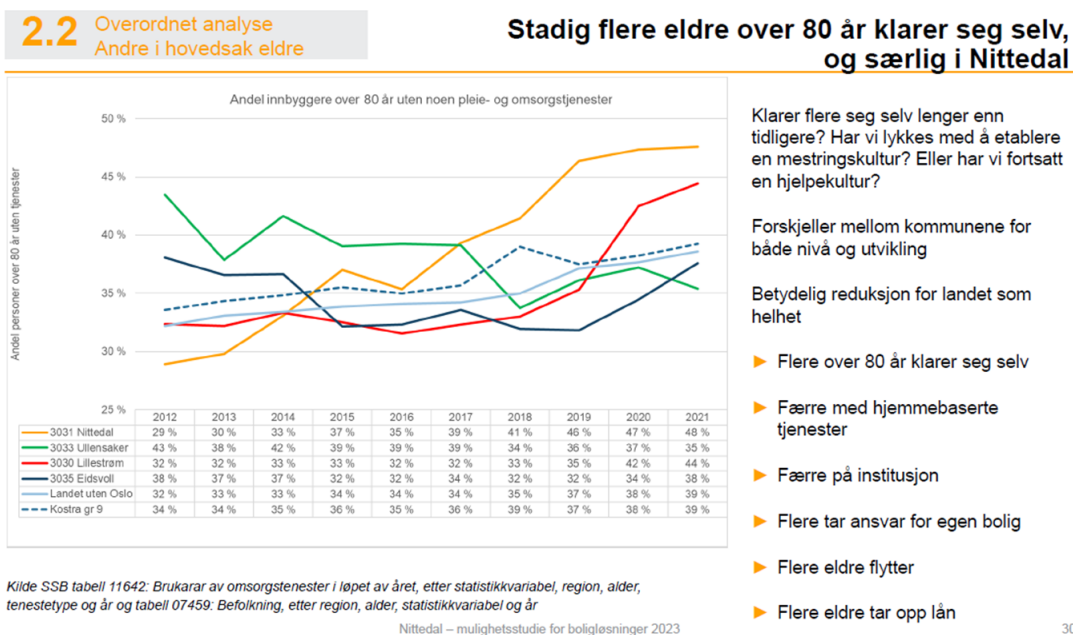
I det følgende beskrives overordnet hva vi i skal løse innen de ulike samfunnsmålene i denne budsjett og økonomiplanen. Og kort hva som gjøres av prioriteringer i denne budsjett og økonomiplanen.

Sektorkapitlene gir mer detaljer i hva som gjøres i dag og prioriteringer fremover, samt rammene som er gitt hver sektor til arbeidet og forslag til tiltak som er tatt med i denne økonomiplanperioden.

6.1 Samfunns mål: Vi bidrar til god helse og livskvalitet

Helse og velferd i sterk utvikling

Nittedal drifter allerede svært effektivt, og har en befolkning med eldre som greier seg uten tjenester i større grad enn andre kommuner, samtidig får vi som andre kommuner en dobling av antall demente i 2040 og tredobling i 2050

Det vil ikke være nok tilgang på arbeidskraft fremover og vi merker allerede utfordringer med rekruttering av antall og kvalifisert personell i pleie og omsorg. Vi må i denne økonomiplanperioden endre måten vi løser oppgavene slik at vi kan levere til flere med færre ressurser. Arbeidet med heltidskultur, fremtidsrettede turnusordninger, KS-prosjektet TØRN og bruk av ulike løsninger innen velferdsteknologi må intensiveres. Det pågår mye bra utviklingsarbeid i sektoren, og vi vil inn i 2024 få mer kunnskap om erfaringene og effektene av de pågående prosjektene. Derfor gjøres det ikke en styrking av rammene til institusjon til tross for høyere aktivitet enn budsjettert de siste årene.

Målrettet folkehelsearbeid

Kommunen må satse målrettet på folkehelse og identifisere og forsterke de forebyggende faktorene som i dag gjør at eldre i Nittedal trenger mindre tjenester enn i andre kommuner og styrke folkehelsen i alle aldre. Noen utvalgte risikoområder som vil bli beskrevet mer i planstrategiarbeidet er:

- Skape mestring og forebygge utenforskap i barnehage og skole
- Ensomhet og psykisk helse i alle befolkningsgrupper
- Mestring av egen helse i den eldste del av befolkningen

Boligtypeprogrammet må videreutvikles og styrkes.

- Vi må skaffe oss flere egnede boliger der eldre klarer seg selv både uten og med tjenester. Samarbeid og samskaping med aktører som skal bygge ut i lokalsentrene og på Rotnes må prioriteres slik at flere kan finne veien til boligløsninger som fremmer utvikling av aldersvennlige

lokalsamfunn og en aktiv alderdom i eget hjem.

- Kommunen må bygge og etablere flere og ulike botilbud til personer med demens, psykisk uhelse og rusproblematikk for å kunne levere tjenester til flere med færre ressurser.
- Boligprogrammet og tjenestene må sammen se på løsninger for akutte og midlertidige boliger for å ivareta ansvar rettet mot bostedsløse.
- I denne planperioden med høye renteutgifter bør kommunens innen investeringer prioritere å bygge boliger med investeringstilskudd fra Husbanken, momskompensasjon og egenbetaling fra brukerne, slik at kapitalkostnaden for kommunen blir lavest mulig.

Avlastning til pårørende med stor omsorgsbyrde

Stor økning i barn og unge som har behov for helse- og omsorgstjenester, parallelt med foreldres behov for avlastning. S sammensatte saker hvor vi ikke har nok eller riktig og variert tilbud til foreldrene. Kombinasjon avlastning og veiledning til foreldre er mangelfull, og vi trenger en satsning på tvers av sektorene for å kunne jobbe mer helhetlig rundt den enkelte familie. Det er vesentlig å komme i gang med et utviklingsarbeid i samspillet mellom Helse og velferd og Oppvekst og utdanning for å løse disse komplekse utfordringene som vises i begge sektorene i forhold til våre barn som har vesentlige tjenestebehov.

- I denne budsjett og økonomiplanen er Enhet for bolig og tjenester styrket, mens vi trenger mer kunnskap før rammene for barnehage og skole styrkes. Det er meldt behov for nærmere 10 millioner i økning av rammene som vi avventer til et bedre kunnskapsgrunnlag for løsninger er på plass. Dette arbeidet starter opp i november 2023.

Møte en krevende utvikling innen sosialområdet

Det er en økning i antall brukere, og flere har sosialhjelp som hovedinntektskilde i 2023 sammenlignet med 2022. Sosialhjelpsutgiftene har stabilisert seg på et høyt nivå. Det er flere innbyggere med lavere inntekt som har behov for supplerende sosialhjelp.

Knapphet på utleieboliger i Nittedal gjør det utfordrende å få bosatt innbyggere som står uten bolig. Dette fører til en økning i utgifter til midlertidig bolig.

Dette er en utvikling vi må følge nøye med på, og iverksette tiltak sammen med den enkelte for å komme ut av.

Utvikling på NAV-området pr august 2022-2023	2022	2023
Gjennomsnittlig utbetaling pr måned i kroner pr person	14 000*	15 000
Antall behandlede søknader januar til august	1819	2287
Antall nye brukere	229	330

* i 2022 var dette beløpet 10 000 kroner

- NAV-området preges av ekstraordinære utgifter som følge av prisvekst og økte boligutgifter, og det er derfor i denne økonomiplanen foreslått å finansiere økningen i 2024 med 13 mill. kroner og at tiltak vil virke og situasjonen endre seg slik at det i 2025 finansieres med 7 mill. kroner. I og med at dette er utgifter utenfor vår kontroll foreslås det finansiert ved bruk av fond.

Bosettingsarbeidet må styrkes og finansiering vurderes.

Flyktningestrømmen fra Ukraina fortsetter, og det kommer og flere fra andre land til Norge med behov for beskyttelse. Nittedal har blitt anmodet og har vedtatt å bosette 170 flyktninger. Flyktningetjenesten er under utvikling for å kunne gjennomføre bosettingen som er forventet og vedtak som er gjort.

- Det er behov for en gjennomgang av hvordan bosettingsarbeidet er finansiert gjennom fordeling av årlige tilskudd og bruk av fond som er bundet til dette formålet. Grepet som gjøres nå er å flytte inntektene til økonomi og utvikle modell for fordeling til de ulike sektorene.
- Samarbeidet mellom Flyktningetjenesten, Bolig og tjenester, Nav og Nittedal eiendom KF må styrkes i perioden for å få flere boliger til bosetting, da det er hovedutfordringen som gjør at vi ikke når måltallet om anmodningen på 170.

Barnevern – økende bekymring og økende utgifter.

Nittedal ser et økende behov med påfølgende økte utgifter til beredskapshjem, fosterhjem og institusjonsplasseringer. Årsakene til økningen er sammensatte; det pekes på både pandemi, økende psykiske uhelse, angst og depresjon, psykisk sykdom, sårbarhetsårsaker osv. I 2023 går enheten mot et merforbruk opp mot budsjett på kr 10 mill. kroner. Økt innsats på det forebyggende arbeidet parallelt med utgifter til plasseringer vil være kostnadskreven i forhåpentligvis noen år, inntil man begynner å se effekten av gode og tilstrekkelige forebyggende tjenester i kommunen.

- I denne budsjett og økonomiplanen ligger derfor en styrking av Barnevern med 11 mill. kroner. Kostnadsutviklingen må følges opp særskilt og arbeidet med institusjonsplasseringer i egen regi må intensiveres.

Tjenester for barn, unge og familier er vesentlige forebyggende tiltak.

De aller fleste barn og unge i Nittedal har det bra og de fleste opplever stor grad av trygghet. Samtidig viser Ungdata og andre selvrapporteringsundersøkelser at flere sliter med ulike former for psykiske helseutfordringer i hverdagen. Denne trenden ser vi også i Nittedal. Barne- og ungdomsgruppen med sammensatte utfordringer ser ut til å øke. Det er viktig med tidlig innsats og samtidige tjenester i denne gruppen for å unngå større behov for kostbare tjenester senere i livet. Samarbeidet mellom NAV, Nittedal UNG og andre enheter i kommunen blir viktig i planperioden for å møte disse utfordringene. Det er viktig å utvikle tjenester som kan gi rask helsehjelp og som kan forebygge at vansker vokser seg til vedvarende psykiske utfordringer. Helsedirektoratet har kommet med 13 konkrete føringer til alle landets kommuner om tilbud og tiltak kommuner bør ha for å møte barn og unges behov og rettigheter knyttet til psykisk helse. Dette vil bli fulgt opp i kommunen.

- I denne økonomiplanperioden styrkes arbeidet med alvorlig skolefravær betydelig etter vedtak som ble gjort i kommunestyret i august 2023.

Kultur og idrett – viktige kjennetegn på tilhørighet og folkehelse.

Idretts- og kulturlivet i Nittedal er rikt og mangfoldig. Kommunen har ansvar for et bredt utvalg av tjenester innenfor kultur og idrett. Særlig er innsats knyttet til barn og unge prioritert. Virksomheten i frivillige lag og foreninger i Nittedal står spesielt sterkt. Nittedalsmodellen for bygging og drift av utendørs anlegg er nasjonalt kjent. Nittedalsmodellen er en formalisert avtale mellom kommunen og Idrettsrådet som blant annet omhandler forskuttering av spillemidler, investeringsstøtte til idrettsanlegg, og drift og vedlikehold av utendørs anlegg. Siden oppstart i 2015 har kommunen prioritert

idretten med investeringsmidler til idrettsanlegg årlig. Det har imidlertid vært utfordringer å sikre forutsigbar finansiering på og beløpet har variert de siste årene, både i forhold til størrelse og hvordan det har vært finansiert.

- For 2024 ligger det i denne økonomiplanen finansiering av investeringsstøtten på 3 millioner, finansiert av fond da det ikke er rom for finansiering over ramme. Idrettsrådet har spilt inn at de ønsker at etterslep fra tidligere år finansieres og har signalisert ønske om nærmere 6 millioner. Med nye anlegg og prisøkninger er det ofte behov for å styrke driftsstøtteordningen. I denne økonomiplanen ligger det inne en liten styrking av driftstilskuddet i 2024, også det finansiert ved bruk av fond da det ikke var midler for dette i budsjettammen.

Det er behov for en gjennomgang av modellen samme med idrettsrådet i 2024 hvor målet må være finne en finansieringsmodell som er forutsigbar både for kommunen og idretten.

- Kommunestyret vedtok i juni 2023 at det skal utvikles partnerskapsavtaler mellom Nittedal kommune og Nittedal Teater sine aktiviteter; Det grenseløse teater (DGT) og Wonderlan (WL), i likhet med GIF Handicap. Finansiering av partnerskapsavtaler med Det grenseløse teater (DGT) og Wonderlan (WL), er lagt inn i budsjettforslaget.
- Tilbakemeldingene fra lag og foreninger tilsier at Aktivitetsfondet oppleves som et godt tiltak. Kommunestyret vedtok at budsjettamme for Aktivitetsfondet skulle vurderes i forbindelse med budsjett- og økonomiplan. Det er avsatt 0,5 mill. kroner årlig til Aktivitetsfondet. Dette beløpet videreføres uten endringer da rammen har dekket behovet.

6.2 Samfunns mål: Vi gir god utdanning

Nittedal er barnekommunen av de 51 kommunene i Viken. I 2022 var 14 % av befolkningen i grunnskolen, og elevtallene har økt betydelig de siste 10 årene. Utgiftsbehovet for grunnskole i Nittedal er høyere enn landsgjennomsnittet, samtidig viser KOSTRA at penger brukt på skolene våre er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet. Dette til tross for at sektoren har et totalt utgiftsnivå på en milliard kroner. Det er behov for å vurdere nærmere hvordan rammene for skole skal være og hvordan vi skal organisere nittedalskolen for å få mest mulig ut av de ressursene som prioriteres.

- For å få på plass forsvarlig og god grunnbemanning i barnehage og skole er det behov for å starte opp et arbeid med å styrke ressursfordelingsmodellen for skolene, styrke finansieringen og gjennomføringen av enkeltvedtak, samt endre budsjettprosessen for barnehager. Vi endrer praksis i finansieringen i barnehage slik at endringer i kommunale og private barnehager gjøres i budsjettarbeid på sektor og ikke som eget tiltak i budsjettet.
- Det er behov for å forsterke samarbeidet mellom alle nittedalsbarnehagene. Det blir viktig å videreutvikle gode modeller for samspill mellom de private barnehagene som er fragmentert organisert og kommunens barnehager og ledelse.

«Strategiplan for kvalitet i nittedalsskolen» og «Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene 2019-2023» har lagt viktige føringer for kvalitets- og utviklingsarbeidet de siste 5-6 årene. Dokumentene skisserer overordnede målsettinger, kvalitetsindikatorer og strategier for hvordan målene skal nås.

- I juni 2023 vedtok kommunestyret at det skal legges frem en sak om hvordan elevene i Nittedalskolen får oppfylt sine rettigheter etter opplæringslova § 1-4. Saken skal beskrive dagens situasjon, og eventuelt behov for justering av ressurser eller tiltak i Nittedalskolen.

- Dette må sees i sammenheng med tiltakene som er beskrevet under overskriftene alvorlig skolefravær og økning av antall barn med behov for helse- og omsorgstjenester. Det er behov for mer kunnskap om både utfordringsbildet og aktuelle tiltak før rammene for barnehage og skole styrkes. Det er meldt behov for nærmere 10 mill. kroner i økning av rammene som vi avventer til et bedre kunnskapsgrunnlag for løsninger er på plass. Arbeidet vil starte opp i november 2023.

Tidlig innsats

Kvaliteten på barnehagetilbudet er særlig avgjørende for barn med særskilte behov og for muligheten for å komme tidlig inn med tiltak for barn som har behov for det. En av suksessfaktorene er god bemanning med rett kompetanse. Svaret på tidlig innsats og forebygging blir i dag for ofte en henvisning til PPT eller en søknad om individuell tilrettelegging.

I skolen er det en svært bekymringsfull økning i antall barn med vedtak om spesialundervisning, og særlig øker andelen barn som strever i samspill med andre barn og voksne og som har omfattende spesialpedagogiske vedtak med assistent. I kategorien omfattende vedtak er det også et økende antall elever med sammensatte og gjennomgripende vansker, og som kommer til å trenge tilrettelegging gjennom hele skoleløpet og inn i voksenlivet.

- Noen av disse utfordringene kan løses innenfor de rammene vi allerede har blant annet ved å se på hvordan ressursene organiseres og benyttes for førskolebarn. Dette utviklingsarbeidet er i gang og vil forsterkes i 2024.
- Fra og med våren 2024 deltar alle barnetrinnsskolene i forskningsprosjektet SpedAims ABC123. Målet i prosjektet er å identifisere hvordan skolen best kan støtte utviklingen til barn som strever med både regning og lesing. Forskningsfunnene vil gi viktige bidrag til kommunens kvalitetsutviklingsplaner framover.

6.3 Samfunns mål: Vi utvikler bærekraftige tettsteder

Sentrumsutvikling

- I denne kommuneplanperioden starter en ny fase i utviklingen av Nittedal sentrum, som skal ta en stor del av den forventede veksten, både i boliger og arbeidsplasser. Nittedal sentrum skal bli et miljøvennlig, klimanøytralt og attraktivt kommunesentrum der vi tilrettelegger for variert boligbygging, servicefunksjoner, handel, sentrumsintegreerte arbeidsplasser, opplevelser og rekreasjon.

Grunneier har inngått avtale med Betonmast AS om utvikling av området rundt Mo gård, og dette utgjør en stor del av utviklingen i sentrum frem mot 2035. Det skal utarbeides en områdeplan og dette skal gjøres ved bruk av en samarbeidsavtale mellom Betonmast og kommunen i henhold til plan- og bygningsloven § 12-2, annet ledd.

Illustrasjon utvikling av sentrumsområdet - fra Betonmast

Det er viktig at vi finner ressurser i egen organisasjon til å legge til rette for økt samskaping i sentrumsutviklingen. Det vil etableres et team med ulike ressurser fra kommunen som skal arbeide med sentrumsutviklingen.

Det blir viktig i planperioden å sørge for at videre utvikling av sentrum kan komme i gang uavhengig av Rv4. En forutsetning for arbeidet videre er at kommunen sikrer gode arenaer for medvirkning fra sentrale aktører i sentrumsutviklingen. Sentrale tema er blant annet boliger, arbeidsplasser, offentlige formål som helsehus, blågrønn struktur, møteplasser, tilrettelegging for grønn mobilitet, håndtering av matjord og bevaring av kulturminner.

Bærekraftig tettsteder i hele kommunen

- Arealstrategien i samfunnsdelen legger føringer for sentrumsutvikling i det prioriterte tettstedet Rotnes og utvikling rundt de vedtatte lokalsentrene.

Nærhet til Oslo og Marka, og gode bo- og livskvaliteter gjør at Nittedal er et attraktivt sted å bosette seg for mange. For kommunen blir det slik sett viktig å sørge for at boligene som bygges er riktig i forhold til etterspørsel og behov. Like viktig er det at arealene som avsettes til nye boliger er tilstrekkelige, egnede og riktige, det vil si at de samsvarer med våre mål knyttet til bærekraft og samfunnsutvikling. Den langsiktige Arealstrategien - med klargjøring av hvor det kan bygges, hva som skal bevares og hva som kan bygges – er derfor et viktig styringsredskap for vekst og vekstfordeling. Vektlegging av disse prinsippene innebærer også en begrensning i hva som skal bygges og hvor.

Vi må ha en stedsutvikling og et transporttilbud som bygger opp under «livskvalitet hele livet», der også personer med behov for tjenester, bl.a. demente, kan mestre lengst mulig i eget hjem og i sitt lokalmiljø.

Å balansere mellom vekst og vern

Hovedutfordringene for området miljø og samfunnsutvikling er knyttet til at Nittedal er en del av en hovedstadsregion som er i sterk vekst. I dette ligger det utfordringer i å:

- Planlegge for en bærekraftig vekst. Vekst er bra, men for stor vekst skaper utfordringer i å henge med på tjenestesisden, med sosial og teknisk infrastruktur, og økonomisk.
- Styre vekstfordelingen i kommunen. Kommuneplanen med langsiktig arealstrategi og arealdel er her sentrale verktøy.
- Treffe på gode befolkningsprognoser. Disse benyttes for å planlegge og dimensjonere ulike tjenestetilbud i alle sektorer. Man må ta høyde for ulike scenarier for vekst da kommunen er påvirket av nasjonale og internasjonale forhold, som markedsøkonomi.
- Veie ulike hensyn opp mot hverandre når det planlegges for ulike typer vekst. Det sentrale verktøyet her er kommuneplanens arealdel, blant annet med grønn grense rundt Rotnes som prioritert tettsted.

Være en tydelig aktør i næringsarbeidet

- I januar 2023 vedtok kommunestyret strategisk næringsplan, gjennomføring av planen skal skje i nært samarbeid med Nittedal næringsforening og enkeltaktører.
- Nittedal kommune har et variert og rikt næringsliv med flere store og anerkjente bedrifter. Totalt har kommunen omtrent 8 000 arbeidsplasser og ca. 650 bedrifter/virksomheter med mer enn 1 ansatt. Kommunen er geografisk plassert i Norges største og integrerte arbeidsmarked – et voksende Romerike og med en stadig større hovedstad. Dette gir kommunens innbyggere et mangfold av muligheter.

Omtrent 72 % av de som bor i Nittedal i aldersgruppen mellom 15 og 74 år, og som er sysselsatt, pendler ut av kommunen. Antall innbyggere som pendler til jobb i annen kommune i 2022 var ca. 9 700 og antall personer som pendler inn til kommunen var ca. 4 800.

- Kommunen oppretter en ny stiling som næringsrådgiver og denne er planlagt finansiert gjennom frigjøring av midler i fellestjenestene og plasseres i kommunedirektørens stab.

Omfattende oppdatering av planverket

- Nittedal har mange gamle og utdaterte planer. Dette gir utfordringer for både innbyggere og utbyggere, som mindre grad av opplevd likebehandling, tidkrevende behandling av bygge- og delesaker, større behov for dispensasjoner, økning i antall klagesaker og ulovligheter.

Arbeidet med oppdatering av planverket vil foregå både ved endring og oppheving av detaljreguleringsplaner, og utarbeidelse av områdeplaner som erstatter gamle planer. Antall parallelle planprosesser må stå i samsvar med kommunens planressurser. Ambisjonsnivået på dette fastsettes i kommunal Planstrategi våren 2024, og det vil bli behov for tydelige prioriteringer.

- Det gjøres et planløft i perioden der det overføres ressurser fra selvkostområdet byggesak til plan, og at finansieringen kommer gjennom fond ved at det gjøres bruk av veksttilskuddet som kommer til kommunen i 2024 og 2025. Dette løftet vil være viktig for å få gjennomført områdeplanene som ligger for tur, og her særlig arbeidet med å få på plass en sentrumsplan og et nødvendig planverk for å oppheve bygge- og deleforbudet på Rotnes.

6.4 Samfunnsmål: Vi ivaretar klima, natur og miljø

Bærekraftig klima-, natur- og miljøforvaltning

- En hovedutfordring er å redusere klimagassutslipp. Utslippene kommer i hovedsak fra lokal transport og gjennomfartstrafikk, men også indirekte gjennom kjøp av varer og tjenester. En annen kilde er landbruket. Prosjektet "Den klimasmarte bonden" har fokus på hvordan klimautslipp til luft fra landbruket kan reduseres.

EUs vandirektiv forutsetter at vassdrag skal bringes tilbake til sin naturlige økologiske tilstand

- Forurensning i Nitelva er derfor en utfordring det jobbes med. Prosjektet med nytt avløpssystem - VA på langs - skal medvirke til å eliminere dagens overløp fra avløpsrensaneanlegg. Det er også en utfordring med påvirkning fra jordbruk.
- Landbrukskontoret har dialog med grunneierne om miljøvirkemidlene i landbruket for å få størst mulig reduksjon i avrenning av næringsstoffer fra dyrkede arealer til vassdrag, og vil følge opp dette gjennom en ny forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket som trådte i kraft fra 01.01.2023.

Klimautfordringene medfører stadig strengere krav fra myndigheter

- Det skaper press på kommunens evne til å håndtere raske endringer. Ledere spiller en nøkkelrolle i den grønne omstillingen. Støttende lederatferd generelt, og spesielt miljøspesifikk lederstøtte, virker fremmende av miljøvennlig atferd hos ansatte.

Nittedal kommune skal bli miljøfyrtårnsertifisert.

- Flere enheter er godkjent og arbeidet fortsetter. Miljøfyrtårn er et digitalt verktøy for sertifisering og miljøledelse, som er ment for å hjelpe kommunen med å redusere vår miljøbelastning og øke konkurransekraften. Sertifiseringsordningen gir oss konkrete verktøy for å jobbe målrettet med våre miljøprestasjoner innen områdene arbeidsmiljø, energibruk, avfall og ombruk, transport og innkjøp.

Klima Viken - et regionalt partnerskap med alle kommunene i Viken.

- Deltakelse i Klima Viken ble vedtatt i FSK-sak 27/22.
- Nittedal deltar i det delregionale nettverket "Kommunenettverk for klimaomstilling". Målet med partnerskapet er å jobbe målrettet med klimagassreduksjon og omstilling til lavutslippssamfunnet. Medlemsavgiften er basert på kommunenes størrelse. Midlene vil bli brukt til felles stillingsressurs for klimaarbeidet og klimatiltak.

6.5 Samfunnsmål: Vi skaper fremtiden sammen

Samskaping som metode for å øke kapasitet i samfunnet.

- Vi må utvikle en systematisk samhandling med frivillige og innbyggerne innen tjenesteområdene som ikke er basert på tilfeldige ildsjeler. Det innebærer utvikling av andre arbeidsmetoder i avdelinger, enheter og sektorer, og at det settes av mer ressurser til koordinering enn i dag.

Engasjement, samarbeid og samskaping mot kommune 3.0.

- Vi må endre måten vi løser oppgaver på. Det krever ny innsikt og kunnskap om hvordan vi skal samhandle med hverandre, innbygger og aktører i nittedalsamfunnet. I 2024 vil nye metoder for samskaping utprøves og kunnskap og kompetanse på dette arbeidet må styrkes i kommuneadministrasjonen. Dette henger tett sammen med utviklingen mot en bærekraftig organisasjon og arbeidet med organisasjonspolitikken to organisasjonsmål fremtidsrettet og attraktiv.
- Kommunesektoren består av kompetanseintensive arbeidsplasser og utvikling av egne ansatte er viktig for å dekke kompetansebehov framover. Digitalisering og omstilling gjør det nødvendig å finne gode metoder for læring i tråd med virksomhetenes behov. Her må vi benytte vår vedtatte kompetansestrategi aktivt. Vi må utdanne og skolere egne ansatte for vi vil ikke klare å rekruttere tilstrekkelig nye ift. de framtidige behovene.
- I tråd med vedtatt organisasjonspolitikk og kompetansestrategi må lederne støtte opplæring og stimulere til nytenking og innovasjon. Vi må sørge for at ansatte får opplæring i nye ferdigheter, samt legge til rette for å kunne utforske nye teknikker for å gjøre jobben vår. Vi må bruke læringsarenaer på jobb, kurs og workshops. Vi må sikre kompetanseutvikling av våre ansatte. Det betyr at det bør settes av nødvendige kompetansemidler i budsjett og økonomiplanene fremover. Det kommer frem av helsepersonellkommisjonen at det ikke vil bli økning i arbeidskraft vi har behov for innen både helse, oppvekstsektoren samt andre sentrale stabsstillinger. Vi må evaluere kommunen sitt mangfold av arbeidsplasser, og målrettet styrke vår attraktivitet som arbeidssted både for dagens ansatte og for ny arbeidskraft.

Økt digitalisering og IKT samarbeid

- Følge opp funnene i rapportene fra utredningen om IKT-samarbeid og iverksette grep og tiltak for å bedre IT-sikkerhet, drift og utvikling.
- Tjenesteutvikling og samskaping. Dersom vi skal levere god helse og livskvalitet i alle livets faser må vi fortsette prioritering av grep og tiltak som utvikler tjenestene våre. Vi må lære av andre kommuner og delta i nasjonale utviklingsløp. Vi må finne gode løsninger for økt samlokalisering av tjenester og en raskere digitaliseringstakt.
- Igangsette digitaliseringsprosjekter for å styrke forvaltningen av tekniske tjenester som plan, byggesak, deling, oppmåling og kommunalteknisk planlegging. Dette for å sørge for at det kan oppleves enklere og mer effektivt for både innbyggere og saksbehandlere. Dagens løsninger har for dårlig integrasjon med hverandre, og er ikke heldigitale.

I planperioden må det utvikles grep og tiltak for å styrke ressursene våre og finansiering av ulike prosjekter må fremmes. Det må ses i sammenheng med de grep og tiltak som beskrives under samfunns mål 1 og 2 og det vil komme ny sak om ressurser til dette arbeidet tidlig i 2024. I denne planen fremmes forslag om prosjektstyring som har tydelig gevinstrealisering i fellestjenestene.

Være tydelig i vår kommunikasjon og invitere inn

- Vi må kommunisere realistiske forventninger til kommunens tjenester, og invitere innbyggerne til samarbeid for å løse oppgavene.

Økonomiplan for 2024-2027

- Ny kommunikasjonsstrategi legges frem for politisk behandling i desember 2023.
- Vi vil i planperioden arbeide med å styrke dialogen og tilgjengeligheten med og for innbyggerne, i dette ligger og å øke kunnskapen på hvilke verktøy vi vil bruke for å øke åpenhet og tilgjengelighet til vår saksbehandling og gode verktøy for dialog med innbyggerne.

7 Hovedtallene i budsjettforslaget

7.1 Føringer fra sentrale myndigheter

Regjeringens forslag til statsbudsjett legger føringer på kommunenes rammebetingelser. Både for de økonomiske rammene og for enkeltelementer/satsinger regjeringen legger opp til. Det er høy aktivitet i norsk økonomi, med rekordmange i jobb. Samtidig har det vært høy prisvekst og økt rente er et av virkemidlene for å bremse inflasjonen. Både privat- og kommuneøkonomien har vært under press med kostnadsvekst høyere enn vekst i inntekter.

Deflator

Pris- og lønnsvekst for kommunesektoren for 2024 er anslått til 4,3 %. Dekomponering og vektig følger av tabellen under:

	Anslag 2023 i RNB	Anslag 2023 nå	Anslag 2024
Deflator	5,2	4,5	4,3
Sysselsetting. Lønnsvekst og pensjonskostnader mv	5,5	5,5	4,9
Lønnsvekst	5,4	5,4	4,9
Effekt av arbeidsgiveravgift	0,1	0,1	
Prisvekst varer og tjenester	4,9	3,2	3,4
Lønnsandel	57,5	57,5	57,5

Trenden denne høsten har vært en redusert prisvekst, hvor lavere strømpriser er en vesentlig faktor. Siden revidert nasjonalbudsjett (mai 2023) er anslaget for kostnadsvekst blitt nedjustert fra 5,2 % til 4,5 %. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 4,3 %.

For 2024 anslås en vekst i frie inntekter på om lag 5,1 milliarder kroner for kommunesektoren. Det anslås videre merkostnader som følge av befolkningsutvikling på 3,1 milliarder kroner og vekst i pensjonskostnader på 1,8 milliarder kroner. Dette vil si at det ikke ligger noe økt handlingsrom for kommunesektoren i 2024 da vekst i frie inntekter er like store som merkostnadene for demografi og pensjon. Innenfor veksten til kommunene er 150 mill. kroner grunnlagt med satsing på psykisk helse og rus. I tillegg kommer 40 mill. kroner til helsestasjon- og skolehelsetjenesten. En fordeling av regjeringens ønsker om satsing blir utfra delkostnadsnøkkelen for Nittedal ca. 650.000 kroner på psykisk helse og rus, og ca. 280.000 kroner på helsestasjon og skolehelsetjenesten. Satsingene er ikke innarbeidet i budsjettforslaget, kommunedirektøren vil ta stilling til satsingene ved revidering av budsjettet i første tertial og det er mer avklart hva satsingene innebærer.

Det er en praksis for at skatteøren fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunens samlede inntekter. I statsbudsjettet foreslås at den kommunale skatteøren nedjusteres med 0,2 % til 10,95 %.

Anslaget på frie inntekter for Nittedal kommune er basert på egne befolkningsprognoser og Kommunenes sentralforbund (KS) sin beregningsmodell for rammetilskudd og skatt. Oppdatert beregningsmodell etter statsbudsjettet viser følgende anslag for Nittedal:

(Tall i 1000 kr)	Statsbudsjettet	KS-modell
Rammetilskudd inkl. inntektsutjevning	764 592	764 592
Skatteinntekt	1 006 580	1 065 998
SUM	1 771 172	1 830 590

KS sin beregningsmodell gir 59,4 mill. kroner høyere anslag enn det regjeringen legger frem i statsbudsjettet (grønt hefte). Nittedal kommune har de siste årene hatt en høyere skatteinntang enn gjennomsnittet for norske kommuner. Av skatteinntektene over landsgjennomsnittet får Nittedal beholde 40 %, i den såkalte inntektsutjevningen. Både inntektsutjevningen og skattevurderingen synes KS-modellens anslag å være bedre. Det er KS-modellens anslag som ligger til grunn i budsjettet. En økning fra statsbudsjettets anslag gir likevel en økt risiko for svikt i frie inntekter.

7.1.1 Andre satsinger / enkeltsaker

Rentekompensasjonsordning og tilskuddsordning for læringsarenaer og utstyr

Regjeringen foreslår å innføre en rentekompensasjonsordning for investeringer i lokaler og større utstyr som bidrar til en mer praktisk og variert skole. Ordningen vil få en investeringsramme på totalt 8 milliarder kroner til kommunene, hvor én milliard kroner skal fases inn hvert år i åtte år. Med ordningen vil staten betale for kommunenes renteutgifter knyttet til investeringer.

Regjeringen foreslår også å bevilge 127 millioner kroner til en tilskuddsordning for å få mer praktisk og variert læring på 5.-10. trinn. Med dette tilskuddet kan skolene kjøpe inn utstyrs pakker og apparater til for eksempel skolens verksteder, laboratorier, musikkrom, skolekjøkken eller utstyr til mer fysisk aktivitet eller uteskole.

Bo trygt hjemme-reformen

Regjeringen foreslår bevilge 75 millioner kroner i økte bevilgninger til oppfølging av tiltak i stortingsmeldingen for et mer aldersvennlig samfunn - Bo Trygt hjemme-reformen. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 58 millioner kroner til arbeidet med å utvide Tørn fra et prosjekt for omsorgstjenesten til et program for hele helse- og omsorgstjenesten.

Videre foreslås de 3 milliarder kroner i tilsagnsramme for investeringstilskudd til om lag 1 500 heldøgns omsorgsplasser i 2024. Det foreslås tilskuddssatser per plass til heldøgns omsorgsplasser med en maksimal dekningsgrad på 55 % for plass i sykehjem og 45 % for plass i omsorgsbolig.

Gratis deltids plass på SFO på 2. trinn – helårseffekt av endring i 2023

Det er fra høsten 2023 innført gratis 12 timer SFO på andre trinn. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 863,6 mill.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 4,6 mill. kroner i innarbeidet i budsjettforslaget til skolefritidsordningen.

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen – helårseffekt av endring i 2023

Fra høsten 2023 er barnehageplass gratis fra tredje barn for familier som har flere barn i barnehagen samstundes. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 24 mill. kroner.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 124.000 kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til barnehagene.

Redusert pensjonspåslag for private barnehager

Fra 1. januar 2022 ble pensjonspåslaget for private barnehager redusert fra 13 pst. til 10 pst. av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. Det ble innført en treårig overgangsordning for de

private barnehagene, slik at de skulle få tid til å tilpasse seg. Som følge av dette er rammetilskuddet redusert ytterligere 57,5 mill. kroner.

Endringen er innarbeidet i modellen for beregning tilskudd til private barnehager.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – heilårseffekt av endring i 2023

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble fra 1. januar 2023 redusert til 3 000 kroner per måned. Kommunesektoren er kompensert med ytterligere 66,8 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 344.000 kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til barnehagene.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024

Den maksimale foreldrebetalinga i barnehagen blir videreført på 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024. Fra 1. august 2024 blir foreldrebetalinga redusert til 2 000 kroner per måned. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 1 560,1 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage

Kostnaden for Nittedal er anslått til 7,2 mill. kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til barnehagene.

Pasienttilpassa basistilskudd – heilårseffekt av endring i 2023

Basistilskuddet til fastleger ble økt og lagt om fra 1. mai 2023. Tiltaket får heilårseffekt i 2024, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 250 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 1,1 mill. kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til enhet for legetjenester.

Økte satser for sosialhjelp – heilårseffekt av endring i 2023

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble satsene for sosialhjelp sett opp med 10 pst. fra 1. juli 2023. Tiltaket får heilårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 295,8 mill. kroner.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 0,95 mill. kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til NAV.

Endringer i kontantstønad – konsekvenser for barnehage

Endringer i kontantstønad i 2024 er venta å føre til en økt etterspørselen etter barnehageplass. Som kompensasjon for dette øker rammetilskuddet i 2024 med 119,7 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 617.000 kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til barnehagene.

Skjønntilskuddet

Tilskuddet er videreført på samme nivå som i 2023. Etter en helhetlig vurdering har statsforvalteren fordelt 68,8 mill. kroner gjennom ordinær fordeling over statsbudsjettet, noe som utgjør 67% av den samlede rammen.

Nittedal er tildelt 1,6 mill. kroner som er det samme som i 2023. Tilskuddet er innarbeidet i budsjettet i rammen for frie midler.

7.2 Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Inntekts- og formuesskatt	-1 017 503	-982 829	-1 065 998	-1 064 851	-1 066 327	-1 068 949
Rammetilskudd	-601 375	-654 457	-730 146	-768 393	-758 168	-766 473
Eiendomsskatt	-55 278	-57 500	-65 500	-65 000	-65 000	-65 000
Andre generelle driftsinntekter	-3 328	-4 208	-4 900	-4 600	-4 300	-4 300
Sum sentrale inntekter	-1 677 484	-1 698 994	-1 866 544	-1 902 844	-1 893 795	-1 904 722

Beregning av skatt og rammetilskudd for 2024 er basert på statsbudsjettets med prognose for befolkningsutvikling. Befolkningsutvikling bygger på kommunens egne anslag som tar høyde for boligbygging og utviklingen i kommunen fra 2024-2027.

Årene 2024-2027 bygger på forutsetningene i 2023 og prognosemodellen til KS som har med de momenter som er kjent/signalisert fra staten. Når det gjelder befolkningsutvikling er det lagt til grunn en vekst beregnet etter en egen prognose for Nittedal, hvor boligprogrammet er hovedkilden for vurdert befolkningsvekst. Skatt og rammetilskudd øker med 159 mill. kroner fra 2023 til 2024. Hovedårsaken til økningen er ekstraordinær prisvekst i 2023, høyt lønnsoppgjør og anslått prisvekst i 2024. I tillegg økte demografikostnader, pensjon og flere oppgaver.

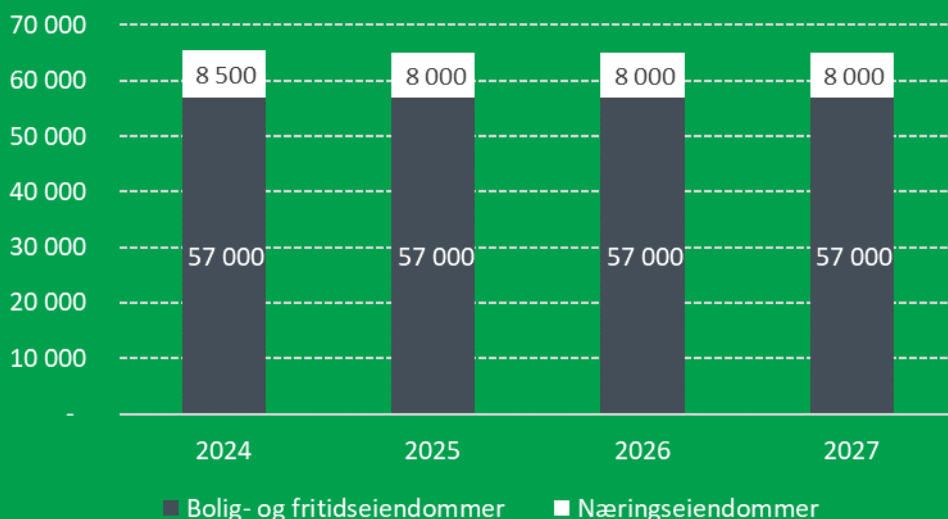
Nittedal har en høyere skatteinntekt enn landsgjennomsnittet. I økonomiplanperioden er det forutsatt at skatteinntekten skal ligge på 103,5 % av landsgjennomsnittet. Dette medfører at kommunen blir trukket anslagsvis 34,4 mill. kroner i inntektsutjevningen. Inntektsutjevningen skal trekke 60 % av skatteinntektene over landsgjennomsnittet, som går til fordeling til kommuner som har lavere skatteinntekter enn landsgjennomsnittet. Likevel er det svært positivt at Nittedal ligger over landsgjennomsnittet på inntektsskatt.

Når befolkningsveksten i gjennomsnitt er over 1,4 % for de tre siste årene kvalifiserer kommunen til veksttilskudd. De siste årene har befolkningsveksten i Nittedal vært i underkant av 2 %. Kommunen vil få et veksttilskudd på 3,6 mill. kroner i 2024 og anslagsvis 9,6 mill. kroner i 2025. Befolkningsprognosen viser en redusert befolkningsvekst de neste årene, hovedsakelig på grunn av få nye boliger på markedet, og det forventes at veksttilskuddet bortfaller fra 2026.

7.3 Eiendomsskatt

I kommunedirektørens budsjettforslag er det foreslått å holde promillesatsene og bunnfradraget uendret. Satsene er på henholdsvis 2,4 promille for bolig- og fritidseiendommer og 2,5 promille for næringseiendommer. Bunnfradrag per boenhet er på 1,2 mill. kroner. Det er beregnet at inntektene for eiendomsskatt i 2024 vil bli på 65,5 mill. kroner, dette er en økning 8 mill. kroner fra budsjettet 2023. Den beregnede økningen i samlet inntekt fra eiendomsskatt skyldes nye objekter og prisøkning på boliger. Nittedal kommune får boligverdiene fra Skatteetatens formuesgrunnlag. I forbindelse med lovendring som unntar driftsmidler fra eiendomsskatt, har det vært utfasing av maskintakster, utfasingens siste år vil være skatteåret 2025. Dette har medført reduksjon i eiendomsskatteinntektene med om lag 0,5 mill. kroner årlig i utfasingsperioden.

Figuren under viser forventede eiendomsskatteinntekter årlig i økonomiplanperioden.

Det innkreves omkring 65,5 millioner kroner i eiendomsskatt i kommunen

Eiendomsskatt fra boligeiendommer baserer seg i hovedsak på formuesgrunnlag fra Skatteetaten. Disse formuesgrunnlagene oppdateres årlig med faktisk prisvekst for den aktuelle boligtype og beliggenhet. Basert på Statistisk Sentralbyrås boligverdimodell anslås følgende boligprisvekst for de forskjellige boligtypene og beliggenhetene som benyttes av skatteetaten i verdsettingen av boligene.

Beregnet prisvekst i Nittedal kommune (tall fra SSB)		
	Sone tettsted	Sone spredt
Enebolig	1,90 %	3,00 %
Leilighet	3,80 %	
Småhus	5,60 %	

7.4 Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Renteinntekter	-53 471	-53 186	-86 930	-81 813	-75 186	-72 290
Renteutgifter	40 025	70 435	73 792	72 054	63 322	66 021
Avdrag på lån	29 794	19 200	20 388	25 388	30 388	30 388
Netto finansinntekter/finansutgifter	16 348	36 449	7 251	15 629	18 524	24 119
Finansutgifter i tjenesteområdene	11 062	15 865	20 859	28 907	33 189	33 058
Totale finansutgifter	27 410	52 314	28 110	44 536	51 713	57 177
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

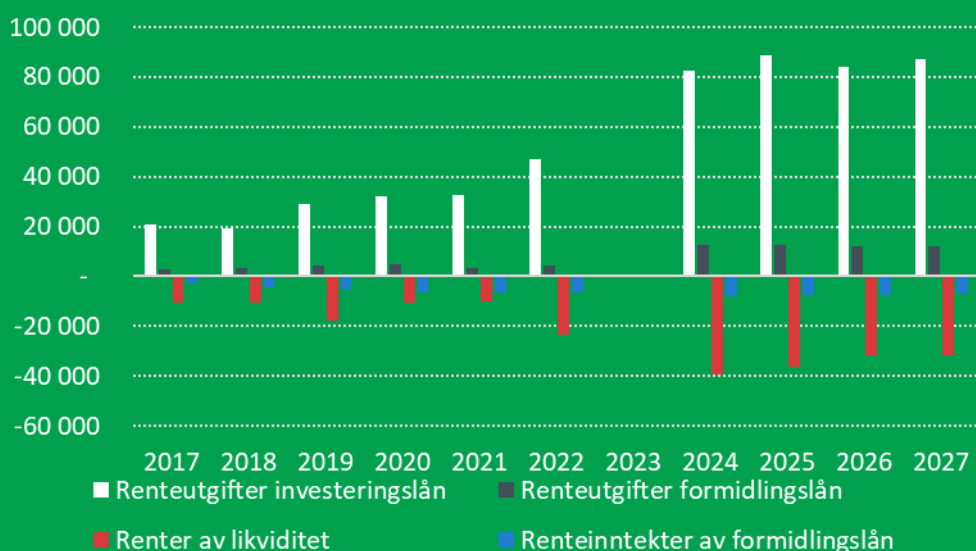
7.5 Økte renteinntekter og rentekostnader

Hovedtall - Finans

	Nittedal 2019	Nittedal 2020	Nittedal 2021	Nittedal 2022
Brutto investeringsutgifter totalt Beløp per innbygger (kr)	22 108	25 147	15 438	7 716
Langsiktig gjeld ex. pensjonsforpliktelser (Fylkes-)Kommuners konsoliderte regnskap Beløp per innbygger (kr)		94 341	101 357	99 357
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	69 329	79 604	87 642	85 215

Nittedal kommune hadde ved utgangen av september 2 527 millioner kroner i lånegjeld. På samme tidspunkt stod det 751 millioner kroner på kommunens hovedbankkonto. Som en konsekvens av Norges Bank økte styringsrenter, er det behov for å økte budsjettene til renteinntekter og rentekostnader. Finansområdet er et område som er heftet med stor usikkerhet om fremtidsutsiktene, med store konsekvenser for kommunens økonomi. Usikkerhet og risiko kan til en viss grad reduseres og forsinkes ved bruk av fastrenteavtaler, men ikke uten kostnad. Forvaltning av finansområdet har kommunestyret regulert i økonomi- og finansreglementet.

Tabellen over viser kommunens budsjett innenfor finans, men på grunn av hvordan de økonomiske transaksjonene mellom kommunen og foretaket utføres, er det behov for å synliggjøre kostnadene investeringslånene og reelle renteinntektene på likviditet som kommunen har. I tillegg kommer inntekter og utgifter knyttet til formidlingslån.

7.5.1 Renteutgifter investeringslån

Etter at Norges Bank har hevet styringsrenten betydelig gjennom de siste to årene, har kommunens renteutgifter økt betraktelig. Fra omkring 20 millioner kroner i 2018 til mellom 80 og 90 millioner kroner i denne planperioden. I forutgående periode har kommunen gjennomført betydelige investeringer som har økt gjeldsbelastningen, og med det medført økt rentekostnad. Se nærmere omtale i kapittelet "Økonomisk utvikling i planperioden".

Renteutgiftene ut over i perioden vil være avhengig av hvilke investeringer som skal gjennomføres, hvilke avdrag som betales og hvilken videre utvikling det er i styringsrenten fra Norges Bank. Det er grunn til å påpeke at bakgrunnen for at Norges Bank setter opp renten er for å kjøle ned økonomien. Det er intensjonen at aktivitetsnivået skal ned. For å unngå ytterligere rentekostnader på investeringslån bør en være varsom med å iverksette nye investeringer til etter at styringsrentene reduseres, eller gjelden kommer ned mot foreslått handlingsregel.

7.5.2 Renteinntekter

En viss del av de økte rentekostnadene kompenseres ved at kommunen har stående likvide midler på bankkonti. Midlene er i hovedsak ubrukte lånemidler og disposisjonsfond. Renteinntektene vil dermed avhenge av fremdrift på investeringsprosjekter. Det forventes en nedgang i renteinntektene år for år, i takt med signalene om lavere styringsrente ut over i perioden.

7.5.3 Avdrag

Nittedal kommune har de siste årene budsjettert med det lovpålagte minimumsavdraget, med en liten sikkerhetsmargin. Minimumsavdraget er regulert i kommuneloven, og som ordlyden eksplisitt uttaler, er det det avdraget som må betales ned på gjelden.

Minimumsavdraget bygger på det finansielle ansvarsprinsipp. Prinsippet tilsier at den som har nytten av et tiltak, også bærer kostnadene ved tiltaket. Prinsippet impliserer følgende: Lån som har finansiert en investering, bør være tilbakebetalt når levetiden på investeringen er ute. Videre bør lån avdras jevnt over den tiden investeringen er i bruk. I tillegg bør avdragsprofilen følge det årlige kapitalslitet. Det vil si at årlige avdrag bør samsvare forholdsmessig med den årlige verdiforringelsen som følger av slit og elde.

7.6 Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Bruk av ubundne avsetninger	5 157	-53 000	-27 609	0	0	0
Overføring til investering	8 548	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Til ubundne avsetninger	50 039	0	0	0	0	8 956
Netto avsetninger	63 744	-49 500	-24 109	3 500	3 500	12 456
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	25 385	-6 259	3 415	3 740	20 286	20 221
Totale avsetninger	88 087	-55 759	-20 694	7 240	23 786	32 676

7.6.1 Bruk av ubundne avsetninger

I budsjettet for 2024 er det foreslått å bruke 27,6 mill. kroner fra fond. 19,8 mill. kroner er bruk av ordinært disposisjonsfond og 7,8 mill. kroner er bruk av rentefond. Det er kun budsjettet med bruk av fond i 2024. Fondene vil finansiere kortvarige tiltak som vil gi handlingsrom i den omstillingsprosessen som må gjennomføres for å levere et positivt netto driftsresultat fra 2025. Målet for omstillingsarbeidet er å oppnå kommunens handlingsregel på et netto driftsresultat på 2,5 % mot slutten av økonomiplanperioden.

Følgende tiltak er finansiert av fond i 2024. Tiltakene er beskrevet i sektorenes tiltakstabeller.

Tidsbegrensede tiltak finansiert av fond i 2024	2024	2025	2026	2027
Økt sosialhjelp	13 000	7 000		
Samferdselsplan	500			
Økt driftsstøtte utendørs idrettsanlegg	134			
Prosjektleder digitalisering og onboarding nytilsatte	1 200	1 200		
Økt grunnbemanning i de kommunale barnehagene (prosjekt)	2 000			
Investeringsstøtte idrett	3 000			
Bruk av rentefond	7 775			
SUM	27 609	8 200		

7.6.2 Overføring til investering

Egenkapitaltilskuddet til KLP budsjetteres i investeringsbudsjettet, men må finansieres i driftsbudsjettet. Egenkapitaltilskuddet er 3,5 mill. kroner hvert år i økonomiplanperioden.

Investerings i økonomiplanen

450
millioner til investeringer

Pluss 174 millioner i
foretaket

563
millioner i lån

I løpet av
økonomiplanperioden

13,6%
Egenfinansiering i 2024

Mål: 25%

For at kommunene skal oppnå de mål og satsingsområder som er definert i samfunnsdelplanen, er det avgjørende at kommunen har investert i hensiktsmessige bygg, maskiner, rørsystemer og lignende. God eiendomsforvaltning kan defineres som det å gi brukerne gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Det er viktig med lokaler som er i overensstemmelse med brukernes praktiske behov og vurdering av estetiske kvaliteter, krav til helse, miljø og sikkerhet, riktig beliggenhet og god tilgjengelighet (universell utforming) for alle brukere, lett tilgjengelig drifts- og brukerservice osv.

Økonomiplan for 2024-2027

Bygningen og de lokalene den inneholder, betraktes som en viktig innsatsfaktor. Kanskje det viktigste nest etter personalet som utfører den kommunale tjenesteproduksjonen som foregår i lokalene. Gode lokaler og tilhørende uteområder vil bidra til rasjonell og tilfredsstillende utøvelse av brukernes virksomhet, mens dårlige forhold har negative konsekvenser ikke bare for produktiviteten, men også for brukernes helse og deres arbeids- og oppholdsmiljø.

Nittedal kommune og Nittedal Eiendom KF har de siste årene gjennomført flere store investeringsprosjekter innenfor skole, idrett kultur med mer. Det er en rekke pågående større og mindre prosjekter som allerede har fått finansiering og er under utførelse. Videre er det flere prosjekter som ligger foran kommunen og foretak.

Pågående investeringsprosjekter i kommunen

Beløp i 1000 kr

Hovedprosjekt	Hovedprosjekt (T)	Revidert årsbudsjett
31174	Brannsikring Hakadal kirke	1 500
31175	Navnet minnelund Nittedal kirke	1 100
33110	Helsehus og heldøgns plasser	5 000
33425	Elektronisk medikamenthåndtering	3 401
33606	Personalbase Rotneshagen - Inventar	10
36106	Gang/sykkelvei fra Borghild Rudsvei til Kvernstujordet	23 771
36110	Overvannsanlegg Li	51
36119	Snuplass buss Kruttverket	500
36126	Utskiftingsplan biler og maskiner - Selvkost	1 251
36201	Rehabilitering avløp	39 362
36203	Rehabilitering vann	24 107
36207	Utskiftningsplan biler og maskiner - Samferdsel	5 531
36227	Rehabilitering av pumpestasjoner - til fordeling	5 038
36287	Rehab pumpestasjon avløp Slattum-Li	46
36340	Prosjektering Rygga bru	450
36374	Nye tak på høydebasseng	3 701
36383	VA på langs - Avløp ut av bygda	118 859
36394	Elvetangen VA-anlegg ved Rv4	3 327
36396	Trafikksikring - Fortau Sagerudveien	21 636
Totalsum		258 642

Pågående investeringsprosjekt i foretaket (beløp i 1000 kr)	Revidert årsbudsjett
Bygningsmessige tilpasninger	1 894
Diverse grunnerverv	7 968
Elvetangen - vei og samferdsel	1 008
ENØK - tiltak	20 000
Garderobert Rotneshallen	164
HSI	7 686
Kjøp av utleieboliger	833
Kulturhus	831
Ny Nittedal ungdomsskole	979
Ombygging Rådstua brann/legevakt	5 000
Ombygging Skytta sykehjem	11
Personalbase til boliger for funksjonshemming	8
ROTNES SKOLE - midlertidig utvidelse	13 467

Økonomiplan for 2024-2027

Rotneshallen - tribuner	1 749
Slattumhallen	4 473
Støyskjermer	2 125
Svartkruttveien utleieleiligheter - boligtypeprogram	4 047
Team 8 Holumskogen skole	2 792
Ulvefaret ombygging - boligtypeprogram	2 000
Ulverud skole - utearealer	800
Varmtvannsbasseng Nittedal ungdomsskole	109
Sum investeringer	77 944

Nittedal kommune har, som det er redegjort for under finansomtalen og i omtale under “*økonomisk utvikling i planperioden*”, opparbeidet en høy gjeld med høye finanskostnader. Denne gjelden stammer fra tidligere investeringer. Med økte rentekostnader bør en ideelt sett redusere lånegjelden slik at finanskostnadene blir mindre belastende for kommunen. Det bør videre begrenses ytterligere låneopptak, og som en naturlig konsekvens se på mulighetene for avvente å gjennomføre større investeringer som det ikke er strengt nødvendig.

Sett fra kommunens ståsted så bør inntektsgivende, selvfinansierende og utgiftreduserende investeringer prioriteres. For eksempel foreslås boligtypeprogrammet opprettholdt. Det er viktig å understreke at også selvkostområdet belaster kommunens innbyggere via kommunale gebyrer. I en situasjon med dyrtid vil økte kommunale avgifter belaste husholdningsbudsjettene ytterligere. Det er derfor viktig å begrense disse investeringene sett fra et innbyggerperspektiv. Investeringer som understøtter rehabilitering, oppgraderinger og energisparingstiltak er både miljøvennlige og i mange tilfeller rimeligere enn å bygge nytt.

I det følgende er det en oversikt over de investeringene som foreslås i foretak og kommunen, med en nærmere omtale av de kommunale investeringsprosjektene. Det store prosjektet i denne økonomiplanperioden “VA på lags - Avløp ut av bygda”, som har en totalramme på omkring 400 mill. kroner, hvorav 273 mill. kroner kommer i denne økonomiplanperioden. Prosjektet er etter pålegg fra statsforvalter. Videre er det rehabilitering av Høldippelen som har en substansiell investeringskostnad. Dette etter pålegg fra NVE. Nittedal kommune planlegger å investere for i overkant av 600 millioner i denne økonomiplanperioden.

8.1.1 Oversikt over planlagte investeringer i Nittedal Eiendom KF

Hovedprosjekt (beløp i 1000 kr)	2024	2025	2026	2027
Svartkruttveien utleieleiligheter - boligtypeprogram	20 000	40 000	10 000	0
Bygningsmessige tilpasninger	2 000	2 000	2 000	2 000
KLP egenkapital	150	150	150	150
Kjøp av moduler til Bjertnes barnehage	0	0	8 000	0
Myrveien ombygging - boligtypeprogram	0	30 000	30 000	16 500
Ulvefaret ombygging - boligtypeprogram	0	11 000	0	0
Sum investeringer	22 150	83 150	50 150	18 650

8.1.2 Investeringstabell for kommunen samlet

8.1.2.1 Investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter Nittedal kommune	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Egenkapitalinnskudd KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Gaustadgata bru	500	0	0	0	500
Inventar - Storkjøkken	1 100	0	0	0	1 100
Overtagelse/rehabilitering av Høldippelen	40 375	20 375	0	0	60 750
Rygga bru	0	11 500	0	0	11 500
Utlån Nittedal-eiendom KF	17 600	66 400	40 000	14 800	138 800
Utskiftningsplan biler og maskiner - Samferdsel	5 313	1 875	1 875	1 875	10 938
Sum Nittedal kommune	68 388	103 650	45 375	20 175	237 588
Sum	68 388	103 650	45 375	20 175	237 588

8.1.2.2 Investeringer innen selvkost-området

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter Nittedal kommune	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Rehabilitering avløp	0	15 000	15 000	15 000	45 000
Rehabilitering vann	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Utskiftningsplan biler og maskiner - Selvkost	4 375	625	875	750	6 625
VA på langs - Avløp ut av bygda	132 000	119 000	22 000	0	273 000
Sum Nittedal kommune	146 375	144 625	47 875	25 750	364 625
Sum	146 375	144 625	47 875	25 750	364 625

Egenkapitalinnskudd KLP

Pensjonsfondene i KLP øker hvert år og medfører behov for økt egenkapital. Som eier i KLP må vi innbetale tilskudd til nødvendig oppbygging av egenkapital slik at KLP kan opprettholde tilfredsstillende soliditet.

Gaustadgata bru

Gaustadgata bru er utsatt for flom. Gjennom de siste årene er veien stengt flere ganger ved flom i Nitelva. Alternativ utkjøring på privat vei er bratt og lite tilgjengelig, spesielt vinterstid. Dette gir en utfordrende beredskapssituasjon for beboerne i området. Det er behov for å finne løsning som f.eks. å heve brua, som sikrer åpen vei også ved flom.

Det er planlagt et forprosjekt som gjennomføres i 2024 som skal estimere løsning og omfang. Budsjett til forprosjektet er 0,5 mill. kroner.

Inventar - Storkjøkken

Det er behov for oppgraderinger på Døli og Skytta kjøkken, blant annet for å kunne bearbeide mat for utkjøring. Målgruppen for investeringen er beboerne og brukere ved Døli og Skytta, hjemmeboende som får tilkjørt middag. I tillegg til brukerne av Aaraas, Markerud.

Prosjektet gjennomføres i 2024. Budsjettet er på 1,1 mill. kroner.

Overtagelse/rehabilitering av Høldippelen

Nittedal kommune har overtatt eierskapet for Høldippeldammen. Etter pålegg fra NVE må damkonstruksjonene rehabiliteres da den ikke tilfredsstillt kravene i damsikkerhetsforskriften. Eierskapet av dammen er overdratt til Nittedal kommune fra selskapet NRV AS som avvikles.

Beløpet baseres på beregninger til Budsjett og økonomiplan 2023-2026, vedtak KST sak 146/22 og er beregnet til ca. 61 mill. kroner. I 2021 mottok kommunen 8,2 mill. kroner fra NAV AS i forbindelse med overtakelse av dammen. Midlene ble avsatt til ubundet investeringsfond og det foreslås nå at tilskuddet dekker deler av investeringen.

Tiltaket gjennomføres over to år. Anbudskonkurranse i første halvår 2024 vil vise om estimatet for prosjektet er tilstrekkelig.

Rygga bru

Eksisterende bro har svikt i steinfundamentene. Det er derfor aksellastbegrensning som gjør at enkelte tyngre kjøretøy, blant annet landbruksmaskiner ikke kan kjøre over. Den holdes åpen for lette kjøretøy. Broen må bygges opp på nytt. Det er alternativ utkjøring i nord, men hensyn til beboere og landbruksinteresser i området tilsier at broen må sikres.

Tiltaket foreslås gjennomført i 2025. Kostnaden er beregnet til 11,5 mill. kroner.

Utlån Nittedal-eiendom KF

Nittedal kommune låner ut midler slik at Nittedal Eiendom KF har finansiering til å gjennomføre sine investeringer. Se vedlagt tabell over investeringer i foretaket.

Utskiftningsplan biler og maskiner - Samferdsel

I kommunestyresak 104/22 - Rullering av utskiftningsplan for biler og maskiner for enhet for kommunalteknikk - 2022-2032 ble det lagt en langsiktig plan for utskiftninger av bilparken. Investeringen følger opp denne planen, samt dekker opp avvik fra 2023. Biler og maskiner brukes i beredskap og sommer- og vinterdrift av kommunens veier.

Rehabilitering avløp

Investeringsmidlene fordeles til tiltak for rehabilitering avløp. Målet er reduksjon av innlekk av fremmedvann i avløpet.

Gjennom prosjektet "Jakten på fremmedvannet" jobbes det med aktiv kartlegging av innlekk slik at midlene kan brukes der utfordringene er størst. Reduksjon av fremmedvann er god økonomi for innbyggerne da mengden avløp som blir overført til rensning blir redusert.

Det skal også legges fram en ny Hovedplan Vann og Avløp, som sammen med Saneringsplan Avløp, setter rammer for prioritering gjennom økonomiplanperioden.

Det settes ikke opp nye midler for 2024 slik at overførte midler kan brukes først.

Rehabilitering vann

Investeringsmidlene fordeles til tiltak for rehabilitering av vannledninger. Målet er reduksjon i lekkasje prosent og sikrere vannforsyning med færre ledningsbrudd. Mindre lekkasje er også god økonomi for innbyggerne ved at mer av vannet går til reelt forbruk.

Det jobbes aktivt med å finne området med skjult lekkasje. Det skal også legges fram en ny Hovedplan Vann og Avløp, som sammen med Saneringsplan Vann, setter rammer for prioritering gjennom økonomiplanperioden.

Utskiftingsplan biler og maskiner - Selvkost

I kommunestyresak 104/22 - Rullering av utskiftingsplan for biler og maskiner for enhet for kommunalteknikk - 2022-2032 ble det lagt en langsiktig plan for utskiftinger av bilparken. Investeringen følger opp denne planen.

Biler og maskiner er brukt i beredskap for vei vann og avløp og er avgjørende for effektiv drift.

VA på langs - Avløp ut av bygda

Som en følge av krav i EUs vanndirektiv besluttet Fylkesmannen i Oslo og Akershus (nå statsforvalteren) gjennom innvilget utslippstillatelse i desember 2013, å pålegge Nittedal kommune å flytte utslippene fra tre rensesanlegg til en bedre resipient. Kommunestyret besluttet i februar 2014 å gå videre med NRA ISK (nå NRVA IKS) som fremtidig avløpsløsning. Formålet med prosjektet er å sikre en varig og driftssikker løsning for avløpsrensing i Nittedal kommune. Ved overføring av avløp til NRVA ISK vil Nittedal kommune være en del av et stort, driftssikkert og moderne rensesmiljø.

Investeringsprosjektet gjelder videreføring av prosjektet VA på langs (tidligere benevnt Avløp ut av bygda). De to gjenværende rensesanleggene på Rotnes og Åneby skal legges ned og det skal bygges to nye hovedpumpestasjoner for avløp. Det skal bygges en ny overføringsledning avløp fra Åneby via Rotnes til Slattum. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med NRVA IKS som skal legge ny hovedvannledning til Nittedal.

Første etappe av totalprosjektet ble ferdigstilt sommeren 2019. Slattum rensesanlegg er lagt ned og avløp fra søndre deler av Nittedal sendes til NRVA IKS for rensing. Målet er at resten av prosjektet skal ferdigstilles i løpet av 2025.

I sak KST 57/22 ble det utredet alternative trasevalg med kostnadsestimater. Det er Norconsult som er rådgivende konsulent og har utarbeidet estimatene. I saken vedtok kommunestyret en kostnadsramme på inntil 400 mill. kroner. I økonomiplanen 2024-2027 ligger det inne en investeringsramme på 273 mill. kroner fordelt på tre år. Ubrukte lånemidler fra 2023 vil bli overført til 2024 og inngå i den totale investeringsrammen av prosjektet.

8.1.3 Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	193 663	178 375	49 750	27 625
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	17 600	66 400	40 000	14 800
Sum finansieringsbehov	214 763	248 275	93 250	45 925
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 458	-6 750	-375	-375
Tilskudd fra andre	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-193 652	-238 025	-89 375	-42 050
Videreutlån	0	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	9 500	9 500	9 500	9 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500
Overføring fra drift	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-8 153	0	0	0
Sum finansiering	-214 763	-248 275	-93 250	-45 925
Sum finansieringsbehov	214 763	248 275	93 250	45 925
Sum finansiering	-214 763	-248 275	-93 250	-45 925
Udekket finansiering	0	0	0	0

8.1.4 Finansiering beskrivelse

8.1.4.1 Investeringer

Investering i aksjer er egenkapitalinnskudd i KLP, som er omtalt ovenfor, og finansieres i henhold til reglement via overføring fra drift. Utlån av egne midler er utlån til foretaket for at de skal ha finansiering til sine investeringsprosjekter.

Investeringen i varige driftsmidler er kommunens egne investeringsprosjekter, og tilsvarer investeringer i bygg og anlegg, slik beskrevet ovenfor. I tillegg kommer overføring av utlån av kommunens midler til foretaket som også går inn i denne summen

8.1.4.2 Finansiering

For å investere i bygg og anlegg kan kommunen enten bruke oppsparte midler eller finansiere via lån . Oppsparte midler kommer fra positive driftsresultat bakover i tid, mens lån belaster driftsbudsjettet fremover i tid.

I investeringsbudsjetter for 2024 er det en egenkapitalfinansiering på 13,6 %, dette er midler mottatt fra NVE for rehabilitering av Høldippelen. Utover i økonomiplanperioden er det ikke lagt opp til noe egenkapitalsbidrag til investeringene, og investeringene foreslås tilnærmet fullfinansiert via lån. Avdragene i perioden er på i underkant av 100 millioner kroner i året, slik at det reelt sett er en økning i den nominelle lånegjelden i de første årene av økonomiplanperioden. Dersom kommunestyret endrer handlingsregel til en prosentvis gjeldsgrad av inntektene, for eksempel 75%, blir det viktig å begrense opptak av lån mest mulig, slik at kommunen kommer nærmere de handlingsreglene en vedtar, noe avhengig av endelig utforming og formulering av handlingsregel.

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringene finansieres delvis av momskompensasjon og 8,15 mill. kroner fra ubundet investeringsfond knyttet til Høldippelen.

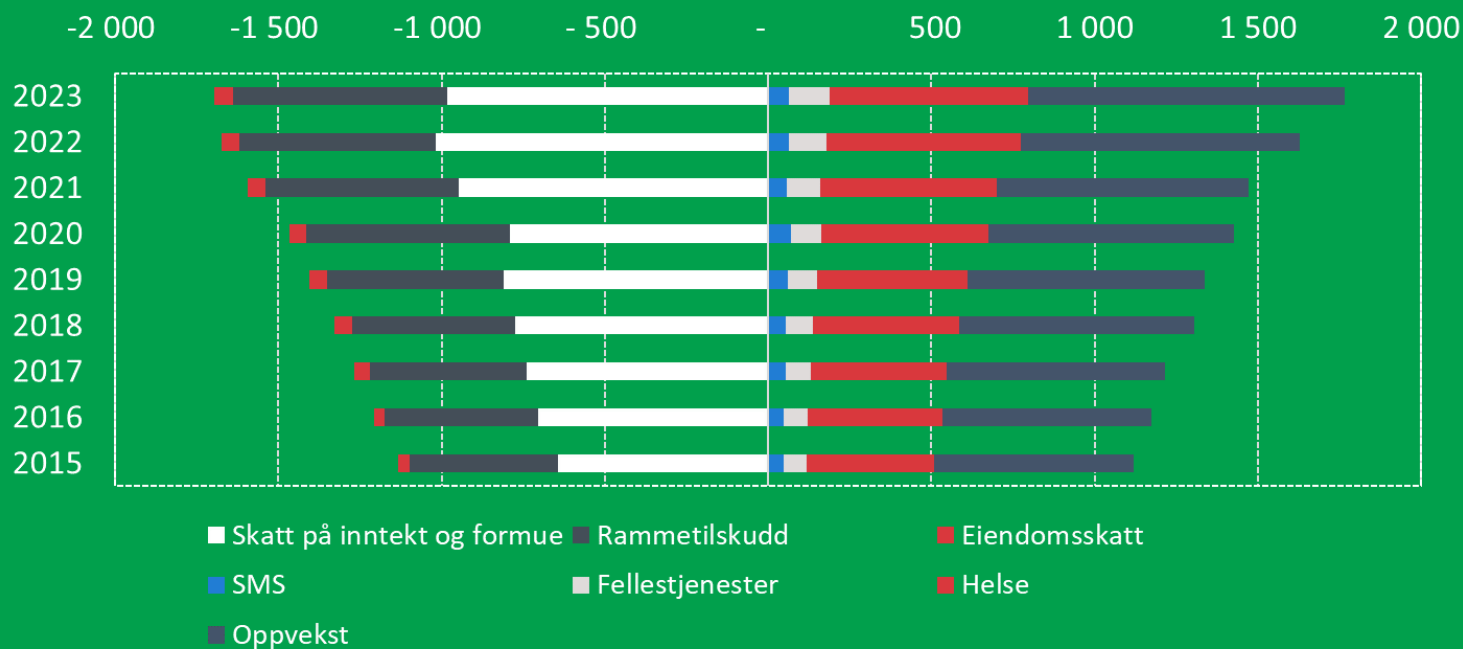
I økonomiplanperioden budsjetteres det med 9,5 millioner i avdrag på lån til videreutlån, og tilsvarende mottatte avdrag på videreutlån. Dette er husbanklån hvor kommunen er opptrer som videreformidler.

9 Økonomisk utvikling i planperioden

9.1 En bærekraftig kommuneøkonomi

Kommuneloven gir føringer § 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett 3. ledd: De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

9.2 Utviklingen i kommunens økonomi fra 2015

Kommunen er delt inn i fire sektorer.

- Helse og velferd
- Oppvekst og utdanning
- Miljø og samfunnsutvikling
- Fellestjenester

Ved å se på regnskapstallene fra 2015 til 2022 ser vi at sektorene har hatt en samlet økning i utgiftene fra 1,1 mrd. kroner til 1,6 mrd. kroner. Den største sektoren er oppvekst og utdanning med en andel mellom 52 % - 54 % i perioden. Helse og velferd er den nest største sektoren som har stått for mellom 35 % - 37 % av utgiftene. Det relative forholdet mellom sektorene har endret seg lite fra 2015, men i regnskapstallene ser vi en svak dreining fra oppvekst og utdanning til helse og velferd.

Ser vi også på revidert budsjett i 2023 utgjør oppvekst og utdanning sin andel 55 %. Satsingen på denne sektoren i budsjettet for 2023 er tydelig.

Samlet har driftsutgiftene økt fra 2015 til 2023 med over 800 mill. kroner.

Kommunens frie inntekter har økt fra 1,1 mrd. kroner til 1,67 mrd. kroner fra 2015 til 2022. Rammetilskuddet gjør ca. 40 % av inntektene, skatteinntektene utgjør i underkant av 60 %. Eiendomsskatt ca. 3 % av kommunens frie inntekter.

Skatteinntektene til Nittedal kommune ligger høyere enn landsgjennomsnittet. I perioden har skatteinntekten i prosent av landsgjennomsnittet variert fra 107 % til 102 %.

I henhold til KS sin prognosemodell går skatteinntektene til kommunen noe ned fra rekordåret 2022, men i budsjettet for 2024 øker skatteanslaget med 80 mill. kroner til 1,065 mrd. kroner.

Over år vært høyere aktivitetsnivå enn budsjettet i sektorene

Sektorene hadde et samlet merforbruk i 2022 på 40,9 mill. kroner. Det betyr at det har vært mye høyere aktivitet i deler av tjenestene enn det det var budsjettet for, og dette er en utvikling som fortsetter inn i 2023.

Økte inntekter i 2022, herunder ekstraordinær skatteinntang i kommunene i 2022 medførte at merforbruket kunne dekkes inn.

Tabellen nedenfor viser utvikling i resultat i sektorene de fire siste år.

Resultat sektorene (mill. kr)	2019	2020	2021	2022
HELSE OG VELFERD	2,7	2,6	-12,5	-18,2
OPPVEKST OG UTDANNING	3,9	6,7	-4,8	-23,4
MILJØ OG SAMFUNN	0,6	-1,9	-1,2	-1,9
STAB OG STØTTE	2,3	1,9	2,9	2,6
Sum sektorer	9,5	9,3	-15,5	-40,9

Det er behov for å analysere mer hva som er årsakene til merforbruket opp mot det som er budsjettet. Dette for å få oversikt over store kostnadsdrivere slik at vi i større grad kan følge utviklingen av disse og sette inn nødvendige tiltak og grep.

Selv om sektorbudsjettene er styrket i 2023 viser rapporteringen til kommunestyret basert på regnskap per august at det også i 2023 er betydelig større aktivitet i deler av tjenesten enn det det er budsjettet for, det gjør at vi får et betydelig avvik i forhold til budsjett i 2023, og så vil vi i desember vite mer om i hvor stor grad dette dekkes av økte inntekter og hvor mye vi eventuelt må bruke av disposisjonsfondet for å kunne saldere budsjettet.

9.3 Veien mot en bærekraftig kommuneøkonomi

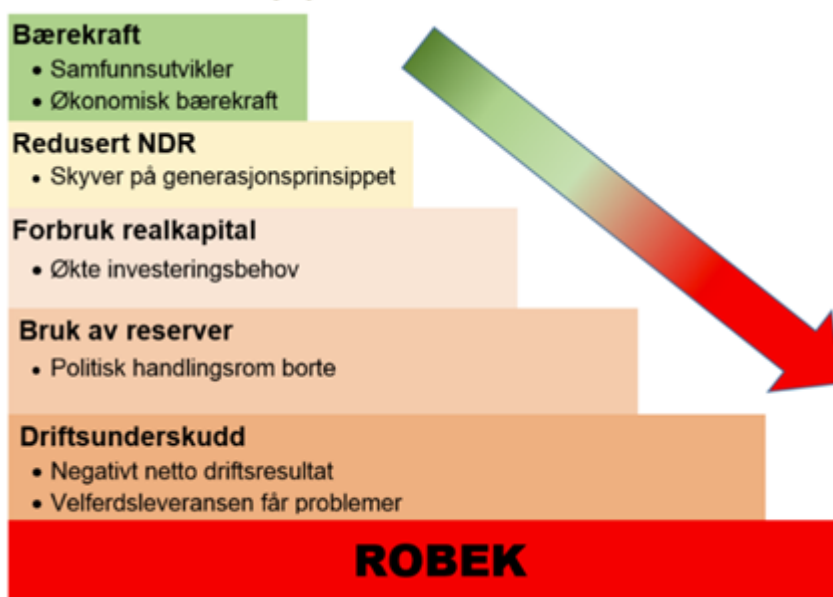
I en økonomisk bærekraftig kommuneøkonomi kan et tjenestetilbud, i samsvar med de minimumsstandardene som gjelder for kommunen, opprettholdes over lengre tid uten nedbygging av fond eller økning i gjeld. Økonomisk bærekraft forutsetter en kunnskapsbasert tilnærming og metoder for å synliggjøre mulighetsrom i økonomien til å bevege seg mot et sett av handlingsregler.

Bærekraft er ikke et mål eller en tilstand – det er en kontinuerlig kvalitetsprosess.

Forskning på kommunal økonomisk bærekraft og undersøkelser gjort mot en rekke kommuner viser hva som er viktige virkemidler for å lykkes med å innføre økonomisk bærekraft som satsingsområde i kommunene:

- lederrollen til kommunedirektøren - en sterk kommunedirektør som tydelig understreker viktigheten og følger opp gjennom ledelse og styring
- gjennomføre kunnskapsbaserte beslutningsprosesser som involverer kommunens politikere i budsjettprosessen og synliggjør problemstillinger
- innføre handlingsregler for økonomisk bærekraft på flere nivå
- politisk oppslutning om viktigheten av å gjennomføre tiltak for å kunne nå målene i handlingsreglene
- kompetanseheving blant både politikere, ledere og sentrale medarbeidere
- regelmessig og enkel rapportering til politikerne og god formidling til kommunens innbyggere

Bærekraftstrappa viser hvordan de økonomiske handlingsrommet vil endres dersom det ikke oppnås økonomisk bærekraft.

I arbeidet med økonomisk bærekraft er nivå på utgifter nøkkelen.

Inntektene våre skal vi ha oversikt over og kontroll på, og vi må vurdere om det er områder vi kan øke inntektene.

I tillegg må tjenestenivået totalt sett vurderes og derfor analyseres økonomien på overordnet i forhold til demografi og sammenligne med andre kommuner for å ha et godt kunnskapsgrunnlag for utgangspunktet for å styrke den økonomiske bærekraften og øke det økonomiske handlingsrommet.

Generasjonsprinsippet - ta bærekraft på alvor og følge demografien. Demografiutvikling har direkte påvirkning på kommunens inntekter gjennom rammetilskudd og inntektssystemet. Derfor er det viktig å følge med demografiendringer og vise gjennom budsjettarbeid og rapportering hvordan befolkningen i Nittedal utvikler seg. I kapitlet om Nittedalsamfunnet er utviklingen innen de ulike aldersgruppene beskrevet og spørsmålet vi må stille oss er hvilke konsekvenser og muligheter gir de prognosene vi ser i denne planperioden.

Oppsummert ser vi at det blir en svak befolkningsvekst i Nittedal i starten på denne økonomiplanperioden på 0,1-0,5% og det er særlig på grunn av lav planlagt boligbygging de neste årene. Veksten tar seg opp fra 2026 og utover når antall nye boliger øker.

For aldersgruppene er utviklingen slik det er beskrevet i grafen nedenfor. En flat utvikling i gruppen 0-15, ca. 400 flere i gruppen 16-66, og her er det særlig gruppen 16-19 som øker, og ca. 300 flere i gruppen 67-90+.

Utviklingen i gruppen 0-15 år gir oss handlingsrom til å styrke kvalitetsarbeidet i barnehage og skole mens vi planlegger for vekst i de neste planperiodene. Nye investeringer i oppvekst og utdanning vil måtte planlegges med bakgrunn i disse prognosene og de årlige oppdateringene. Innen helse og velferd vil denne utviklingen gi større handlingsrom for videreutvikling av tjenestene rettet mot disse aldersgruppene og samspillet med oppvekst være viktig å prioritere.

Det er særlig de unge mellom 16-19 som blir flere, det gjør at arbeidet rettet mot de unge i vår kommune gjennom idrett, frivillighet og andre møteplasser vil øke og Nittedal UNG vil bli viktig for ungdommene våre i denne planperioden.

I gruppen 20-66 har vi svært mange av de som pendler ut av kommune for å arbeide, og andelen vil kunne øke fremover i takt med veksten i aldersgruppene om ikke det etableres flere arbeidsplasser i Nittedal. Så satsing på lokal næringsutvikling og økt gründerkraft er viktig for å få flere av disse til å jobbe i egen kommune.

Utviklingen i gruppen 67-90+ viser hvor viktig det er å fortsette arbeidet med utvikling av helse og velferdstjenestene, økt aktivitet blant frivillige og investeringer i ulike bolig- og tjenestetilbud.

Å ha et godt kunnskapsgrunnlag - gir bedre grunnlag for felles forståelse mellom ansatte, politikere og innbyggere om den økonomiske situasjonen i Nittedal. **Kunnskapsbaserte beslutningsprosesser** - involver kommunens politikere i budsjettprosessen og økonomirapporteringen og sikrer felles forståelse for utgangspunktet. Da må vi bruke rapportering på finansielle måltall, samfunns mål og delmål i kommuneplanens samfunnsdel, inntektsforutsetninger og rapportering på kostnadsdrivere for å styrke vår felles forståelse.

Økonomistyring er et viktig lederansvar for å styrke den økonomiske bærekraften. Det skal arbeides løpende med tiltak og grep for å bremse kostnadsveksten. Tiltak er løpende justeringer for å tilpasse tjenestene til vedtatt utgiftsnivå, mens grep er større endringer som vurderes politisk behandles eller administrativt gjennomført. Vi må vurdere:

1. **Produktivitet og effektivitet** – gjøre de riktige tingene (p) og gjøre de riktige tingene riktig (e).
2. **Nivå/terskel** - finne ut hvilket nivå skal vi ha på tjenestene i Nittedal kommune
3. **Struktur** - hvordan skal vi organisere tjenestene vi skal levere og hvor skal vi levere dem.

Et viktig prinsipp i kommunal økonomisk bærekraft er å finne **gode og forståtte handlingsregler**, finansielle måltall.

Gjeldende økonomiske måltall i Nittedal kommune

Gjeldende økonomiske måltall

-1%
netto driftsresultat i 2024

70 millioner unna
målet på 2,5%

216
millioner

I «fire midler» på
disposisjonsfond

13,6%
Egenfinansiering i 2024

Mål: 25%

Økonomiske handlingsregler

Kommuneloven kap. 14. gir rammer for kommunens økonomiforvaltning. § 14-1 setter som grunnleggende krav at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Det skal utarbeides samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og lokalsamfunnets utvikling. Dette innebærer blant annet at kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko.

Det er et lovkrav at kommunestyret vedtar finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, ofte omtalt som handlingsregler.

Kommunestyret har vedtatt følgende finansielle måltall - handlingsregler:

- Netto driftsresultat på 2,5 % for å bidra til egenkapital til investeringer
- Egenkapitalandel for investeringer på 25 %
- Frie midler på disposisjonsfond tilsvarende 5 % av driftsinntekter

Vurdering av måltall på egenkapitalandel

Målet om egenkapitalandel på 25 % på finansiering har som formål å redusere låneopptak av nye investeringer.

For å kunne opprettholde dette måltallet over tid er det nødvendig med positivt driftsresultat (eventuelt bruk av tidligere oppsparte midler på disposisjonsfond) som gir egenkapital til investeringene.

Investeringer innenfor selvkostområder finansieres i sin helhet av lån.

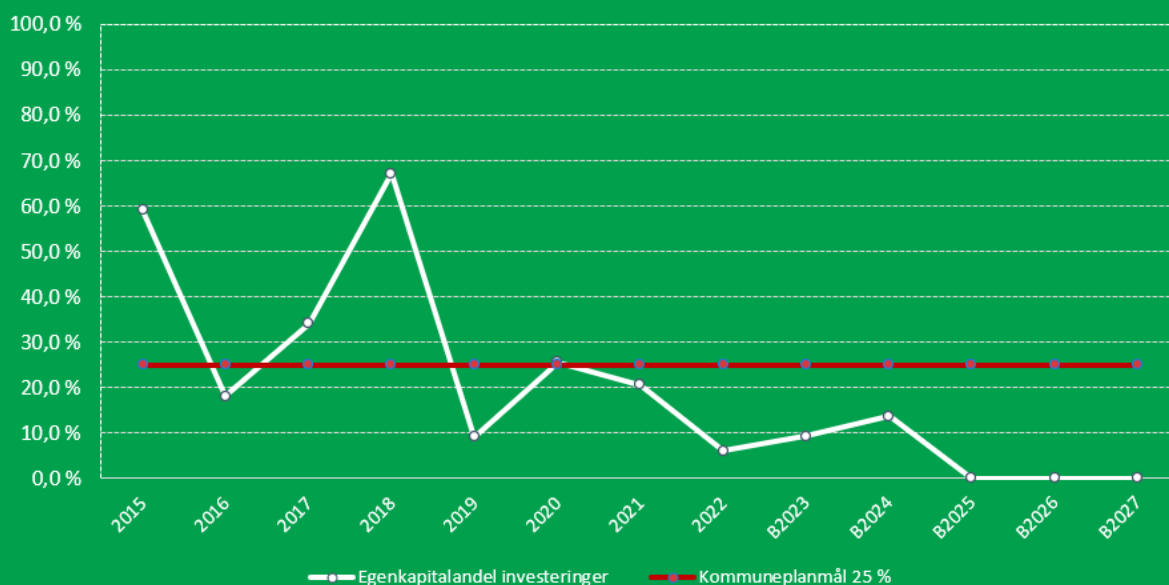
Samfunnsdelen peker på grep som skal iverksettes for å nå måltallet:

Økonomiplan for 2024-2027

- Utarbeide investeringsbudsjetter med egenkapitalandel på 25 % for investeringer der kommunen selv må bære finanskostnadene
- Utarbeide driftsbudsjetter med positivt driftsresultat, som gir egenkapital til investeringene

Som det går frem av figuren under nådde kommunen målet om 25 % egenkapitalandel i 2020, i 2021 var andelen på rett i overkant av 20 %, i 2022 er andelen på 6 %.

I forrige økonomiplanperiode (2023-2026) var det ikke budsjettert med stor nok egenkapital til å finansiere investeringer for å nå kommunens måltall på 25 %. I 2024 ligger det inne bruk av ubundet investeringsfond for å dekke deler av kostnaden til prosjektet Høldippeldammen. Det er ikke økonomisk handlingsrom for å opprettholde egenkapitalandelen fremover, dermed fungerer ikke egenkapitalandel som et finansielt måltall, og derfor foreslås endring til gjeldsgrad som er et anerkjent måltall i kommunesektoren.

Riksrevisjonen (2015) slo fast at sammenhengen av store lån, lavt disposisjonsfond og lavt driftsresultat gir utfordringer for norske kommuner. Disse tre størrelsene er handlingsreglene for økonomisk bærekraft og det er gjort omfattende tester med andre parametere som viser at disse tre er stabile og gode indikatorer på bærekraft. Handlingsreglene setter en ramme for disponeringen av kommunens økonomiske midler. De skal bidra til at dagens disposisjoner også vil være økonomisk bærekraftig på lengre sikt.

Riksrevisjonen har påpekt at kommuner er spesielt utsatt hvis:

- Netto driftsresultat er under 2 prosent
- Disposisjonsfond er lavere enn 5 prosent
- Gjeldsgraden er høyere enn 75 prosent.

Sammenhengen mellom netto driftsresultat, størrelsen på disposisjonsfond og hvor høy den langsiktige gjelden er, gir oss god informasjon om den økonomiske situasjonen, og særlig det økonomiske handlingsrommet, i kommunen.

I denne økonomiplanen foreslår kommunedirektøren en endring av handlingsreglene, de finansielle måltallene for å få gode og forståtte handlingsregler. Vurderingen ble presentert på budsjettseminaret 20.10.2023, og begynnelsen er utdypet mer i saksfremlegget til budsjett- og økonomiplanen.

De økonomiske handlingsreglene for en bærekraftig kommuneøkonomi i Nittedal foreslås til å være:

- Netto driftsresultat 2,5 %
- Disposisjonsfond 8 %
- Gjeldsgrad 75 %,

Kort forklaring av begrepene:

Netto driftsresultat er driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag, og viser hva kommunen sitter igjen med til avsetninger og investeringer. Positivt netto driftsresultat er ikke et overskudd, men har et formål som skaper handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne. Netto driftsresultat beregnes i % av driftsinntektene.

Disposisjonsfond er kommunens oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Midlene stammer fra positive netto driftsresultater som ikke gjennom vedtak er bundet til særskilte formål. Disposisjonsfond beregnes i % av driftsinntektene.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover. Det betyr at en mindre del av inntektene er igjen til tjenesteleveranse og fremtidige investeringer og handlingsrommet blir mindre. Gjeldsgraden beregnes i % av driftsinntektene.

9.4 Netto driftsresultat

Målet om et **netto driftsresultat på 2,5 %** har til formål å skape økonomisk handlingsrom gjennom å styrke fond og gi mulighet til egenkapital til investeringer.

Dersom vi når måltallet er vi i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne.

Samfunnsdelen peker på grep som skal iverksettes for å nå måltallet:

- Ha fokus på arbeidsbesparende tiltak som sikrer effektiv drift
- Gå gjennom prosesser i tjenestene for å ta ut effektiviseringsgevinster ved digitalisering
- Vektlegge driftskostnader ved investeringer i nye bygg
- Ved store investeringer alltid legge fram eventuelle konsekvenser for drift for Kommunestyret
- Alltid synliggjøre renter, avgifter og driftskostnader ved store investeringer, og vurdere konsekvenser for budsjettforutsetninger
- Fortsette å bidra til å motvirke svart arbeid, samt bidra til et seriøst arbeidsliv og arbeidsforhold
- Jobbe med effektiv utnyttelse og bruk av arealer gjennom døgnet på tvers av sektorene
- Se på muligheter for å øke kommunens inntekter

Kommunen har hatt netto driftsresultat på over måltallet 2,5 % de fire siste årene.

Økonomiplan for 2024-2027

Årsaken til det gode resultatet i 2021 og 2022 er i hovedsak at skatteinntektene i kommunesektoren er blitt høyere enn det regjeringen la til grunn da man fikk koronapandemien, samt skattetilpasninger hos personlige skatteyttere som følge av endringer i formuesbeskatningen.

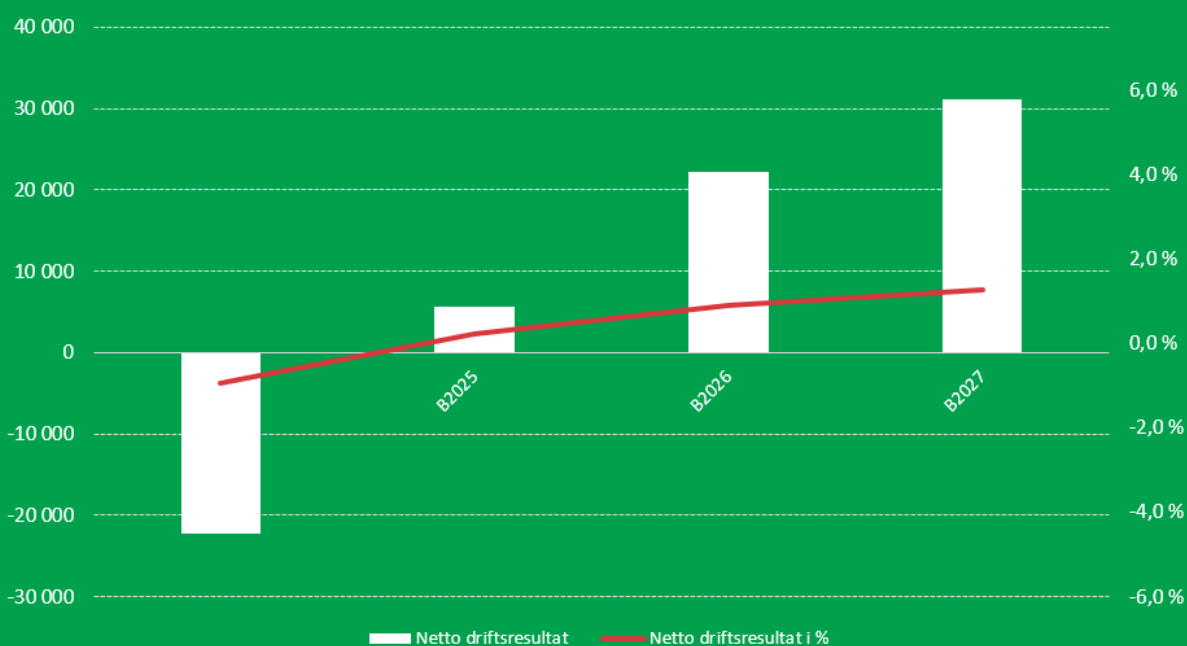
Skatteopplegget justeres årlig av Stortinget og de høye skatteinntektene i 2021 og 2022 anses som engangsinntekter.

Netto driftsresultat i neste økonomiplanperiode

Følgende netto driftsresultat (NDR) er budsjettert i økonomiplanen for 2024 - 2027:

	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat (tall i 1000 kr)	-20 694	7 240	23 786	32 676
NDR i prosent av sum inntekter	-0,9 %	0,3 %	1,0 %	1,3 %

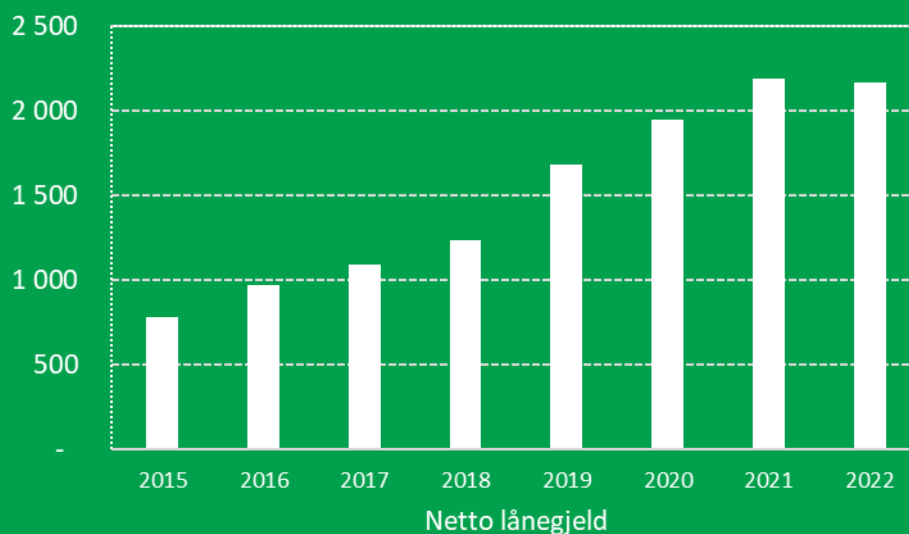
NDR er kommunens viktigste måltall. For neste år fremmer kommunedirektøren et budsjett med et negativt netto driftsresultat på 0,9 %. I budsjettprosessen har vært en prioritert oppgave å utarbeide et budsjett med realistiske budsjetter for sektorene. Høy lønns- og prisvekst det siste året har redusert kommunens handlingsrom som videre har medført avvik i budsjettene. Kommunestyret har i løpet av 2023 gjort store tilleggsbevilgninger for å dekke opp for høy kostnadsvekst og innsparingskrav som ikke har vært gjennomført grunnet situasjonen. Utgangspunktet for 2024 er at kjent driftsnivå er budsjettert. I budsjettforslaget ligger det inne tiltak på 27,9 mill. kroner som er finansiert ved fond. Disse tiltakene er kortvarige og kun finansiert av fond i 2024. Fondsbruken vil gi et handlingsrom i omstillingsarbeidet for å bedre kommunens driftssituasjon, for å oppnå kommunestyrets måltall på NDR på 2,5 % mot slutten av økonomiplanperioden. For å nå måltallet må budsjettert netto driftsresultat være ca. 75 mill. kroner. En forutsetning for omstillingsarbeidet er at sektorene har realistiske budsjetter og ikke må bruke ressurser for å dekke avvik gjennom året. Høstens reduserte prisvekst en positiv utvikling i så henseende.

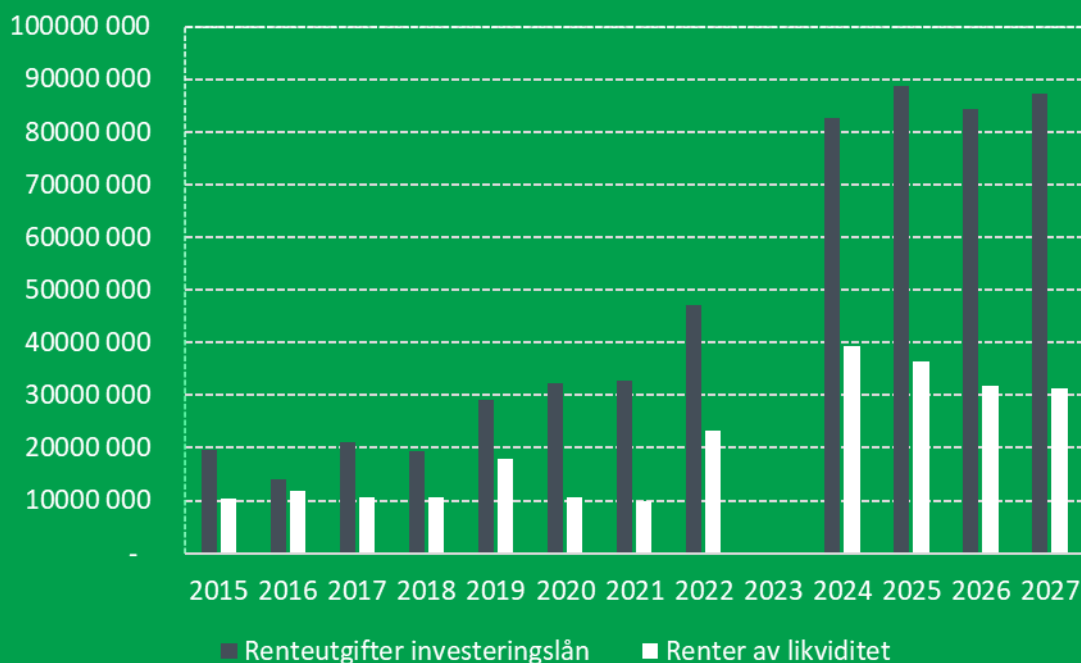
9.5 Gjeldsgrad

Gjeldsgraden er i 2022 på 95,1 % (KOSTRA tall konsern), og det er vesentlig at vi har oversikt over hvordan gjeldsgrad påvirker rentekostnadene. Når regnskap 2022 er gjort opp viser det at kommunens lån er nærmest uendret etter avdragene er betalt, det er en liten nedgang fra 2 528,6 mill. kroner til 2 527,6 mill. kroner.

Hvilken gjeld som skal danne grunnlag for gjeldsgraden skal arbeides med og hensyntas i rapportering på måltallet. Det er naturlig å knytte dette til gjeld som skal dekkes av driftsinntektene. Det betyr at lån til selvkostområdene og Startlån skal holdes utenom i vurderingen av måltallet, men rapporteres løpende som en viktig del av finansforvaltningen vår.

Vi har over tid hatt en lav rente, mens de siste to årene har rentene økt betydelig, samtidig som kommunen har økt lånegjelden. Grafen under viser utviklingen fra 2015-2022 hvor det har vært mer enn dobling av utgiftene. Og selv om renteinntektene, som vist nedenfor, og har økt slik det vises nedenfor er dette en betydelig utfordring utover i denne økonomiplanperioden. Når vi ser på forventede renter på investeringslån fremover, slik det vises nedenfor, så er det viktig å bremse investeringene i planperioden.

Det legges opp i denne planperioden å bruke årene på å forberede og planlegge for nye investeringer gjennom å utvikle tydelige mulighetsstudier, forprosjekter og gjennomføre planarbeidet som er nødvendig. Og at investeringer i selvkost og boligprogrammet er det som kan prioriteres i perioden.

Dette er i tråd med tydelige anbefalinger fra Statsforvalteren hvor de anbefaler kommunene å ha et bevisst forhold til investeringene, da en økning på 2 milliarder på ett år for kommunen i Viken tilsier at det ikke er tiden for å gå i gang med store investeringer som ikke er strengt nødvendige og heller se på muligheter innen vedlikehold.

Disposisjonsfond

Målet med disposisjonsfond på 5 % av driftsinntekter har til formål å styrke det økonomiske handlingsrommet og håndtere uforutsette endringer i aktivitet i kommunen. Driftsinntekter er her eksklusiv selvkostområdet.

Note 9 i årsregnskapet for 2022 viste en oversikt over kommunens fond. Kommunen har vel 368 millioner på disposisjonsfond ved inngangen til 2023.

Kapittel	Balansen	31.12.2022	01.01.2022
2.56	Disposisjonsfond	368 661 516	303 622 730
2.55	Bundne invest. fond	23 938 340	64 877 296
2.53	Ubundne invest. fond	9 516 305	9 516 305
2.51	Bundne driftsfond	102 484 404	88 783 462
Sum	Fond	504 600 564	466 799 792

Arbeidet med økonomisk bærekraft innebærer å finne en bærekraftig sammenheng mellom de tre måltallene, og med bakgrunn i vår gjeldsgrad anbefales å sette måltallet på disposisjonsfond på 8 % og

Økonomiplan for 2024-2027

da gjeldende for hele disposisjonsfondet slik at det blir en enhetlig rapportering på fondet. I rapporteringen skal også politiske vedtak som binder opp bruk av fondet rapporteres.

Midlene stammer fra positive netto driftsresultater som ikke gjennom vedtak er bundet til særskilte formål. Særlig har mer innbetalt skatt fra innbyggerne økt fondet de siste årene.

Oppbygging av fond har gitt oss handlingsrom i arbeidet med å harmonisere inntekter og utgifter og sikre netto driftsresultat på 2,5 %. Det er sjelden mulig å snu endring i ressursbehov innenfor et budsjettår. Deler av økt aktivitet må finansieres – den som er utenfor vår kontroll.

Det vil være behov for ytterligere analyser av økonomien i Nittedal, hva som er de største kostnadsdrivere innenfor de ulike delene av virksomheten, hvilke indikatorer vi må styre etter, hvordan inntektsutviklingen blir fremover og hvordan budsjetttrammene er satt opp i forhold til det som er faktisk utvikling i tjenestebehov og mulighetene til endring av arbeidsprosesser og digitalisering.

Det vil være behov for å bruke av disposisjonsfondet en periode for å hensynta økt aktivitet på flere områder, herunder NAV sosialhjelp og tilrettelagte tjenester. De siste årenes renteøkninger, høyt lønnsoppgjør og tilhørende økt reguleringspremie til pensjon blir ikke tilstrekkelig kompensert i statsbudsjettet og medfører mer bruk av disposisjonsfond for å balansere budsjettet fremover. Samtidig er det behov for å få bedre oversikt over inntektsforutsetningene, vurdere økte inntekter og styrke økonomistyringen.

Vi trenger tid for å få et godt kunnskapsgrunnlag med bakgrunn i vedtatt samfunnsdel og organisasjonspolitik, samt å legge til rette for en bred involvering av både politikk og ansatte i de grepene som det er nødvendig å få tatt for å få på plass en bærekraftig økonomi.

I forslaget til økonomiplan er det lagt inn bruk av fond i 2024 på 27,6 mill. kroner. I årene 2025 og 2026 er det ingen endring på disposisjonsfondet, i 2027 foreslås det å avsette 8,9 mill. kroner. Tabellen under viser kommunens disposisjonsfond beløpene er inngående balanse 2023.

Økonomiplan for 2024-2027

2.56 Disposisjonsfond	Beløp
25650000 DISPOSISJONSFOND	-273 138
25650001 DISPOSISJONSFOND HELSE OG VELFERD	-4 478
25650002 DISPOSISJONSFOND OPPVEKST OG UTDANNING	-1 000
25650003 DISPOSISJONSFOND MILJØ OG SAMFUNN	-4 641
25650004 DISPOSISJONSFOND STAB OG STØTTE	-3 225
25650020 AVSATT TIL TAP PÅ GARANTIER	-436
25650040 FOND PREMIEAVVIK	-53 257
25650050 FOND KURSREGULERING	-12 955
25650060 DISPOSISJONSFOND LI-RASET	-15 533
Sum disposisjonsfond	-368 662

Vedtatte disponeringer av fondene er samlet i listen under. Det er vedtak på til sammen 92 mill. kroner.

Vedtatte disponeringer	Beløp
Regnskap 2011, Miljø-, klima- og energiltak, drift og investering	290
KST-sak 55/21 Avtale Nittedal kommune og idretten, investeringsstøtte	2 028
Regnskap 2016, kanalstrategi som sikrer god informasjon	400
Regnskap 2016/Regnskap 2017, digitalisering og digital transformasjon	3 364
Regnskap 2016, hverdagsaktivitet og friluftsliv	641
Regnskap 2016, rehabilitering av dammer	684
Regnskap 2016, innovasjon innen kommunale tjenester	400
KST-sak 140/20 Økonomirapport okt 2020, avsetning sårbare barn ifbm Korona	500
KST-sak 55/21 Avtale Nittedal kommune og idretten, kulturformidling og Kruttmølla	800
Økonomirapport mai/2021 - reguleringsplaner Døli	2 000
KST-sak 153/20 Budsjett 2021 - Helse og velferd	5 000
KST 144/22 Budsjettjustering desember - Avsetning Covid-19	4 000
Regnskap 2016, utsmykking av Kulturverket Flammen	108
KST 114/21 budsjettjustering desember 2021 Helsehus	1 478
KST 144/22 Budsjettjustering desember 2022 - avsetning vaksinasjon vår 2023	3 000
KST 144/22 Budsjettjustering desember 2022 Mulighetsstudie Rotnes	1 000
KST 114/21 budsjettjustering desember 2021 beredskap	300
KST 114/21 budsjettjustering desember 2021 trafikksikring	1 341
KST 144/22 - Budsjettjustering desember 2022 - Planmidler	3 000
KST 114/21 budsjettjustering desember 2021 utviklingsprosjekt	2 225
KST 114/21 budsjettjustering desember 2021 IKT	1 000
Li-raset; oppr budsjett 2020, KST-sak 67/20 og KST 140/20	10 533
KST 114/21 budsjettjustering desember 2021 Liraset	5 000
Budsjett 2023 - Overføring fra drift til investering	4 817
Budsjett 2023 - Bruk av disposisjonsfond	38 000
KST 64/23 - WonderLan	100
Sum disponeringer	92 007

Flere av vedtakene går mange år tilbake, der det eldste er fra 2011. Det er behov for å gå gjennom disse vedtakene for å kontrollere om noen av tiltakene er gjennomført uten at bruk av fond har blitt avstemt mot vedtatte disponeringer.

I forbindelse med årsavslutningen for 2023 skal vi aktivere bruk i henhold til vedtakene og eventuelt omdisponere midler der det ikke lenger foreligger behov for avsetningen. Dette gjelder for eksempel budsjettet bruk av disposisjonsfond 2023 som er lagt inn som saldering av budsjettet og avsetning til gjenoppbygging etter skredet på Li.

10 Mot en bærekraftig organisasjon

Organisasjonspolitikken med tilhørende kompetansestrategi

Målene i organisasjonspolitikken er tett koblet til samfunnsdelen og beskriver hvordan organisasjonen må være for å kunne nå målene i samfunnsdelen.

I organisasjonspolitikken er det vedtatt to organisasjonsmål med 6 fokusområder.

For at organisasjonsmålene skal nås må de prege hele kommunens virksomhet i den daglige driften. Måloppnåelse er avhengig av et godt samspill mellom ansatte, politikerne og omgivelsene. Organisasjonsmålene "Framtidsrettet og Attraktiv" må gi seg utslag i både arbeidskultur, fysiske rammer og arbeidsverktøy.

På samme måte må vi gi verdiene våre kraft, verdiene våre er Raushet- Redelighet- Respekt. På hver arbeidsplass har vi samtaler om hva disse verdiene betyr for oss. Vi kan bruke verdiene direkte i hverdagen og for eksempel spørre: Hvordan opptrer vi i møtet med denne innbyggeren for at hen skal oppleve respekt? Hva vil være mest redelig å gjøre i denne saken? Kan vi vise raushet i møte med søkeren selv om søknaden ikke kan innvilges?

Framtidsrettet

Skal vi nå våre målsettinger innen klima og miljø, livskvalitet, læring og mestring hele livet, må vi koble mennesker, kunnskaper og ideer sammen på nye måter.

- **Lærende**
Vår viktigste kapital er vår samlede kompetanse. Og med høyt tempo, er den viktigste kompetansen evnen til å lære raskt

- **Samskapende**
Når vi samskaper åpner vi opp organisasjonen vår og vi gjennomfører prosesser der vi ikke har svarene. Vi møter omgivelsene på like fot og spør: Hva kan vi få til sammen?
- **Nytenkende**
Vi vil ha vekt på innovasjon og gi rom for nye løsninger. Vi må være villige til å tenke nytt for å sikre nødvendig omstilling i et samfunn som stadig er i utvikling

Attraktiv

En attraktiv arbeidsplass har medarbeidere som er kompetente, inkluderende og engasjerte.

- **Kompetente**
Oppgavene våre er i stadig endring. Det krever at vi jobber systematisk med å videreutvikle vår kompetanse, og rekruttere nye lærlinger og medarbeidere. Kompetansestrategien beskriver kompetansebegrepet mer.
- **Inkluderende**
Vi tar imot nyansatte på en måte som gjør at de raskt føler seg inkludert og i stand til å utføre oppgavene. Nittedal kommune skal bidra til et inkluderende samfunn gjennom våre tjenester og samarbeid med innbyggere, næringsliv, frivillig sektor og andre offentlige organisasjoner
- **Engasjerte**
Engasjement er en av våre største styrker. Høyt engasjement påvirker effektivitet, kvalitet og arbeidsmiljø, og legger forholdene til rette for en kultur preget av lyst til å prestere sammen.

Målet med kompetansestrategien er å gi oss et felles rammeverk for å utvikle den kompetansen som skal til for å nå målene våre, og det må vi gjøre sammen.

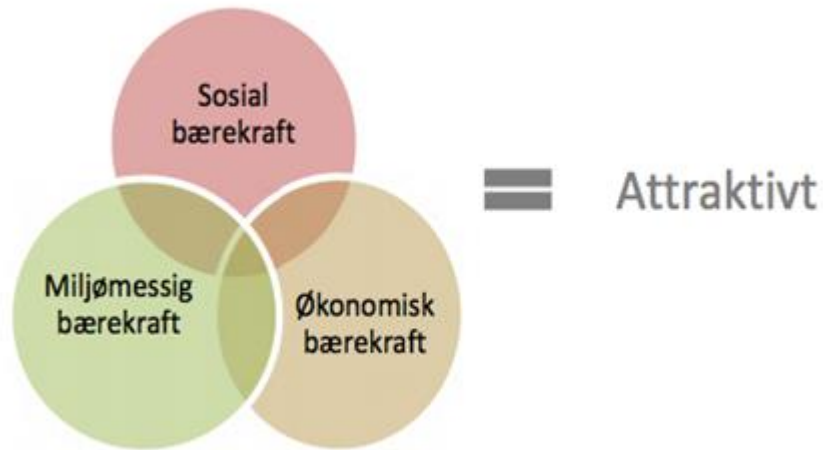
Sektorene lager kompetanseplaner og disse skal knyttes til de årlige budsjettprosessene og til prosesser der vi søker om eksterne kompetansemidler.

Til høyre vises hovedmodellen som skal legges til grunn for kompetanseutvikling. Det er behov for å utvikle struktur og kultur for bruk av denne modellen i vårt arbeid med å få frem et felles rammeverk for å utvikle kompetanse.

Målbildet i samfunnsdelen med tilhørende satsingsområder, samfunnsmål og delmål vil være retningsgivende for å utvikle kompetanseplaner og hvordan vi skal bruke organisasjonspolitikken og kompetansestrategien for å nå målene for nittedalsamfunnet.

Oppsummert kan samfunnsmålene og økonomiske mål beskrives slik:

Sosial bærekraft – Vi bidrar til god helse og livskvalitet, gir god utdanning og utvikler bærekraftige tettsteder - Vi skaper fremtiden sammen

Miljømessig bærekraft - Vi ivaretar klima, natur og miljø

Økonomisk bærekraft – Vi styrker kommunens økonomiske framtid gjennom helhetlig økonomistyring og digitalisering

I arbeidet med organisasjonspolitikk, som ble vedtatt 20.juni 2022, er det pekt på fire hovedutfordringer kommuneorganisasjonen må møte; konkurransen om arbeidskraften, høy endringstakt og økende krav til kompetanse, strammere kommuneøkonomi og digitalisering.

10.1 Utfordringene vi må møte

Konkurransen om arbeidskraften. De demografiske endringene med færre unge og økende andel eldre skaper økt press på de kommunale tjenestene. Vi må forvente underdekning av arbeidskraft på flere områder og vi må løse oppgavene våre på nye måter.

Høy endringstakt og økende krav til kompetanse og spesialisering gjør at vi ikke kan forvente at utdanningsinstitusjonene kan levere den kompetansen vi til enhver tid trenger. Vi må bli flinkere til å utvikle kompetanse selv, og å samarbeide med andre.

Kommuneøkonomien blir strammere. Vi får færre ressurser og må evne å utvikle oss i retning av en enda mer åpen organisasjon. Vi må finne gode løsninger gjennom samarbeid med hele samfunnet. I de kommende årene trenger vi at kommunen og innbyggernes rolle endres. Som kommune må vi involvere mer og samarbeide mer, og innbyggerne vil få økt medansvar.

Alt som kan bli digitalisert – vil bli digitalisert. Digitalisering gir muligheter til bedre lokaldemokrati, bedre kvalitet på tjenestene, økt tilgjengelighet og økt selvbestemmelse for brukere og innbyggere.

Organisasjonspolitikken beskriver hvordan vi skal jobbe sammen for å nå våre mål og hvordan vi skal leve opp til verdiene våre.

Våre verdier raushet – redelighet – respekt er en rettesnor for ansatte, og kommunen legger stor vekt på verdiene i sin virksomhet

Verdier for Nittedal kommune

Vi skal sammen gjøre kommunen vår mer bærekraftig når det gjelder tjenester, lokalsamfunn, ressursbruk og arealbruk. Vi skal ta hensyn til klima og natur i en helt annen grad enn før.

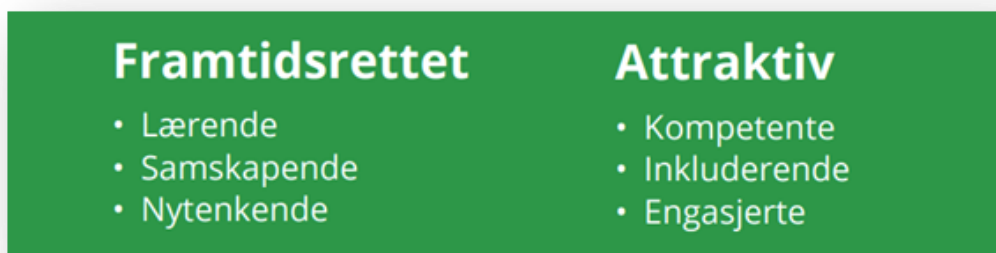
Vi er avhengig av ansatte som motiveres av samfunnsutvikling og som vil være med å bygge Nittedal for fremtiden og sikre økonomisk bærekraft gjennom utvikling av gode fellestjenester.

Målbildet i samfunnsdelen er en tydelig og konkret beskrivelse av ønsket tilstand og fungerer som en retning og referansepunkt for planlegging, strategiutvikling og handling.

I Nittedal kommune har vi gjennom arbeidet med organisasjonspolitikken definert to organisasjonsmål med seks fokusområder:

Forside vedtatt organisasjonspolitikk

Fremtidsrettet

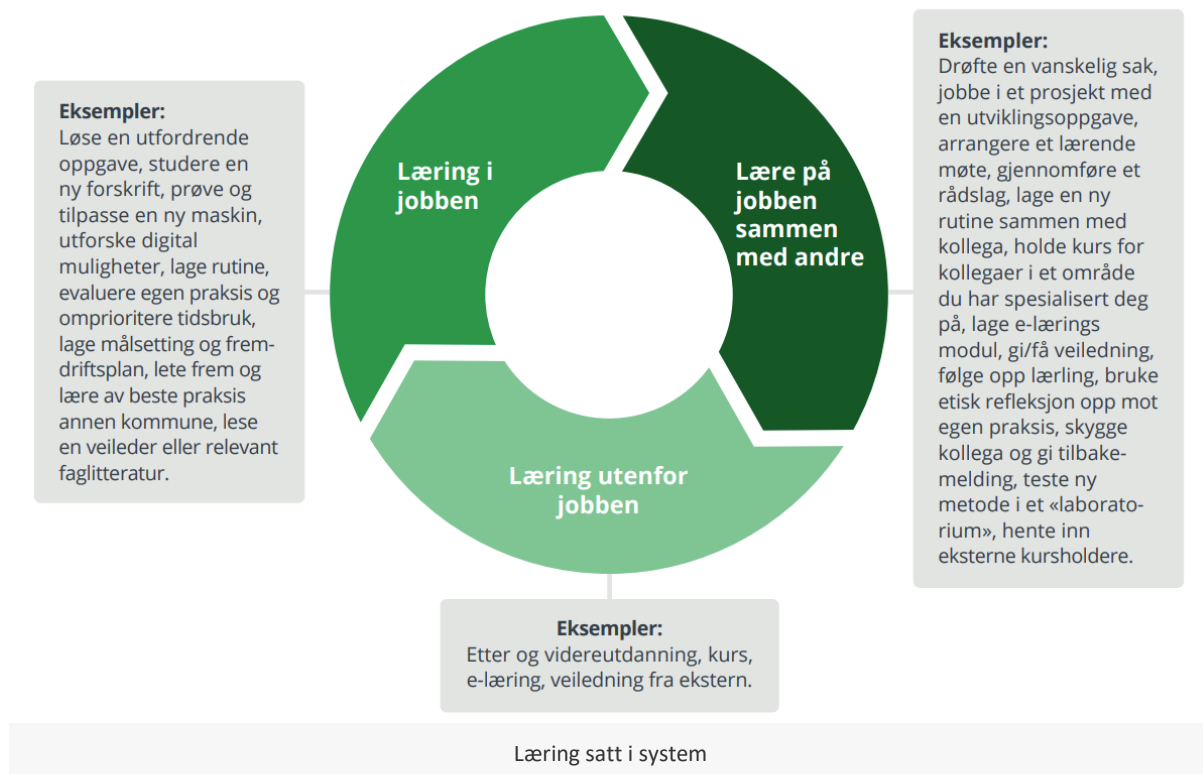
Vi må se langt fram hvis vi skal nå målene i kommuneplanen. Vi må koble mennesker, kunnskaper og ideer på nye måter. Vi må bruke ressursene våre annerledes, og vi må invitere til samskaping for å mobilisere andre ressurser utenfor kommuneorganisasjonen.

Vi må tørre å utfordre våre handlingsmønstre, våre tradisjoner, våre profesjoner og våre systemer.

Den framtidsrettete organisasjonen kjennetegnes av godt samarbeid:

- Bygger laget sammen både politikk og administrasjon – belyser utfordringer, former mål og lager strategier for hvordan vi kan nå dem
- Samarbeider på tvers av sektorer og enheter for å sikre synergier.
- Har et godt partssamarbeid mellom ledere, tillitsvalgte og verneombud – tidlig informasjon og drøfting i utviklingsprosesser.
- Involverer medarbeiderne gjennom hele prosessen – alle kjenner til hvorfor vi har behov for å endre og deltar i utvikling av mål og tiltak.

Å bevege seg mot en bærekraftig organisasjon er å utvikle seg videre som en **lærende** organisasjon., å sette læring i system – vi utnytter mulighetene vi har for læring mens vi utfører arbeidet, ved å organisere for felles læring på jobben, og ved å benytte tilbud fra eksterne som tilbyr etter- og videreutdanning mm. Nedenfor har vi beskrevet noen eksempler:

Samskaping handler om å finne nye løsninger sammen.

Gjennom samskaping kan vi utvikle en felles forståelse av situasjonen, utvikle nye ideer til løsninger, og teste dem ut. Når vi samskaper med omgivelsene møtes vi som likeverdige og spør: Hva kan vi få til sammen? Når de som selv er berørt deltar med sine erfaringer og ambisjoner og er med å utvikle nye løsninger, øker vi sjansene for å lykkes.

Veien mot «kommune 3.0» krever utvidet forståelse for hva vi beveger oss fra, til hva vi skal bevege oss til. Når vi samskaper åpner vi opp organisasjonen vår og vi gjennomfører prosesser der vi ikke har svarene. Dette krever tilstedeværende ledelse som kan bidra med avklaringer, utfordre og støtte medarbeiderne.

Veien mot samskapingskommunen

Hvor er vi i Nittedal i dag?

Det vil være behov for å få større forståelse for og kartlegge både organisasjonen og politikerne som et ledd i å finne ut hvordan vi skal bevege oss fra kommune 2.0 til kommune 3.0.

Trappetrinnene mot kommune 3.0

I denne planperioden vil det være behov for parallelle utviklingsprosesser for å bygge forståelse om hvordan vi skal bevege oss fra kommune 2.0 til kommune 3.0. Det gjør vi gjennom:

- Lederskap og medarbeiderskap

Økonomiplan for 2024-2027

- Kommunedirektørens lederteam og øvrige ledere blir helt sentrale, vi må utvikle et lederskap mot kommune 3.0
- Utvikling av medarbeiderskap mot kommune 3.0
- Holde sammen fast i planene og den røde tråden – politikk og administrasjon
- Bruke og utvikle nettverk og arenaer internt og eksternt
- Knytte til oss miljøer som kan utfordre oss og gi oss gode verktøy

Å bli mer lærende ved å bruke samskaping motiverer til nytenkning og kreativitet.

Vi må arbeide videre med innspillene som kom i prosessen med organisasjonspolitikken om hvordan vil kan lykkes med digitalisering og innovasjon:

- Vekt på innovasjon, tenke nytt, rom for nye løsninger
- Fokus på utvikling av morgendagens tjenester samtidig med at vi drifter dagen i dag
- Styrke vår digitale kompetanse
- Ha fokus på digitalisering, sette av ressurser
- Kultur for kontinuerlig forbedring
- Teste ut nye løsninger
- Identifisere verktøy og prosesser der vi kan være innovative med utgangspunkt i kommunens behov
- Mer handling, mindre planlegging, analyser og undersøkelser

Nytenking og digitale løsninger forutsetter sterk utvikling av vår IT-sikkerhet. Dette er videre forsterket av den geopolitiske endringen som inntraff i februar 2022, som har medført stadig nye IT-sikkerhetskrav som løpende har blitt ivaretatt. Hyppigheten av anbefalinger og krav fra sentrale myndigheter er økende og rettes mot blant annet infrastruktur med tilhørende programvare. Basert på økte trusselbilde skjer utvikling tilknyttet IT-sikkerhet rask, hvor det knyttes store krav til kompetanse og kapasitet.

Det er behov for å i større grad samle ressursene i organisasjonen som har spisskompetanse på IKT og digitalisering slik at vi styrker fagmiljøene og drar i samme retning. Fellestjenestene som HR, IKT og digitalisering, økonomi, og dokumentsentret, samt ressurser i de ulike sektorene må organiseres seg slik at de i større grad tar store utviklingsløp sammen.

Hvordan vi skal lykkes med digitalisering handler og om hvordan vi bruker ressursene våre innen det omfattende IKT området. Kartleggingen om IKT-samarbeid som ble politisk behandlet i juni 2023 er et nyttig kunnskapsgrunnlag for å bevege oss mot en bærekraftig organisasjon.

Formålet med kartleggingen var å få status på digitalisering-/IKT-området i kommunene, og vurdere grunnlaget for samarbeid mellom kommunene innen IKT-området.

I denne økonomiplanperioden vil vi beslutte fremtidig modell for styring og organisering av digitalisering og IKT, som dekker kommunenes behov nå og i fremtiden, og samtidig vurdere løsninger for samarbeid innen IKT og digitalisering, og om det er grunnlag for en felles strategi for håndtering av fremtidige digitaliseringsutfordringer i samarbeid med andre kommuner.

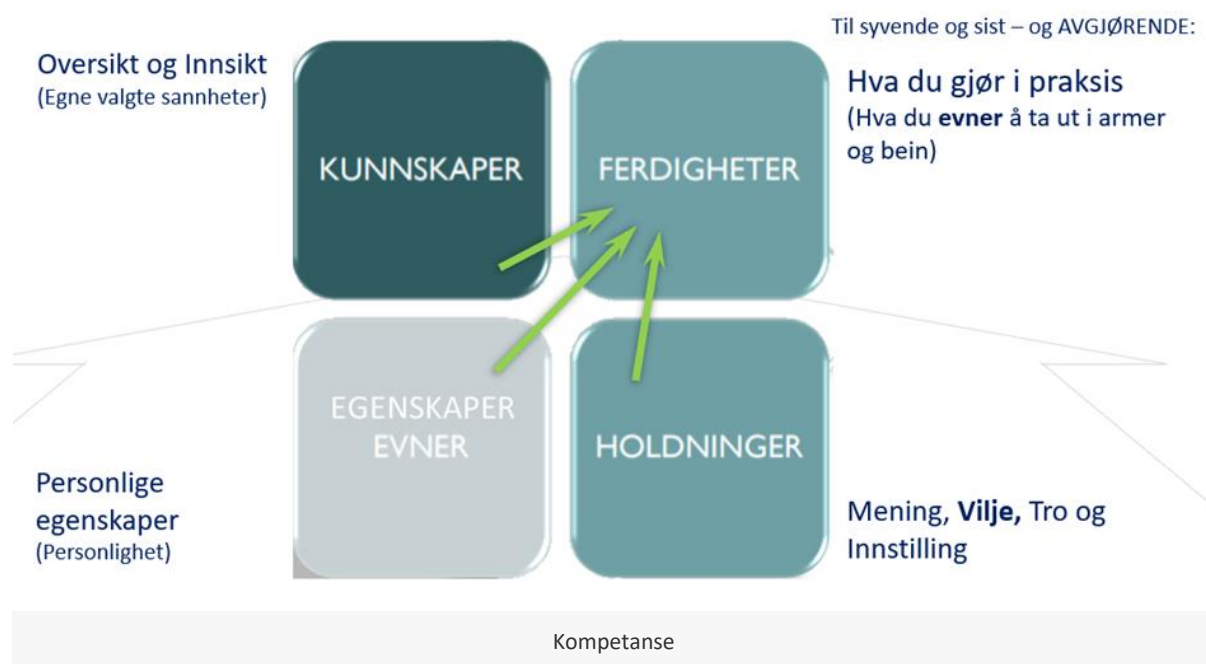
Attraktiv

For å være en attraktiv arbeidsplass kreves det innsats fra oss alle. En attraktiv arbeidsgiver tilbyr relevante verktøy og fasiliteter for å kunne utføre oppgavene på en god og effektiv måte.

Kompetanse kan defineres som «å være i stand til å løse en oppgave». I kompetansestrategien utdypes kompetanse som:

- Evner
- Kunnskaper
- Ferdigheter
- Holdninger

Sammenhengen mellom disse og det som er avgjørende blir hvordan vi tar kompetansen vår ut i praksis, i det vi gjør hver dag for å være en attraktiv organisasjon både å jobbe i og å møte som tjenesteleverandør.

Arbeidet med kompetansestrategien og koblingen mellom hvilken kompetanse vi har og hva vi trenger for å møte samfunnsdelen og organisasjonspolitikken vil være en satsing fremover og det vil i denne planperioden bli viktig å få frem hvilke grep og tiltak vi må iverksette for å arbeide oss mot våre delmål og fokusområder.

Oppgavene våre er i stadig endring. Det krever at vi jobber systematisk med å videreutvikle vår kompetanse, og rekruttere nye lærlinger og medarbeidere.

Hvor *endringstrent* er vi som organisasjon? Hvilken kultur og hvilke strukturer har vi for endring, og hvordan arbeider vi med lederskap g medarbeiderskap slik at summen av vår kompetanse gjør at vi både klarer å levere på oppgavene og kan gjennomføre utviklings- og endringsarbeid? Det er spørsmål som vi trenger svar på i det videre arbeid.

Inkluderende Når vi tar imot nyansatte ønsker vi at de raskt skal føle seg inkludert og at vi raskt setter dem i stand til å utføre oppgavene. Vi har igangsatt et utviklingsarbeid for onboarding.

Vi ønsker fleksibilitet i oppgaveløsning og arbeidsformer, samt en livsfasepolitikk for å tilpasse bedre. Dette forutsetter at ledere, tillitsvalgte og verneombud må ha god dialog om arbeidspress og arbeidssituasjon for å sikre et helsefremmende arbeidsmiljø.

Som arbeidsgiver og gjennom eierstyring skal vi innenfor våre rammer legge til rette for at mennesker som står utenfor arbeidslivet får muligheter.

Kommunen eier Gnisten AS 100 % og er deleier i NoraSonde AS. I tillegg arbeider vi med tilrettelegging for ansatte i egen regi og gjennom NAV. Hvordan kan de ulike ressursene vi har arbeide mot felles mål for inkludering og hvilke strategier kan vi finne sammen? Det vil være en av oppgavene som skal prioriteres i denne økonomiplanperioden.

Engasjement er en av våre største styrker. Vi har engasjerte medarbeidere, ledere, tillitsvalgte, politikere og innbyggere. Engasjement er både et fokusområde i organisasjonspolitikken og et av satsingsområdene i samfunnsdelen.

For at organisasjonsmålene skal nås, må de prege hele kommunens virksomhet i den daglige driften. Måloppnåelse er avhengig av et godt samspill mellom de ansatte, politikerne og omgivelsene. Organisasjonsmålene "Framtidsrettet og Attraktiv" må gi seg utslag i både arbeidskultur, fysiske rammer og arbeidsverktøy. Våre verdier raushet – redelighet – respekt er en rettesnor for ansatte, og gir retning for de holdninger vi mener er viktige for å bygge får kompetanse.

Et av delmålene i samfunnsdelen er:

Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill.

Det vil kreve at vi videreutvikler måten vi arbeider med kommunikasjon, vårt informasjonsarbeid, utvikling av digitalt rådhus og løsninger for mer åpenhet og mulighet for innspill.

11 Helse og velferd

3 352
I aldersgruppen 67+

460 årsverk
Dedikerte medarbeidere
som står på for innbyggerne

10,54% sykefravær
Sykefravær i sektoren

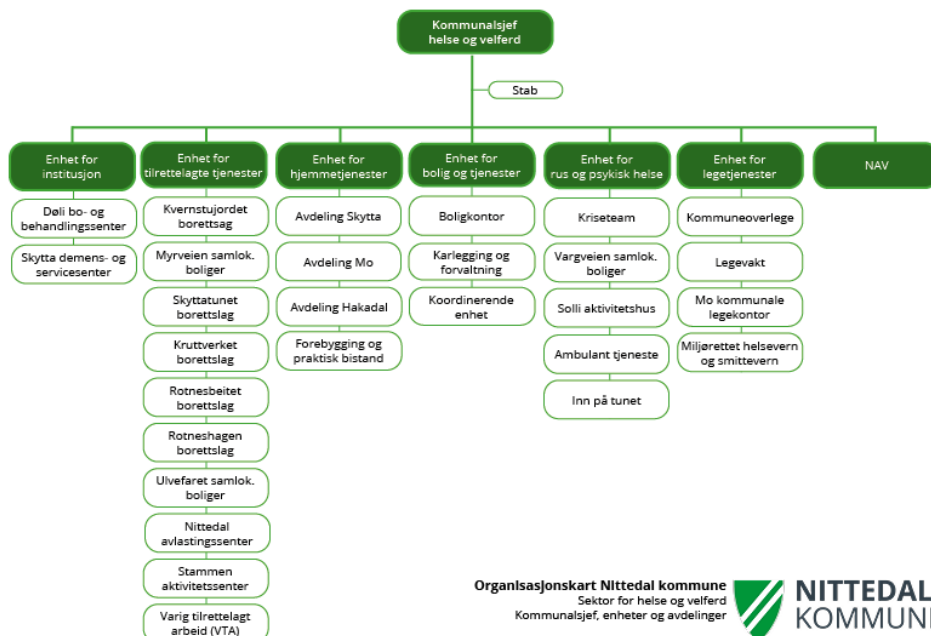

665 millioner kroner
I rammebevilgning til sektoren

Oppgaver som løses

Sektoren leverer helse - og velferdstjenester til hele befolkningen. Dette skjer innenfor områdene: Legetjenester, hjemmesykepleie og tjenester til hjemmeboende, sykehjem, rehabilitering og forebyggende tjenester, frisklivsentral, tjenester innen psykisk helse og rus, tildeling av kommunale boliger og boligsosiale tjenester, NAV, drift og tjenester av borettslag for psykisk utviklingshemmede, med mer.

11.1 Måltabell

Samfunns mål	Delmål	Indikator
Vi bidrar til god helse og livskvalitet	Alle har like muligheter til å leve aktive liv, og det er lett for innbyggerne å ta valg som fremmer helse og livskvalitet	Omtale i rapportering Oppvekst og levekår - Arbeidsledighet - 15-74 år, kjønn samlet, andel (prosent) Vurderes i planstrategiarbeidet
	Alle innbyggere tar ansvar for eget liv, og får hjelp til å ta vare på fysisk og psykisk helse. Kommunen legger til rette for mestring av bo og levekår	Andel innbyggere med vedvarende lavinntekt, Kommune helse statistikkbank
		Helsetilstand - Forventet levealder, kvinner
		Helsetilstand - Forventet levealder, menn
		Kommunen gjennomfører regelmessige innbyggerundersøkelser om trygghet, trivsel og mestring
		Unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år. Kommune helse statistikkbank Vurderes i planstrategiarbeidet
	Fritidstilbudet er godt og variert i hele Nittedal	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen jobber aktivt for å oppnå nok sykehjemsplasser, hjemmesykepleie og hjemmetjenester til alle eldre som trenger dette	Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning
		Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)
		Antall innbyggere som benytter sykehjemsplass utenfor kommunen pr. år
		Antall innbyggere som søker sykehjemsplass pr. år Omtale i rapportering
	Vi har aldersvennlige lokalsamfunn som er trygge, inkluderende og tilgjengelige. Lokalsamfunnet fremmer eldres deltakelse og bidrar til aktiv aldring	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet. Private og ideelle tilbydere av velferdstjenester kan utfylle tjenestetilbudet i kommunen for å bidra til valgfrihet og gode tjenester for innbyggerne	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi prioriterer nok personale og god kompetanse i eldreomsorgen. Velferdsteknologi brukes for å øke tjenestenivået	Omtale i rapportering
Vi prioriterer folkehelsearbeid og utarbeider konkrete folkehelsemål	Omtale i rapportering	
Vi prioriterer forebyggende arbeid og tidlig innsats	Andel innbyggere over 80 år uten noen pleie- og omsorgstjenester, SSB tabell 11642 og 07459	
	Laveste mestringsnivå i lesning ref. nasjonale prøver	
	Mobbing på skolen, årlige tall i kommune helse statistikkbank Vurderes i planstrategiarbeidet	
Vi gir god utdanning	Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i all kommunal og privat virksomhet. Voksne skal gjøre det som er best for barn	
Vi ivaretar klima, natur og miljø		

Økonomiplan for 2024-2027

Vi skaper framtiden sammen	Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal	Omtale i rapportering
	Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i	Omtale i rapportering
	Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen	Omtale i rapportering
	Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger, og bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi	Omtale i rapportering
	Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill	Omtale i rapportering
	Kommunen samarbeider med innbyggerne om å utvikle det gode lokalsamfunnet	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen støtter opp om det frivillige arbeidet i Nittedal	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt	Omtale i rapportering
	Næringslivet, offentlige, private og ideelle aktører og skole arbeider sammen for relevant utdanning og sysselsetting	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping	Omtale i rapportering
		Vurderes i planstrategiarbeidet
Vi utvikler bærekraftige tettsteder	Vi har gode og helsefremmende bomiljøer og attraktive lokalsamfunn og tettsteder som gir gode liv	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi sikrer miljøvennlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunn og tettsteder	Vurderes i planstrategiarbeidet

11.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

11.2.1 Vi bidrar til god helse og livskvalitet

Å skape møteplasser og forebygge ensomhet er sentrale elementer i utvikling av et aldersvennlig lokalsamfunn.

Utfordringsbildet for sektoren er et forventet økt behov for helsehjelp i årene framover som skal håndteres sammen med redusert tilgang på arbeidskraft og en innstramning i kommunens økonomiske rammer. Vi skal utvikle løsninger for god helsehjelp som møter de helseutfordringene befolkningen har og vi skal sørge for at våre løsninger fremmer god helse og livskvalitet for alle innbyggere. I det ligger også et stort ansvar for å utvikle tilbud som reduserer sosiale helseforskjeller. Sektoren har vedtatt strategier for tjenestetutviklingen for å møte denne utfordringen. Strategiene er beskrevet i en egen strategiplan for sektoren og blir fulgt opp med tiltak og utviklingsprosjekter i budsjett/økonomiplan, temaplaner og virksomhetsplaner.

Sammensetningen av tjenestetilbudet i sektoren og behovet for utvikling framover er sterkt sammenfallende med demografisk utviklingen i kommunen. Den generelle befolkningsveksten, men særlig økningen i de eldste aldersgruppene har stor betydning for planlegging og innretning på tilbudene framover. Det samme har den sosioøkonomiske utviklingen og hvilken folkehelseprofil kommunen har. Sektoren har hatt en spesielt stor oppgave de siste årene med å planlegge for den store veksten i eldrebefolkningen, men også med å utvikle nye heldøgns botilbud til mennesker med ulike typer nedsatt funksjonsevne. Dette blir håndtert gjennom realisering av boligprosjekter i tråd med vedtatt boligtypeprogram. Kvernstujordet borettslag åpnet i 2020, Rotneshagen borettslag i 2022 og under prosjektering nå er boliger i Svartkruttveien og ombygging av Ulvefaret.

Strategiene:

Innbyggerperspektiv og medvirkning, forebygging og tidlig innsats, helhetlig og koordinert, frivillighet, helhetlig boligpolitikk, «Leve hele livet»/aldersvennlig samfunn, arbeid og aktivitet.

Innbyggerperspektiv og medvirkning er et grunnleggende prinsipp for all tjenesteutførelse og tjenesteutvikling. Strategien gjelder både på individnivå og systemnivå. Helse- og velferdstjenestene er forventet å ta en ny rolle, fra det gamle tankegodset «vi vet best hva som er bra for deg «til «hva er viktig for deg». Det er en stor endring som krever ny kompetanse, nye arbeidsverktøy og andre verdier å bygge arbeidet på. Det samme gjelder mestringsbegrepet som har fått større plass og har stor innvirkning på ansattes tilnærming til oppgavene. Dreiningen av tilnærming til tjenesteutførelsen medfører også at bruker/pasientrollen er i endring. Utviklingen av pasientens helsetjeneste og hva er viktig for deg omfatter derfor både bruker/pasient, pårørende og ansatte. På systemnivå legger vi større vekt på innbyggermedvirkning i utviklings - og planarbeid.

Pårørende gjør en stor og viktig innsats og representerer en uvurderlig ressurs for samfunnet. Kommunen har allerede flere gode tiltak for pårørende og er opptatt av å utvikle dette området framover.

Helhetlig boligpolitikk, Leve hele livet/ aldersvennlig samfunn har i flere år vært og er framover en av de viktigste strategiene for å lykkes med at flere eldre og andre innbyggere med utfordringer kan bo i eget hjem og mestre hverdagen mest mulig selvstendig. Sektoren har planverk og utviklingsprosjekter som dekker strategien. Dette omtales videre under bærekraftig stedsutvikling.

Forebygging og tidlig innsats er en strategi det er behov for en større og bedre samordnet innsats på i årene framover. Det er bred enighet om at forebygging og tidlig innsats kan utsette og redusere mer omfattende behov for tjenester og dermed vil gi langsiktige gevinster. Det gir også bedre livskvalitet for innbyggerne. Det er viktig at kommunen tar ansvar for å forebygge mer og reparere mindre.

God forebygging i kommunen handler om tidlig innsats og universelle tiltak. Det handler om bred folkehelseinnsats med fokus på fysisk og psykisk helse, trygghet og glede, sosial tilhørighet og utvikling av livsmestring. God forebygging er kjennetegnet ved en helhetlig og samordnet tilnærming til utfordringene, og foregår i et langsiktig perspektiv. Tidlig innsats innebærer at kommunen kommer tidlig inn når det oppstår et problem, en sykdom eller et funksjonstap. Dette har betydning for hvordan kommunen innretter sin tjenestetildeling og sine møtepunkter med befolkningen. Et av utviklingsprosjektene i sektoren er opprettelse av tverrfaglig team, hvor innsatsen settes inn tidlig og tverrfaglig i tidlig fase.

Arbeid og aktivitet er også en av sektorens strategier For å være inkludert i et samfunn, har deltagelse i arbeidslivet stor betydning. Arbeid kan fremme helse, mestring, tilhørighet og sosial status. Dette gjelder for alle, men særlig for mennesker med sammensatte vansker. Arbeid bidrar til å gi disse gruppene større anerkjennelse og verdighet fra samfunnet. Kommunen har satset på tilrettelagt arbeid VTA for utsatte grupper både i privat og offentlig sektor og disse arbeidstakerne er viktige bidragsyttere på sine arbeidsplasser. De som ikke kan nyttiggjøre seg arbeid, har behov for differensierte aktivitetstilbud. Det å ha bredde i ulike aktivitetstilbud som kommunen har gjennom tilbud på Gnisten, Stammen aktivitetssenter, Solli aktivitetshus og «Inn på tunet» tilbud, bidrar til et mangfold og inkludering.

Møteplasser for eldre er et udekket behov i kommunen og har vært etterspurt av blant annet elderrådet gjennom flere år. Det å skape møteplasser og forebygge ensomhet er et sentralt punkt i utvikling av aldersvennlige lokalsamfunn og sentralt utviklingsområde for å nå målet om god helse og livskvalitet.

Helhetlig og koordinert. Det er behov for bedre sammenheng i innsatsen mellom tjenestene i kommunen og mellom nivåene i helsevesenet. Fragmentert innsats og tjenesteyting er ikke bare dårlig for den det gjelder, men er også dårlig ressursutnyttelse. Innbyggere kan ende opp med å få mye, men lite koordinert hjelp. Eller nødvendig innsats blir ikke satt inn tidlig nok slik at problemet vokser og medfører større utfordringer enn det som hadde vært nødvendig. Målet er å gi tjenestemottakerne økt trygghet og forutsigbarhet i pasientforløp og overganger, færre hjelpere å forholde seg til og større grad av kontinuitet i tilbudet. Helhet og koordinering, samhandling og tverrfaglig samarbeid har vært et styringsmål lenge, og flere utviklingsprosjekter som er i gang er forankret i denne strategien. Eksempler på dette er ny koordinerende enhet, innbyggertorg, velferdslab som metode og Nittedal ung.

Det er et mål å legge til rette for økt deltakelse i alle typer frivillighet.

Frivillighet. Frivillig aktivitet er i seg selv helsefremmende, blant annet gjennom å motvirke ensomhet. Det er derfor et mål å legge til rette for økt deltakelse i alle typer frivillighet og frivillige organisasjoner som en del av det generelle folkehelsearbeidet. Ordet samskaping er relativt nytt, men blir brukt som en betegnelse på en prosess som har til hensikt å utvikle lokalsamfunnet gjennom å engasjere aktører både privat, frivillige og kommunalt og der dialogen er basert på prinsippet om likeverdighet- å skape noe sammen.

Nittedal har stor og aktiv frivillig sektor. Dersom potensialet for samarbeid og samspill med kommunal sektor skal utnyttes bedre er det behov for ressurser og mer kompetanse på samhandling og samskaping i organisasjonen. Temaplan for frivillighet og pilotering av "NYBY", men også ernæringsprosjektet som ble et prosjekt med stor grad av samarbeid mellom lag og foreninger og kommunens egne ansatte er pågående utviklingsprosjekt.

Digitalisering og velferdsteknologi er et viktig virkemiddel for å nå målene som er satt for tjenesteutviklingen framover. Forenkling, fornying og forbedring er føringene det jobbes etter. Grunnleggende digitale ferdigheter og god teknisk infrastruktur legger premisser for ambisjonsnivå.

Digitalisering av samfunnsfunksjoner og tjenester, krever at innbyggerne lærer seg å bruke samtidens digitale verktøy og utnytte tilgjengelig velferdsteknologi. For å sikre nok kunnskap og ferdigheter er det behov for at både kommunen og andre aktører bistå innbyggerne for å forebygge digitalt utenforskap. Det finnes i dag et tilbud om digital hjelp på biblioteket, og det er lyst ut prosjektmidler gjennom KS til å utvikle tilbudet. Dette er også et område sektoren har prioritert for å møte morgendagens behov.

11.2.2 Vi gir god utdanning

Vi vil ha store utfordringer med å få nok kompetent personell for å møte framtidens behov for i helse og velferdssektoren. Kommunen må arbeide målrettet med rekruttering av kompetent helsepersonell og bruke arbeidskraften og kompetansen smart. Vedtatt organisasjonspolitik og kompetansestrategi er en start på dette arbeidet, men gode systemer for kompetansekartlegging og systematisk kompetanseheving må på plass i organisasjonen.

Fra sektorens ståsted er økt kunnskap om helse i befolkningen en viktig strategi i utviklingen av framtidens helse og velferdstjenester. Hvordan dette skal oppnås er et av utviklingsområdene som vil bli prioritert fra sektoren i økonomiplanperioden.

11.2.3 Vi utvikler bærekraftige tettsteder

Kvernstujordet borettslag representerer framtidens omsorg for personer som trenger tilrettelagt hjelp i hverdagen.

For å møte veksten i antall eldre, er det blant annet viktig å prioritere at all utbygging og samfunnsutvikling understøtter prinsippene for et aldersvennlig samfunn. Aldersvennlige lokalsamfunn handler om å gjøre samfunnet i stand til å møte utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. For at eldre skal kunne være aktive, delta i samfunnet, bidra og unngå ensomhet og isolasjon må kommunen sørge for en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming til utfordringen. Det handler om at vi skal bo hjemme lengst mulig, kunne oppholde oss i nærmiljøet, ha aktiviteter de har lyst til å delta på og muligheten til å komme seg dit. Ved å involvere flere sektorer og eldre i enda større utstrekning kan vi få bedre oversikt over både utfordringer og muligheter vi står overfor om vi skal utvikle mer aldersvennlige lokalsamfunn. Et aldersvennlig lokalsamfunn har kvaliteter som er gode for alle innbyggere.

Kommunen har behov for å utvikle boliger og bomiljø for innbyggere med behov for tjenester. En mulighetsstudie fra Agenda Kaupang som er gjennomført på oppdrag av Nittedal kommune, anbefaler å bygge 170 boliger i tilknytning til sykehjemmene Døli (80) og Skytta (90) i tidsperioden 2026 – 2031. Boligene bør ha ulik utforming med stor grad av fleksibilitet, for å kunne være egnet for innbyggere med lite tjenester, til innbyggere som har behov for tilnærmet institusjonsstandard. Samtidig må utbyggingene styrke lokalmiljøene og bidra til bærekraftig tettstedsutvikling for alle generasjoner. Midler til oppfølging av dette er innarbeidet i denne økonomiplanen.

Den samme rapporten anbefaler å etablere helsehus i sentrum med ca. 40 sykehjemsplasser innen 2040. Det arbeidet er koblet til utviklingen av en områdeplan for sentrum.

De fleste egnede boliger til ulike målgrupper fremskaffes gjennom generell boligbygging med lettstelte leiligheter i nærhet av servicefunksjoner. Dette bør skje som en del av utviklingen av sentrum på Rotnes, og i lokalsentra, som for eksempel Hagan.

Innbyggere som har utfordringer innen fagfeltene psykisk helse og rus, bor ofte i lite egnede boliger. Kommunen gjennomfører nå en mulighetsstudie med mål om styrke disse gruppenes bosituasjon. Konklusjonene vil bli tatt inn i revidering av kommunens temaplan for Boligutvikling og boligsosial virksomhet og i tilhørende boligtypeprogram.

11.2.4 Vi ivaretar klima, natur og miljø

Nittedal kommunes biler skal gi lite eller ingen utslipp.

Sektoren har mange kjøretøy, og de ansatte har totalt sett mange kilometer reisevei hver dag. Det stilles krav til at kjøretøyene gir lite eller ingen utslipp, og det arbeides med å redusere transportreiser og tid ved å ha effektiv logistikk.

11.2.5 Vi skaper fremtiden sammen

Samarbeid og samskaping krever kunnskap og "rigging" av en organisasjon som er god å samskape med. Kommunen har behov for økt kunnskap om samskaping og å utvikle verktøy, metoder og arenaer den neste årene, for å lykkes på dette feltet.

Kommunen er i utviklingsfase av verktøyet "NYBY", som kan være et av flere nye tiltak for å hente ut potensialet innen offentlig - frivillig samarbeid.

En ny temaplan for frivillig arbeid skal legges fram til politisk behandling før sommeren 2024. Den vil gi føringer for hvordan kommunen kan samarbeide og samskape bedre med innbyggere og andre aktører.

11.3 Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	562 568	562 568	562 568	562 568
Sum Tekniske justeringer	21 139	21 139	21 139	21 139
Vedtak forrige periode				
Boligtypeprogram	6 000	6 000	6 000	6 000
Nytt innsparingskrav 2024 Helse- og velferd	-9 500	-10 800	-12 500	-12 500
Andre tiltak	5 829	10 029	10 029	10 029
Sum Vedtak forrige periode	2 329	5 229	3 529	3 529
Sum Budsjettendring i år	37 907	37 907	37 907	37 907
Sum Lønns- og prisvekst	8 523	8 523	8 523	8 523
Konsekvensjusteringer	69 898	72 798	71 098	71 098
Konsekvensjustert ramme	632 465	635 365	633 665	633 665
Politisk vedtak				
Felles matglede - ernæring	870	870	870	870
Matutkjøring og matfellesskap på institusjonene	950	950	950	950
Sum Politisk vedtak	1 820	1 820	1 820	1 820
Innsparingstiltak				
Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan	9 500	10 800	12 500	12 500
Sum Innsparingstiltak	9 500	10 800	12 500	12 500
Nye tiltak				
Avlastning	1 352	1 352	1 352	1 352
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	3 795	3 795	3 795	3 795
Kjøp av heldøgns helse- og omsorgstjenester	2 245	2 245	2 245	2 245
Statsbudsjett 2024 - Basistilskudd helårseffekt av endring i 2023	1 082	1 082	1 082	1 082
Økt sosialhjelp	13 000	7 000	0	0
Sum Nye tiltak	21 474	15 474	8 474	8 474
Nye tiltak og realendringer	32 794	28 094	22 794	22 794
Ramme 2024-2027	665 259	663 459	656 459	656 459

11.3.1 Vedtak forrige periode

Boligtypeprogram

Avsatt midler til drift av botilbud i Svartkruttveien fra 2024 jf. [boligtypeprogrammet](#)

11.3.2 Politisk vedtak

Felles matglede - ernæring

Sak i KST august 2023. Opprettelse av en stilling som klinisk ernæringsfysiolog

Matutkjøring og matfellesskap på institusjonene

Ernæringsprosjektet var behandlet i kommunestyret august 2023. De pilotene som har hatt best effekt og har tiltak som prosjektet fant bærekraftig. Det er fellesmatglede og matutbringning

11.3.3 Innsparingstiltak

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

11.3.4 Nye tiltak

Avlastning

Antall og omfang på søknadene vi mottar på avlastning til barn og unge er økt over tid. Avlastningssenteret har ikke kapasitet eller egnede lokaler til alle. Kommunen kjøper derfor avlastningstjenester fra private aktører.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Vi opplever en økende etterspørsel etter å organisere tjenester som BPA. I tillegg er det en økning i omfang på eksisterende BPA-saker. Dette gjør at budsjettet må styrkes.

Kjøp av heldøgns helse- og omsorgstjenester

Kommunen kjøper heldøgns helse- og omsorgstjenester til innbyggere med store bistandsbehov. Kjøpene mangler finansiering som følge av endrede priser og omfang.

Statsbudsjett 2024 - Basistilskudd helårseffekt av endring i 2023

Andel basistilskudd til private fastleger

Økt sosialhjelp

NAV- området preges av ekstraordinære utgifter som følge av prisvekst og økte boligutgifter, og det er derfor i denne økonomiplanen lagt inn 13 millioner i 2024 og 7 millioner i 2025. Det forventes at ved å styrke innsatsen for sosialhjelpsmottakere i 2024 så kan utbetalingene reduseres i 2025.

12 Oppvekst og utdanning

5 126
I aldersgruppen 1-15 år

650 årsverk
Dedikerte medarbeidere
som står på for innbyggerne

9,22 % sykefravær
Sykefravær i sektoren

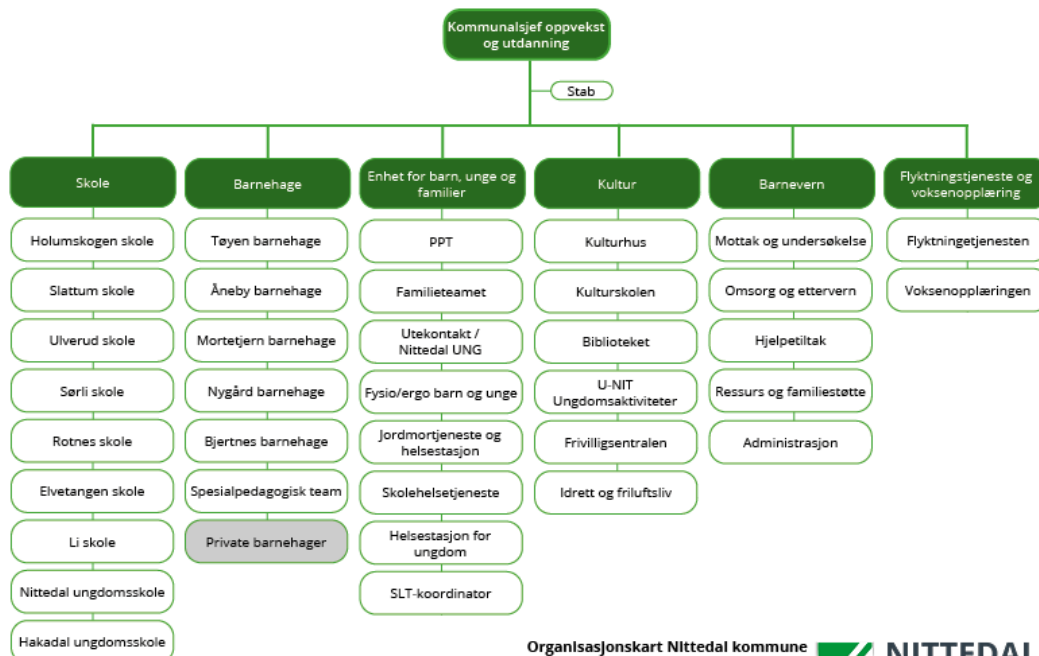

1077 millioner kroner
I rammebevilgning til sektoren

Oppgaver som løses

Sektoren skal sørge for at barn og unge har et godt og trygt oppvekstmiljø, som fremmer fysisk og psykisk helse. Barn og unge i Nittedal skal oppleve at de er trygge, kan utfolde seg, behandler seg selv og andre med respekt, når sitt læringspotensial og er så glad i å bevege seg at det gir livsvarig bevegelsesglede.

Organisasjonskart Nittedal kommune
Sektor for oppvekst og utdanning
Kommunalsjef, enheter og avdelinger

12.1 Måltabell

Samfunns mål	Delmål	Indikator
Vi bidrar til god helse og livskvalitet	Alle har like muligheter til å leve aktive liv, og det er lett for innbyggerne å ta valg som fremmer helse og livskvalitet	Omtale i rapportering Tilfredshet med livet (Ungdata) Vurderes i planstrategiarbeidet
	Alle innbyggere tar ansvar for eget liv, og får hjelp til å ta vare på fysisk og psykisk helse. Kommunen legger til rette for mestring av bo og levekår	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Fritidstilbudet er godt og variert i hele Nittedal	Andel som har vært med i organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter fylte 10 år (Ungdata) Ungdata- 1. opplevelse av tilbud innen idrett, kultur og tilgjengelige lokaler for å treffe andre Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet. Private og ideelle tilbydere av velferdstjenester kan utfylle tjenestetilbudet i kommunen for å bidra til valgfrihet og gode tjenester for innbyggerne	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi prioriterer folkehelsearbeid og utarbeider konkrete folkehelsemål	Omtale i rapportering
	Vi prioriterer forebyggende arbeid og tidlig innsats	Andel ansatte i barnehagene som har pedagogisk utdanning. Andel elever som opplever å bli mobbet av andre elever på skolen. Antall barn som blir plassert i fosterhjem eller institusjon Reduksjon i antall barn med alvorlig skolefravær. Vurderes i planstrategiarbeidet
Vi gir god utdanning	Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i all kommunal og privat virksomhet. Voksne skal gjøre det som er best for barn	Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med å påvirke innholdet i barnehagedagen (Foreldreundersøkelsen) Omtale i rapportering
	Barnehager, skoler, fritidstilbud og foreldre samarbeider slik at alle barn og unge er trygge, inkludert og får utviklet sitt potensiale	Flere elever opplever motivasjon for skolearbeid. Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing, mestringsnivå 1 Nasjonale prøver 5. trinn: Regning, mestringsnivå 1 Vurderes i planstrategiarbeidet Økning i andel elever som fullfører videregående opplæring.
Vi ivaretar klima, natur og miljø		
Vi skaper fremtiden sammen	Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal	Omtale i rapportering
	Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i	Omtale i rapportering
	Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen	Elevundersøkelsen- elevdemokrati og medvirkning Omtale i rapportering
		Antall bosatte flyktninger i forhold til anmodningstall.

Økonomiplan for 2024-2027

	Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger, og bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi	Omtale i rapportering
	Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill	Omtale i rapportering
	Kommunen samarbeider med innbyggerne om å utvikle det gode lokalsamfunnet	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen støtter opp om det frivillige arbeidet i Nittedal	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt	Omtale i rapportering
	Næringslivet, offentlige, private og ideelle aktører og skole arbeider sammen for relevant utdanning og sysselsetting	Vurderes i planstrategiarbeidet
		Økningen i andel elever som fullfører videregående opplæring.
	Vi har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping	Omtale i rapportering
		Vurderes i planstrategiarbeidet
Vi utvikler bærekraftige tettsteder	Vi har sunn arbeidsplassvekst og et variert tilbud innen handel og kultur	Antall arrangementer og besøkende i Flammen

12.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

Sektoren har ansvar for kvalitet og utvikling i barnehager og skoler, PPT - pedagogisk psykologisk tjeneste, Familieteamet, Utekontakten og Nittedal UNG. I tillegg har sektoren barnevernstjenester, helsetjenester for barn og unge, som for eksempel fysio/ergo for barn og unge, jordmortjeneste og helsestasjon for sped- og småbarn og helsestasjon for ungdom. Kultur er også organisert i sektoren, og kulturhuset Flammen, Kulturskolen og biblioteket har høy deltakelse fra hele befolkningen. Frivilligsentralen, bl.a. med det populære BUA, er også sektorens ansvar. Flykningstjenesten og Voksenopplæringen tilligger også denne sektoren.

12.2.1 Vi bidrar til god helse og livskvalitet

Barn og unges opplevelse av mestring, tilhørighet og læring ruster dem for framtiden.

Sektorens overordnede oppdrag er knyttet til bidrag som sikrer barn god fysisk og psykisk helse. Barn og unges opplevelse av mestring, tilhørighet og læring ruster dem for framtiden. Bl.a. så er barnehagene, gjennom rammeplanen, forpliktet til å fremme barns fysiske og psykiske helse som skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. I kvalitetsplan for Nittedalsbarnehagene er dette bidraget beskrevet slik: *Vi bygger livsfundamenter. Vi bygger barn som mestrer selv og barn som hjelper andre til å mestre.* Overordnet del av skolens læreplan slår fast at elevene skal få *kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse og som gir muligheter for å ta ansvarlige livsvalg.*

Men dette arbeidet starter lenge før barnehage- og skolestart.

Sektoren har ansvar også før barn blir født. Kommunen har et styrket helsestasjonstilbud til sårbare familier. *God start* tilbys foreldre som har opplevd ulike vansker i livet. Medarbeidere med bred erfaring og høy kompetanse tilbyr for disse tettere oppfølging i svangerskapet og frem til barnet er to år gammelt.

Å ha mulighet for å oppleve og selv kunne delta i varierte kultur- og idrettsaktiviteter bidrar også til god helse og livskvalitet. Flykningstjenesten kartlegger helsen til alle flyktninger som bosettes i kommunen, og sikrer at flyktningene har tilgang til nødvendige helsetjenester ved for eksempel å hjelpe dem med å få fastlege, nødvendige vaksiner og hjelper til med å få spesialisert helsehjelp der det er nødvendig. Flykningstjenesten tilbyr også foreldreveiledningsprogrammet ICDP (International Child Development Program) som trygger flyktningene i foreldrerollen i et nytt land.

Gjennom språkopplæring på Voksenopplæringen bidrar kommunen til at flyktninger og innvandrere i kommunen kan kommunisere effektivt for å kunne delta i samfunnet. Det er viktig å kunne forstå for å kunne følge medisinske råd og instruksjoner. Gode kommunikasjonsferdigheter har positiv effekt på generell livskvalitet. Flyktninger tilbys også livsmestringskurs som styrker deltakernes motivasjon og mestring til å lykkes i det nye samfunnet.

Voksenopplæringen og flykningstjenesten bidrar til å forbedre flyktingers og innvandreres jobbmuligheter gjennom opplæring, yrkesveiledning og jobbsøkerferdigheter. Vi tilbyr individuell rådgivning, gruppeaktiviteter og henviser til andre instanser ved behov, som hjelper flyktningene å bearbeide traumer og tilpasse seg det nye miljøet. God integrering i samfunnet fører til bedre helse og livskvalitet.

12.2.2 Vi gir god utdanning

Sektorens hovedoppdrag er å sikre at alle barn og unge er trygge, inkludert og får utviklet sitt potensiale. God kvalitet på barnehage- og skoletilbudet er en forutsetning for at alle barn og unge får et tilbud som fremmer læring og allsidig utvikling. Barnehagens og skolens oppdrag er knyttet både til danning- og utdanningsperspektivet; sosial, faglig og emosjonell utvikling og læring er alle en del av et bredt læringsbegrep.

5 kommunale barnehager, 21 private barnehager, 6 barneskoler og 3 ungdomsskoler ivaretar dette oppdraget i Nittedal; 1 421 barn er i Nittedalsbarnehagen og 3 498 elever går i Nittedalsskolen (telletidspunkt: 15.09.2023).

Foreldreundersøkelsen for barnehage ble i 2022 gjennomført i 21 av 26 barnehager. Resultatene viser at foreldre stort sett er svært fornøyd med barnehagetilbudet i kommunen; Nittedal skårer omtrent på nivå eller litt høyere enn landsgjennomsnittet.

Det samme gjelder overordnede faglige resultater i grunnskolen. Nittedal skårer i gjennomsnitt litt over nasjonalt nivå, men kommunens ansvar påhviler særlig oppfølging av elever som skårer under tiltaksgrenser eller på de laveste nivåene i lesing og regning. Den nasjonale Elevundersøkelsen gjennomføres fra 5. klasse. Resultatene ligger omtrent på samme nivå som de nasjonale tallene. Elevene i barneskolen er jevnt over mer fornøyd med læringsmiljøet enn elevene i ungdomsskolen. De aller fleste elever trives på skolen og har gode relasjoner til lærerne sine. Det er nasjonalt en økning i andel elever som opplever mobbing. Mobbetallene i Nittedal er lavere enn de nasjonale, men har hatt en like stor økning. Læringsmiljø er skolenes viktigste utviklingsområde og tema i skolebasert kompetanseutvikling og i skoleledernetverk. Skolenes fokus på etterlevelse av pliktene i Opplæringslovens §9-A er høy.

Digitale læremidler er tatt i bruk i nittedalsskolen. Alle elever skal få de aller beste forutsetninger for å lykkes i morgendagens samfunn. I nittedalsskolen skal vi sørge for at det er de pedagogiske behovene som danner grunnlaget for de valg vi gjør, og dette gjelder også for bruk av digitale verktøy.

De kommunale barnehagene har satt barnehagemiljø og krenkelser som sitt satsningsområde de neste tre årene, med spesielt fokus på voksenrollen det første året. Det jobbes spesielt med å sikre at ansatte og voksne melder ifra, og at det opprettes en aktivitetsplan ved mistanke om eller en bekreftelse om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Voksenopplæring gir både voksne med og uten skolebakgrunn mulighet til å lære seg norsk. For voksne flyktninger og innvandrere uten skolebakgrunn gir dette en mulighet til å lære å lese og skrive for å fungere i hverdagen. Det bidrar også til å kunne følge opp egne barns behov lettere i hverdagen. Flyktninger med formell utdanning fra hjemlandet får mulighet til å fullføre eller fortsette sin utdanning i Norge. Voksenopplæringen gir muligheter for å fortsette eller bygge opp en karriere i Norge, samt følge opp barna i deres utdanningsløp. 90 flyktninger er i dag deltakere i Voksenopplæringen, som nå er lokalisert på gamle Kirkeby skole.

12.2.3 Vi utvikler bærekraftige tettsteder

Nærmiljøsentret på Elvetangen i Hakadal med skole, svømmehall, idrettshall og store utendørs aktivitetsområder åpnet høsten 2022.

I Nittedal skal tettsteder og lokalsamfunn være inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige. Den oppvoksende generasjon skal erfare at Nittedal er et trygt og godt sted å vokse opp. Skoler og barnehager bruker sine nærmiljø aktivt i hverdagen. Gjennom å legge til rette for samarbeid med aktører i nærmiljøet, samt å benytte seg av skogs- og turområder, opplever barn og unge en variert og praktisk tilnærming til læring. Det er også fint at innbyggere ser og erfarer at barn og unge hører til i dagliglivet i kommunen.

Kulturverket Flammen med saler, bibliotek og kulturskole i Nittedal sentrum er en inkluderende møteplass på tvers av generasjoner og bakgrunn, og en arena som fremmer trivsel, livskvalitet og god folkehelse. I tilknytning til skolene i Nittedal er det kultur- og idrettsaktiviteter som samler mange av kommunens innbyggere. Det arrangeres fellesaktiviteter inne og utendørs. En naturlig del av sektorens oppfølging er å skape bevissthet om bruk av naturen og nærmiljøet.

12.2.4 Vi ivaretar klima, natur og miljø

Barn og unge skal håndtere dagens og morgendagens utfordringer, og vår felles framtid avhenger av at kommende generasjoner tar vare på kloden. Læreplanen for grunnskolen er tydelig på skolens samfunnsoppdrag og vektlegger både lokalt og globalt ansvar. Gjennom opplæringen skal elevene få kunnskap om og utvikle respekt for naturen og utvikle bevissthet om hvordan menneskets levesett påvirker naturen og klimaet. Også i barnehagen skal barna lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagene og skolene har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. Dette arbeidet starter lokalt på den enkelte skole og barnehage i Nittedal.

Barnehagene har fokus på kildesortering, gjenbruk og høsting. Det utvikler seg en mer etablert praksis med å dyrke og høste sammen med barna som en del av arbeidet gjennom et år. Ved å bruke naturen aktivt kan man filosofere over endringer gjennom årstidene, men også endringer gjennom menneskeskapte klimaavtrykk.

Nittedal har et rikt kulturlandskap og flere kulturminner av høy verdi. Det er viktig å ivareta kulturminner og kulturmiljøer slik at de ikke forringes.

Også overfor flyktninger vektlegges viktigheten av riktig avfallshåndtering og gjenvinning. Vi gir opplæring om sortering av avfall og besøker gjenvinningsstasjoner i nærområdet, samt gir informasjon om kollektivtransport og oppmuntrer til miljøvennlige transportformer.

Voksenopplæringen har flyttet til tidligere Kirkeby skole, og har tatt i bruk brukte møbler og ikke kjøpt noe nytt. Det er viktig å være et godt eksempel for å inspirere deltakere og andre til å ta bærekraftige valg i hverdagen.

12.2.5 Vi skaper framtiden sammen

Ungdomsråd, barn og unges kommunestyre og ikke minst frivilligheten bidrar i det store samarbeidet "Det er godt å leve i Nittedal". Bildet er fra barn og unges kommunestyre.

Nittedal er "barnekommunen" i Viken og troner øverst av de 51 kommunene i Viken; 14,0 % av befolkningen er barn og unge i grunnskolealder. Det lover bra for framtiden! I det siste tiåret har for eksempel elevtallet i kommunen økt med over 400 elever. Beregninger viser at barnetallet vil holde seg stabilt kommende tiår.

Barnemøter i barnehagene, elevråd på skolene, lokalt og kommunalt foreldreutvalg, samarbeidsutvalg, Ungdomsråd, Barn og unges kommunestyre og ikke minst frivilligheten bidrar i det store samarbeidet "Det er godt å leve i Nittedal". Det pågår et sektorovergripende arbeid med å utarbeide en temaplan for frivillighet der samskaping mellom frivilligheten og kommunen skal styrkes og struktureres. Temaplanen skal sette kursen for Nittedal kommune sin frivilligpolitikk, og lage strukturer for hvordan det offentlige og frivilligheten kan samhandle godt til beste for utvikling av samfunnet i Nittedal.

"Nittedalsmodellen", som innebærer at idrettslagene selv bygger og drifter utendørs idrettsanlegg med tilskudd fra kommunen, beskrives som "vinn-vinn" og har fått mye positiv oppmerksomhet langt utenfor Nittedals grenser. Partnerskapsavtaler og tilskuddsordninger er viktige bidrag til det frivillige kultur- og idrettslivet i kommunen.

12.3 Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	918 015	918 015	918 015	918 015
Sum Tekniske justeringer	34 528	34 528	34 528	34 528
Vedtak forrige periode				
Nytt innsparingskrav 2024 Oppvekst og utdanning	-14 200	-16 400	-18 800	-18 800
Andre tiltak	-2 959	-2 959	-2 959	-2 959
Sum Vedtak forrige periode	-17 159	-19 359	-21 759	-21 759
Sum Budsjettendring i år	50 882	50 882	50 882	50 882
Sum Lønns- og prisvekst	32 296	32 296	32 296	32 296
Konsekvensjusteringer	100 548	98 348	95 948	95 948
Konsekvensjustert ramme	1 018 563	1 016 363	1 013 963	1 013 963
Politisk vedtak				
KST vedtak 28.08.23, sak 77/23: Alvorlig skolefraværsteam, helsesykepleiere og ny behandler til Familieteamet	5 365	5 365	5 365	5 365
Sum Politisk vedtak	5 365	5 365	5 365	5 365
Innsparingstiltak				
Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan	14 200	16 400	18 800	18 800
Sum Innsparingstiltak	14 200	16 400	18 800	18 800
Nye tiltak				
Driftstilskudd private barnehager	10 316	10 316	10 316	10 316
Investeringsstøtte idrett	3 000	0	0	0
Leasing av elev-pcer	1 000	1 000	1 000	1 000
Prosjekt økt grunnbemanning i de kommunale barnehagene	2 000	0	0	0
Statsbudsjett 2024 - Endring kontantstøtte konsekvenser for barnehagene	617	617	617	617
Statsbudsjett 2024 - Gratis barnehage fra tredje barn helårseffekt av endring i 2023	124	124	124	124
Statsbudsjett 2024 - Ny opplæringslov	260	260	260	260
Statsbudsjett 2024 - Redusert makspris barnehager 2024	7 200	7 200	7 200	7 200
Statsbudsjett 2024 - Redusert makspris barnehager helårseffekt av endring i 2023	344	344	344	344
To partnerskapsavtaler med Nittedal Teater - KST-vedtak i sak 64/23	400	400	400	400
Utstyrløft i skolene	2 250	2 250	2 250	500
Økning av ramme grunnet høye egenandeler til plasseringer, barnevernet	11 000	11 000	11 000	11 000
Økt driftsstøtte utendørs idrettsanlegg	134	0	0	0
Sum Nye tiltak	38 645	33 511	33 511	31 761
Nye tiltak og realendringer	58 210	55 276	57 676	55 926
Ramme 2024-2027	1 076 773	1 071 639	1 071 639	1 069 889

12.3.1 Politisk vedtak

KST vedtak 28.08.23, sak 77/23: Alvorlig skolefraværsteam, helsesykepleiere og ny behandler til Familieteamet

Vedtatt i KST 28.08.23, sak 77/23:

- å opprette et alvorlig skolefraværsteam med tre, faste 100% stillinger organisert i PPT (2,7 mill. inklusive sosiale kostnader)
- øke skolehelsetjenesten med en stilling for å dekke bemanningsnorm (beregnet årslønn 650.000 x1,3 =845.000)
- øke rekrutteringstillegget for helsesykepleier med 50.000, altså fra 30.000 til 50.000 (50.000 x14 stillingshjemler x1,3) = 910.000
- styrke kapasiteten på behandling av psykiske helseplager med en stilling i Familieteamet (910.000)
- det er behov for å styrke skolens rammer med tanke på bemanning både av lærerkrefter, men også annen fagkompetanse i skolen. Dette må kommunen komme tilbake til i en senere sak og jobbe videre med i kommende års budsjettarbeid.

Totalt 5,365 mill. kroner.

Lenke til sakspapirer og kommunestyrevedtatt:

<https://opengov.360online.com/Meetings/nittedal/Meetings/Details/1294923?agendatemId=221814>

12.3.2 Innsparingstiltak

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

12.3.3 Nye tiltak

Driftstilskudd private barnehager

Beregning av driftstilskudd til private barnehager for 2024 viser at tilskuddet øker med totalt 10,316 millioner kroner fra 2023. Økningen skyldes blant annet høy kommunal deflator, økte kostnader i de kommunale barnehagene samt en økning i antall barn i de private barnehagene.

Investeringsstøtte idrett

Nittedal Idrettsråd foreslår i brev av 23.10.2023 at det bevilges kr. 5.657.000,- til kommunal investeringsstøtte til utendørs idrettsanlegg. Brevet foreligger som vedlegg til sak om budsjett- og økonomiplan.

Det foreslås å bevilge 3,0 mill. kroner i 2024.

Samarbeidet med Nittedal Idrettsråd i denne saken følger prosedyren som ble vedtatt i KST-sak 90/21 - Avtaler mellom Nittedal kommune og idretten – prosess for tildeling av spillemidler, investeringsstøtte og driftsstøtte.

Tiltaket dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

Leasing av elev-pcer

Digitale enheter i skolen er nødvendig for å oppfylle læreplanene. Kommunens leasingavtale på elever og pc-er fra 2020 gikk ut i 2023. Det ble inngått en ny avtale våren 2023 for å sikre at elevene hadde utstyr til skolestart. De nye maskinene er mer robuste og har noe større kapasitet, prisen per maskin er derfor høyere. 4.trinn har fått 1:1 ipad på samme avtale, noe som også øker prisen på den nye avtalen. Noe av prisveksten vil forhåpentligvis kompenseres ved redusert svinn.

Tiltaket er på 1 million kroner.

Prosjekt økt grunnbemanning i de kommunale barnehagene

Bakgrunn for saken:

Verbalforslag i kommunestyret 12.12.2022:

Kommunedirektøren bes utrede virkningen av faste vikarer i de kommunale barnehagene. Formålet er å sikre stabile forhold og voksne som barna kjenner. Vi ber om at det i utredningen framgår historikk for sykepengerefusjoner, og hvordan dette kan bidra til driftsresultatet og personaldisponering.

De kommunale barnehagenes historikk for sykepengerefusjoner viser at beløpene er for små, og at variasjonen er for stor fra år til år, til at faste vikarer ikke kan dekkes inn av dette. Forslaget vårt er derfor at det bevilges penger til et prosjekt i to av barnehagene hvor vi måler effekt på å øke grunnbemanningen.

I prosjektet er det beskrevet at to kommunale barnehager, henholdsvis Bjertnes og Åneby, skal ha økt grunnbemanning i ett år. Økt grunnbemanning i Åneby barnehage tilsvarer 1 årsverk med en barne- og ungdomsarbeider og to årsverk med barne- og ungdomsarbeidere i Bjertnes barnehage. Utgangspunktet for forskjellen er størrelsen på barnehagene.

En fagarbeider med 10 års ansiennitet koster ca. 470 000kr i årslønn, inkludert sosiale kostnader så er utgiften totalt 660 000kr.

Totalt vil prosjektet med økt grunnbemanning medføre en kostnad på totalt 2 millioner kroner for Nittedal kommune.

Utrede effekten av økt grunnbemanning i to barnehager. Dette ønsker vi å oppnå:

- Økt kvalitet på tjenesten for barnas beste
- Økt forutsigbarhet og fleksibilitet i driften
- Økt nærvær blant de ansatte

Tiltaket dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

Statsbudsjett 2024 - Endring kontantstøtte konsekvenser for barnehagene

Endringer i kontantstøtten i 2024 er ventet å føre til en økt etterspørselen etter barnehageplass. Som kompensasjon for dette øker rammetilskuddet i 2024. Kostnaden for Nittedal er anslått til 617.000 kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til barnehagene.

Statsbudsjett 2024 - Gratis barnehage fra tredje barn helårseffekt av endring i 2023

Fra høsten 2023 ble det innført gratis barnehageplass fra tredje barn for familier som har flere barn i barnehagen samstundes. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og kostnaden for Nittedal er anslått til 124 000 kroner er innarbeidet i budsjettforslaget til sektoren.

Statsbudsjett 2024 - Redusert makspris barnehager 2024

I Statsbudsjettet er det foreslått å redusere den maksimale foreldrebetalingen i barnehagen ytterligere, fra 3000 kroner til 2000 kroner fra 1. august 2024.

For Nittedal kommune utgjør dette ca. 7,2 mill. kroner og tiltaket er som er innarbeidet i budsjettforslaget til sektoren.

Statsbudsjett 2024 - Redusert makspris barnehager helårseffekt av endring i 2023

I Statsbudsjettet 2023 ble det vedtatt å redusere maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen fra 3050 kroner til 3000 kroner fra 1. august 2023. I Statsbudsjettet for 2024 er blir kommunene kompensert for helårsvirkningen av denne prisreduksjonen.

Kostnaden for Nittedal er anslått til 344 000 kroner og er innarbeidet i budsjettforslaget til sektoren.

To partnerskapsavtaler med Nittedal Teater - KST-vedtak i sak 64/23

Kommunestyret vedtok i sak 64/23 Økonomisk rapportering pr. mars 2023, vedtakspunkt 4:

«Kommunedirektøren bes igangsette et arbeid med å foreslå en partnerskapsavtale mellom Nittedal kommune og Nittedal Teater sine aktiviteter; Det grenseløse teater (DGT) og Wonderlan (WL), i likhet med GIF Handicap. I dette arbeidet må også prosesser for samskaping åpne opp for flere muligheter for å nå målet. Forslag til løsninger for partnerskap legges fram for kommunestyret ifm med budsjettbehandling for 2024.»

For dette tiltaket er det mest naturlig å se til allerede eksisterende partnerskapsavtaler med GIF Handicap (som også nevnes i vedtaket) og GIF Storby.

Det grenseløse teater (DGT) mottar i dag et årlig tilskudd på kr. 50.000,-. Dette foreslås videreført som et fast beløp til teatrets produksjoner og oppsetninger. I tillegg foreslås et tilskudd på kr. 5.000,- pr. medlem, lik det som ligger i avtalen med GIF Handicap. Totalt avsettes kr. 150.000,- til partnerskapsavtalen, dvs. en økning av budsjetttrammen til DGT med kr. 100.000,-.

For WonderLan (WL) foreslås det en partnerskapsavtale på kr. 300.000,- pr. år, som er noe over det som ligger i avtalen med GIF Storby (kr. 270.000,-).

Totalt gir dette en økning av budsjetttrammen med kr. 400.000,- (kr. 100.000,- til DGT og kr. 300.000,- til WL).

Utstyrsloft i skolene

Alle klasserom og de fleste øvrige undervisningsrom skal ha digitale tavler for at lærerne skal kunne nyttiggjøre seg de digitale verktøyene. Dette har vært standard i nittedalsskolen siden ca. 2010. Kun enkeltskjermer er byttet ut siden da, i tillegg til at de nye skolene har fått nye skjermer. Skjermene er langt over forventet levetid, og stadig flere går i stykker. Det er lagt en plan for å bytte ut de gamle skjermene over en periode på 3 år med en utgift på 1,75 millioner kroner hvert år.

Skolenes driftsbudsjett gir ikke rom for å gjøre nødvendige utskiftninger og utbedringer av inventar og annet teknisk utstyr. Det foreslås å gjøre en oppgradering over en 5-årsperiode med en utgift på 0,5 millioner kroner hvert år.

Tiltaket dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

Økning av ramme grunnet høye egenandeler til plasseringer, barnevernet

Økonomiplan for 2024-2027

Gjennom flere år har barnevernet hatt et relativt høyt merforbruk. Fra 01.01.2022 - oppvekstreformens virkningstidspunkt har dette blitt særlig aktuelt grunnet flere plasseringer i institusjon som krever dobbel egenbetaling (kr 2.200.000,- pr år framfor kr.1.000.000,- årlig). Tiltaket har en ramme på 11 millioner kroner.

Økt driftsstøtte utendørs idrettsanlegg

I brev av 23.10.2023 foreslår Nittedal Idrettsråd en økning av driftsstøtten til utendørs idrettsanlegg med kr 237.758,-.

Kr 103.950,- av dette knyttes til friidrettsanlegget på sentralidrettsanlegget der eierskapet først overføres fra 2025. Det er derfor ikke nødvendig å avsette dette beløpet nå. Den resterende foreslåtte økningen er kr. 133.808,-, som foreslås lagt inn kun i 2024.

Tiltaket dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

13 Miljø og samfunnsutvikling

25 603
Innbyggere i Nittedal

50 årsverk
Dedikerte medarbeidere
som står på for innbyggerne

3,7% sykefravær
Sykefravær i sektoren

62 millioner kroner
Utgifter til sektoren

Oppgaver som løses

Sektoren har ansvar for miljø-, natur- og klimaforvaltning, overordnet samfunnsplanlegging og beredskap, plan- og byggesaker, oppmåling, matrikkelføring, trafikk sikkerhet og drift- og forvaltning av den kommunale infrastrukturen. Sektoren er kommunens kontaktpunkt mot de interkommunale selskapene ROAF, NRBR og NRVA og vertskommunesamarbeidet for landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal. En betydelig del av sektorens aktiviteter og tjenester er finansiert gjennom selvkost.

13.1 Måltabell

Samfunns mål	Delmål	Indikator
Vi bidrar til god helse og livskvalitet	Alle har like muligheter til å leve aktive liv, og det er lett for innbyggerne å ta valg som fremmer helse og livskvalitet	Kvalitativ vurdering Omtale i rapportering Vurderes i planstrategiarbeidet
	Befolkningen i Nittedal har god tilgang til turveier og attraktive friluftsområder i Marka og sine nærområder	Areal i alt av leke- og rekreasjonsarealer innenfor tettsteder Samlet lengde av turveier, turstier og skiløyper (km) Samlet lengde av turveier, turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (km) Samlet lengde av planlagt maskinpreparerte skiløyper, gitt normale snøforhold (km)
	Vi har aldersvennlige lokalsamfunn som er trygge, inkluderende og tilgjengelige. Lokalsamfunnet fremmer Eldres deltakelse og bidrar til aktiv aldring	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet. Private og ideelle tilbydere av velferdstjenester kan utfylle tjenestetilbudet i kommunen for å bidra til valgfrihet og gode tjenester for innbyggerne	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi prioriterer folkehelsearbeid og utarbeider konkrete folkehelsemål	Omtale i rapportering
	Vi gir god utdanning	Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i all kommunal og privat virksomhet. Voksne skal gjøre det som er best for barn
Vi ivaretar klima, natur og miljø	Befolknings- og arbeidsplassvekst skjer i hovedsak innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes	Andelen befolkning som bor på Rotnes KOMPAS - Folkemengdeutvikling andelen i prioritert tettsted Rotnes.
	Vi forbereder oss på, og tilpasser oss til klimaendringene	Omtale i rapportering
	Vi forvalter naturmangfold, vassdrag, ressurser og arealer på en bærekraftig måte	Omdisponerte fra LNF-formål til bebyggelse og anlegg alle formål Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi ivaretar naturverdier som er særegne for Nittedal eller har særlig bevaringsverdi	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi reduserer transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet	Omtale i rapportering
	Vi stiller strenge miljøkrav ved bygging av kommunale bygg, og kartlegger energioptimalisering og miljøvennlige oppvarmingsløsninger i eksisterende bygg og anlegg. Solenergi og bergvarme er satsningsområder	
	Nittedal sentrum utvikles til et klimavennlig og bærekraftig sentrum for hele kommunen	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi bidrar til å gjenopprette tapt natur og økosystemer, samt fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av skog og ferskvannsbaserte økosystemer	Andel vannforekomster med svært god eller god økologisk tilstand Omtale i rapportering

Økonomiplan for 2024-2027

	Vi bidrar til å redusere ødeleggelsen av habitater og hindrer lokal utryddelse av truede arter og stanser tap av biologisk mangfold	Omtale i rapportering
	Vi jobber for å hindre spredning av fremmede arter og motarbeider forurensning	Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent) Antall meter utskiftet/rehabiliterert kommunalt ledningsnett (m) Omtale i rapportering
	Vi reduserer klimagassutslipp i egen virksomhet og i samfunnet	SSB / MDR statistikk, - Utslipp av klimagassutslipp i kommuner (direkte) Miljøfyrtårn - klimagassregnskap for egen virksomhet
Vi skaper framtiden sammen	Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal	Omtale i rapportering
	Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i	
	Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen	Omtale i rapportering
	Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger, og bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi	Omtale i rapportering
	Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill	Omtale i rapportering
	Kommunen samarbeider med innbyggerne om å utvikle det gode lokalsamfunnet	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen støtter opp om det frivillige arbeidet i Nittedal	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt	1 I alt Klager mottatt i kommunen (antall) 1 I alt Kommunale vedtak som ble omgjort av fylkesmannen (antall) Gebyrutvikling vann, avløp og renovasjon Omtale i rapportering
	Vi har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping	Omtale i rapportering
		Vurderes i planstrategiarbeidet
Vi utvikler bærekraftige tettsteder	Tettstedsutvidelser i midtre del av kommunen bidrar til livskraftig og attraktiv utvikling av framtidig sentrum i Nittedal	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi har gode og helsefremmende bomiljøer og attraktive lokalsamfunn og tettsteder som gir gode liv	Byggesaker med tilsyn (antall) Vurderes i planstrategiarbeidet
	Vi har sunn arbeidsplassvekst og et variert tilbud innen handel og kultur	KOMPASS - antall arbeidsplasser (inern og utpendling) SSB - ny foretak 08076
	Vi sikrer miljøvennlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunn og tettsteder	Vurderes i planstrategiarbeidet

13.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

13.2.1 Vi bidrar til god helse og livskvalitet

Sektoren bidrar til god helse og livskvalitet på mange måter. Gjennom arealforvaltningen ivaretar sektoren verdier som preger Nittedal som «den grønne bygda», med skog, friluftsområder, kulturlandskap, elver og vassdrag. En kontinuerlig utfordring er å finne balansen mellom vekst og vern i en kommune som ligger tett på Oslo og som historisk har hatt en vekst på om lag 1,4%.

Gjennom arealforvaltningen og konkrete tiltak som skilting og annen tilrettelegging bidrar sektoren til å sikre innbyggerne god tilgang til både Nitelva og Marka.

Friområdet på Li der leirskredet gikk i 2019 sto ferdig opparbeidet høsten 2023. Anlegget gir innbyggerne en universelt utformet adkomst til Nitelva. Her kan man sette ut kano, grille, fiske og nyte nærheten til naturen.

Gode boliger og bomiljøer er viktige for Nittedølers trivsel og helse. Dette sikrer vi gjennom tydelig krav til kvalitet på bygg og uteområder i våre planer. Gode møteplasser og variasjon i boligtilbud er sentrale elementer. Gjennom byggesaksbehandlingen kontrolleres at boliger tilfredsstiller viktige krav iht. lovverket som ivaretar bl.a. helse, miljø og sikkerhet. Kommunen fører også tilsyn etter at bygg er oppført, og følger opp eventuelle ulovligheter.

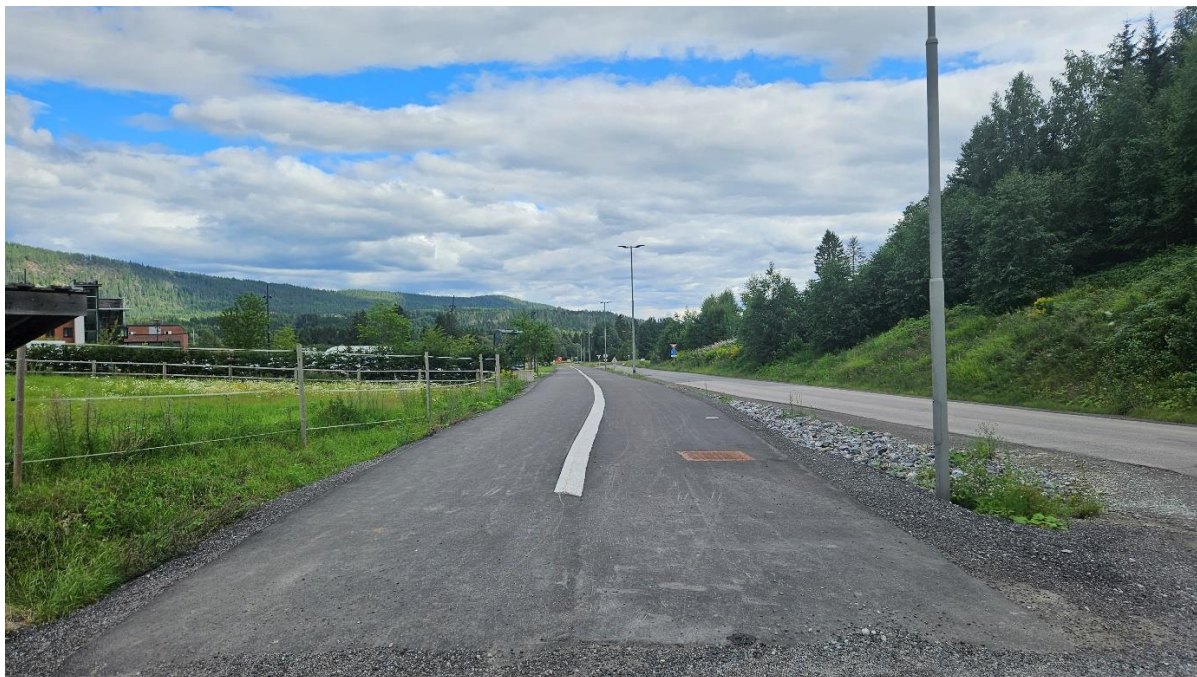
Kommunalteknisk infrastruktur

God infrastruktur medvirker til god helse og livskvalitet. Sektoren både planlegger, prosjekterer, bygger, drifter og vedlikeholder kommunalteknisk infrastruktur, og har døgnberedskap på både vei, vann og avløp.

Veier, fortau og gang-/sykkelveier skal være trygge og fremkommelige. Sektoren har drifts- og forvaltningsansvar for 110 km kommunale veier og 25 km gang- og sykkelveier/ fortau. Prioritering av vedlikehold fastsettes årlig i budsjett- og økonomiplanen. Nittedal har som mange andre kommuner og Fylkeskommuner utfordringer med stort etterslep på vedlikeholdet av veiene. Veistandarden er derfor

flere steder utfordrende. Det er behov for en ny temaplan som beskriver status på de kommunale veiene, som grunnlag for framtidige prioriteringer av veivedlikehold.

Trafikksikkerhetstiltak prioriteres og gjennomføres i henhold til temaplan for trafikksikkerhet med hovedrevisjon hvert 4. år og årlig rullering av en tiltaksdel. Trygg skolevei står sentralt ved prioritering av tiltak.

Første del av gang- og sykkelvei med separate felt langs Svartkruttveien ble bygget i 2022. Siste etappe opp til Kvernstua ble bygget ferdig høsten 2023.

Rent vann, stabil vannforsyning, gode avløpsløsninger med god kapasitet og rensing er viktig for trygg og framtidsrettet samfunnsutvikling, og sentralt for god folkehelse. Her må kommunen ligge i forkant av befolkningsutviklingen. Kommunen er medeier i det interkommunale selskapet Nedre Romerike vann- og avløpsselskap (NRVA). I Nittedal er det store vannledninger som NRVA eier og drifter og ut fra det går vannet videre via kommunale høydebasseng og ut til innbyggerne i kommunalt nett. Gjennom prosjektet VA på langs vil avløpet fra Nittedals innbyggere gå til NRVA sitt renseanlegg i Sagdalen i Lillestrøm kommune. Dette prosjektet er i gang, og er beskrevet nedenfor under samfunnsmålet om klima, natur og miljø.

Av andre aktiviteter på sektoren som bidrar til måloppnåelse under god helse og livskvalitet kan nevnes badevannsprøver, forvaltning og vedlikehold av dammer og brannforebygging gjennom tilsyn og feiing.

13.2.2 Vi gir god utdanning

På bakgrunn av befolkningsprognoser vurderes skole- og barnehagekapasitet og behov for investeringer. Arealbehov knyttet til utvikling av skole- og barnehagetilbudet ivaretas ved rullering av kommuneplanens arealdel, som sektoren har ansvar for.

13.2.3 Vi utvikler bærekraftige tettsteder

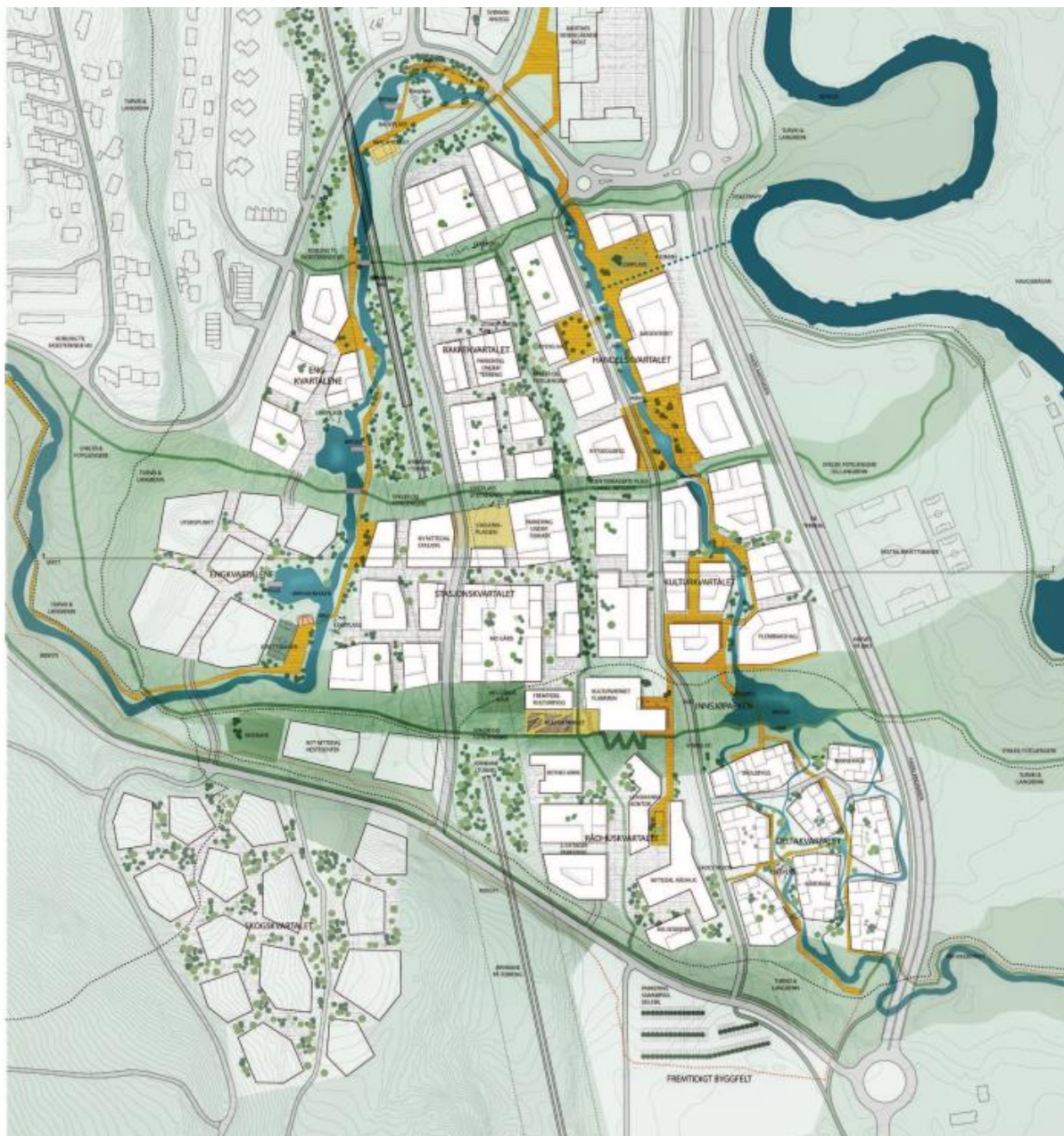
Arealforvaltningen gir rammene for tettstedsutviklingen. Planarbeidet foregår på tre nivåer: Det øverste er kommuneplanen, etterfulgt av områderegeringsplaner, som er kommunens egne utviklingsplaner for definerte områder. På nivået under er private reguleringsplaner, hvor det settes detaljerte rammer

for hvor og hva som kan bygges, eventuelle rekkefølgekrav, og hvor det også kan fremforhandles utbyggingsavtaler.

Den langsiktige arealstrategien som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel definerer Rotnes som kommunens prioriterte tettsted. Hagan, Åneby, Døli/Varingskollen og Tøyen er definert som lokalsentre. Disse skal videreutvikles utfra sine kvaliteter og sin identitet. Utvikling av tjenester, fritids- og handelstilbud skal tilpasses tettstedsnivået. Sektoren er ansvarlig for utarbeiding av områdeplan for Varingskollen, som skal tilrettelegge for utvikling av tettstedet og idrettsdestinasjonen.

Kommuneplanens arealdel viser en langsiktig grønn grense for hvor bolig- og arbeidsplassveksten skal foregå på tettstedet Rotnes fram mot 2035. Innenfor grønn grense kan vekst gå foran vern. Sektoren har flere områdeplaner under arbeid på Rotnes, som skal balansere behov for vekst med ivaretagelse av blant annet stedsidentitet, grønne verdier, flomveier og trafiksikkerhet.

Hoveddelen av veksten på Rotnes skal skje i Nittedal sentrum, og utviklingen her vil være det viktigste arbeidet for å nå målet om bærekraftig stedsutvikling. Sektoren har de siste 15 årene jobbet med sentrumsutvikling, som blant annet har resultert i et utvidet Mosenter med boliger, Rotnes kirke og Kulturverket Flammen. Det er gjennomført mange store utredninger som vil legges til grunn for videre planlegging og bygging, her kan nevnes plansmie, formingsveileder og parallelloppdrag i samarbeid med Norske Arkitekters landsforbund.

Parallelløpdrag 2017, situasjonsplan. Av Holscher Nordberg, Kragh & Berglund, Urban Creators og DEM Esbensen.

Det neste steget etter at kommuneplanens arealdel vedtas i 2024, er å utarbeide en områdeplan for Nittedal sentrum. Planen legger til rette for utvikling av et klimavennlig, attraktivt og livskraftig sentrum for hele kommunen med lokale arbeidsplasser, boliger, møteplasser, blågrønn struktur og et variert handels- og kulturtilbud. Sentrumsutvikling er samfunnsutvikling, og alle kommunens sektorer vil involveres i arbeidet.

13.2.4 Vi ivaretar klima, natur og miljø

Klimagassutslipp og klimatilpasning

Sektoren er ansvarlig for arealplanlegging som har stor betydning for klimagassutslipp. Et av de viktigste grepene er å styre hoveddelen av veksten til Rotnes og utvikle Nittedal sentrum til et attraktivt og

livskraftig sentrum. Da sparer vi verdifullt areal andre steder, legger grunnlag for grønn mobilitet og variert handels- og kulturtilbud og etablering av lokale arbeidsplasser som reduserer behovet for utpendling. Sektoren har dialog med Statens vegvesen og øvrige statlige organer blant annet om planbehov for framtidig Rv4, for å oppnå bedre fremkommelighet, spesielt for buss.

Sektoren utarbeider og følger opp temaplan for klima og energi, og har utarbeidet et første generasjons klimabudsjett for 2023, med et tilhørende klimaregnskap. Sektoren koordinerer arbeidet med å miljøfyrtårnsertifisere våre kommunale virksomheter, sykle til jobben-aksjonen og sertifiseringsordningen sykkelvennlig arbeidsplass.

En annen kilde til utslipp av klimagasser er landbruket. Prosjektet "Den klimasmarte bonden" som startet opp i 2023 fokuserer på hvordan klimautslipp til luft fra landbruket kan reduseres, ved forbedring av produksjonen, overgang til bioenergi og økt binding av karbon.

Sektoren arbeider med klimatilpasning gjennom både planlegging og overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser. Klimaendringer påvirker både naturen og viktige samfunnsfunksjoner. Uværet «Hans» i 2023 viste hvordan ekstremnedbør kan skade eiendommer, bygninger, infrastruktur og natur.

Ekstremværet "Hans" i august 2023 gjorde skade også i Nittedal, her fra Sagstuveien nord for Hakadal stasjon.

Ekstremnedbør kan også medføre erosjon, ras og skred. En annen virkning av klimaendringer er ekstrem tørke, som truer lokal matproduksjon og øker faren for brann. Ekstrem vind kan ødelegge infrastruktur og gi utfordringer for blant annet strømforsyningen. Økt fortetting og mer tette flater gjør at det må planlegges for, og stilles krav til, god håndtering av overvann for å unngå mulige skader. Sektoren søker kontinuerlig økt kunnskap om hvordan klimaendringer kan berøre kommunens ansvarsområder, og overvannshåndtering er et gjennomgripende tema i flere av sektorens ansvarsområder

Natur- og miljøforvaltning

EUs vanddirektiv forutsetter at vassdrag skal bringes tilbake til sin naturlige økologiske tilstand. Å bedre på tilstanden til Nitelva er derfor noe det jobbes med i sektoren. Prosjektet «VA på langs» er det største og viktigste tiltaket. Historisk sett har vi hatt ett renseanlegg i hver av de tre delene av bygda. Ved intens nedbør har overløp på anleggene medført at næringsstoffer som Nitrogen har havnet i elva. Prosjektet innebærer å legge en stor pumpeledning for avløp gjennom hele Nittedal og ned til NRVA sitt renseanlegg i Sagdalen. De tre renseanleggene på Slattum, Åneby og Rotnes gjøres da om til pumpestasjoner. Første etappe er gjennomført fra Sagdalen til Slattum. De neste etappene til Rotnes og Åneby er under prosjektering. Arbeidet igangsettes i 2024 og skal være ferdigstilt innen utgangen av 2025. Prosjektet er også et samarbeid med NRVA, som skal legge ny hovedvannledning til Nittedal i noenlunde samme trasé. Prosjektet har en kostnadsramme på 400 mill. kroner, og må sees i sammenheng med tilsvarende arbeid andre kommuner har med å begrense utslipp til vassdrag som fører til Oslofjorden. Bedring av økologisk tilstand i vassdrag og Oslofjorden krever omfattende tiltak og investeringer for kommunenes avløpsrensing. Slike store prosjekter påvirker avløpsgebyrene for innbyggerne.

En annen kilde til utslipp til vassdrag er spredte private avløpsløsninger. Sektoren pålegger eiere av gamle anlegg om å oppgradere disse slik at de tilfredsstiller dagens krav til bedre funksjon og lavere utslipp. Arbeid med oppgradering av vann og avløpsledninger for å minske utslipp fortsetter. Sektoren jobber aktivt med å søke etter lekkasjer i ledninger slik at oppgradering av anlegg skjer der behovet er størst.

Vannforskriften gir rammer for miljømål for å sikre en økosystembasert vannforvaltning. Nitelva er en del av vannområdet Leira-Nitelva og sektoren deltar i dette arbeidet sammen med de øvrige kommunene i vannområdet i styringsgruppa, prosjektgruppa, samt temagruppene landbruk, kommunalteknikk og økologi. Landbrukskontoret har dialog med grunneierne om miljøvirkemidlene i landbruket for å få størst mulig reduksjon i avrenning av næringsstoffer, og følger opp ny forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket som trådte i kraft 01.01.2023.

Sektoren er ansvarlig for behandling av saker etter Markaloven. Kommunens skoger forvaltes av Nittedal-eiendom KF i tråd med kommunestyrets føringer. Kommunen har som eiendomsforvalter og ansvarlig for veivedlikehold store muligheter til å påvirke naturmangfoldet. Sein kantslått og plenklipping er eksempler som bidrar til økt artsrikdom.

Sektoren er myndighet innen miljølovgivning, og følger opp blant annet ulovlig forsøpling og fyllinger, forurensning i grunnen, støy, lokal forurensning, motorferdsel i utmark, kartlegging av naturmangfold, restaurerings- og miljøtiltak og viltforvaltning. Sektoren har avtale med Miljøhuset Gnisten om rydding av søppel, og holder bade plassene i kommunen i orden.

Badeplass ved Høldippelen. Miljøpatroljen henter avfall ved badeplassene i Nittedal.

13.2.5 Vi skaper framtiden sammen

Sektoren har flere aktiviteter i perioden 2024-2027 for å oppnå dette samfunnsmålet. Her nevnes noen av dem:

Sektoren er i oppstartsfasen av to store områdeplaner som vil få stor betydning for samfunnsutviklingen i Nittedal. Områdeplan for Varingskollen skal utarbeides i samarbeid mellom kommunen, Varingskollen Alpinsenter og utbygger. Det skal utarbeides en avtale som regulerer samarbeidet.

I Nittedal sentrum har grunneier inngått avtale med Betonmast AS om utvikling av arealene, som omtalt over. Kommunen og Betonmast skal samarbeide om utarbeiding av områdeplanen, og avtale om samarbeidet vil fremmes til politisk behandling sammen med planprogram for planen. For begge disse planene skal det tilrettelegges for involvering av ulike aktører utover lovens krav. Det utarbeides medvirkningsplaner som gjør rede for ambisjoner, virkemidler og aktiviteter.

Det er utviklet et bredt samarbeid innen overordnet beredskap de seneste årene. Kommunen deltar i en beredskapsgruppe på Nedre Romerike hvor samarbeid er svært nyttig. Kommunens beredskapsråd samles to ganger i året. Her møter kommunens kriseledelse, nødetater, frivillige og andre offentlige etater. Dette er en viktig arena for å knytte kontakter, utveksle informasjon og dele erfaringer.

En oppgave som har tiltatt de senere årene er bekjemping av fremmede arter. Arbeidet er et samarbeid med frivillige hvor kommunen og staten gir tilskudd til arbeidene. En av artene det jobbes med å få fjernet er Kjempespringfrø. Den skyter ut frøene sine på sensommeren. Frøene spres lett langs vassdrag, og elvekantene hvor plantene vokser er utsatt for erosjon gjennom vinteren.

Kjempefrø langs Nitelva ved Li

13.3 Endringer i selvkostområdene

Generelle prinsipper for selvkost

Nittedal kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene på tjenestene. Et annet sentralt prinsipp for selvkost er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret.

Selvkostfond

Per 31.12.2022 har Nittedal følgende ordinære selvkostfond:

- Vann kr 4 980 000
- Avløp kr 22 187 000
- Renovasjon kr 803 000
- Feiing og tilsyn kr 532 000

- Tømming av slamavskillere kr 297 000
- Vann-fond 2 kr 13 297 000 (egne regler for bruk, se kommunestyresak 45/14)
- Bygge- og delesaker kr 3 021 000

Plan, byggesak, geodata og viltforvaltning

Gebyrforskrift for plan, byggesak, geodata og viltforvaltning ble vedtatt av kommunestyret 14.12.2020 i sak 145/20. Forskriften gjelder gebyrer i henhold til plan- og bygningsloven, matrikkellova, forurensningsloven, eierseksjoneringsloven, konsesjonsloven og viltloven. Prisene er tatt ut i egen gebyrliste slik at det vil bli enklere å justere ved årlige reguleringer.

Det er for 2024 gjort noen mindre nedjusteringer i gebyrene basert på erfaringer på kortere tidsbruk på enkelte saker. Gebyrene er justert i tråd med kommunal deflator på 4,3 %, med unntak av fellingsavgift for storvilt. Fellingsavgiften blir fastsatt i Statsbudsjett hvert år og vil bli offentlig i februar.

Kommunalteknikk

Gebyrene hjemles i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, brann- og eksplosjonsvernloven, forurensningsloven og forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg, i tillegg til lokale forskrifter for vann- og avløpsgebyr, renovasjon, feiing og tilsyn og septik og avfall.

Kalkylerente:

Kalkylerenten (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng) er anslått å bli 4,7 % i 2024 mot 4,13 % i 2023.

Endringer i kommunale gebyrer og bruk/avsetning fond

Både kommunen og de interkommunale selskapene står overfor store investeringsbehov, både som følge av befolkningsvekst og vedlikeholdsetterslep, men også grunnet økte krav fra myndighetene. Kostnadene i kommunen og særlig i de interkommunale selskapene øker mye i 2024. Dette skyldes bl.a. økte renter og kjemikaliekostnader, noe som fører til at gebyrene for vannforsyning og avløp vil øke mye i 2024. For Nittedals del er bygging av siste etappe av avløpsledningen som skal lede avløpet til NRVA en stor kostnadsdriver. Arbeidet med ledning fra Slattum til Åneby starter i 2024. Endringer i gebyrene er søkt utjevnet i økonomiplanperioden ved bruk av fond i den grad det rom for det.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon og feiing

Fra 2023 til 2024 foreslås gebyrene endret i tråd med tabellene under. Tabellene viser også den stipulerte utviklingen i planperioden frem mot 2027, hensyntatt kjente drifts- og investeringsplaner. Økonomiplanene til selskapene ble vedtatt i april 2023 før man så alle effektene av kostnadsutviklingen i 2023. Anslagene for planperioden er dermed basert på kostnadsutviklingen i 2023, og budsjett 2024 og er beheftet med betydelig usikkerhet. De tre største driverne bak den økte veksten i kostnader, og dermed gebyrer, er:

- Økte renter på lån
- Økte avskrivningskostnader på investeringer
- Prisøkninger på innsatsvarer som ligger langt over den gjennomsnittlige prisveksten

Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter og renovasjon på 140-liters restavfallsbeholder. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Økonomiplan for 2024-2027

År	2023	2024	2025	2026	2027
Vann	5 334	6 669	7 668	8 951	10 444
Avløp	7 285	7 891	9 156	11 896	12 765
Renovasjon	4 348	4 675	4794	4 910	4 848
Feiing/tilsyn	676	676	731	779	806
Sum	17 643	19 911	22 536	26 863	28 863

Gebyreksempel for abonnenter som ikke er tilknyttet offentlig avløp, men har privat avløpsanlegg. Gebyrene under er i stedet for avløpsgebyr i tabellen over. Gebyreksempellet for slam er basert på at abonnenten har en slamavskiller på 4 kubikkmeter.

År	2023	2024	2025	2026	2027
Slamtømming	1 955	2 541	2 923	3 083	3 111

13.4 Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	62 442	62 442	62 442	62 442
Sum Tekniske justeringer	-165	-165	-165	-165
Vedtak forrige periode				
Inndekningsbehov i 2023-2025	-162	-275	-275	-275
Nytt innsparingskrav 2024 Miljø og samfunnsutvikling	-1 000	-1 000	-1 200	-1 200
Andre tiltak	-300	-300	-300	-300
Sum Vedtak forrige periode	-1 462	-1 575	-1 775	-1 775
Sum Budsjettendring i år	1 450	1 450	1 450	1 450
Sum Lønns- og prisvekst	2 326	2 326	2 326	2 326
Konsekvensjusteringer	2 149	2 036	1 836	1 836
Konsekvensjustert ramme	64 591	64 478	64 278	64 278
Innsparingstiltak				
Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan	1 162	1 275	1 475	1 475
Sum Innsparingstiltak	1 162	1 275	1 475	1 475
Nye tiltak				
Ressurser til planarbeid i henhold til planstrategi	3 100	2 000	900	400
Samferdselsplan - konsulentbistand til utarbeidelse	500	0	0	0
Styrking av veidrift	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Nye tiltak	5 100	3 500	2 400	1 900
Nye tiltak og realendringer	6 262	4 775	3 875	3 375
Ramme 2024-2027	70 853	69 253	68 153	67 653

13.4.1 Innsparingstiltak

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

Tilbakeføring av innsparingsbehovet som ble vedtatt i økonomiplan 2023-2026.

13.4.2 Nye tiltak

Ressurser til planarbeid i henhold til planstrategi

Tiltaket foreslås for å sikre gjennomføring av planarbeid i henhold til Planstrategien. Det er gjennomført en analyse av hva som kreves av kapasitet og kompetanse for å opprettholde framdrift på, og fullføre områdeplanene Midtre Rotnes, Tumyrhaugen, Varingskollen og G/S-veg langs Fuglåsveien. Samtidig skal arbeidet med områdeplan for sentrum igangsettes. Samtidig er det ventet et noe økende tilfang av private reguleringsplaner som påvirker den totale kapasiteten på planavdelingen. Tiltaket vil sikre at sektoren kan levere på følgende oppgaver:

- Fullføre igangsatte områdeplaner
- Saksbehandle nye private reguleringsplaner
- Igangsette områdeplan for sentrum (vedtatt samfunns mål)
- Utvikle nødvendige planverktøy for å sikre at Nittedal utvikler bærekraftige tettsteder
- Sikre bedre og enklere plan- og byggesaksbehandling
- Sikre ressurser til samarbeid og samskaping

Tiltaket dekkes ved bruk av veksttilskudd kommunen mottar i 2024 og 2025.

Samferdselsplan - konsulentbistand til utarbeidelse

Det foreslås å utarbeide en Temaplan for samferdsel. Det er behov for å innhente kapasitet og kompetanse for å kartlegge status på de kommunale veiene i Nittedal. Planen vil kategorisere veiene etter standard, og beregne etterslep på vedlikehold. Man vil i det kommende arbeidet med Planstrategi vurdere om Trafikksikkerhetsplanen kan inngå i samme plan, da med navn Temaplan for samferdsel og trafikksikkerhet. I arbeidet med trafikksikkerhet vil man ta en ny gjennomgang av investeringsbehov for fysiske tiltak som fortau og gang-/sykkelveier. Man vil i Temaplan samferdsel bl.a. kunne vurdere miljøkriterier knyttet til veisaltning, utkallingskrav ved snø (antall cm.), investeringsbehov for maskiner og utstyr m.m.

Tiltaket dekkes ved bruk av vekstmidler kommunen mottar i 2024 og 2025.

Styrking av veidrift

Sektoren har hatt en gjennomgang av historiske tall fra 2015 og fram til i dag, som viser et flatt og noe fallende budsjett, og en økning i kostnader. Gapet mellom budsjett og regnskapet i et gjennomsnittlig driftsår er over 1,5 mill. kroner. I år med ekstremvær, som 2018 og 2023, er gapet på flere millioner kroner. Det foreslås å øke rammen til veidrift med 1,5 mill. kroner årlig for å bedre forutsetninger for å kunne håndtere vintervedlikehold av kommunale veier.

14 Fellestjenester

Ca. 1 270

Politikere og ansatte i Nittedal Kommune

Ca. 35 årsverk

Dedikerte medarbeidere som står på for politikere og andre kommuneansatte.

5,52% sykefravær

Sykefravær i sektoren

130 millioner kroner

I rammebevilgning til sektoren

Oppgaver som løses

Sektor fellestjenester har ansvar for digital drift og -transformasjon, dokumentforvaltning, ivareta og utvikle kommunens ansatte, økonomi og innkjøp. Fellestjenester sin kjernevirksomhet er å yte gode interne tjenester til sektorene, til kommunens politiske- og administrative ledelse. Fellestjenester skal bidra til at vi oppnår målene i kommuneplanen og har hovedansvaret for kommunes organisasjonspolitik.

Organisasjonskart Nittedal kommune
Sektor for fellestjenester
Kommunalsjef, enheter og avdelinger

14.1 Måltabell

Samfunns mål	Delmål	Indikator
Vi bidrar til god helse og livskvalitet	Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet. Private og ideelle tilbydere av velferdstjenester kan utfylle tjenestetilbudet i kommunen for å bidra til valgfrihet og gode tjenester for innbyggerne	Vurderes i planstrategiarbeidet
Vi gir god utdanning		
Vi ivaretar klima, natur og miljø		
Vi skaper fremtiden sammen	Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal	Omtale i rapportering
	Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i	
	Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen	Omtale i rapportering
	Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger, og bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi	Omtale i rapportering
	Kommunen støtter opp om det frivillige arbeidet i Nittedal	Vurderes i planstrategiarbeidet
	Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt	Omtale i rapportering
	Vi har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping	Omtale i rapportering Vurderes i planstrategiarbeidet
Vi utvikler bærekraftige tettsteder		

14.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

14.2.1 Vi bidrar til god helse og livskvalitet

Hvert år rekrutterer Nittedal kommune nye lærlinger. Bildet er fra et velkommen til oss-møte i august 2023.

I Nittedal kommune har vi meningsfulle jobber og en av våre største styrker er stort engasjement blant våre ansatte. Vi har fokus på å skape et godt arbeidsmiljø der engasjement og mestring får vekstgrunnlag.

Nittedal kommune er geografisk plassert slik at det er stor konkurranse om de gode hodene og de varme hendene. For å være attraktiv som arbeidsgiver må alle medarbeidere kunne være engasjerte ambassadører - og vi må ta godt imot og ivareta de ansatte vi har. Søkelys på å rekruttere de gode kandidatene gjennom nettverk og bruk av utlysningskanaler, samt effektive rekrutteringsprosesser med god informasjon til kandidater er viktig. En god mottagelse, hvor de ansatte raskt kommer inn sitt virke, er viktige virkemidler i denne konkurransen.

For å lykkes med effektive og gode tjenester trenger vi alle medarbeidere med sin kompetanse på jobb. Medarbeiderundersøkelsen brukes som verktøy for å kartlegge, utvikle og bevare gode arbeidsmiljø, samt sikre medarbeidernes involvering og medvirkning i dette arbeidet. Fellestjenester gir gruppevis og individuell lederopplæring og lederstøtte med fokus på nærværarbeid og trivsel for å bidra til robuste arbeidsplasser med trygge rammer for medarbeiderne.

Velferdstjenester krever i stadig økende grad digitale løsninger og moderne velferdsteknologi. Fellestjenester har en viktig rolle i å understøtte denne utviklingen i samhandling med sektorene for helse og oppvekst.

14.2.2 Vi gir god utdanning

Fra utdeling av omdømmeprisen i 2023. Miljørådgiver Guro Haug mottok prisen fra kommunedirektør Adelheid Buschmann Kristiansen.

Fellestjenester har en viktig oppgave i å iverksette den nye organisasjons- og kompetansepolitikken til Nittedal kommune. Organisasjonspolitikken skal fremme organisasjonskultur, resultat og omdømme gjennom å utvikle medarbeidernes kompetanse, trivsel og engasjement. Organisasjonspolitikken er et viktig strategisk og operativt virkemiddel for å sikre at våre ledere og medarbeidere er i stand til å realisere kommunens mål.

Kompetente ledere er en viktig faktor for å lykkes i effektiv drift og gode tjenester. Fellestjenester støtter ledere i internkontroll, kvalitetssystem og avvikshåndtering for å være en lærende organisasjon som søker stadig forbedring og bedre kvalitet. Kommunen har en kompetansestrategi som bidrar til en aktiv holdning for å avdekke kompetansebehov, dele kompetanse og skaffe nødvendig kompetanse/tilleggskompetanse. Å forutse fremtidens

kompetansebehov er viktig for å kunne være stand til å løse fremtidens oppgaver.

Kommunens verdier er kompasset for hvordan vi innretter arbeidsdagene våre. Vi har klima for å være undrende og utfordre og tenke nytt - og vi spiller på lag.

14.2.3 Vi utvikler bærekraftige tettsteder

Utvikling av bærekraftige tettsteder berører alle sektorer i kommunen og påvirker i høy grad samfunnsutviklingen. Kommunens innbyggere kjenner blant annet på endringer innenfor natur og miljø, demografiske endringer, nye yrker og utdanning og at de økonomiske forutsetninger endrer seg.

Fellestjenester sin kjernevirksomhet er å yte gode interne tjenester til sektorene, til kommunens politiske- og administrative ledelse. I utvikling av bærekraftige tettsteder bidrar fellestjenester til sektorene med kompetanse blant annet innenfor dokumentforvaltning, prosjektstyring, opplæring, anskaffelse, digitale løsninger, HMS og økonomistyring.

Fellestjenester bidrar til at kommunen er en inkluderende arbeidsgiver. Dette gjennom nærledelse og tilretteleggingsutvalg søker vi å finne gode løsninger som gjør at arbeidstagere kan stå i sine stillinger. Samtidig støtter vi ledere for å sikre mestringsorienterte arbeidsmiljø for alle livsfaser.

14.2.4 Vi ivaretar klima, natur og miljø

Fellestjenester er miljøfyrtårnsertifisert og vi bidrar til systematisk HMS arbeid som er en viktig del av dette. Vi sørger for opplæring og bidrar til oppfølging og rapportering knyttet til dette. Kvalitetssystemet Compilo er et viktig verktøy for prosessforbedring, kvalitetsutvikling og kvalitetsledelse for effektiv drift og gode tjenester.

Den digitale verden består av et mangfold av programvare, fysiske enheter og komponenter. Samlet sett står den digitale verden for betydelig andel av det globale miljøfotavtrykk - ca. 13 % og det øker. Fellestjenester leverer et betydelig antall enheter til organisasjonen og benytter et mangfold av komponenter til vårt IT-miljø. I rammeavtaler med kommunens leverandører legges det til rette for gjenbruk, noe som gir lengre brukstid og over tid reduksjon av miljøfotavtrykk.

Aktiv bruk av teknologi bidrar til effektiv ressursutnyttelse gjennom blant annet mindre bruk av reise. Dette omfatter blant annet møter, kurs og optimalisering av reiseruter. Fellestjenester leverer programvarer og samhandlingsteknologier som bidrar til mindre reisevirksomhet internt og eksternt.

14.2.5 Vi skaper framtiden sammen

De gamle papirarkivene til Nittedal kommune bevares trygt og godt på Lillehammer hos IKA Opplandene. Framtidens arkiver er digitale.

Fellestjenesters primære oppgave er å legge til rette for at kommunens ledere og ansatte har adekvat kompetanse innenfor områdene økonomi/økonomistyring, digitalisering, ledelse og administrasjon av arbeidsgiverområdet. Sektoren sørger for oppdatert lederopplæring, lederstøtte, sikrer gode arbeidsprosesser gjennom digitale verktøy som frigjør tid til ledelse/fagledelse og tid til videreutvikling av sektorens tjenester.

Nittedal kommunes ambisjon om “Digitalt førstevalg” og overordnede mål i forhold til våre innbyggere med flere, er å levere gode, sikre, helhetlig og effektive tjenester. Dette med enkel tilgang til dialog og informasjon og å være en tilgjengelig kommune.

Digital utvikling skjer raskt basert blant annet på endring i teknologi og leveransemodeller. Dette setter stadig nye krav til kompetanse som en kommune må ha tilgjengelig - dette samtidig med begrenset tilgang for denne type kompetanse både i nåtid og i fremtid. I samhandling med 3 kommuner er det gjennomført en kartlegging av samarbeidsmuligheter innenfor IKT. Dette for å se på hvordan levere digitale tjenester i fremtiden. I juni 2023 ble IKT-kartleggingen politisk behandlet og arbeidet mot mulig samarbeid videreføres.

Kommunen har behov for å dele kunnskap og informere om arbeidet og aktiviteter som pågår, slik at det blir lett for innbyggere og næringsliv, frivillige organisasjoner med flere å engasjere seg og komme med relevante innspill. Samhandling mellom disse aktøren er viktig gjennom å etablere arenaer og hensiktsmessige kommunikasjonskanaler. Fellestjenesters ansvar er å tilrettelegge for digitale samhandlingsløsninger og informasjonskanaler som gjør det lett informere og arbeide i sammen. Eksempler på digitale løsninger er oversiktlig digital informasjon om vedtatt budsjett, aktiviteter som pågår, politiske vedtak og digitale løsninger for informasjonsutveksling.

14.3 Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	121 278	121 278	121 278	121 278
Vedtak forrige periode				
Inndekningsbehov i 2023-2025	-271	-458	-458	-458
Nytt innsparingskrav 2024 Stab og støtte inkl politisk virksomhet	-1 800	-2 100	-2 500	-2 500
Andre tiltak	-2 275	-800	-1 100	-1 100
Sum Vedtak forrige periode	-4 346	-3 358	-4 058	-4 058
Sum Budsjettendring i år	3 761	3 761	3 761	3 761
Sum Lønns- og prisvekst	4 215	4 215	4 215	4 215
Konsekvensjusteringer	3 630	4 618	3 918	3 918
Konsekvensjustert ramme	124 908	125 896	125 196	125 196
Innsparingstiltak				
Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan	2 071	2 558	2 958	2 958
Sum Innsparingstiltak	2 071	2 558	2 958	2 958
Nye tiltak				
Godtgjøring folkevalgte i henhold til nytt reglement	1 122	1 122	1 122	1 122
Kontraksadministrasjonsverktøy	240	240	240	240
Prosjektledelse	1 200	1 200	0	0
Sum Nye tiltak	2 562	2 562	1 362	1 362
Nye tiltak og realendringer	4 633	5 120	4 320	4 320
Ramme 2024-2027	129 542	131 017	129 517	129 517

14.3.1 Innsparingstiltak

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

Tilbakeføring av innsparingsbehov vedtatt i økonomiplanen 2023-2024.

14.3.2 Nye tiltak

Godtgjøring folkevalgte i henhold til nytt reglement

Endring i godtgjøringen for politisk ledelse er basert på stortingsrepresentantenes lønn.

Godtgjøringer til folkevalgte er en prosentsats av ordførerens lønn. Med virkning fra 31. oktober 2023 er det vedtatt et nytt godtgjøringsregulativ som utløser nytt nivå av godtgjøringer.

Kontraksadministrasjonsverktøy

Nittedal kommune er en betydelig innkjøper av produkter og tjenester. Kontraksforvaltning innebærer oppfølging og samhandling med leverandør for alle typer anskaffelser og kontrakter gjennom hele kontraksperioden. Både kommunen og leverandør ønsker at kontrakten skal være best mulig tilpasset. Aktiv kontraksforvaltning gir kommune flere fortrinn med tanke på tidstilpassing, kvalitet og posisjon for bedre betingelse.

Prosjektledelse

Fellestjenester har flere større prosjekter som skal gjennomføres i virksomhetsåret 2024. Prosjekter som trenger prosjektledelse er omfattende og kompliserte prosjekter som on-boarding (2024) og videre

Økonomiplan for 2024-2027

utredning av IKT samarbeid (2025). Fellestjenester har ikke egne prosjektledere, det er derfor behov for ekstern bistand til prosjekter.

God on-boarding av nyansatte gir et godt førsteinntrykk av kommunen. Den ansatte får nødvendig opplæring i prosesser, rutiner, regler og dataverktøy etc. Prosessen sørger for at den nyansatte kommer raskt i gang i sitt virket med god kvalitet.

Tiltaket dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

15 Finans

I sektor for finans budsjetteres og regnskapsføres de sentrale inntektene og utgiftene til kommunen. I tillegg er det her kommunens finansinntekter og utgifter føres. Omtalen av disse er det redegjort for i kapittelet i "Sentrale inntekter og utgifter".

Det er også noen overføringer til andre organisatoriske enheter og reserverte bevilgninger som er budsjettert på denne sektoren.

I det følgende er det omtalt en del særegne transaksjoner som belastes denne sektoren.

15.1 Beskrivelse av dagens virksomhet

15.1.1 Reserverte bevilgninger

Innenfor denne sektoren settes det av midler slik at kommunen har tilstrekkelige reserver for å dekke Lønns- og pensjonsoppgjør. I tillegg budsjetteres tilskudd fra IMDi her for å dekke utgifter til arbeidet med integrering og bosetning av flyktninger. Dette er en endring fra 2023 til 2024. Tidligere gikk dette tilskuddet direkte til de aktuelle enheter. Disse enhetene styrte sin drift etter tilskuddet og hadde ikke en budsjettramme fra kommunen. Siden dette tilskuddet nå budsjetteres sentralt har disse enhetene nå fått en budsjettramme. Det har ført til at oppvekst og utdanning har fått økt sin ramme med 34,5 mill. kroner som går til enhet for flyktningstjeneste og voksenopplæring. Helse og velferd har fått økt sin ramme med 21,1 mill. kroner som går til enhet for NAV.

15.1.2 Kirkelig fellesråd

Nittedal kommune gir overføringer til kirkelig fellesråd. Dette dekker kirkelige tjenester herunder gravferd og øvrige kirkelige aktiviteter

15.1.3 Miljøhuset Gnisten

Miljøhuset Gnisten er et heleid aksjeselskap som legger til rette for varig tilrettelagt arbeid. Kommunen gir tilskudd for drift av huset.

15.1.4 Nittedal Eiendom KF

Overføringer mellom kommune og foretak bokføres i visse tilfeller innenfor finansområdet. For eksempel foretakets bidrag til nedbetaling av renter og avdrag, samt tilbakeføring midler.

Foretaket er direkte underlagt kommunestyret og ivaretar kommunens eiendomsmasse. Videre har foretaket ansvar for utbygging av nye byggeprosjekter samt forvaltning og drift av kommunens eiendomsportefølje. Foretaket utøver også kommunens grunneierinteresser.

Foretakets styre legger frem forslaget til budsjett og økonomiplan, og blir deretter behandlet av kommunestyret. Foretakets rammer fastlegges i kommunens budsjett hva gjelder krav til utbytte, husleie og investeringsplan med finansiering.

Foretakets inntekter og utgifter til kommunen

Foretakets inntekter består i hovedsak overføringer fra kommunen, herunder husleie.

Husleien kommunen betaler til foretaket består av:

Økonomiplan for 2024-2027

1. Kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold inklusive renhold og energikostnader (FDV).
2. Kapitalkostnader.
3. Både kapitalkostnader og FDV prisjusteres årlig med konsumprisindeksen.

Foretakets betalinger til kommunen består av:

1. Renter og avdrag på internlån fra kommunen til foretaket.
2. Tilbakeføring.

Det er i tillegg noen mindre transaksjoner mellom kommune og foretak. I årets budsjett forenkles transaksjonene ved å innarbeide varige transaksjoner i tilbakeføringen.

For 2024 fastsettes husleien til 273 millioner kroner i henhold til husleiemodellen. Foretakets bidrag til renter og avdrag fastsettes til 110 millioner kroner. Tilbakeføring fra foretak til kommune fastsettes til 40 millioner kroner, som KF-ets bidrag til å dekke økte kapitalkostnader. I 2024 skal de økonomiske forhold mellom kommune og foretak gjennomgås.

15.2 Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	47 743	47 743	47 743	47 743
Sum Tekniske justeringer	-52 976	-50 967	-54 749	-56 123
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	8 052	510	1 949	1 949
Sum Vedtak forrige periode	8 052	510	1 949	1 949
Sum Budsjettendring i år	-82 791	-82 791	-82 791	-82 791
Sum Lønns- og prisvekst	31 513	44 418	44 418	44 418
Konsekvensjusteringer	-96 202	-88 830	-91 174	-92 548
Konsekvensjustert ramme	-48 460	-41 087	-43 431	-44 805
Nye tiltak				
Fastsettelse av tilbakeføring av midler fra Nittedal Eiendom KF	-11 181	-11 181	-11 181	-11 181
Ny avtale om drift av kantine	616	616	616	616
Sum Nye tiltak	-10 565	-10 565	-10 565	-10 565
Nye tiltak og realendringer	-10 565	-10 565	-10 565	-10 565
Ramme 2024-2027	-59 025	-51 652	-53 996	-55 370

16 Eierskap

16.1 Eierskapsoversikt

Oversikt over selskap Nittedal kommune eier hele/deler av, og andre interkommunale samarbeid kommunen deltar i. Det utarbeides en eierskapsmelding med nærmere omtale av de ulike selskapene og samarbeidene.

Interkommunale selskap (IKS):

Nedre Romerike vann- og avløpsselskap IKS («NRVA»)
Romerike Avfallsforedling IKS («ROAF»)
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS («NRBR»)
Romerike revisjon IKS («RRI»)
Viken kontrollutvalgssekretariat IKS («VIKUS», tidl. ROKUS)
Romerike Krisesenter IKS («RKS»)

Øst 110-sentral IKS («Ø110»). Nittedal kommune er ikke direkte/formell deltaker, men indirekte eier. Det innebærer at kommunen har en «tilsvarende interesse» som eierskap ettersom NRBR er deltaker i Ø110.

Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS («NKS»). Nittedal kommune er ikke direkte/formell deltaker, men indirekte eier. Det innebærer at kommunen har en «tilsvarende interesse» som eierskap ettersom Ø110 er deltaker i NKS

Interkommunalt samarbeid:

Kommunal akutt døgnetenhet (KAD)
Lindrende enhet, Lillestrøm
Barnevernvakt ved Romerike politidistrikt
Stor-Oslo Nord
Jernbaneforum Gjøvikbanen
Rv4-forum
Kommunalt oppgavefelleskap mot akutt forurensning region 2 («KOAF-2», tidl. IUA)
Samarbeidsrådet for Nedre Romerike («SNR»)
IKA Opplandene

Aksjeselskap (AS):

Gnistengruppen AS
Norasondegruppen AS
Strandveien 1 AS

Vertskommunesamarbeid:

Nedre Romerike innkjøpssamarbeid («NRI»)
Regionalt samhandlingskontor Nedre Romerike
Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal

Kommunale foretak (KF):

Nittedal-eiendom KF

17 Gebyrliste

17.1 Betalingssetser for lokalleie

For lokalene nedenfor gjelder at innenbygds frivillige lag og foreninger ikke betaler leie for lukkede arrangementer hvor hovedformålet er utøvelse/organisering av kultur- eller idrettsaktivitet.

F.o.m. 5 timer brukes dagspris.

17.1.1 Idrettshaller, innenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bjertneshallen	kr pr. time	500	520	
Bjertneshallen	kr pr. dag	2 500	2 600	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Bjertneslabben	kr pr. time	320	330	
Bjertneslabben	kr pr. dag	1 600	1 650	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Elvetangenhallen	kr pr. time	1 195	1 245	
Elvetangenhallen	kr pr. dag	5 975	6 225	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Hakadalshallen	kr pr. time	835	870	
Hakadalshallen	kr pr. dag	4 175	4 350	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Hakadalslabben	kr pr. time	250	260	
Hakadalslabben	kr pr. dag	1 250	1 300	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Lihallen	kr pr. time	835	870	
Lihallen	kr pr. dag	4 175	4 350	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Slattumhallen	kr pr. time	1 195	1 245	
Slattumhallen	kr pr. dag	5 975	6 225	F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.2 Idrettshaller, utenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bjertneshallen	kr pr. time	655	680	
Bjertneshallen	kr pr. dag	3 275	3 400	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Bjertneslabben	kr pr. time	380	395	
Bjertneslabben	kr pr. dag	1 600	1 975	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Elvetangenhallen	kr pr. time	1 450	1 510	
Elvetangenhallen	kr pr. dag	7 250	7 550	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Hakadalshallen	kr pr. time	1 010	1 050	
Hakadalshallen	kr pr. dag	5 050	5 250	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Hakadalslabben	kr pr. time	320	330	
Hakadalslabben	kr pr. dag	1 600	1 650	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Lihallen	kr pr. time	1 010	1 050	
Lihallen	kr pr. dag	5 050	5 250	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Slattumhallen	kr pr. time	1 450	1 510	
Slattumhallen	kr pr. dag	7 250	7 550	F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.3 Kommunale bad, innenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Elvetangenbadet	kr pr. time	1 945	2 025	
Elvetangenbadet	kr pr. dag	9 725	10 125	F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024 Merknad
Libadet	kr pr. time	1 285	1 340
Libadet	kr pr. dag	6 425	6 700 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Rotnesbadet	kr pr. time	655	680
Rotnesbadet	kr pr. dag	3 275	3 400 F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.4 Kommunale bad, utenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024 Merknad
Elvetangenbadet	kr pr. time	2 530	2 635
Elvetangenbadet	kr pr. dag	12 650	13 175 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Libadet	kr pr. time	1 675	1 745
Libadet	kr pr. dag	8 375	8 725 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Rotnesbadet	kr pr. time	840	875
Rotnesbadet	kr pr. dag	4 200	4 375 F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.5 Skolegymsaler og skolelokaler

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024 Merknad
Gymsal	kr pr. time	410	425
Gymsal	kr pr. dag	2 050	2 125 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Klasserom	kr pr. time	200	205
Klasserom	kr pr. dag	1 000	1 025 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Personalrom	kr pr. time	445	460
Personalrom	kr pr. dag	2 225	2 300 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Spesialrom	kr pr. time	445	460
Spesialrom	kr pr. dag	2 225	2 300 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
Stort klasserom	kr pr. time	445	460
Stort klasserom	kr pr. dag	2 225	2 300 F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.6 Kulturlokaler, aula (Elvetangen amfi, Li aula, NUS aula), innenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024 Merknad
01. Hverdager	kr pr. time	80	80
02. Hverdager	kr pr. dag	400	400 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
03. Fre/lør/søndag	kr pr. time	155	160
04. Fre/lør/søndag	kr pr. dag	775	800 F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.7 Kulturlokaler, aula (Elvetangen amfi, Li aula, NUS aula), utenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024 Merknad
01. Hverdager	kr pr. time	400	415
02. Hverdager	kr pr. dag	2 000	2 075 F.o.m. 5 timer brukes dagspris
03. Fre/lør/søndag	kr pr. time	805	835
04. Fre/lør/søndag	kr pr. dag	4 025	4 175 F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.8 Kulturlokaler, spesialrom (musikkrom, kjøkken, kiosk o.l.), innenbygdsboende

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Hverdager	kr pr. time	40	40	
02. Hverdager	kr pr. dag	200	200	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
03. Fre/lør/søndag	kr pr. time	80	80	
04. Fre/lør/søndag	kr pr. dag	400	400	F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.1.9 Kulturlokaler, spesialrom (musikkrom, kjøkken, kiosk o.l.), utenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Hverdager	kr pr. time	200	205	
02. Hverdager	kr pr. dag	1 000	1 025	F.o.m. 5 timer brukes dagspris
03. Fre/lør/søndag	kr pr. time	400	415	
04. Fre/lør/søndag	kr pr. dag	2 000	2 075	F.o.m. 5 timer brukes dagspris

17.2 Bibliotek

17.2.1 Gebyr ved purring

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1. gangs purring, barn	kr	20	20	
1. gangs purring, voksen	kr	40	40	
2. gangs purring, barn	kr	40	40	
2. gangs purring, voksen	kr	80	80	

17.2.2 Erstatning for tapt/ødelagt materiale

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bok, barn		300	250	
Bok, voksen		450	400	
DVD		200	200	
DVD serier		400	400	
Fjernlån	se merknad			Eierbibliotekets satser
Lydbok, barn		300	250	
Lydbok, voksen		450	400	
Spill		600	600	
Språkkurs		600	600	
Tegneserier, barn		300	250	
Tegneserier, voksen		450	400	
Tidsskrifter		100	100	

17.3 Kulturskolen

17.3.1 Egenbetalingssatser kulturskole

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Elevplass piano 20 min/uke	kr pr. år	3 925	4 095	
02. Elevplass sang 20 min/uke	kr pr. år	3 925	4 095	
03. Elevplass gitar 20 min/uke	kr pr. år	3 925	4 095	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
04. Elevplass visuell kunst 90 min/uke	kr pr. år	4 495	4 690	
05. Tegne/malekurs etter skoletid 55 min/gang	10 ganger, kr	1 250	1 305	
06. Tegne- og malekurs for voksne	kortkurs, kr	0	2 000	Nytt tilbud fra 2024
07. Dirigenttjenester	kr pr. årstime	11 775	12 285	En årstime er en time per uke i 36 uker.
08. Kunstnerisk ledelse korps/orkester	kr pr. år	79 900	83 340	

17.4 Kulturverket Flammen

Prisliste for saler, utstyr og støttefunksjoner.

Priskategoriene:

A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere.

B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter.

C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal.

Hva inngår i leiesummen av salene?

- Alt lyd- og lysutstyr som finnes i salene er inkludert i leien for alle tre priskategorier.
- Rigging og rydding av sal og scene må brukerne i kategori B og C sørge for selv, mens rigging gjøres av kulturhuset for kategori A.
- I leien inngår vask. Ved to forestillinger samme dag, plikter leietaker å rengjøre mellom forestillingene - eller bestille og betale ekstra rengjøring mellom forestillingene.
- I leien av salene inngår også leie av garderoben som er tilknyttet salen.
- I leien inngår kulturhusets bidrag for planlegging av tekniske løsninger og klargjøring av behov for utstyr.
- Alle billetter til forestillinger i salene selges via kulturhusets billettsystem med billettavgift som belastes publikum.
- Leie av sal for borgerlige gravferder prissettes i kategori B (lokale kulturutøvere).
- For leietakere i priskategori A tilkommer en timepris på kr. 1 500 for inntil 2 timer dersom leieperioden går ut over dagtid- eller kveldstid-perioden. Fra tredje time ut over intervallene, beregnes leie for både dag- og kvelds-perioden.

17.4.1 Storsalen, kategori A (næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00	kr	12 000	12 500	
02. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 - 1 forestilling	kr	18 000	19 000	1 forestilling
03. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 - 2 forestillinger	kr	25 000	26 000	2 forestillinger
04. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 / 23.00 - 1 forestilling	kr	20 000	20 000	1 forestilling

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
05. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 / 23.00 - 2 forestillinger	kr	28 000	28 000	2 forestillinger
06. Leie av tekniker (inntil 8 t)	kr	4 200	4 500	Gjelder ved bruk av utstyr ut over det helt basale. Ved arbeid over 8 timer, faktureres overtid, kr 1 200 pr. tekniker pr. time.
07. Betjent billettsalg før forestilling	kr pr. time	550	550	pr. time før forestilling hvis ikke utsolgt
08. Bærehjelp	kr pr. pers. pr. time	600	600	
09. Artistvert	kr pr. pers. pr. time	350	400	
10. Leie av Steinway piano	kr pr. dag	1 000	1 200	
11. Leie av Steinway flygel	kr pr. dag	2 500	2 700	

17.4.2 Storsalen, kategori B (lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, kommunale enheter)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	1 300	1 300	
02. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 inntektsbringende (billettsalg)	kr	2 600	2 600	
03. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	1 300	1 300	
04. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	4 100	4 100	1 forestilling
05. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	6 150	6 150	2 forestillinger
06. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	2 600	2 600	
07. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	5 100	5 100	1 forestilling
08. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	7 650	7 650	2 forestillinger
09. Leie av tekniker	se merknad			Leietaker må selv leie inn tekniker, godkjent av teknisk leder i Flammen, for bruk av utstyr ut over det helt basale.
10. Forhåndsprogrammert statisk scenelys	kr	1 000	1 000	
11. Betjent billettsalg før forestilling	kr pr. time	300	300	pr. time før forestilling hvis ikke utsolgt
12. Leie av Steinway piano	kr pr. dag	0	0	
13. Leie av Steinway flygel	kr pr. dag	1 250	1 250	Ved leie av flygel over flere dager har vi et rabattsystem for kategori B og C.

17.4.3 Storsalen, kategori C (andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	2 400	3 000	
02. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 inntektsbringende (billettsalg)	kr	4 800	5 000	
03. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	2 400	3 000	
04. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	7 000	7 000	1 forestilling
05. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	10 000	10 000	2 forestillinger
06. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	5 000	5 500	
07. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	8 000	8 000	1 forestilling
08. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	12 000	12 000	2 forestillinger
09. Leie av tekniker	se merknad			Leietaker må selv leie inn tekniker, godkjent av teknisk leder i Flammen, for bruk av utstyr ut over det helt basale.
10. Betjent billettsalg før forestilling	kr pr. time	400	500	pr. time før forestilling hvis ikke utsolgt
11. Bærehjelp	kr pr. pers. pr. time	400	400	
12. Artistvert	kr pr. pers. pr. time	350	350	
13. Leie av Steinway piano	kr pr. dag	0	0	
14. Leie av Steinway flygel	kr pr. dag	1 500	1 600	Ved leie av flygel over flere dager har vi et rabattsystem for kategori B og C.

17.4.4 Lillesalen, kategori A (næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00	kr	4 500	5 000	
02. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 - 1 forestilling	kr	8 000	8 500	1 forestilling
03. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 - 2 forestillinger	kr	12 000	12 500	2 forestillinger
04. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 / 23.00 (1 forestilling)	kr	10 000	10 000	1 forestilling
05. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 / 23.00 (2 forestillinger)	kr	14 000	14 000	2 forestillinger
06. Betjent billettsalg før forestilling	kr pr. time	550	550	pr. time før forestilling hvis ikke utsolgt
07. Leie av tekniker (inntil 8 t)	kr	4 200	4 500	Gjelder ved bruk av utstyr ut over det helt basale. Ved arbeid over 8 timer, faktureres overtid, kr 1 200 pr. tekniker pr. time.

17.4.5 Lillesalen, kategori B (lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, kommunale enheter)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	650	650	
02. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 inntektsbringende (billettsalg)	kr	1 300	1 300	
03. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	650	650	
04. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	2 100	2 100	1 forestilling
05. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	3 150	3 150	2 forestillinger
06. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	1 300	1 300	
07. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	2 600	2 600	1 forestilling
08. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	3 900	3 900	2 forestillinger
09. Betjent billettsalg før forestilling	kr pr. time	300	300	pr. time før forestilling hvis ikke utsolgt
10. Leie av tekniker	se merknad			Leietaker må selv leie inn tekniker, godkjent av teknisk leder i Flammen, for bruk at utstyr ut over det helt basale.

17.4.6 Lillesalen, kategori C (andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	1 300	1 500	
02. Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 inntektsbringende (billettsalg)	kr	2 200	2 500	
03. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	1 400	1 500	
04. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	3 500	3 500	1 forestilling
05. Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	5 000	5 000	2 forestillinger
06. Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr	2 200	2 500	
07. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg) - 1 forestilling	kr	4 400	4 500	1 forestilling

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
08. Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 innteksbringende (billettsalg) - 2 forestillinger	kr	6 800	6 800	2 forestillinger
09. Betjent billettsalg før forestilling	kr pr. time	400	500	pr. time før forestilling hvis ikke utsolgt
10. Leie av tekniker	se merknad			Leietaker må selv leie inn tekniker, godkjent av teknisk leder i Flammen, for bruk av utstyr ut over det helt basale.

17.4.7 Kjøkken/Kulturskolen/Verket, kategori A (næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Leie av minikjøkken og salgsdisk i 1. etasje	kr	600	600	
02. Leie av anretningskjøkken i underetasjen	kr	2 000	2 000	Ved leie av kjøkken over flere dager finnes et rabattsystem.
03. Leie av prøvesal 1 i Kulturskolen	kr pr. time	200	250	
04. Leie av prøvesal 2 i Kulturskolen	kr pr. time	200	250	
05. Leie av Verket/kjøkken	kr pr. time	200	250	

17.4.8 Kjøkken/Kulturskolen/Verket, kategori B (lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, kommunale enheter)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Leie av minikjøkken og salgsdisk i 1. etasje	kr	250	250	
02. Leie av anretningskjøkken i underetasjen	kr	500	500	Ved leie av kjøkken over flere dager finnes et rabattsystem.
03. Leie av prøvesal 1 i Kulturskolen	kr pr. time	100	100	
04. Leie av prøvesal 2 i Kulturskolen	kr pr. time	100	100	
05. Leie av Verket/kjøkken	kr pr. time	100	100	

17.4.9 Kjøkken/Kulturskolen/Verket, kategori C (andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Leie av minikjøkken og salgsdisk i 1. etasje	kr	250	300	
02. Leie av anretningskjøkken i underetasjen	kr	750	800	Ved leie av kjøkken over flere dager finnes et rabattsystem.
03. Leie av prøvesal 1 i Kulturskolen	kr pr. time	150	175	
04. Leie av prøvesal 2 i Kulturskolen	kr pr. time	150	175	
05. Leie av Verket/kjøkken	kr pr. time	150	175	

17.4.10 Bandrom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Leie av utstyrt bandrom for lokale barne- og ungdomsband	kr pr. time	25	30	
Leie av utstyrt bandrom for lokale voksenband	kr pr. time	100	120	

17.5 Betalingssetter SFO

SFO er et frivillig, kommunalt tilbud før og etter skoletid til barn i 1. til 4. klasse og for barn med spesielle behov i 1. til 7. klasse.

1. Fra august 2023 får alle elever på 1. og 2. trinn 12 timer gratis SFO per uke.
2. Foreldrebetalingen skal ikke være høyere enn seks prosent av husholdningens inntekt. Det vil si at foresatte med en samlet inntekt i husholdningen under 604 154 kroner kan søke om redusert foreldrebetaling.
3. Det betales for 190 skoledager og 10 feriedager (høst- og vinterferie). Betalingen fordeles med lik betaling over 9 måneder, 2/3 faktura i juni og 1/3 faktura i august. Juli er betalingsfri. Ved opphold i skolens sommerferie, betales det en dagsats pr. påmeldte feriedag.

Dette er nærmere beskrevet i [Forskrift til opplæringsloven kap. 1B](#).

17.5.1 Ordinært opphold SFO

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1 dag, SFO	kr pr. måned	1 025	1 065	
2 dager, SFO	kr pr. måned	1 875	1 955	
3 dager, SFO	kr pr. måned	2 580	2 690	
4 dager, SFO	kr pr. måned	3 125	3 255	
5 dager, SFO	kr pr. måned	3 550	3 700	

17.5.2 Opphold full dag SFO utover gratis kjernetid (1. og 2. trinn)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1 dag, SFO	kr pr. måned	513	533	
2 dager, SFO	kr pr. måned	938	978	
3 dager, SFO	kr pr. måned	1 290	1 345	
4 dager, SFO	kr pr. måned	1 563	1 628	
5 dager, SFO	kr pr. måned	1 775	1 850	

17.5.3 SFO diverse satser

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Ekstrabetaling ferie	kr pr. dag	310	320	I vinterferien og høstferien betaler du ikke for påmeldte dager som tilsvarer det du bruker fast. Du må være bruker av ordinær plass for å kunne benytte feriedager og ekstra dagplass.
Merbruk ihht avtale	kr pr. dag	310	320	Du må være bruker av ordinær plass for å kunne benytte feriedager og ekstra dagplass.
Sen henting	kr pr. påbegynte halvtime	225	230	

17.6 Oppholdsbetaling barnehage

Foreldre med barn i barnehage skal ikke betale mer enn makspris for hvert barn. Maksprisen er fastsatt av Stortinget, og informasjon finnes på [Utdanningsdirektoratets hjemmeside](#).

Moderasjonsordninger i forbindelse med søsken og nasjonal ordning for redusert foreldrebetaling finnes i [forskrift om foreldrebetaling i barnehager](#). Dette er nærmere beskrevet på [Nittedal kommunes hjemmesider](#).

17.6.1 Oppholdsbetaling barnehage, herunder redusert betaling

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Oppholdsbetaling	kr pr. måned	3 000	3 000	Redusert oppholdsbetaling kan være aktuelt. Se lenker over tabellen. Forventes redusert til kr 2 000 pr. måned fra 01.08.2024.

17.6.2 Kost og annet i barnehagene

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
For sen henting	kr pr. påbegynte halvtime	260	270	
Kost	kr pr. måned	300	310	

17.6.3 Timepris for spesialpedagogisk hjelp for barn bosatt utenfor kommunen med barnehageplass i Nittedal kommune

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Spesialpedagog	kr pr. time	550	570	
Støtte assistent	kr pr. time	375	390	

17.7 Egenbetaling for helse- og omsorgstjenester

Grunnlag for betaling er folketrygdens grunnbeløp (G), som pr. mai 2023 er kr 118 620.

*For praktisk bistand regnes det egenbetaling pr. time i 2024 på kr 335 (2023: kr 325). Timeprisen er basert på forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester med et utgiftstak pr. måned. Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er utgangspunkt for utgiftstaket. Nedenfor er det en oversikt over hva folketrygdens grunnbeløp (G) pr. mai 2023 utgjør i årsinntekt.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag:

Inntil 2 G:	kr 0 -	kr 237 240
2 G - 2,5 G:	kr 237 240 -	kr 296 550
2,5 G - 3 G:	kr 296 550 -	kr 355 860
3 G - 4 G:	kr 355 860 -	kr 474 480
4 G - 5 G:	kr 474 480 -	kr 593 100
Over 5 G:	kr 593 100 -	

17.7.1 Praktisk bistand

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Inntil 2 G, husstandens samlede inntekt*	kr pr. time	325	335	Utgiftstak for minste sats for 2024 justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet som kommer i slutten av desember 2023 – som vil hensynstas på ny prislister. (2023: kr 220)
02. 2 G - 2,5 G, husstandens samlede inntekt*	kr pr. time	325	335	Utgiftstak for egenandel i kr pr. måned i 2024: kr 685 (2023: kr 660)
03. 2,5 G - 3 G, husstandens samlede inntekt*	kr pr. time	325	335	Utgiftstak for egenandel i kr pr. måned i 2024: kr 1 340 (2023: kr 1 285)
04. 3 G - 4 G, husstandens samlede inntekt*	kr pr. time	325	335	Utgiftstak for egenandel i kr pr. måned i 2024: kr 1 860 (2023: kr 1 785)
05. 4 G - 5 G, husstandens samlede inntekt*	kr pr. time	325	335	Utgiftstak for egenandel i kr pr. måned i 2024: kr 2 515 (2023: kr 2 415)
06. Over 5 G, husstandens samlede inntekt*	kr pr. time	325	335	Utgiftstak for egenandel i kr pr. måned i 2024: kr 2 940 (2023: kr 2 820)

17.7.2 Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Husstandens samlede inntekt inntil 2 G	kr pr. måned	220		* Utgiftstak for minste sats for 2024 justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet som kommer i slutten av desember 2023 – som vil hensynstas på ny prislister.
02. Husstandens samlede inntekt over 2 G	kr pr. måned	495	515	
03. Installasjon trygghetsalarm	kr pr. gang	890	925	
04. Trygghetsalarmsmykke, ved tap	kr pr. gang	1 210	1 260	

17.7.3 Øvrige tjenester

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Henting - utkjøring av hjelpemidler	kr pr. gang	270	280	
02. Transport Solli aktivitetshus en vei	kr en vei	45	45	
03. Transport Solli aktivitetshus tur/retur	kr tur/retur	80	80	
04. Lunsj Solli aktivitetshus	kr pr. gang	30	35	
05. Kaffe/te Solli aktivitetshus, pr. kopp	kr pr. kopp	10	12	
06. Kaffe/te Solli aktivitetshus, hele dagen	kr hele dagen	20	25	
07. Transport Stammen aktivitetshus	kr pr. måned	660	685	
08. Lunsj Stammen aktivitetshus	kr pr. måned	260	270	
09. Korttidsopphold i institusjon	kr pr. døgn	175		* *Utgiftstak for minste sats for 2024 justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet som kommer i slutten av desember 2023 – som vil hensyntas på ny prisliste.
10. Middag	kr pr. gang	80	85	
11. Suppe/dessert	kr pr. gang	25	30	
12. Alle måltider Skytta bokollektiv	kr pr. døgn	0	180	
13. Dagbesøk eldresenter - aktivitet og kaffe med tilbehør	kr pr. dag	25	25	
14. Dagsenter Skytta/Døli; Transport, opphold, mat og aktiviteter	kr pr. gang	245	255	Maksimal betaling pr. måned 2024: kr 3 060 (2023: kr 2 940). Makspris pr. måned tilsvarer betaling for 3 dager per uke i 4 uker hver måned.
15. Avdeling bolig og oppfølging Vargveien, kost/måltider	kr pr. måned for kost	700	730	
16. Avdeling bolig og oppfølging Grevlingveien, måltid	kr pr. måltid	50	50	
17. Utleie treningslokaler fysio/HFR	kr pr. dag	540	560	
18. Utleie til private for egentrening	kr pr. måned	220	225	
19. Skytta utleie kantine og eldresenter	kr pr. dag	1 225	1 275	
20. Døli utleie peisestue og kantine	kr pr. dag	1 225	1 275	
21. Generell utleie av kommunale lokaler	kr pr. dag	1 225	1 275	

17.7.4 Egenbetalingssatser friskliv og kurstilbud

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Treningsavgift	kr	380	395	
02. Bramat fysisk kurs	kr	555	575	
03. Bramat digitalt kurs	kr	200	205	
04. Røykeslutt (heter nå Nikotinfri)	kr	200	205	
05. Kurs i depresjonsmestring (KID)	kr	350	365	
06. Kurs i belastningsmestring (KIB)	kr	350	365	
07. Livslyst	kr	200	205	
08. Søvnskolen	kr	200	205	
09. Livsstyrketrening	kr	350	365	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
10. "Takk Bare Bra"	kr	350	365	
11. OPS! Kurset (1 dag)	kr	200	205	
12. Livstilsendringkurs	kr	200	205	
13. Mestringskurs for pårørende	kr	250	260	

17.8 Skjenkebevillingsgebyr

Skjenkebevillingsgebyret er regulert av "FOR-2005-06-08-538 Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften)".

17.8.1 Skjenkebevillingsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Salg og skjenking		*		* *Se lovtekstens §6-2 nedenfor

§ 6-2.

Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

- 0,23 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 0,65 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2.

Skjenking:

- 0,54 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 1,41 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2
- 4,65 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 3.

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1850 for salg og kr 5800 for skjenking. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 420 pr. gang.

0 Endret ved forskrifter 8 des 2011 nr. 1218 (i kraft 1 jan 2012), 5 des 2012 nr. 1142 (i kraft 1 jan 2013), 26 nov 2013 nr. 1381 (i kraft 1 jan 2014), 8 des 2014 nr. 1547 (i kraft 1 jan 2015), 4 nov 2015 nr. 1294 (i kraft 1 jan 2016), 24 juni 2016 nr. 816 (i kraft 1 juli 2016), 23 nov 2016 nr. 1361 (i kraft 1 jan 2017), 21 nov 2017 nr. 1818 (i kraft 1 jan 2018), 20 nov 2018 nr. 1730 (i kraft 1 jan 2019), 29 nov 2019 nr. 1595 (i kraft 1 jan 2020), 26 okt 2020 nr. 2167 (i kraft 1 jan 2021), 25 nov 2021 nr. 3526 (i kraft 1 jan 2022), 31 okt 2022 nr. 1914 (i kraft 1 jan 2023).

17.9 Tilsynsavgift tobakksvarer

Tilsynsavgift for salgssteder for tobakksvarer er regulert av "FOR-2017-09-21-1446 Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv."

17.9.1 Tilsynsavgift fra salgssteder for tobakksvarer og tobakksurrogater

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Årlig avgift for salgssted og midlertidig salgsted		**		** **Se lovtekstens §33 nedenfor

§ 33. Tilsynsavgift for salgssteder

Tilsynsmyndigheten kan kreve en årlig tilsynsavgift fra salgssteder for tobakksvarer og tobakksurrogater til forbruker på 5120 kroner.

Fra midlertidige salgssteder kan tilsynsmyndigheten kreve en årlig tilsynsavgift på 1370 kroner.

0 Endret ved forskrifter 13 des 2018 nr. 2004 (i kraft 1 jan 2019), 19 des 2019 nr. 2007 (i kraft 1 jan 2020), 29 okt 2020 nr. 2178 (i kraft 1 nov 2020, tidligere § 24), 18 nov 2020 nr. 2390 (i kraft 1 jan 2021), 25 nov 2021 nr. 3525 (i kraft 1 jan 2022), 31 okt 2022 nr. 1915 (i kraft 1 jan 2023).

17.10 Borgerlig vielse

17.10.1 Vielser på Nittedal rådhus, innenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag, kl. 08:00-15:30	kr	0	0	
02. Mandag-fredag, kl. 15:30-18:00	kr	665	690	
03. Lørdag-søndag, kl. 10:00-18:00	kr	1 395	1 450	

17.10.2 Vielser på Nittedal rådhus, utenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag, kl. 08:00-15:30	kr	1 085	1 130	
02. Mandag-fredag, kl. 15:30-18:00	kr	2 180	2 270	
03. Lørdag-søndag, kl. 10:00-18:00	kr	5 405	5 635	

17.10.3 Vielser utenfor Nittedal rådhus, innenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag, kl. 08:00-15:30	kr	0	0	
02. Mandag-fredag, kl. 15:30-18:00	kr	0	0	
03. Lørdag-søndag, kl. 10:00-18:00	kr	0	0	

17.10.4 Vielser utenfor Nittedal rådhus, utenbygdsboende

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
01. Mandag-fredag, kl. 08:00-15:30	kr	1 085	1 130	
02. Mandag-fredag, kl. 15:30-18:00	kr	2 180	2 270	
03. Lørdag-søndag, kl. 10:00-18:00	kr	5 405	5 635	

17.11 Fysioterapi

17.11.1 Takster for fysioterapi

TAKSTER FOR FYSIOTERAPI FRA 01.07.2023

For fysioterapeuter som har avtale om driftstilskudd med kommunen, og kommunalt ansatte fysioterapeuter.

		Honorartakst	Refusjonstakst	Pasientens egenandel
A1a	Undersøkelse, inntil 30 min.	371	179	192
A1c	Undersøkelse, ut over 30 min.	180	180	0
A1d	Undersøkelse hos fysioterapeut med rett til A8, A9 eller A2k, inntil 30 min.	466	274	192
A1f	Undersøkelse hos fysioterapeut med rett til A8, A9 eller A2k, ut over 30 min.	218	218	0
A1g	Tillegg ved undersøkelse individuell plan/tverrfaglig utredning	123	123	0
A1h	Tillegg for undersøkelse hos manuellterapeut	82	82	0
A1i	Tillegg for diagnostisk ultralyd ved muskel- og skjelettplager	200	100	100
A2k	Kompetansetillegg, spesialist	59	59	0
A3a	Behandling hos fysioterapeut	204	65	139
A3b	Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min.	95	52	43
A4	Enkel pasientkontakt	75	75	0
A8a	Behandling hos manuellterapeut	316	134	182
A8b	Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min.	134	68	66
A9a	Behandling hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi	244	108	136
A9b	Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min.	118	74	44
A10	Veledet trening, minst 30 min.	31	2	29
B0a	Undersøkelse via video hos fysioterapeut, inntil 30 min.	371	179	192
B0c	Tillegg for varighet ut over 30 min.	181	181	0
B0d	Undersøkelse via video hos fysioterapeut	466	274	192
B0f	Tillegg for varighet ut over 30 min.	217	217	0
B1a	Videokonsultasjon hos fysioterapeut	204	65	139
B1b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 min.	95	52	43
B2a	Videokonsultasjon hos manuellterapeut	316	134	182
B2b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 min.	134	68	66
B3a	Videokonsultasjon hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi	244	108	136
B3b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 min.	118	74	44

«Takstplakaten» er et forenklet utdrag fra «Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi» og må brukes sammen med denne. Du finner takstforskriften på <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-06-24-2191>

<https://www.helsenorge.no/betaling-for-helsetjenester/betaling-hos-fysioterapeut/>

TAKSTER FOR FYSIOTERAPI FRA 01.07.2023

For fysioterapeuter som har avtale om driftstilskudd med kommunen, og kommunalt ansatte fysioterapeuter.

		Honorartakst	Refusjonstakst	Pasientens egenandel
C33a	Behandling i grupper med inntil 3 barn under 16 år, i 60 min.	298	298	0
C33b	For de neste tre barna i 60 min.	223	223	0
C34a	Gruppebehandling i 30 min (1-5 personer)	86	25	61
C34b	Gruppebehandling i 30 min (6-10 personer)	67	6	61
C34c	Gruppebehandling i 60 min (1-5 personer)	157	52	105
C34d	Gruppebehandling i 60 min (6-10 personer)	120	15	105
C34e	Gruppebehandling i 90 min (1-5 personer)	228	77	151
C34f	Gruppebehandling i 90 min (6-10 personer)	171	20	151
C34g	Tillegg for behandling i basseng, per pasient	43	18	25
C34h	Tillegg for behandling i smågrupper (2-4 personer) per pasient	29	29	0
D40	Tillegg undersøkelse/behandling for pasient over 80 år/rullestolbruker	18	18	0
E50a	Møtegodtgjørelse med reisetid inntil 30 min.	385	385	0
E50b	Møtegodtgjørelse med reisetid ut over 30 min.	385	385	0
E51a	Telefonsamtale/skriftlig kommunikasjon	156	156	0
E51b	Skriving av epikrise/tilbakemelding til henvisende behandler uten samtidig undersøkelse/behandling	264	264	0
E51c	Skriving av henvisning/rekvisisjoner uten samtidig undersøkelse/behandling. Kan ikke benyttes ved rekvirering av pasientreiser.	266	266	0
E52	Nødvendig samtale med pårørende/foresatte	174	174	0
F1	Tillegg ved behandling i pasientens hjem	159	159	0
F21	Hjemmebehandling: reise per km med bil, motorsykkel eller tog	10	10	0
F22	Reise med annet transportmiddel, hver påbegynte halvtime	75	75	0
F23	Hjemmebehandling: fast skystilllegg	75	75	0
G	Tillegg for ubekvem arbeidstid: Ved behandling av cystisk fibrose, artogryfse, congenit, myopati, mrb. duch- enne og spinal muskeltrofii ytes det et tillegg til takstene når pasienten har behov for øyeblikkelig hjelp på ubekvem arbeidstid. Tillegget kan også ytes når det foreligger en varig lidelse eller folgetilstand som anfallsmessig/ periodevis kan medføre livstruende åndedrettsbesvær der fysioterapi anses å være adekvat behandlings-tiltak.	Som ubekvem arbeidstid regnes mellom kl 18-08 lørdager og søndager, og mellom 12-24 på jul- og nyttårsaftnen. Tillegget settes til 75 prosent av summen av honorartakst og eventuelt reisetillegg og hjemmebehandlingstillegg.		
H2a	Elektronisk samhandling	1035	1035	0
H2b	Elektronisk samhandling	994	994	0

«Takstplakaten» er et forenklet utdrag fra «Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi» og må brukes sammen med denne. Du finner takstforskriften på <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2023-06-26-1128>

17.12 1. Timepris for plan, byggesak og geodata

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.12.1 1.6 Timepris

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1.6 Timepris	kr pr. time	1 450	1 500	For gebyr som ikke kan fastsettes på annen måte, eller skal beregnes etter medgått tid.

17.13 2. Planbehandling

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.13.1 2.2.1 Oppstartsmøte, planinitiativ og reguleringsplaner

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.2.1a Oppstartsmøte	kr	29 000	30 250	
2.2.1b Politisk behandling av planinitiativ	kr	29 000	20 250	

17.13.2 2.2.3 Reguleringsplaner, arealgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.2.3a Arealgebyr t.o.m. 3 000 m ²	kr pr. søknad	173 300	180 800	
2.2.3b Tillegg for arealer over 3 000 t.o.m. 10 000 m ²	kr pr. m ²	10	10	
2.2.3c Tillegg for arealer over 10 000 m ²	kr pr. m ²	4	4	

17.13.3 2.2.4 Reguleringsplaner, bygningsgebyr etter bebyggelsens areal

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.2.4a Bygningsgebyr for bygg t.o.m. 10 000 m ² BRA	kr pr. m ²	24	25	
2.2.4b Tillegg for bygg fra 10 001 t.o.m. 20 000 m ² BRA	kr pr. m ²	10	10	
2.2.4c Tillegg for bygg utover 20 000 m ² BRA	kr pr. m ²	5	5	

17.13.4 2.2.5 Reguleringsplaner, tilleggsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.2.5 Tilleggsgebyr	minstepris kr	4 180	6 000	Minstepris 4 timer, se gebyrforskriften.

17.13.5 2.2.7 Reguleringsplaner, planer for arealer uten vesentlig bebyggelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.2.7 Gebyr for arealer uten vesentlig bebyggelse	kr pr. plan	162 000	169 000	Herunder: planer uten bebyggelse og planer for større arealer uten vesentlig bebyggelse, for eksempel arealer for friluftsliv/idrettsanlegg, områder vernet etter annet lovverk som naturvern, kulturvern

17.13.6 2.3 Endring av reguleringsplan PBL § 12-14, 2. ledd

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.3.1 Mindre endringer	kr pr. plan	61 900	64 600	Dette gjelder mindre endringer som behandles som selvstendig sak med egen varsling og høring eksternt
2.3.2 Små endringer av formålsgrense	kr pr. plan	22 500	23 500	Dette gjelder små endringer av formålsgrense, eller endringer som inngår i behandling av delesak eller byggesak, og som varsles og høres sammen med slik sak.

17.13.7 2.4 Planprogram og konsekvensutredning (KU), PBL §§4, 1, 12-9 og tilhørende KU-forskrift

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2.4.1 Behandling av planprogram	kr pr. plan	35 900	37 500	
2.4.2 KU for tiltak etter sektorlov, ikke knyttet til plan etter PBL	kr pr. plan	35 900	37 500	

17.14 3. Delesaker

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.14.1 3.1 Grunnggebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
3.1 Søknadspliktige tiltak uten ansvarsrett	kr pr. søknad	1 900	2 000	

17.14.2 3.2 Oppretting av eiendommer

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
3.2.1 Tillatelse til oppretting av ny eiendom	kr pr. fradelt eiendom	17 200	17 950	
3.2.2 Tillatelse til arealoverføring eller tilleggsareal til eksisterende eiendom	kr pr. fradelt areal	8 600	9 000	
3.2.3 Tillegg per areal ved flere nye eiendommer/arealoverføring i samme søknad	kr pr. fradelt areal	1 150	1 200	

17.14.3 3.3 Tilbaketrekking av søknad

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
3.3 For sak som avsluttes etter påbegynt saksbehandling, men før vedtak	kr pr. time	1 500	1 600	

17.14.4 3.4 Retur av søknad

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
3.4 Utsendelse av mangelbrev fra og med nr. 2	kr pr. brev	1 900	2 000	Dette gjelder søknader som utarbeides av ansvarlige foretak, og ikke av tiltakshaver

17.15 4. Byggesaker

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.15.1 4.2 Grunnggebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.2.1 Søknadspliktige tiltak med ansvarsrett	kr pr. søknad	4 950	5 150	
4.2.2 Søknadspliktige tiltak uten ansvarsrett	kr pr. søknad	1 900	1 950	

17.15.2 4.3 Registreringsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.3.1 Registreringspliktige tiltak bolig	kr pr. bruksenhet	2 900	3 000	
4.3.2 Registreringspliktige tiltak annet enn bolig	kr pr. søknad	5 700	5 900	
4.3.3 Registreringspliktige tiltak uten ansvarsrett	kr pr. søknad	1 450	1 500	Dette gjelder også tiltak som er unntatt søknadsplikt, men nå registreres i matrikkel

17.15.3 4.6 Timepris for byggesaker

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.6 For tjenester som ikke faller inn under forskriftsbestemmelsene	kr pr. time	1 450	1 500	For tjenester som ikke er omtalt i forskriften, men som krever behandling etter pbl gjelder et gebyr etter medgått tid.

17.15.4 4.7 Tilbaketrekking og retur av søknad

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.7 For sak som avsluttes etter påbegynt saksbehandling, men før vedtak	kr pr. time	1 450	1 500	

17.15.5 4.8 Mangelbrev

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.8 Utsendelse av mangelbrev	kr pr. mangelbrev	5 700	5 700	Ved mangler i søknader med ansvarlig foretak påløper det gebyr. Dersom søker ikke har komplett søknad, påløper gebyr for hvert mangelbrev som må skrives.

17.15.6 4.9 Forhåndskonferanse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.9.1 Forhåndskonferanse i småhusområdene, opp til og med en tomannsbolig	kr pr. møte	3 800	3 950	
4.9.2 Forhåndskonferanse	kr pr. møte	6 500	6 750	
4.9.3 Underveismøte	kr pr. møte	5 600	5 800	

17.15.7 4.10 Søknad om endring av gitt tillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.10.1 Mindre endringer av godkjent søknad, som betinger nytt vedtak	kr pr. søknad	7 150	7 450	Mindre endring: ingen endring kreves i matrikkelen.
4.10.2 Større endringer av godkjent søknad, som betinger nytt vedtak	kr pr. søknad	18 650	19 450	Større endring: krever endring i matrikkelen. Er endringene så betydelige at søknaden blir å betrakte som ny sak, gjelder bestemmelsene for ny søknad.

17.15.8 4.11a Tiltaksklasse 1 - Søknadsplichtige tiltak med krav om ansvarlige foretak (med ansvarsrett)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.1a Saksbehandlingsgebyr, Eneboliger og fritidsboliger	kr pr. bygg	35 800	35 800	Bygningstype 111, 113, 161-163
4.11.1b Saksbehandlingsgebyr, Boliger med 2 boenheter	kr pr. bygg	0	45 800	Bygningstype 112, 121-124. Ny gebyrstruktur, ikke 2023-pris.

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.2a Saksbehandlingsgebyr, Rekkehus, flermannsbolig, kjedehus og andre småhus	kr pr. bygg	49 500	51 600	Bygningstype 131-136
4.11.2b Saksbehandlingsgebyr, Rekkehus, flermannsbolig, kjedehus og andre småhus	kr tillegg pr. boenhet	2 200	2 250	Bygningstype 131-136
4.11.3b Saksbehandlingsgebyr, Store boligbygg	kr tillegg pr. boenhet	5 800	6 000	Bygningstype 141-159
4.11.4 Saksbehandlingsgebyr, Industri-/næringsbygg	kr pr. søknad	72 500	75 600	Bygningstype 211-249
4.11.5 Saksbehandlingsgebyr, Kontor- og forretningsbygg	kr pr. søknad	64 450	67 200	Bygningstype 311-330
4.11.6 Saksbehandlingsgebyr, Øvrige næringsbygg og offentlige bygg	kr pr. søknad	64 450	67 200	Bygningstype 411-840
4.11.7 Saksbehandlingsgebyr, Enklere industribygg (f.eks. lager) og landbruksbygg over 1000 m ²	kr pr. søknad	50 100	52 250	
4.11.8 Saksbehandlingsgebyr, Konstruksjon, anlegg, midlertidige bygg mer enn 2 år, mv.	kr pr. søknad	60 100	62 650	
4.11.9a Saksbehandlingsgebyr, Garasje, uthus mv. til bolig som ikke er en del av søknad om ny bolig, rekkehus, store boligbygg, næringsbygg mv.	kr pr. søknad	12 850	13 400	Bygningstype 111-840
4.11.9b Saksbehandlingsgebyr, Garasje, uthus mv. til bolig som ikke er en del av søknad om ny bolig, rekkehus, store boligbygg, næringsbygg mv.	kr tillegg pr. tiltak utover det første	7 150	7 450	Bygningstype 111-840

17.15.9 4.11b Tiltaksklasse 2 - Søknadspliktige tiltak med krav om ansvarlige foretak (med ansvarsrett)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.1a Saksbehandlingsgebyr, Eneboliger og fritidsboliger	kr pr. bygg	38 600	40 250	Bygningstype 111, 113, 161-163
4.11.1b Saksbehandlingsgebyr, Boliger med 2 boenheter	kr pr. bygg	0	50 250	Bygningstype 112, 121-124. Ny gebyrstruktur, ikke 2023-pris.
4.11.2a Saksbehandlingsgebyr, Rekkehus, flermannsbolig, kjedehus og andre småhus	kr pr. bygg	53 950	56 250	Bygningstype 131-136
4.11.2b Saksbehandlingsgebyr, Rekkehus, flermannsbolig, kjedehus og andre småhus	kr tillegg pr. boenhet	2 200	2 250	Bygningstype 131-136
4.11.3a Saksbehandlingsgebyr, Store boligbygg	kr pr. bygg	114 550	119 450	Bygningstype 141-159
4.11.3b Saksbehandlingsgebyr, Store boligbygg	kr tillegg pr. boenhet	5 800	6 000	Bygningstype 141-159
4.11.4 Saksbehandlingsgebyr, Industri-/næringsbygg	kr pr. søknad	101 500	105 850	Bygningstype 211-249
4.11.5 Saksbehandlingsgebyr, Kontor- og forretningsbygg	kr pr. søknad	93 000	96 950	Bygningstype 311-330
4.11.6 Saksbehandlingsgebyr, Øvrige næringsbygg og offentlige bygg	kr pr. søknad	93 000	96 950	Bygningstype 411-840

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.7 Saksbehandlingsgebyr, Enklere industribygg (f.eks. lager) og landbruksbygg over 1000 m ²	kr pr. søknad	64 450	67 200	

17.15.10 4.11c Tiltaksklasse 3 - Søknadspliktige tiltak med krav om ansvarlige foretak (med ansvarsrett)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.4 Saksbehandlingsgebyr, Industri-/næringsbygg	kr pr. søknad	130 500	136 100	Bygningstype 211-249
4.11.5 Saksbehandlingsgebyr, Kontor- og forretningsbygg	kr pr. søknad	121 500	126 700	Bygningstype 311-330
4.11.6 Saksbehandlingsgebyr, Øvrige næringsbygg og offentlige bygg	kr pr. søknad	121 500	126 700	Bygningstype 411-840
4.11.7 Saksbehandlingsgebyr, Enklere industribygg (f.eks. lager) og landbruksbygg over 1000 m ²	kr pr. søknad	66 100	68 900	

17.15.11 4.11d Tilbygg, påbygg eller underbygg som krever ansvarlig foretak

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.10a Tilbygg, påbygg eller underbygg som krever ansvarlig foretak - inntil to tiltak	kr	21 850	21 850	Bygningstype 111-172. Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.11.10b Tilbygg, påbygg eller underbygg som krever ansvarlig foretak - tillegg pr. tiltak utover de to første	kr pr. tiltak	7 150	7 150	Bygningstype 111-172. Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

17.15.12 4.11e Igangsettingstillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.11 Igangsettingstillatelse i småhusområdene, opp til og med en tomannsbolig	kr pr. søknad	7 150	7 450	
4.11.12 Igangsettingstillatelse	kr pr. søknad	15 500	16 150	

17.15.13 4.11f Fasadeendring

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.13 Større fasadeendring	kr pr. søknad	21 450	21 450	Grunngebyr kommer i tillegg.
4.11.14 Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg med kulturminneinteresse	kr pr. søknad	28 600	28 600	Grunngebyr kommer i tillegg.
4.11.15 Mindre fasadeendring	kr pr. søknad	8 600	8 600	Grunngebyr kommer i tillegg.

17.15.14 4.11g Bruksendring eller vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak som nevnt i pbl § 20-1 a

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.16 Bruksendring til boligformål	kr pr. søknad	42 950	44 750	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.11.17 Bruksendring mv. til annet formål	kr pr. søknad	50 100	52 250	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.11.18 Bruksendring innenfor eksisterende bolig inntil to rom	kr pr. søknad	14 300	14 900	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

17.15.15 4.11h Rivning av tiltak som nevnt i pbl § 20-1 a

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.19 Rivningstillatelse	kr	0	9 000	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg. Ny gebyrstruktur, 2023-priser finnes i gammel struktur.
4.11.20a Rivning av bygg som krever avfallsplan og/eller miljøsaneringsplan	kr	0	15 000	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg. Ny gebyrstruktur, 2023-priser finnes i gammel struktur.
4.11.20b Rivning av bygg som krever uttalelse fra andre myndigheter	kr	0	19 000	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg. Ny gebyrstruktur, 2023-priser finnes i gammel struktur.

17.15.16 4.12 Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.12.1 Enkelt tilbygg inntil 50 m ²	kr pr. søknad	10 800	10 800	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.12.2a Frittliggende bygning inntil 50 m ² BRA som ikke skal brukes til beboelse	kr pr. søknad	0	3 000	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg. Ny gebyrstruktur, ikke 2023-pris.
4.12.2b Frittliggende bygning inntil 70 m ² BRA som ikke skal brukes til beboelse	kr pr. søknad	10 800	10 800	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.12.3 Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	kr pr. søknad	8 600	6 600	Grunngebyr kommer i tillegg.
4.12.4 Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet større enn 50 m ²	kr pr. søknad	14 300	12 300	Grunngebyr kommer i tillegg.
4.12.5 Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	kr pr. søknad	7 150	7 150	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.12.6 Alminnelige driftsbygninger i landbruket, jf. SAK § 3-2	kr pr. søknad	12 250	12 250	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.12.7 Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav j og som ikke plasseres for lengre tidsrom enn 2 år (pbl. § 20-4 c)	kr pr. søknad	17 200	17 200	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.
4.12.8 Behandlingsgebyr for andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver (pbl. § 20-4 e)	kr pr. søknad	11 400	11 400	Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

17.15.17 4.13 Andre vurderinger

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.13.1 Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl. § 31-2, 4. ledd	kr pr. søknad	11 400	11 850	
4.13.2 Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl. § 23-8, jf. SAK § 11-4	kr pr. søknad	3 650	3 800	
4.13.3 Godkjenning av selvbygger etter SAK 10, jf. § 6-8	kr pr. søknad	2 200	2 250	

17.15.18 4.14 Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.14.1 Anmodning om ferdigattest omfattes av allerede gitt søknadsgebyr for tiltaket og belastes ikke med nytt gebyr	kr	0	0	Inkludert. Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest utløser ikke grunngebyr.
4.14.2 Utstedelse av ferdigattest mer enn 5 år etter igangsetting og mer enn 2 år etter midlertidig brukstillatelse	kr pr. søknad	10 150	6 000	Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest utløser ikke grunngebyr.
4.14.3 Midlertidig brukstillatelse	kr pr. søknad	10 150	10 550	Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest utløser ikke grunngebyr.

17.15.19 4.15 Søknad om utslippstillatelse etter forurensningsloven, anlegg inntil 50 PE, inkl. byggetillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.15.1 Søknad om utslippstillatelse	kr pr. eiendom	4 000	4 150	Søknad om utslippstillatelse utløser grunngebyr. Behandling av eventuelle dispensasjoner medfører også gebyr etter § 4-11.
4.15.2 Søknad om utslippstillatelse hvor andre myndigheter må gi uttalelse	kr pr. eiendom	4 500	4 650	Søknad om utslippstillatelse utløser grunngebyr. Behandling av eventuelle dispensasjoner medfører også gebyr etter § 4-11.
4.15.3 Endring av utslippstillatelse	kr pr. eiendom	3 000	3 100	Søknad om utslippstillatelse utløser grunngebyr. Behandling av eventuelle dispensasjoner medfører også gebyr etter § 4-11.
4.15.4 Fornminneregistrering på eiendommer med spredt avløp	kr pr. eiendom	1 450	1 500	I forbindelse med tiltaksplan for spredt avløp ble fornminner i Nittedal registrert. Utgiftene skal dekkes inn i forbindelse med byggesaksbehandlingen for den enkelte eiendom. Søknad om utslippstillatelse utløser grunngebyr. Behandling av eventuelle dispensasjoner medfører også gebyr etter § 4-11.

17.15.20 4.11i Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.21 Sanitærinstallasjoner, ventilasjons-/sprinkler-/antenne-/solcelleanlegg, heis og lignende	kr pr. søknad	17 200	17 200	Grunngebyr i punkt 4.2.2 kommer i tillegg. Registreringsgebyr kan komme i tillegg dersom det er registreringspliktig i matrikkelen.
4.11.22 Trappeheis o.l. i private boliger	kr pr. søknad	1 450	1 450	Grunngebyr i punkt 4.2.2 kommer i tillegg. Registreringsgebyr kan komme i tillegg dersom det er registreringspliktig i matrikkelen.
4.11.23 Skorstein, ildsted og andre enkle tiltak	kr pr. søknad	3 600	3 600	Grunngebyr i punkt 4.2.2 kommer i tillegg. Registreringsgebyr kan komme i tillegg dersom det er registreringspliktig i matrikkelen.

17.15.21 4.11j Innhegning mot vei, svømmebasseng, dam/brønn og større forstøtningsmurer

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.24 Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	kr pr. søknad	14 300	14 900	Grunngebyr kommer i tillegg. Registreringsgebyr kan komme i tillegg dersom det er registreringspliktig i matrikkelen.
4.11.25 Større forstøtningsmur og innhegning mot vei	kr pr. time	1 450	1 500	Grunngebyr kommer i tillegg. Registreringsgebyr kan komme i tillegg dersom det er registreringspliktig i matrikkelen.

17.15.22 4.11k Oppdeling eller sammenføyning av bruksenheter i boliger samt annen ombygging som medfører fravikelse av bolig

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.26 Sammenføyning av bruksenheter i bolig mv.	kr pr. søknad	8 600	8 950	For eksempel at det blir én boenhet mindre i en bygning. Tiltak etter denne bestemmelsen utløser grunngebyr og registreringsgebyr.
4.11.27 Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	kr pr. ny boenhet	14 300	14 900	For eksempel at det blir én boenhet mindre i en bygning. Tiltak etter denne bestemmelsen utløser grunngebyr og registreringsgebyr.
4.11.28 Flytting av bærevegg	kr pr. time	1 450	1 500	For eksempel at det blir én boenhet mindre i en bygning. Tiltak etter denne bestemmelsen utløser grunngebyr og registreringsgebyr.

17.15.23 4.11l Plassering av skilt- og reklameinnretninger

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.29 Skilt	kr pr. søknad	7 150	7 450	Hvor tiltak inngår i søknad etter kapittel 20 i pbl, skal det ikke kreves separat gebyr. Tiltak etter denne bestemmelsen utløser grunngebyr, men ikke registreringsgebyr.

17.15.24 4.11m Vesentlig terrenginngrep

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.30 Vesentlige terrenginngrep	kr pr. søknad	17 200	17 900	Eksempler på vesentlige terrenginngrep er masseuttak eller utomhusanlegg. Grunngebyr kommer i tillegg.
4.11.31 Vesentlige terrenginngrep hvor høringsinstans må gi uttalelse	kr pr. søknad	22 900	23 850	Eksempler på vesentlige terrenginngrep er masseuttak eller utomhusanlegg. Grunngebyr kommer i tillegg.

17.15.25 4.11n Anlegg av veg og parkeringsplass

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
4.11.32 Anlegg av vei og parkeringsplass	kr pr. søknad	8 600	8 950	Grunngebyr kommer i tillegg.

17.16 5. Tiltaksplan for forurenset grunn

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.16.1 5. Tiltaksplan for forurenset grunn

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
5.1 Tiltakskategori 1	kr pr. plan	5 100	5 300	Tiltak av liten vanskelighetsgrad der feil og mangler kan føre til små eller middels store konsekvenser for helse og miljø
5.2 Tiltakskategori 2	kr pr. plan	17 100	17 900	Tiltak av liten eller middels vanskelighetsgrad der feil og mangler kan føre til mindre konsekvenser for helse og miljø
5.3 Tiltakskategori 3	kr pr. plan	32 400	33 800	Tiltak av middels eller stor vanskelighetsgrad der feil og mangler kan føre til store konsekvenser for helse og miljø
5.4 Andre søknader	kr pr. time	1 450	1 500	Der det er nødvendig med uttalelser fra andre myndigheter, i ekstra tidskrevende eller kompliserte saker, samt ved mangelfulle søknader, kan det ilegges tilleggsgebyr etter kap. 4 pkt. 4.5

17.17 6. Saker etter eierseksjoneringsloven

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.17.1 6.1 Seksjonering og reseksjonering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
6.1.1 Opptil 2 seksjoner	kr pr. sak	0	15 100	Ny gebyrstruktur, se tidligere priser for 2023.
6.1.2 Flere enn 2 seksjoner, prisen i 6.1.1 + tillegg pr. ny seksjon *	kr. pr. ny seksjon	650	700	* Maksimalt gebyr: 4 x satsen i punkt 6.1.1.

17.17.2 6.2 Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
6.2.1 Saksbehandlingsgebyr for sletting/oppheving	kr pr. sak	6 000	6 300	

17.17.3 6.3 Saker som ikke fullføres eller trekkes

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
6.3.1 Arbeid avbrutt før matrikulering	kr pr. sak			* Se 1.7 i gebyrforskriften
6.3.2 Saken er matrikulert	kr pr. sak		Fullt gebyr	

17.17.4 6.4 Mangelbrev

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
6.4 Utsendelse av mangelbrev	kr pr. brev	2 900	3 000	Mangelbrev blir normalt sendt ut ved en eller flere mangler

17.18 7. Gebyrer for arbeider etter matrikkeloven (oppmålingsgebyr)

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.18.1 7.1 Oppmålingsforretning – oppretting av ny eiendom med grensemerking

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.1.1 Areal 1 - 2 000 m ²	kr pr. eiendom	31 600	33 000	
7.1.2 Areal fra 2 001 m ² - 4 000 m ²	kr pr. eiendom	37 700	39 300	
7.1.3 Areal fra 4 001 m ² - 6 000 m ²	kr pr. eiendom	45 600	47 600	
7.1.4 Areal fra 6 001 m ² - 10 000 m ²	kr pr. eiendom	50 650	52 800	
7.1.5 Areal fra 10 001 m ² - 20 000 m ²	kr pr. eiendom	59 700	62 300	
7.1.6 Areal fra 20 001 m ² - 40 000 m ²	kr pr. eiendom	78 200	81 600	
7.1.7 Areal fra 40 001 m ² - 60 000 m ²	kr pr. eiendom	103 500	108 000	
7.1.8 Areal over 60 001 m ²	kr pr. eiendom	11 600	12 100	

17.18.2 7.2 Oppmålingsforretning – uten oppmøte i marka

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.2.1 Grunnbeløp 1 eiendom/1 areal	kr pr. eiendom	18 100	18 900	
7.2.2 Tillegg per eiendom/areal	kr pr. eiendom	1 600	1 700	

17.18.3 7.3 Utsatt oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.3.1 Oppretting av ny eiendom uten fullført oppmålingsforretning	kr pr. eiendom	12 600	13 100	I tillegg kommer gebyr etter pkt. 7.1
7.3.2 Tillegg per eiendom utover 1. eiendom	kr pr. eiendom	1 600	1 700	

17.18.4 7.4 Oppmålingsforretning – grensejustering mellom matrikkelenheter

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.4.1 Areal fra 0 - 300 m ²	kr pr. areal	18 900	19 700	
7.4.2 Areal 301 - 500 m ²	kr pr. areal	22 500	23 500	
7.4.3 Areal > 500 m ² - gebyr etter arealene i kap. 7.1	kr pr. areal			* * Se priser i kap. 7.1

17.18.5 7.5 Oppmålingsforretning – arealoverføring mellom eksisterende eiendommer

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.5.1 Areal fra 0 - 300 m ²	kr pr. areal	22 500	23 500	
7.5.2 Areal 301 - 500 m ²	kr pr. areal	27 000	28 000	
7.5.3 Areal > 500 m ² - gebyr etter kap. 7.1	kr pr. areal			* * Se 7.1 i gebyrforskriften
7.5.4 Arealoverføring til offentlig vei- og jernbaneformål	kr pr. time			* * Se 7.8 i gebyrforskriften

17.18.6 7.6 Oppmålingsforretning – grensepåvisning

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.6.1 For inntil 2 punkter	kr pr. sak	15 200	15 900	Grensepåvisning - klarlegging av eksisterende grenser med oppmålingsforretning og merking
7.6.2 For overskytende grensepunkter	kr pr. punkt	1 600	1 700	Grensepåvisning - klarlegging av eksisterende grenser med oppmålingsforretning og merking

17.18.7 7.7 Oppmålingsforretning – anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.7.1 Oppretting av anleggseiendom – grunngebyr	kr pr. eiendom	18 100	19 000	
7.7.2 Arealoverføring – grunngebyr	kr pr. areal	20 300	21 200	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.7.3 Grensejustering til anleggseiendom	kr pr. areal	18 100	19 000	

17.18.8 7.8 Timepris for oppmålingstekniske arbeid og matrikulering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.8.1 For tjenester som ikke faller inn under forskriftsbestemmelsene	kr pr. time	1 500	1 600	

17.18.9 7.9 Saker som ikke fullføres eller trekkes

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.9.1 Arbeid avbrutt før matrikulering	kr pr. sak			* * Se kap. 7.1 i gebyrforskriften
7.9.2 Saken kan ikke matrikuleres	kr pr. sak		80% gebyr	
7.9.3 Saken er matrikulert	kr pr. sak		Fullt gebyr	

17.18.10 7.10 Utstedelse av matrikelbrev

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
7.10.1 Matrikelbrev og utdrag av matrikkelen som sendes elektronisk	kr pr. eiendom	175	175	
7.10.2 Matrikelbrev og utdrag av matrikkelen som er utstedt skriftlig. Gjelder under 10 sider.	kr pr. eiendom	0	175	Ny gebyrstruktur, ikke 2023-priser.
7.10.3 Matrikelbrev og utdrag av matrikkelen som er utstedt skriftlig. Gjelder for 10 sider eller mer.	kr pr. eiendom	0	350	Ny gebyrstruktur, ikke 2023-priser.

17.19 9. Kommunaltekniske gebyrer

17.19.1 9.1a Tilknytningsgebyr for vann

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.1.1a Bolig med 1 boenhet (enebolig)	kr pr. boenhet inkl. mva.	10 625	10 625	Beregningsfaktor: 1,0
9.1.1b Bolig med sekundærleilighet	kr pr. boenhet inkl. mva.	8 500	8 500	Beregningsfaktor: 0,8
9.1.1c Tomannsbolig, flermannsbolig, rekkehus, kjedehus mv.	kr pr. boenhet inkl. mva.	10 325	10 325	Beregningsfaktor: 1,0
9.1.1d Boligblokker	kr pr. boenhet inkl. mva.	7 437	7 437	Beregningsfaktor: 0,7
9.1.1e Fritidsbolig	kr pr. boenhet inkl. mva.	10 625	10 625	Beregningsfaktor: 1,0

17.19.2 9.1b Tilknytningsgebyr for avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.1.1a Bolig med 1 boenhet (enebolig)	kr pr. boenhet inkl. mva.	10 625	10 625	Beregningsfaktor: 1,0
9.1.1b Bolig med sekundærleilighet	kr pr. boenhet inkl. mva.	8 500	8 500	Beregningsfaktor: 0,8
9.1.1c Tomannsbolig, flermannsbolig, rekkehus, kjedehus mv.	kr pr. boenhet inkl. mva.	10 325	10 325	Beregningsfaktor: 1,0
9.1.1d Boligblokker	kr pr. boenhet inkl. mva.	7 437	7 437	Beregningsfaktor: 0,7
9.1.1e Fritidsbolig	kr pr. boenhet inkl. mva.	10 625	10 625	Beregningsfaktor: 1,0

17.19.3 9.1c Andre tilknytningsgebyr for vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.1.1a Tilknytningsgebyr vann for bygg som ikke brukes som bolig	kr/m ² (BRA) inkl. mva.	68	68	Tilknytningsgebyret fastsettes i forhold til beregnet areal for bebyggelsen. Arealberegningen skjer i henhold til NS 3940 for bruksareal (BRA).
9.1.1b Tilknytningsgebyr avløp for bygg som ikke brukes som bolig	kr/m ² (BRA) inkl. mva.	68	68	Tilknytningsgebyret fastsettes i forhold til beregnet areal for bebyggelsen. Arealberegningen skjer i henhold til NS 3940 for bruksareal (BRA).
9.1.1c Midlertidig tilknytning for bygg som står oppført mindre enn 1 år	kr inkl. mva.			* *tilknytningsgebyr tilsvarende 1/2 bolig med en boenhet
9.1.1d Midlertidig tilknytning for bygg som står oppført mer enn 1 år	kr inkl. mva.			** **tilknytningsgebyr tilsvarende 1 bolig med en boenhet

17.19.4 9.2.1a Abonnementsgebyr for vann, årsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.1a Bolig (alle boligkategorier)	kr/abonnement inkl. mva.	1 931	2 256	
9.2.1b Diplom-ls	kr/abonnement inkl. mva.	301 978	352 711	
9.2.1c Arcus	kr/abonnement inkl. mva.	492 838	575 636	
9.2.1d Offentlige bygg	kr/abonnement inkl. mva.	5 796	6 770	
9.2.1e Bensinstasjoner	kr/abonnement inkl. mva.	9 668	11 292	
9.2.1f Øvrig næring	kr/abonnement inkl. mva.	3 867	4 516	
9.2.1g Tillegg for sprinkleranlegg	kr/abonnement inkl. mva.	3 867	4 516	

17.19.5 9.2.1b Abonnementsgebyr for avløp, årsgebyr

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.1a Bolig (alle boligkategorier)	kr/abonnement inkl. mva.	2 592	2 657	
9.2.1b Ringnes	kr/abonnement inkl. mva.	6 546 870	6 710 542	
9.2.1c Diplom-Is	kr/abonnement inkl. mva.	303 244	310 825	
9.2.1d Arcus	kr/abonnement inkl. mva.	660 597	677 111	
9.2.1e Offentlige bygg	kr/abonnement inkl. mva.	7 773	7 967	
9.2.1f Bensinstasjoner	kr/abonnement inkl. mva.	12 954	13 278	
9.2.1g Øvrig næring	kr/abonnement inkl. mva.	5 177	5 307	

17.19.6 9.2.2 Forbruksgebyr for vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.2 a Vann, enhetspris	kr/m ³ inkl. mva.	22,69	29,43	
9.2.2 b Avløp, enhetspris	kr/m ³ inkl. mva.	31,28	34,90	

17.19.7 9.2.4 Leie av vannmåler og fjernmålerverk

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.4a Vannmålerleie for Q 1,5 m ³	kr pr. år inkl. mva.	238	238	
9.2.4b Vannmålerleie for Q 2,5 m ³	kr pr. år inkl. mva.	238	238	
9.2.4c Vannmålerleie for Q 5 m ³	kr pr. år inkl. mva.	390	390	
9.2.4d Leie fjernmålerverk for vannmålere 1,5 og 2,5 m ³	kr pr. år inkl. mva.	163	163	
9.2.4e Leie fjernmålerverk for vannmålere 5 m ³	kr pr. år inkl. mva.	238	238	

17.19.8 9.2.5 Stipulert forbruk

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.5 stipulert forbruk og pris per m ³	kr			* For boliger uten vannmåler, info om stipulering på kommunens hjemmeside: https://www.nittedal.kommune.no/publisert-innhold/teknisk-og-eiendom/faktura-for-kommunale-gebyrer---informasjon/#heading-h4-5

17.19.9 9.2.7 Kontrollgebyr, avlesningsgebyr og fremmøtegebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.7a Kontrollgebyr	kr inkl. mva.	1 875	1 875	*Kommunen kan utføre kontroll av vannmåleren. Ved minst 10 % målefeil skiftes måleren uten

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
				kostnader for abonnenten. I motsatt fall bekoster abonnenten kontrollkostnadene (kontrollgebyr)
9.2.7b Avlesningsgebyr	kr inkl. mva.	1 250	1 250	*Dersom abonnenten ikke leser av vannmåleren, kan kommunen foreta avlesning på abonnentens bekostning (avlesningsgebyr)
9.2.7c Fremmøtegebyr	kr inkl. mva.	875	875	*Dersom abonnenten ikke er til stede for å ta imot rørlegger på varslet tidspunkt ved for eksempel utskifting av vannmåler, vil kostnadene for fremmøte måtte dekkes av abonnenten (fremmøtegebyr)

17.19.10 9.3 Tømming av slamavskillere, årsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.3.1 Slamavskiller under 6 m ³	kr pr. tømming inkl. mva.	1 955	2 542	
9.3.2 Slamavskiller 6 – 10 m ³	kr pr. tømming inkl. mva.	3 129	4 067	
9.3.3 Slamavskiller over 10 m ³	kr pr. tømming inkl. mva.	4 302	5 593	
9.3.4 Gråvann (tømmes hvert 3. år)	kr pr. år pr. anlegg inkl. mva.	587	762	
9.3.5 Minirensanlegg under 6 m ³	kr pr. tømming inkl. mva.	2 933	3 812	
9.3.6 Minirensanlegg 6 – 10 m ³	kr pr. tømming inkl. mva.	4 695	6 104	
9.3.7 Minirensanlegg over 10 m ³	kr pr. tømming inkl. mva.	6 454	8 390	

17.19.11 9.4 Renovasjonsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.4.01 Beholderstørrelse 140 liter	kr inkl. mva.	4 348	4 674	
9.4.02 Beholderstørrelse 240 liter	kr inkl. mva.	7 441	7 999	
9.4.03 Beholderstørrelse 360 liter	kr inkl. mva.	11 217	12 059	
9.4.04 Beholderstørrelse 660 liter	kr inkl. mva.	20 524	22 063	
9.4.05 Beholderstørrelse 2 500 liter	kr inkl. mva.	77 802	83 638	
9.4.06 Beholderstørrelse 4 000 liter	kr inkl. mva.	124 484	133 821	
9.4.07 Beholderstørrelse 6 000 liter	kr inkl. mva.	186 727	200 732	
9.4.08 Beholderstørrelse 8 000 liter	kr inkl. mva.	248 968	267 640	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.4.09 Beholderstørrrelse 10 000 liter	kr inkl. mva.	311 210	334 551	
9.4.10 Avfallsbrønn	kr pr. andel inkl. mva.	3 883	4 175	
9.4.11 Hytterenovasjon	kr inkl. mva.	2 788	2 997	Årsgebyr, tømming 1.5-1.10
9.4.12 Serviceabonnement opp til 10 meter fra vegkant	kr inkl. mva.	374	390	Lenger henteavstand enn 5 meter fra vegkant for beholdere til og med 240-liter kan bestilles serviceabonnement mot tilleggsgebyr
9.4.13 Serviceabonnement opp til 20 meter fra vegkant	kr inkl. mva.	750	782	Lenger henteavstand enn 5 meter fra vegkant for beholdere til og med 240-liter kan bestilles serviceabonnement mot tilleggsgebyr
9.4.14 Hjemmekompostering	kr			* *Abonnenter som inngår avtale om hjemmekompostering, får 20 % reduksjon i renovasjonsgebyret. Det gjelder egne vilkår for å få rabatten. For mer informasjon, se eget avtaleskjema for hjemmekompostering.

17.19.12 9.5 Feie og tilsynsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.5.1 Feie- og tilsynsgebyr pr. pipeløp	kr pr. år ekskl. mva.	541	541	
9.5.2 Tilsynsgebyr for gasspeis	kr pr. år ekskl. mva.	186	186	

17.19.13 9.2.6 Tilleggsgebyr for særskilt forurenset avløpsvann

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
9.2.6 Tilleggsgebyr for særskilt forurenset avløpsvann	kr			* *Se kommunens hjemmesider for detaljer, https://www.nittedal.kommune.no/publisert-innhold/teknisk-og-eiendom/faktura-for-kommunale-gebyrer---informasjon/#heading-h4-6

17.20 10. Øvrige kommunaltekniske tjenester inkl. NRBR

17.20.1 10.1 Prisliste for leie av utstyr fra maskinforvaltningen

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
10.1.1 Varevogn	kr inkl. mva.	728	760	Prisene er inkludert fører der ikke annet er nevnt spesielt.
10.1.2 Lastebil	kr inkl. mva.	1 549	1 615	Prisene er inkludert fører der ikke annet er nevnt spesielt.
10.1.3 Gravemaskin stor	kr inkl. mva.	1 789	1 866	Prisene er inkludert fører der ikke annet er nevnt spesielt.
10.1.4 Gravemaskin liten	kr inkl. mva.	1 051	1 096	Prisene er inkludert fører der ikke annet er nevnt spesielt.
10.1.5 Anleggsmaskin/traktor	kr inkl. mva.	1 001	1 044	Prisene er inkludert fører der ikke annet er nevnt spesielt.
10.1.6 Mannskap	kr inkl. mva.	568	592	

17.20.2 10.3 Graving og arbeid i kommunale veier

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
10.3.1 Behandlingsgebyr for graving og/eller arbeid i kommunal vei	kr ekskl. mva.	3 124	3 124	Behandlingsgebyret er ikke mva.-pliktig. Søknad om utvidet arbeidsperiode medfører nytt behandlingsgebyr
10.3.2 Tilsynsgebyr for graving i kommunal vei	kr pr. time inkl. mva.	667	667	Gebyr for tilsyn og ferdigbefaring
10.3.3 Økonomisk garanti	kr			* Kommunen kan sette krav om økonomisk garanti før tillatelse gis.

17.20.3 10.5 Gebyr for saksbehandling og for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri, samt tilsyn ift. dette

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
10.5.1 Gebyr for behandling av søknad om tillatelse til handel med fyrverkeri	kr pr. søknad inkl. mva.	2 541	2 618	
10.5.2 Gebyr for gjennomføring av tilsyn/kontroll	kr pr. tilsyn inkl. mva.	1 223	1 259	
10.5.3 Gebyr for endringssøknad	kr pr. søknad inkl. mva.	0	1 000	

17.20.4 10.2 Vedlikehold av private veier

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
10.2 Vedlikehold av private veier	kr			* Brøyting, strøing/salting, drift av veibelysning og støvdemping/skraping (grusveier) kan avhengig av kapasitet utføres til priser i pkt. 10.1, med tillegg for brukte materialer og for transport.

17.20.5 10.4 Tjenester fra Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS (NRBR)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
10.4 Tjenester fra Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS (NRBR)	kr			* Nittedal kommune er medeier i NRBR. Fra 01.01.2014 vises det til NRBRs tjenestetilbud og priser (se www.nrbr.no). Gebyr for feiing og tilsyn av fyringsanlegg betales i henhold til kapittel 9, punkt 5

17.21 11. Refusjon

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.21.1 11. Refusjon

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
11.1 Minstegebyr for ett anlegg (vei eller ledninger)	kr	57 000	59 500	Mottatt sak som blir avslått skal belastes etter minstebeløpet
11.2 Minstegebyr for to anlegg (vei eller ledninger)	kr	75 600	78 900	Mottatt sak som blir avslått skal belastes etter minstebeløpet
11.3 For avvist eller mangelfull sak faktureres det tillegg for medgåtte timer	kr pr. time	1 450	1 500	Minimum 5 timer

17.22 12. Dispensasjonssøknad

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.22.1 12. Dispensasjon etter pbl § 19-1

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
12.1 Mindre dispensasjon som kan avgjøres administrativt	kr pr. søknad	8 500	8 900	
12.2 Større dispensasjon som kan avgjøres administrativt	kr pr. søknad	15 550	16 200	
12.3 Tilleggsgebyr per dispensasjonsforhold ut over den første	kr pr. søknad	4 250	4 400	
12.4 Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever høring	kr pr. søknad	4 250	4 400	
12.5 Dispensasjon som krever politisk behandling	kr pr. søknad	25 800	26 900	

17.23 14. Fellingsavgift for storvilt

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.23.1 14. Fellingsavgift for storvilt

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
14.1 Fellingsavgift elg, voksen	kr pr. felte dyr	620		* * Fellingsavgiftene for 2024 behandles av Stortinget i desember og maksimalsatsene offentliggjøres i begynnelsen av februar. Det er disse satsene som vil gjelde for 2024.
14.2 Fellingsavgift elg, kalv	kr pr. felte dyr	370		* * Fellingsavgiftene for 2024 behandles av Stortinget i desember og maksimalsatsene offentliggjøres i begynnelsen av februar. Det er disse satsene som vil gjelde for 2024.
14.3 Fellingsavgift hjort, voksen	kr pr. felte dyr	480		* * Fellingsavgiftene for 2024 behandles av Stortinget i desember og maksimalsatsene offentliggjøres i begynnelsen av februar. Det er disse satsene som vil gjelde for 2024.
14.4 Fellingsavgift hjort, kalv	kr pr. felte dyr	290		* * Fellingsavgiftene for 2024 behandles av Stortinget i desember og maksimalsatsene offentliggjøres i begynnelsen av februar. Det er disse satsene som vil gjelde for 2024.

17.24 15. Heftelser

Viser til gebyrforskriften for plan, byggesak, geodata og miljø for detaljer utover prisene.

17.24.1 15. Heftelser

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
15.1 Behandle forespørsel om samtykke til sletting eller endring av tinglyste heftelser, og samtykke til tinglysning av nye heftelser	kr pr. heftelse	2 200	2 300	
15.2 Avvise forespørsel om samtykke til sletting eller endring av tinglyste heftelser, eller avvise samtykke til tinglysning av nye heftelser	kr pr. heftelse	1 450	1 500	

18 Vedlegg

18.1 Vedlegg - Forskriftsrapporter Økonomiplan

18.1.1 Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-654 457	-730 146	-768 393	-758 168	-766 473
Inntekts- og formuesskatt	-982 829	-1 065 998	-1 064 851	-1 066 327	-1 068 949
Eiendomsskatt	-57 500	-65 500	-65 000	-65 000	-65 000
Andre generelle driftsinntekter	-4 208	-79 547	-79 247	-78 947	-78 947
Sum generelle driftsinntekter	-1 698 994	-1 941 191	-1 977 491	-1 968 443	-1 979 369
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 702 438	1 933 775	1 925 716	1 892 944	1 889 516
Avskrivninger	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
Sum netto driftsutgifter	1 739 438	1 970 775	1 962 716	1 929 944	1 926 516
Brutto driftsresultat	40 444	29 584	-14 776	-38 499	-52 853
Renteinntekter	-53 186	-87 528	-82 068	-75 207	-72 246
Utbytter	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	86 300	95 250	101 216	96 532	99 035
Avdrag på lån	19 200	20 388	25 388	30 388	30 388
Netto finansutgifter	52 314	28 110	44 536	51 713	57 177
Motpost avskrivninger	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
Netto driftsresultat	55 759	20 694	-7 240	-23 786	-32 676
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Avsetninger til bundne driftsfond	4 427	19 241	19 279	22 451	22 451
Bruk av bundne driftsfond	-10 686	-15 826	-15 539	-2 165	-2 230
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	8 956
Bruk av disposisjonsfond	-53 000	-27 609	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-55 759	-20 694	7 240	23 786	32 676
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

18.1.2 Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Helse og velferd	562 568	665 259	663 459	656 459	656 459
Oppvekst og utdanning	918 015	1 076 773	1 071 639	1 071 639	1 069 889
Miljø og samfunnsutvikling	62 442	70 853	69 253	68 153	67 653
Fellestjenester	121 278	129 542	131 017	129 517	129 517
Finans	63 011	11 912	24 688	24 554	24 414
Sum bevilgninger drift, netto	1 727 314	1 954 338	1 960 056	1 950 322	1 947 931
Herav:					
Avskrivninger	15 269	15 269	20 673	22 884	24 117
Netto renteutgifter og -inntekter	15 865	20 859	28 907	33 189	33 058
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	4 427	260	299	3 470	3 470
Bruk av bundne driftsfond	-10 686	-15 826	-15 539	-2 165	-2 230
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 702 438	1 933 775	1 925 716	1 892 944	1 889 516

18.1.3 Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	116 250	193 663	178 375	49 750	27 625
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	11 680	17 600	66 400	40 000	14 800
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	131 430	214 763	248 275	93 250	45 925
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 600	-9 458	-6 750	-375	-375
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-115 630	-193 652	-238 025	-89 375	-42 050
Sum investeringsinntekter	-122 230	-203 110	-244 775	-89 750	-42 425
Videreutlån	20 000	0	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	0	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	7 800	9 500	9 500	9 500	9 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-7 800	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-5 700	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-8 153	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-9 200	-11 653	-3 500	-3 500	-3 500
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

18.1.4 Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

18.1.4.1 1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Helse og velferd	0	1 100	0	0	0		1 100
Miljø og samfunnsutvikling	116 250	192 563	178 375	49 750	27 625		448 313
Investeringer i varige driftsmidler	116 250	193 663	178 375	49 750	27 625		449 413

18.1.4.2 2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0		0

18.1.4.3 3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Egenkapitalinnskudd KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500		14 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500		14 000

18.1.4.4 4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Utlån Nittedal-eiendom KF	11 680	17 600	66 400	40 000	14 800		138 800
Utlån av egne midler	11 680	17 600	66 400	40 000	14 800		138 800
Sum del 1-4	131 430	214 763	248 275	93 250	45 925		602 213

Økonomiplan for 2024-2027

18.1.5 Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-654 457	-730 146	-768 393	-758 168	-766 473
Inntekts- og formuesskatt	-982 829	-1 065 998	-1 064 851	-1 066 327	-1 068 949
Eiendomsskatt	-57 500	-65 500	-65 000	-65 000	-65 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-39 873	-80 547	-80 247	-79 947	-79 947
Overføringer og tilskudd fra andre	-141 632	-151 558	-151 558	-151 558	-151 558
Brukerbetalinger	-57 395	-51 945	-51 945	-51 945	-51 945
Salgs- og leieinntekter	-205 917	-219 394	-233 195	-242 670	-243 989
Sum driftsinntekter	-2 139 603	-2 365 089	-2 415 191	-2 415 616	-2 427 861
Lønnsutgifter	907 484	979 322	995 984	995 460	994 960
Sosiale utgifter	214 834	238 193	238 278	238 278	238 278
Kjøp av varer og tjenester	929 736	1 017 912	1 016 040	1 000 267	998 658
Overføringer og tilskudd til andre	90 992	122 246	113 112	106 112	106 112
Avskrivninger	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
Sum driftsutgifter	2 180 047	2 394 673	2 400 415	2 377 117	2 375 008
Brutto driftsresultat	40 444	29 584	-14 776	-38 499	-52 853
Renteinntekter	-53 186	-87 528	-82 068	-75 207	-72 246
Utbytte	0	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	86 300	95 250	101 216	96 532	99 035
Avdrag på lån	19 200	20 388	25 388	30 388	30 388
Netto finansutgifter	52 314	28 110	44 536	51 713	57 177
Motpost avskrivninger	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
Netto driftsresultat	55 759	20 694	-7 240	-23 786	-32 676
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Avsetninger til bundne driftsfond	4 427	19 241	19 279	22 451	22 451
Bruk av bundne driftsfond	-10 686	-15 826	-15 539	-2 165	-2 230
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	8 956
Bruk av disposisjonsfond	-53 000	-27 609	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-55 759	-20 694	7 240	23 786	32 676
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

18.2 Vedlegg - Nittedal idrettsråd

Nittedal idrettsråd

Organisasjonsledd i
NORGES
IDRETTSFORBUND

Nittedal 23.10.2023

Nittedal Kommune
v/Fredrik Glans

Økning av kommunalt idrettstilskudd

Kommunalt idrettstilskudd har stått uendret siden 2017, hvor det ble justert fra kr. 880.000,- til kr. 1.000.000,-

Prisveksten i perioden januar 2017 til september 2023 er på 24,5%.

I år 2017 ble kommunalt idrettstilskuddet fordelt på 4.740 aktive, mens dagens tilskudd fordeles på 5186 aktive.

For å opprettholde samme hodetilskudd som i 2017, må kommunalt idrettstilskudd økes til kr. 1.350.000,-

Nittedal idrettsråd ber om at kommunalt idrettstilskudd settes til **kr. 1.350.000** fra og med år 2024.

Med sportslig hilsen

Nittedal idrettsråd

John Vestengen
Leder

Nittedal 23.10.2023

Nittedal kommune
 v/Fredrik Glans

Innspill kommunalt investeringsstilskudd og driftsstøtte – budsjett 2024

Investeringsstøtte

Det er totalt 16 idrett- og aktivitetsanlegg som er berettiget til investeringsstilskudd og av disse er 6 nærmiljøanlegg. Finansiering av disse 16 anleggene blir gjennomført på følgende måte:

Kommunalt investeringsstilskudd	5,7 mill
Spillemidler	6,5 mill
Momskompensasjon	9,9 mill
Egenkapital idrettslagene	27,6 mill

I tillegg tilkommer en betydelig dugnadsinnsats utført av idrettslagene.

Hovedkriterier for prioriteringene satt av Nittedal Idrettsråd er:

1. Anlegg som har fått delutbetaling av investeringsstøtte og er ferdigstilt med sluttregnskap.
2. Nye anleggstyper med oppstart i 2024.
3. Nærmiljøanlegg som er ferdigstilt i 2024
4. Anlegg med fokus på miljø og ferdigstilt i 2024.
5. Anlegg med tidligst mulig ferdigstillelse i løpet 2024.

Nedenfor er oppstilling over idrettsanlegg hvor det søkes om kommunal investeringsstøtte i 2024.

Anlegg avmerket i grønt er ferdigstilte anlegg hvor regnskap er revisor godkjent, øvrige prosjekter forventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Utestående kommunal investeringsstøtte er kr. 5,657 millioner og dette er beløp idrettslagene for det meste har finansiert gjennom låneopptak. Med økende rente tærer dette på egenkapitalen til våre idrettslag.

Nittedal idrettsråd ber om at det bevilges **kr. 5,657 millioner**, i kommunal investeringsstøtte for 2024.

Søker	Beskrivelse	Kontant utlegg	Søknad Spillemidler	Beregnet Inv.støtte
HL	Skifte til LED lys. Øvetangen idrettsanlegg	594 186	208 062	133 643
SKILLEBEKK VIL	Rehab Ballbinge Hofumskog Vel. Miljøinnfyll	416 813	237 000	77 160
HL	Nittedal sentralidrettsanlegg - kunstgress 11'er	10 136 569	1 700 000	1 700 000
HL	Nittedal sentralidrettsanlegg - kunstgress 7'er	4 342 010	300 000	300 000
GIF	Rehabilitering av skate Skytte	689 500	263 625	230 380
GIF	Rehabilitering av flerbruksfete Skotta	404 670	192 938	104 638
GIF	Rehabilitering av kunstgress Skytte	907 976	300 000	300 000
GIF	Rehabilitering av basketanlegg, Lj	300 158	122 219	68 726
GIF	Trippelrapp Bjørndalen	287 273	116 644	90 540
Varpe BK	Skifte LED lys Varpe, 7'er	153 674	53 785	34 577
HL	Fluorertgips Sarinæranlegg	1 420 250	392 000	372 100
GIF	Undervarme kunstgress Lj treningsbane	13 246 250	700 000	700 000
GIF	Undervarme kunstgress Lj hovedbane	13 246 250	700 000	700 000
N/V SKOG JAKT OG FISKEFORENING	Varpe Skytebane, lendaebane 4 ved Varpet skytebane	665 545	297 000	117 728
NITTEDAL SKYTTELAG	Rehabilitering av Elektroniske skiver	497 000	187 000	105 300
VARINGSKOLLEN	Skift av lys	2 430 486	700 000	622 194
				5 656 977

Økonomiplan for 2024-2027

Nittedal idrettsråd
Organisasjonsledd i
NORGES
IDRETTSFORBUND

Nedenfor er en oversikt over anlegg planlagt med oppstart i perioden 2024-2025, og som i tillegg til ovennevnte er berettiget investeringsstøtte.

Søker	Beskrivelse	Kontant utlegg	Søknad Spillemidler	Beregnet Inv.støtte
NIL	Bygging av Trase på tur-/skiløype ved Serli-Sagerud	2 437 500	850 000	550 000
HIL	Fotballhall	13 864 273	4 000 000	3 545 709
NITTEDAL SKISKYTTERLAG	Skiskytteranlegg ved Sagerud skiskytteranlegg, Rulleski II	1 505 000	525 000	339 500
NITTEDAL SKISKYTTERLAG	Skiskytteranlegg ved Sagerud skiskytteranlegg, Rulleski I	5 293 250	1 050 000	1 050 000
NITTEDAL SKISKYTTERLAG	Sagerud skiskytteranlegg ved Sagerud skiskytteranlegg	2 841 250	947 000	663 000
GIF	Utendørs Cage fotball LI	650 000	300 000	176 000
GIF	Rehabilitering flerbruksflate LI	250 000	100 000	80 000
GIF	Nytt kunstgress LI hovedbane	5 000 000	1 400 000	1 300 000
GIF	Vanningsanlegg LI kunstgress	2 500 000	700 000	650 000
				8 354 209

Driftsstøtte

To nye anlegg må tas inn i ordningen med kommunal driftsstøtte.

Ansvar for driften av friidrettsanlegg til Nittedal idrettslag (NIL), har siden det ble etablert i 2014 vært en miks mellom kommune og NIL. Det meste av driftskostnadene har kommunen tatt, men det har alltid vært en avveining om hvem som skal bære driftskostnadene. Årsaken til at anlegget ikke har blitt overført til NIL og blitt tatt inn i normalt driftstilskudd, er pga moms reglene som sier at anlegget ikke kan overføres før 10 år etter siste utbetaling av momsrefusjon.

Årlig driftskostnad er beregnet til kr 157.500,- og i henhold til normal praksis for ordinære anlegg beregnes kommunalt driftstilskudd til 66%. Kr. 103.950,-.

I Bjønndalen ble det i høst etablert en stor trimtrapp(nærmiljøanlegg) som blir flittig benyttet av ivrige trimere. Kostnad for anlegget var kr. 287.000 og beregnet vedlikehold på kr.10.500,- pr år. Kommunal driftsstøtte dekker 80% for nærmiljøanlegg kr. 8.400,-.

Ifølge SSB forventes prisstigningen å bli 5,6% i 2023. Nittedal idrettsråd ber derfor om en generell økning i driftstøtten for 2024 på 5%. I beløp vil det utgjøre kr. 125.408,-.

Den kommunale driftsstøtte var i 2023 på kr. 2.812.025 og vi ber om at denne økes til kr. 3.049.784. En økning på kr. 237.758. Reduksjon i kommunale kostnader for friidrettsbanen er ikke tatt med i dette beløpet.

Med sportslig hilsen

Nittedal idrettsråd

John Vestengen
Leder

18.3 Vedlegg - Nittedal Kulturråd

Rammevilkårene til kulturen i Nittedal 2023

Arlig innspill fra Nittedal Kulturråd

Kulturrådet registrerer en stadig økning av gjennomslag i saker der vi har bidratt gjennom vårt årlige innspill eller via enkeltsaker, det er veldig bra. Det beviser at vi blir hørt og at kunnskapen vi sitter på og deler blir brukt og har betydning. Å bistå kommunen i å legge til rette for kultur til alle lag i befolkningen er noe vi skal jobbe videre med, også gjennom bruk av forskning og statistikk. Diskusjoner og samtaler gir samarbeidsavtalen vi har med kommunen, reell handlingskraft og påvirkningsevne.

Videre er vi fornøyd med større inkludering i byggesaker og rammeplanarbeid som berører kulturen direkte og indirekte, og slik skal det fortsette. Vi ser frem til oppfølgingsmøter.

Samarbeid og koordinering mellom råd, virksomheter, fagpersoner m.m, er det som gir det beste resultatet. Slik kan kulturlivet i Nittedal bli tilgjengelig FOR ALLE med gode forutsigbare rammer for kulturaktørene. Kulturrådet ønsker å fortsette å ha ca 2 møter i året med kommunen og minst ett med politisk ledelse for samhandling, dialog og samarbeid. Partnerskapsavtaler er en investering fra kommunen som vi ønsker å komme i dialog om.

Slik vårt pågående arbeid ser ut nå har vi valgt å lage en prioriteringsliste i vårt årlige innspill. Listen speiler de behovene vi ser det må legges vekt på denne runden, samtidig henger de naturlig sammen med andre saker og påvirker hverandre.

1. Øvingslokaler

Nittedals kulturaktører er fordelt utover hele Nittedal. Noen leier sine egen lokaler, andre benytter gratis sesongleie, eller enkelt-dag-leie i kommunale bygg (Kulturverket Flammen) for å gjennomføre sin daglige/ukentlige aktivitet. Husk på at kulturlivet i Nittedal er både profesjonelle, amatører, barn, ungdom og eldre- noe å huske på i avgjørelser som berører oss. Vi representerer en stor gruppe av befolkningen som ukentlig er sammen og skaper sosiale møteplasser og gir fysisk og kreativ utfoldelse for innbyggerne. Noe som bidrar sterkt til folkehelsen i bygda. Å prioritere kulturlivet er en investering for fremtiden!

Øvingslokaler er nr. 1 og VIKTIG for kulturlivets mangfold slik vi vurderer det nå. Det er et faktum at de fleste kommunale lokalene som finnes i Nittedal IKKE er tilpasset kultur-aktiviteten den rommer. For eksempel Danseverket i Nittedal har ingen andre steder i hele Nittedal enn sine egne lokaler de betaler for som er tilpasset dans. Dvs, svipt i gulv, barrer, ventilasjon, speil, parkett/dansematter. Altså, kommunen har ikke lokaler å tilby. Danseverket er ikke alene om å mangle gode nok kultur tilpassede eller miljøtilpassede

lokaler her i bygda. Et annet eksempel er Rotnes skolekorps som over lang tid har slitt med akustikk, dårlig innelima med mer. Dette er ikke godt nok og vi er glade for at kommunen har forstått alvoret i denne ene saken. Vi må nå være i forkant på øvingslokaler/bygg som skal bygges/brukes og følge nasjonale standarder for kulturlokaler, særlig med tanke på bygging av Rotnes Skole! Mange tips her: <https://www.kulturlokaler.no/>

Nå må kulturlivet bli prioritert med å få øvingslokale muligheter som gjør at deres aktivitet kan få riktige rammer og at vi skaper flere lokale kulturhus! Med øvingslokaler følger behovet for å lagre instrumenter og kulisser i nærheten, universell utforming, og låse-systemer som gjør at nye skolebygg og kulturarenaer kan være tilgjengelig døgnet rundt! Hvorfor skal bygg som bygges ikke kunne brukes av alle? Hvorfor skal lokaler stå tomme etter kl 16.00? Hva med å skape en "heldagsskole" og et "oppvekstsenter" som Kulturrådet har nevnt tidligere? Profesjonelle og tilpassede rom kommer alle til gode, og særlig dersom alle kan få lov til å bruke det. Med tilpassede og korrekte rom løser vi utfordringer med mangel på kultur-øvingslokaler og skaper flyt og verdi også i de estetiske fagene på skolen. Ved å gi flere aktører og samfunnsgrupper bruksrett skaper man eierskap og tilhørighet man kan være stolt av, og i neste omgang vil man også oppleve mindre hærverk.

Til opplysning har Viken fylkesråd lagt frem en ny veileder for kulturlokaler ved bygging av nye skolebygg. Vi oppfordrer sterkt Nittedal kommune til å være smarte ved å benytte seg av denne i prosessen med Rotnes skole og ta kontakt med fylkesrådet. Nittedal kulturråd forventer mer engasjement i dette fremover. Les mer her: <https://viken.no/aktuelt/ny-veileder-kan-skape-et-paradigmeskifte.167263.aspx>

Videre er kulturrådet fornøyd med at salene i Kulturverket Flammen stilles til rådighet når de står tomme. Kulturverket Flammen er et kommunalt bygg og må gi like muligheter til gratis utlån som øvrige bygg i kommunen. Kulturrådet legger også merke til at Flammen brukes mye av lokale lag og foreninger og særlig i sesong for fremvisning, og ikke alle aktører får leie Flammen like lenge som de ønsker grunnet trøkket i sesong. Det beviser at behovet for flere fremvisningsscener i Nittedal gjerne i forbindelse med skolebygg er et behov. Kulturlivet har "fått" ett hus-men det er ikke plass til alle og ikke hvis prisene øker for de lokale. Vedlikehold av Flammen bør også være en kommunal eiendom utgiftspost i budsjettet og ikke en post på budsjettet til Kulturhuset mener vi.

2. Tilskuddsordninger

Tilskuddsordninger er et viktig samarbeidsverktøy mellom kommunen og frivilligheten når det gjelder å legge til rette økonomisk for at alle som ønsker kan skape og delta. Igjen er det nødvendig å presisere at kulturaktørene i Nittedal består av både amatører, som har aktiviteten sin som hobby, og profesjonelle, som har aktiviteten som sitt virke. Derfor vil tilskuddsordninger har ulik betydning og omfang. For store produksjoner og store lag/foreninger følger det også store administrative og driftsrelaterte utgifter noe det ikke fins støtteordninger for. Å skape kulturopplevelser og fremvisninger må vi ha støtte til, men den daglige aktiviteten og driften omkring en kulturaktivitet fins det altså ingen støtte til.

Kulturrådet ser også en økende innsatsvilje og pådriver kraft blant lag og foreninger i å skape prosjekter, møteplasser, og aktiviteter som noen ganger går utover den tradisjonelle

Økonomiplan for 2024-2027

kultur-aktiviteten. Mange av aktivitetene løser også samfunnsnyttige behov i tiden eksempelvis WonderLAN. Fremover oppfordrer kulturrådet kommunen til å heve blikket sammen med aktuelle lag og foreninger til å se etter rom for partnerskapsavtaler i ulike virksomheter. For de som server tiltak som kommunen selv har behov for eller burde igangsatt.

Pr nå har vi tilskudd til barne og ungdomsforeninger, den hjelper først og fremst de fleste til med å holde medlemspriser nede, og kulturrådet synes fortsatt at det bør gjøres en betraktelig økning av denne potten for å sikre at flest mulig av bygdas barn og unge ikke blir hindret av en høy inngangspris. Vi foreslår som i fjor en økning på kr 100.000,- (fra kr 350.000,- til kr 450.000,-). Da sikres bedre faste rammevilkår som gir økonomisk trygghet over tid til lag og foreninger. Mange er avhengig av "hodestøtten" de får av kommunen hvert år.

Tilskuddsordningen til formidling av kultur i Nittedal Kommune er en støtteordning det er enkelt å søke på og det bistår lokale kulturaktører til å skape kulturproduksjoner med barn og unge i bygda. Samtidig sikrer man at kulturproduksjonene bidrar til det strategiske styringsmålet «Stolt Nittedalsidentitet» og samhandling på tvers.

Kulturrådet legger dog merke til at kommunen mangler faste tilskuddsordninger som prioriterer voksen-kultur. "Man er lengre voksen enn barn", og kulturaktivitet er like viktig å delta på når man er voksen/eldre. Kulturrådet ønsker at også de unge voksne som "kommer tilbake til" bygda skal kunne ha mulighet for å fortsette med sin interesse og aktivitet. Mtp folkehelsegevinsten foreslår kulturrådet å etablere en ny fast tilskuddsordning ("hodestøtte") for kulturaktører som tilbyr kulturaktivitet for voksne! Og kanskje bør disse midlene hentes fra andre steder enn kulturbudsjettet?

Tilskuddsportalen og Aktivitetsfondet er 2 andre viktige supplementer for kulturlivet OG frivilligheten forøvrig. De gir ekstra muligheter for realisering av større og flere prosjekt på tvers, og en mulighet til å direkte kunne støtte/løse økonomiske utfordringer for enkeltfamilier på en god måte. Når det gjelder hyppigheten i bruk at tilskuddsportalen har kulturrådet fått signaler om at det å skrive og følge opp søknader krever dedikerte ressurser. Ikke alle lag og foreninger har det derfor er de lokale tilskuddsordningene viktige å ha. Men portalen trengs for at alle skal ha et sted å søke midler. Aktivitetsfondet krever mindre administrasjon og fikk doblet innsendte søknader på et halvt år. Noe som viser at det er et reelt økende behov der ute for økonomisk støtte til aktiviteter blant familier. Potten på kr 500.000,- må forbli og trolig økes for at man skal kunne få flere med!

3. Samarbeid med skolene og kulturskolen

Det er fortsatt et stort behov fra kulturfeltet for godt samarbeid med skolene, SFO, og vi ønsker mer samarbeid med kulturskolen. Man kan si at det i all hovedsak er lag og foreninger som overtar ansvaret for barn og unge etter skoletid. Sammen med SFO ønsker flere ulike aktører å gi barn og unge et fritidstilbud i sitt nærmiljø. Tilbakemeldinger fra foresatte, og som foresatte selv, vet vi at å få gjennomført en fritidsaktivitet rett etter skoletid

18.4 Vedlegg – Nittedal kirkelige fellesråd økonomiplan 2024-2027

ØKONOMIPLAN 2024 – 2027

Kirkemøtet har vedtatt følgende visjon for Den norske kirke:

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Denne overordnede visjon gjenspeiles i menighetsrådenes visjoner:

- **Mer himmel på jord** (Nittedal menighetsråd)
- **Nær Kristus i ord og handling, himmelvendt og jordnær** (Hakadal menighetsråd)

DEN NORSKE KIRKE

Nittedal kirkelige fellesråd

STRATEGISKE MÅL FOR DEN NORSKE KIRKE I BORG FOR PERIODEN 2021-2029:

1. Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv
2. Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne- og ungdomsaktiviteter
3. Flere deltar i og opplever gudstjenester, kirkelige handlinger og kirkelige møteplasser som inkluderende og tross styrkende fellesskap

Menighetene i Nittedal er en del av Borg bispedømme og deler disse visjoner og målsettinger. Med dette som basis ønsker Nittedal kirkelig fellesråd (NKF) **at kirken kan være en viktig bidragsyter og ressurs for å skape et godt lokalsamfunn, preget av nærhet, omsorg og engasjement.**

Vi tror at en livskraftig kirke vil gjøre kommunen til et bedre sted å bo. Dette mener vi blant annet fordi:

- Kirken i Nittedal er i nærkontakt med alle slags mennesker gjennom alle livsfaser, fra vugge til grav, i glede så vel som i sorg
- 59,9 % av kommunens innbyggere er medlemmer av Den norske kirke
- Kirken bidrar til fellesskapsfølelse, forankring, mening, støtte, i høytidelige og kritiske situasjoner i livet
- Kirken driver et stort arbeid for barn og ungdom med mange forskjellige tilbud
- Kirken er en sentral kulturbærer i kommunen, og kirkebygg og kirkegårder representerer tilknytning både til det evige og til slektene som har gått foran

NY LOV OM TROS- OG LIVSSYNSSAMFUNN (Trossfunnsloven)

1. januar 2021 fikk vi ny lov om tros- og livssynssamfunn, trossfunnsloven. Den norske kirke er omtalt spesielt i kapittel 3.

Finansiering av Den norske kirke er fra stat og kommune slik som tidligere, selv om loven har fått en annen ordlyd. Om finansiering sier loven følgende:

§ 14 Finansiering av Den norske kirke

Staten gir tilskudd til preste-tjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Staten kan også gi tilskudd til andre kirkelige formål.

Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd.

REGNSKAPRESULTAT 2022

Driftsregnskap 2022 og investeringsregnskapet går i balanse.

DRIFTSBEHOV UTOVER RAMMEN FOR 2023

Kirkelig fellesråd mottar i 2023 et driftstilskudd fra Nittedal kommune på kr. 9 799 000,-. I tillegg kommer verdien av tjenesteytingsavtalen på kr. 3 941 000,-. Utover dette har kirkelig fellesråd behov for følgende:

Elektronisk arkivløsning

Fellessrådet har ingen elektronisk arkivløsning, noe som gjøre arkivarbeidet lite effektivt og med betydelig fare for at særlig elektronisk korrespondanse ikke blir arkivert. Det blir stadig mer presserende å få en elektronisk løsning.

Kirkepartner IKT AS er kirkens egen leverandør av IKT-tjenester. Initiativtakerne er Kirkerådet, Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA), Opplysningsvesenets fond og Kirkelig fellesråd i Oslo. Kirkepartner IKT AS leverer i dag IKT-tjenester til 8000 brukere.

Kirkepartner IKT skal bidra til å samle enhetene i Den norske kirke til ett IKT-rike, med felles verktøy for alle medarbeidere, og likt servicenivå til alle, der kirkens brukere er i sentrum.

For Nittedal kirkelige fellesråd vil det bety en økt årlig utgift på kr. 200 000,- å gå over til Kirkepartner, hvor elektronisk arkivløsning er inkludert. I tillegg kommer det en engangskostnad på ca. kr. 70 000,-. Kirkepartner er den leverandøren kirken sentralt har valgt.

Nødvendig vedlikehold Hakadal kirke og Nittedal kirke

Det ble i 2018 utarbeidet tilstandsrapport for Hakadal kirke og Nittedal kirke, med tilhørende vedlikeholdsplan.

Hakadal kirke har ifølge rapporten mindre eller moderate avvik, har normal slitasje, og er vedlikeholdt. Overordnet sett er bygningen i god stand. Vedlikeholdsbehovet nå består hovedsakelig i restaurering av vinduer, samt overflatebehandling innvendig i sakristi.

Rapporten inneholder en del anbefalinger for oppgradering av det elektriske anlegget. Formålet med anbefalingene er å heve kvaliteten på de elektrotekniske installasjonene og bedre drifts- og personsikkerheten. Rapporten inneholder også en del anbefalinger for oppgradering av det VVS-tekniske anlegget. Formålet med anbefalingene er å heve/sikre kvaliteten på installasjonene opp mot dagens krav, samt bedre drifts- og bygningssikkerheten. Det legges til en prisvekst på summene som ble antatt i 2018

Sammendrag kostnader i hele 1000:

Fag	Straks	1-4 år	5-9 år	10 år +
Bygning	215	81	6,5	140
VVS	23			
Elektro	9	22	Vi har nå skiftet rørovner og sikringsskap	
Sum alle fag	247	103	6	140

De største postene på kort sikt er vedlikehold av samtlige vinduer. Ellers er vedlikeholdsbehovet moderat de neste 10 årene.

Det må tas forbehold om at det ikke er foretatt en utvendig befarings av kirketårnet.

Nittedal kirke har mindre eller moderate avvik, har normal slitasje, og er vedlikeholdt. Overordnet sett er bygningen i god stand, men har noen avvik når det kommer til grunnmur, takrenner, nedløp og overflatebehandling.

Rapporten inneholder en del anbefalinger for oppgradering av det elektriske anlegget. Formålet med anbefalingene er å heve kvaliteten på de elektrotekniske installasjonene og bedre drifts- og personsikkerheten. Rapporten inneholder også en del anbefalinger for oppgradering av det VVS-tekniske anlegget. Formålet med anbefalingene er å heve/sikre kvaliteten på installasjonene opp mot dagens krav, samt bedre drifts- og bygningssikkerheten.

Sammendrag kostnader i hele 1000:

Fag	Straks	1-4 år	5-9 år	10 år +
Bygning	7	275	588	209
VVS		47		
Elektro	8	21		
Sum alle fag	15	343	588	209

De største vedlikeholdspostene i Nittedal kirke er maling og vedlikehold av vinduene, slipe og lakkere gulv, eventuelt skifte av takrenner/nedløp/beslag, og utskifting av oljefyrt oppvarming. Det tas også her forbehold om at det ikke er foretatt utvendig befarings av kirketårn.

Ungdomsdiakon

Vi ser at det er behov for å styrke arbeidet med å se og snakke med ungdommene i bygda. En ungdomsdiakon vil være en trygg person i miljøet og vil også kunne jobbe sammen med diakonen vi allerede har. Dette vil skape et mer helhetlig diakoniarbeid i menighetene. Årlig kostnad ca. kr. 727 000,-.

OPPSUMMERING BEHOV DRIFT	2024	2025	2026	2027
Elektronisk arkiv	270 000	207 000	207 000	207 000
Vedlikehold Hakadal kirke	312 000			
Vedlikehold Nittedal kirke	831 000			
Ungdomsdiakon	727 000	727 000	727 000	727 000
SUM BEHOV UTOVER DAGENS RAMME	2 140 000	934 000	934 000	934 000

INVESTERINGSBEOH

Automatisering kirkeklokker

Det er forbundet med stor risiko å gå opp de bratte og smale trappene til klokkene. Ved kraftig vind kreves mye styrke for å åpne lukene. Ved automatisering kan kirkeklokker og luker betjenes fra et panel i sakristiet eller programmeres inn på forhånd. Kiming i forbindelse med høytider kan da skje uten at kirketjener må dra til kirken. Det vil være lettere å få vikarer som kirketjener, siden svært mange kvier seg for å klatre opp i kirketårnet for å ringe.

Sprinkelanlegg i Nittedal kirke

Vi er nå godt i gang med montering av sprinkleranlegg i Hakadal kirke. Nittedal kirke har heller ikke sprinkleranlegg. Kirken er fra 1869 og er listeført. Av erfaring fra prosessen med sprinkling av Hakadal kirke ser vi at det koster mye. Vi vil derfor anta at å få brannsikret Nittedal kirke, som er større en Hakadal kirke, med sprinkleranlegg vil koste ca. 6 500 000,-

Asfaltering parkeringsplass Nittedal kirke

Bruken og presset på parkeringsplassen har økt betydelig etter at kirkestua ble tatt i bruk. Det er derfor et stort behov for å asfaltere og oppmerke parkeringsplassen slik at den kan utnyttes optimalt, forhindre parkeringskaos og redusere støvplager.

Behovsanalyse av Nittedal kirkegård

På starten av 2000 tallet tok vi i bruk den nye delen av Nittedal kirkegård. Med befolkningsvekst ser vi at også antall begravelser øker, og da også behov for gravplasser. Vi har tatt i bruk det siste nye feltet. Selv om det stadig blir ledige graver grunnet sletting er det på tide å gjøre en behovsanalyse med tanke på når vi må utvide kirkegården igjen.

Tallene er oppgitt i hele tusen:

INVESTERINGER	2024	2025	2026	2027
Automatisering kirkeklokker Nittedal	343 000			
Automatisering kirkeklokker Hakadal			343 000	
Sprinkleranlegg Nittedal kirke		6 500 000		
Asfaltering parkeringsplass Nittedal kirke	570 000			
Behovsanalyse Nittedal kirkegård	207 000			
SUM	1 120 000	6 500 000	343 000	

18.5 Vedlegg - Ikke prioriterte tiltak

Vedlagt følger en oversikt over de tiltakene som ble spilt inn fra sektorene i budsjettarbeidet, men som ikke ble prioritert i årets budsjettframlegg.

Parkerte tiltak i økonomiplanene 2024-2027

Beløp i 1000 kr

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Tiltak	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Helse og velferd	Bruk av startlån som virkemiddel	777	777	777	777
1 - Helse og velferd	Erfaringskonsulent Solli aktivitetshus	1 000	1 000	1 000	1 000
1 - Helse og velferd	Opphør av tilskuddsmidler fra 2027	0	0	0	2 790
1 - Helse og velferd	opprette vaksinekontor	1 000	1 000	1 000	1 000
1 - Helse og velferd	Reduserte inntekter refusjon ressurskrevende	4 200	4 200	4 200	4 200
2 - Oppvekst og utdanning	Arbeidstøy til ansatte i de kommunale barnehagene	250	0	0	250
2 - Oppvekst og utdanning	Autismerådgiverstilling	800	800	800	800
2 - Oppvekst og utdanning	Driftsbudsjett Nittedal UNG	100	100	100	100
2 - Oppvekst og utdanning	Egenandel erfaringskonsulent Nittedal UNG	118	0	0	0
2 - Oppvekst og utdanning	Egenandel prosjektleder, forprosjekt FACT- ung	149	0	0	0
2 - Oppvekst og utdanning	Fast godtgjøring for nødvendig og omfattende bruk av egen bil i tjeneste, PPT	251	251	251	251
2 - Oppvekst og utdanning	HUS Arena- spesialpedagogisk/miljøterapeutisk skoletilbud	4 745	4 745	4 745	4 745

Økonomiplan for 2024-2027

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Tiltak	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
2 - Oppvekst og utdanning	Ivareta kommunens kulturminner og kulturmiljøer	450	450	450	450
2 - Oppvekst og utdanning	Mobiltelefoner til lærerne	1 050	300	300	300
2 - Oppvekst og utdanning	Spesialpedagogisk hjelp i barnehager	900	900	900	900
2 - Oppvekst og utdanning	Styrke bemanningen fysioterapitjenester for barn og unge	800	800	800	800
2 - Oppvekst og utdanning	Styrke jordmortjenesten med 40% stilling	400	400	400	400
2 - Oppvekst og utdanning	Styrking av skolens rammer	4 075	4 075	4 075	4 075
2 - Oppvekst og utdanning	To koordinatorstillinger	1 600	1 600	1 600	1 600
2 - Oppvekst og utdanning	Vedtak §§ 35 og 37 private barnehager	6 000	6 000	6 000	6 000
2 - Oppvekst og utdanning	Økning av kommunalt idrettstilskudd	350	350	350	350
2 - Oppvekst og utdanning	Økning av rammen tilskudd til barne- og ungdomsforeninger innen kultur (på bakgrunn av innspill fra Nittedal kulturråd)	100	100	100	100
2 - Oppvekst og utdanning	Økt bemanning Tøyen barnehage	850	850	850	850
3 - Miljø og samfunnsutvikling	Automatisk søppelplukking Ørfiskebekken	100	0	0	0
3 - Miljø og samfunnsutvikling	Restaurering av våtmarksområde på Rulse	150	0	0	0
3 - Miljø og samfunnsutvikling	Rådgivning - digitalisering	500	500	0	0
4 - Fellestjenester	Forprosjekt - digitalt lederverktøy	100	0	0	0
4 - Fellestjenester	Visma BI	300	300	300	300
Totalsum		31 115	29 498	28 998	32 038

DET ER GODT Å LEVE I NITTEDAL

LIVSKVALITET HELE LIVET

Vi bidrar til
god helse og
livskvalitet

Vi gir god
utdanning

Vi utvikler
bærekraftige
tettsteder

KLIMA- OG MILJØVENNLIG

Vi ivaretar
klima, natur
og miljø

ENGASJEMENT OG SAMSKAPING

Vi skaper
framtiden
sammen

ATTRAKTIVE

Kompetente

FRAMTIDSRETET

Inklude-
rende

Engasjerte

Nytenkende

Sam-
skapende

Lærende

Vi er stolte og fornøyd med å være med på å utvikle Nittedal som en av de mest attraktive kommunene i Norge.

